

ANTAGANDEHANDLING

Fördjupning av översiktsplan för Norra Vättern

Styrgrupp

Kommunstyrelsens arbetsutskott har agerat styrgrupp

Arbetsgrupp

Fanny Germer, planarkitekt, Samhällsbyggnad Sydnärke

Josefine Göthenberg, översiktsplanerare, Samhällsbyggnad Sydnärke

Kristina Grape, planeringsarkitekt, KLARA arkitekter

Axel Lönnqvist, planeringsarkitekt, KLARA arkitekter

Johan Stenson, planeringsarkitekt, KLARA arkitekter

Kartor och layout

KLARA arkitekter

Fotografier

KLARA arkitekter, om inget annat anges

Godkänd av kommunstyrelsen

2022-11-01

Antagen av kommunfullmäktige

2022-12-01

Laga kraft

2022-12-22

FÖRORD

Arbetet med att ta fram en ny fördjupning av översiktsplan för norra Vättern har pågått under ett par år. Planen ska ersätta den fördjupade översiktsplanen över ungefär samma område från 1997.

När uppdraget gavs att ta fram en ny översiktsplan var syftet från politikerna i Askersunds kommun att möjliggöra, vårda och skydda. Vi har strävat efter att hitta en balans mellan olika intressen för att långsiktigt och omsorgsfullt kunna tillåta utveckling av området. När vi utvecklar gör vi det framförallt genom att bygga på det som redan finns, förtäta och utöka. Ny bebyggelse och verksamhet ska göras på det befintliga kultur- och naturlandskapets villkor.

Sverige växer befolkningsmässigt men demografin ser olika ut i olika kommuner. I Askersunds kommun strävar vi efter att kunna öka andelen av vår befolkning som är i yrkesverksam ålder. Det handlar om elevunderlag till våra förskolor och skolor och kompetensförsörjning till våra arbetsgivare. Planen är en del av att utveckla lösningar på de avgörande frågor som gör att människor ska vilja bo och leva i Askersunds kommun. Det är en förutsättning som är avgörande för att Askersunds kommun ska kunna leverera de tjänster och fullgöra det kärnuppdrag som gör att varje människa har möjligheter att kunna ha en bra vardag.

Du som läser den här antagandehandlingen har antagligen tänkt att lämna synpunkter som myndighet, markägare, privatperson eller annan organisation med intresse av området. Jag hoppas att du ska se och lita på att vi har goda avsikter när vi vill utveckla Askersunds kommun, där den här planen är det fysiska ramverket för området norra Vättern. Planen innebär goda förutsättningar för att den enskilda människan som vill kunna leva ett bra liv ska kunna göra det i samklang med det landskap som formats genom både naturlig och mänsklig påverkan.

Caroline Dieker, kommunstyrelsens ordförande

SAMMANFATTNING

Planområdet ligger i den södra delen av Askersunds kommun och omfattar tätorterna Hammar, Olshammar och Åmmeberg samt sjön Vättern. Planområdet angränsar till kommunerna Karlsborg och Motala.

Askersunds kommun har ca 11 300 invånare, varav det inom planområdet bor närmare 1 000 invånare i tätorterna Hammar, Olshammar och Åmmeberg samt omkring 1 500 invånare på landsbygden.

Varje kommun ska, enligt 3 kap. PBL, ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Askersunds kommun har en översiktsplan från år 2016, *Översiktsplan 2015-2025*. Till översiktsplanen finns också tre tillägg, *Vindbruksplan*, *LIS-områden* och *Generalplan för Tiveden*. Kommunstyrelsen i Askersunds kommun tog 2018-02-06 beslut om att ta fram en ny fördjupning av översiktsplanen för norra Vättern.

Fördjupningen av översiktsplanen har flera viktiga syften. Den ska vara vägledande för efterföljande planläggning, lovgivning och tillståndsprövning. Planen ska också användas som ett politiskt handlingsprogram för den kommande utvecklingen inom planområdet, bidra till att förenkla och effektivisera plan- och bygglovshanteringen samt vara en överenskommelse mellan staten och kommunen om de allmänna intressen som ska beaktas vid planering och byggande.

Syftet med fördjupningen av översiktsplanen är att skapa en långsiktigt hållbar samhällsutveckling för kommunen att växa kring norra Vättern. Detta genom att peka ut områden för nya bostäder och verksamheter, skapa goda kommunikationer, utveckla och bevara värdefulla natur-, vatten- och kulturmiljöer samt områden för rekreation och friluftsliv. Tidshorisonten för fördjupningen av översiktsplanen sträcker sig fram till år 2030.

Utifrån bl.a. relevanta nationella, regionala och kommunala styrdokument samt övriga planeringsföresättningar har ett planförslag tagits fram.

I planförslaget har slutgiltiga avvägningar och ställningstaganden gjorts mellan olika allmänna och

enskilda intressen. Det ger vägledning för beslut om användningen av mark- och vattenområden samt hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Planförslaget är vägledande för efterföljande planläggning, lovgivning och tillståndsprövning.

Kommunen ska planera och arbeta för att genomföra planförslaget som också kan ses som en prioriteringslista med koppling till det kommunala budgetarbetet.

För att illustrera de strategiskt långsiktiga intentionerna för planområdets samhällsutveckling har en utvecklingsinriktning tagits fram. Utvecklingsinriktningen redovisar på en övergripande nivå med breda penseldrag kommunens målsättning för den strategiskt långsiktiga samhällsutvecklingen inom planområdet, vilken ligger till grund för mark och vattenanvändningen.

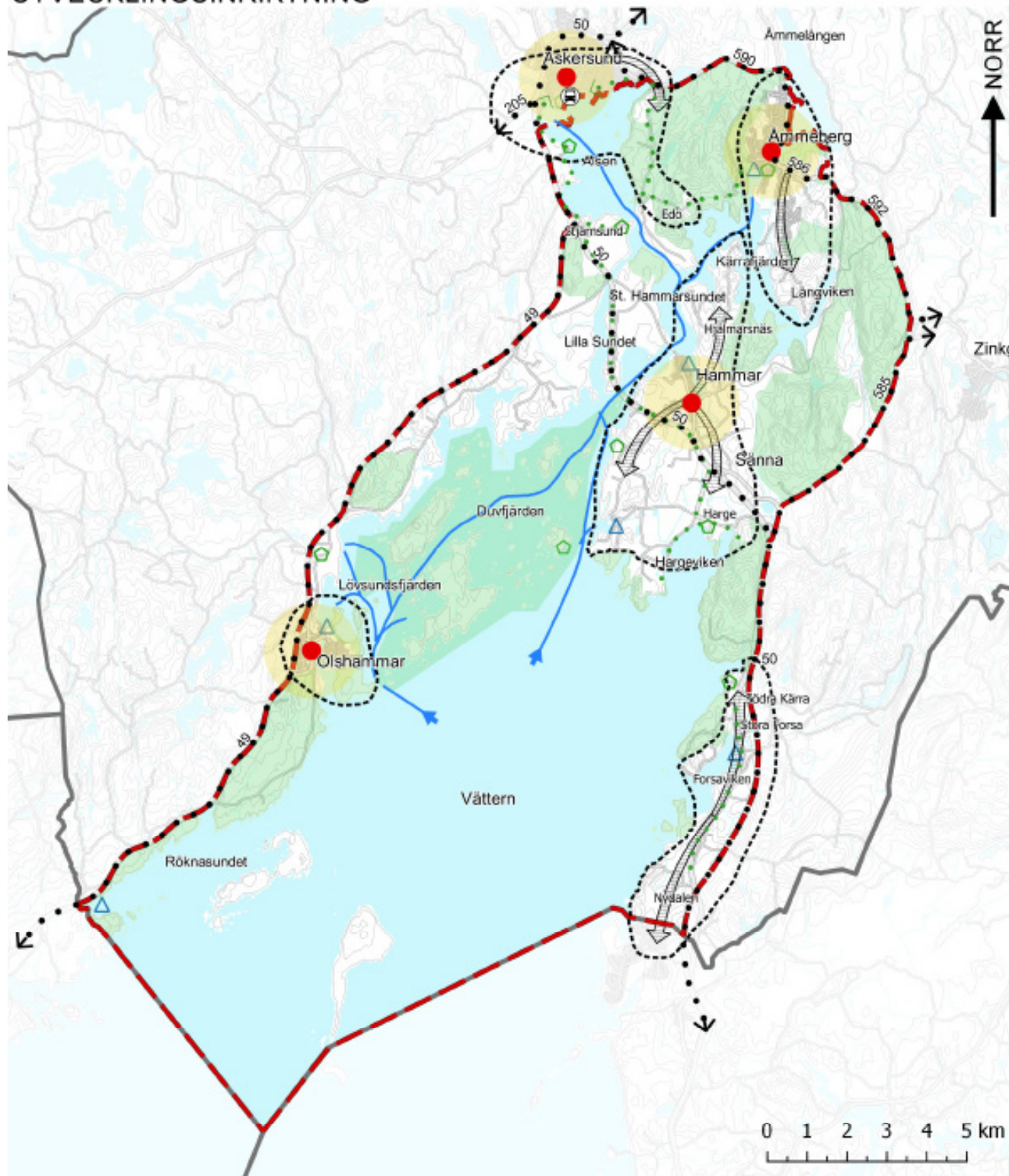
I utvecklingsinriktningen utgör Askersund stad, Hammar, Olshammar och Åmmeberg kärnor. Dessa tätorter har stor betydelse för planområdets utveckling och omfattar en stor del av planområdets och kommunens bostäder samt verksamheter. Askersunds stad utgör även kommunens servicecentrum både vad gäller offentlig samt kommersiell service.

Fem utvecklingsområden för ny bebyggelse föreslås i utvecklingsstrategin, Askersund - Edö, Åmmeberg - Kärra, Hammar - Sänna, Stora Forsa - Nydalen och Olshammar. Inom utvecklingsområdena föreslås både nya bostäder och verksamheter.

Samhällsutvecklingen inom planområdet föreslås koncentreras till de fem utvecklingsområdena. Genom att koncentrera samhällsutvecklingen inom planområdet till utvecklingsområdena kan i stor utsträckning befintliga kommunikationer och teknisk försörjning användas samtidigt som det stärker underlaget för kollektivtrafik, service och verksamheter. Detta bidrar till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

Inom utvecklingsområdena ska ny bebyggelse främst tillkomma inom, i närheten av och mellan kärnorna samt vid besöksmålen. Vidare ska kommunala satsningar, såsom nya gång- och cykelvägar, främst prioriteras inom de föreslagna utvecklingsområdena.

UTVECKLINGSSINRIKTNING

Teckenförklaring

- Gräns för planområdet
- Utvecklingsområde

Bebyggelsestruktur

- Kärra
- ➔ Bebyggelsestråk

Natur- och friluftsliv

- Natur- och friluftsområde
- ⬡ Besöksmål
- ⬡ Gäst-/småbåtshamn
- ⬡ Angöringspunkt för rekreation och friluftsliv

Kommunikationer

- ↔ Större väg
- ... Gång- och cykelled
- Farled
- Resecentrum

FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN FÖR NORRA VÄTTERN

I utvecklingsinriktningen har ett antal större natur- och rekreationsområden markerats, bl.a. Tiveden-Utnäset, Norra Vätterns skärgård, Harge uddar, Hargemarken och Råå uddar. Inom områdena finns ett antal natur- och rekreationsvärden såsom riksintressen, naturreservat, vandringsleder och badplatser.

Askersunds golfklubb, Aspa herrgård, Bastedalen, centrala Askersunds stad, Grönön, Harge bad och camping, Husabergsudde camping, Stjärnsunds slott, och Vätternterrassen, har stor betydelse för turismen. Dessa har särskilt markerats i utvecklingsinriktningen och utgör viktiga besöksmål inom och i anslutning till planområdet.

Dessutom har viktiga noder för båttrafiken, gästhamnar och båtklubbar samt anöringspunkter för rekreation och friluftsliv, pekats ut i utvecklingsinriktningen. Dessa är Askersund, Bastedalen, Forsaviken, Hammar, Igelbäcken, Olshammar och Åmmeberg. Farlederna är viktiga kommunikationsstråk för de lite större båtarna.

Vidare föreslås fyra kommunikationsstråk för gång- och cykel i utvecklingsinriktningen, Askersunds stad – Stjärnsund – Hammar - Harge, Harge uddar – Harge - Hargemarken, Askersunds stad – Edö – Åmmeberg, och Kärraviken - Nydalen. Gång- och cykelstråken möjliggör att natur- och rekreationsområdena Hargemarken och Harge uddar, kärnorna Hammar, Åmmeberg och Askersunds stad, besöksmålen Askersunds golfklubb, Stjärnsunds slott, Husabergsudde camping och centrala Askersunds stad samt flera noder för friluftsliv både på land och på vattnet binds samman. Stråken möjliggör en utökad gång- och cykeltrafik inom planområdet, bl.a. längs Alsen och till Hammar. Detta gynnar miljövänliga kommunikationer och folkhälsan.

Resecentrum i Askersunds stad utgör i utvecklingsinriktningen en nod för kommunikationer. Resecentrum är en viktig knutpunkt för kommunikationer för både planområdet och kommunen, främst för kollektivtrafiken som utgår från Askersunds stad.

De större vägarna inom planområdet, riksväg 49, den planerade ombyggnaden av riksväg 50, länsvägarna 585, 586, 590 och 592, utgör även de kommunikationsstråk i utvecklingsinriktningen. Vägarna är

särskilt viktiga för kommunikationerna inom, till och från planområdet. Investeringar i kommunikationsstrukturen ska främst prioriteras till de utpekade kommunikationsstråken.

I planförslaget redovisas hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena och följa gällande miljö kvalitetsnormer. Vidare föreslås nya områden för bostäder och verksamheter. Planförslaget omfattar även ställningstaganden avseende kommunikationer, natur- och kulturmiljöer, rekreation och friluftsliv, teknisk försörjning samt miljö, hälsa och säkerhet.

LÄSANVISNING

Fördjupningen av översiktsplanen är indelad i fem kapitel.

I kapitlet *Inledning* beskrivs fördjupningens bakgrund och syfte, planprocessen samt tidsplanen.

Kapitlet *Planförslag* utgör de slutgiltiga avvägningarna och ställningstagandena mellan olika allmänna och enskilda intressen. Här ges vägledning för beslut om användningen av mark- och vattenområden samt hur den bebyggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Kapitlet *Planområdet* beskriver kortfattat planområdets historia och utveckling, kopplingar till omvärlden och viktiga regionala och mellankommunala samarbeten samt mellankommunala intressen.

Kapitlet *Styrdokument* innefattar relevanta nationella, regionala och kommunala mål, planer och program av betydelse för kommunen och översiktsplaneringen.

I kapitlet *Planeringsförutsättningar* återfinns en samlad nulägesbeskrivning med kunskaper om befintliga förhållanden, intressen och pågående förändringar som är nödvändiga förutsättningar vid all planering.

FÖRKORTNINGAR

Följande förkortningar förekommer i fördjupningen av översiktsplanen:

DP	Detaljplan
FÖP	Fördjupning av översiktsplan
GC	Gång- och cykel
KML	Kulturmiljölagen (1988:950)
LIS	Landsbygdsutveckling i strandnära lägen
LIS-område	Område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen
MB	Miljöbalken (1998:808)
MKB	Miljökonsekvensbeskrivning
MKN	Miljökvalitetsnormer
MSA	Minimum sector altitude, minsta sektorhöjd
OB	Områdesbestämmelser
PBL	Plan- och bygglagen (2010:900)
TÖP	Tillägg till översiktsplan
ÖP	Översiktsplan

DEFINITIONER

Följande definitioner förekommer i planhandlingen:

Besöksmål

Anläggning eller plats som är av stor betydelse för friluftslivet och turismen.

Grönstråk

Sammanhängande stråk av natur och grönområden som binder samman olika områden och platser med varandra. Stråken fungerar som spridningskorridorer för djur och växter men skapar även god tillgänglighet till och mellan naturområden från t.ex. besöksmål, noder och kärnor.

Kommunikationsstråk

Förbindelser som är särskilt viktiga för att skapa, förbättra eller upprätthålla en god tillgänglighet. Investeringar i kommunikationsstrukturen samt vidareutveckling av kollektivtrafiken bör koncentreras till dessa samband. Kommunikationsstråk kan t.ex. utgöras av vanliga vägar, gång- och cykelvägar samt farleder.

Kärna

Mångfunktionellt område med stor betydelse för en Orts, kommuns eller regions framtida utveckling, vanligtvis med stort inslag av service och arbetsplatser.

Natur- och rekreationsområde

Land- och/eller vattenområde av särskilt stor betydelse för rekreation och naturupplevelser samt för biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Nod

Viktiga knutpunkter i kommunikationsstrukturen där byte mellan transportslag eller omlastning sker.

Utvecklingsområde

Område där utvecklingsinsatser särskilt bör främjas.

Grönområde och park (tidigare benämnt Grönområde)

I Grönområde och park ingår större parker, grönområden eller anlagda områden för fritidsaktiviteter i eller i nära anslutning till tätorter. Användningen avser grönområde som på grund av dess stora betydelse för ett stort omland bör skiljas ut från övrig bebyggelsemiljö. Det kan vara parker, parkliknande miljöer, naturmark i tätortsmiljö, närrekreationsområden, lekplatser, samt anlagda områden för fritidsaktiviteter som främst äger rum utomhus. Små sjöar och delar av sjö kan ingå.

Landsbygd

Landsbygd är markområden som är möjliga för flera användningar men där det inte alltid är nödvändigt eller möjligt att ange vilka markområden som bör användas för vad.

Mångfunktionell bebyggelse (tidigare benämnt Stadsbygd)

Områden för Mångfunktionell bebyggelse har stads- och tätortsmässig karaktär och innehåller många olika servicefunktioner tillsammans med bostäder. Mångfunktionell bebyggelse är bebyggelse som i huvudsak används för bostäder, kontor, handel eller annan verksamhet som är förenlig med bostäder. Bebyggelsen är indelad i kvarter åtskilda av gator, eller har en kvartersliknande struktur. Trafik- och parkeringsytor, parker och fritidsanläggningar kan ingå.

Natur och friluftsliv (tidigare benämnt Natur)

Natur och friluftsliv innefattar dels större sammanhängande områden där värden för friluftsliv, natur- och kulturmiljö, biologisk mångfald och ekosystemtjänster är prioriterade och förvaltas med hänsyn till friluftslivet, dels större sammanhängande skogsområden där aktivt skogsbruk bedrivs. Områdena ska vara allmänt tillgängliga och kan innehålla övernatt-

ningsmöjlighet för det rörliga friluftslivet, skidspår, vandringsleder, motionsslingor mm. Områden kan ha olika karaktär och användning beroende på årstid.

Sammanhängande bostadsbebyggelse (tidigare benämnt Bostäder)

Områden för Sammanhängande bostadsbebyggelse består huvudsakligen av bostäder och har en tydlig beroenderelation till närliggande orter. Sammanhängande bostadsbebyggelse är småorter, fritidshusområden och bybildningar eller bostadsområden och förorter som huvudsakligen består av bostadsbebyggelse, men där en eller ett fåtal servicefunktioner kan förekomma. Områdena har en tydlig beroenderelation till närliggande orter och karaktäriseras av en övervägande andel nattbefolkning och fler utpendlare än inpendlare.

Vatten

Vattenområde som inte ingår i de övriga områdestyperna.

Verksamheter och industri (tidigare benämnt Verksamheter)

Användning Verksamheter och industri är områden för verksamheter som inte bör blandas med bostäder. Verksamheterna i den här användningen är störande för omgivningen på något sätt och inte är förenliga med bostäder. Det kan till exempel vara verksamheterna som är ytkrävande, genererar tung trafik eller påverkar omgivningen med buller eller lukt. Här ingår såväl traditionella industriområden som större handelscentrum, sportarenor och annan verksamhet.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING.....	12
Bakgrund.....	12
Syfte	12
Planområdet	13
Planprocessen	13
Tidsplan (preliminär)	14
PLANFÖRSLAG.....	15
Utvecklingsinriktning	15
Övergripande mark- och vattenanvändning	17
Mångfunktionell bebyggelse, sammanhängande bostadsbebyggelse samt verksamheter och industri.....	17
Landsbygd	45
Natur och friluftsliv samt vatten	46
Turism	49
Kommunikationer	50
Teknisk försörjning	52
Miljö, hälsa och säkerhet	53
Kulturmiljöer	56
Riksentressen	57
Miljö kvalitetsnormer	61
PLANOMRÅDET.....	62
Avgränsning	62
Befolkningsutveckling	62
Sysselsättning	62
Pendling	62
Planområdet i regionen	62
STYRDOKUMENT.....	68
Nationella styrdokument	68
Regionala styrdokument	71
Kommunala styrdokument	73
PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR.....	77
Riksentressen	77
Miljö kvalitetsnormer	84
Bostäder	87
Verksamheter	89
Kommunikationer	91
Naturmiljö	94
Vattenmiljö	100
Kulturmiljö	103
Rekreation och friluftsliv	105
Teknisk försörjning	108
Miljö, hälsa och säkerhet	110

INLEDNING

Kommunstyrelsen i Askersunds kommun tog 2018-02-06 beslut om att ta fram en ny fördjupning av översiktsplanen för norra Vättern. Den tidigare fördjupningen av översiktsplanen för aktuellt område, Norra Vättern och dess stränder, är från år 1997. Denna gäller tills dess att den nu aktuella fördjupningen av översiktsplanen vinner laga kraft.

Askersunds kommun har en översiktsplan från år 2016, Översiktsplan 2015-2025. Till översiktsplanen finns också tre tillägg, *Vindbruksplan*, *LIS-områden* och den *fördjupade översiktsplanen för norra Vättern*. Översiktsplanen med tillhörande tillägg kommer fortsatt att gälla för kommunen, men för det nu aktuella planområdet kommer fördjupningen av översiktsplanen att ta vid.

Bakgrund

Varje kommun ska, enligt 3 kap. PBL, ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Översiktsplanen är inte juridiskt bindande utan endast vägledande för efterföljande planläggning, lovgivning och tillståndsprövning.

Kommunen ska i översiktsplanen redovisa sin bedömning av hur skyldigheten att enligt 2 kap. PBL ta hänsyn till allmänna intressen vid beslut om användningen av mark- och vattenområden kommer att tillgodoses. I redovisningen ska riksintressen enligt 3 och 4 kap. MB anges särskilt.

Av översiktsplanen ska framgå:

1. grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden,
2. kommunens syn på hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras,
3. hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena och följa gällande miljö kvalitets-

normer,

4. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen,
5. hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder,
6. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket MB,
7. kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra, och
8. om översiktsplanen avviker från en regionplan för länet, på vilket sätt den gör det och skälen för avvikelsen.

Utöver lagregleringen styrs innehållet i översiktsplanen även av politiska beslut som kommit till uttryck i visioner, handlingsprogram, måldokument och liknande på nationell, regional och kommunal nivå.

En översiktsplan kan ändras dels för en viss del av kommunen, genom en fördjupning, och dels för att tillgodose ett särskilt allmänt intresse, genom ett tillägg.

Förslaget utgör en ändring av översiktsplanen för en viss del av kommunen, genom en fördjupning för norra Vättern. För en fördjupning av översiktsplanen gäller samma krav på innehåll och förfarande som för en översiktsplan.

Syfte

Fördjupningen av översiktsplanen har flera viktiga syften. Den ska vara vägledande för efterföljande planläggning, lovgivning och tillståndsprövning. Planen ska också användas som ett politiskt handlingsprogram för den kommande utvecklingen inom planområdet, bidra till att förenkla och effektivisera plan- och bygglovshanteringen samt vara en överenskommelse mellan staten och kommunen om de allmänna intressen som ska beaktas vid planering och byggande.

FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN FÖR NORRA VÄTTERN

Syftet med fördjupningen av översiktsplanen är att skapa en långsiktigt hållbar samhällsutveckling för kommunen att växa kring norra Vättern.

Detta genom att peka ut områden för nya bostäder och verksamheter, skapa goda kommunikationer, utveckla och bevara värdefulla natur-, vatten- och kulturmiljöer samt områden för rekreation och friluftsliv.

Tidshorizonten för fördjupningen av översiktsplanen sträcker sig fram till år 2030.

Planområdet

Planområdet ligger i den södra delen av Askersunds kommun och omfattar tätorterna Hammar, Olshammar och Åmmeberg. Området överensstämmer med det område som omfattas av den tidigare fördjupningen av översiktsplanen, Norra Vättern och dess stränder, från år 1997.

Planområdet är ca 260 kvadratkilometer stort, varav ca 56 procent av ytan består av vatten och resterande av land. Från väster till öster är planområdet ca 21 kilometer och från norr till söder ca 28 kilometer. Den geografiska avgränsningen av fördjupningen av översiktsplanen följer riksvägarna 49 och 50 i väster och öster. I den sydöstra delen avgränsas planområdet av den nya föreslagna dragningen av riksväg 50. I norr avgränsas planområdet av strandlinjen vid Askersunds stad och länsväg 590. I söder avgränsas planområdet av kommungränsen mot Karlsborgs och Motala kommuner.

Planområdets avgränsning, med tätorter, Askersunds kommun och angränsande kommuner redovisade

Planområdets avgränsning, med tätorter, Askersunds kommun och angränsande kommuner redovisade.

Planprocessen

I planprocessen vägs olika samhällsintressen mot varandra i en demokratisk process samtidigt som enskildas rättigheter beaktas. Innan kommunen antar en fördjupning av översiktsplanen ska kommunen, enligt PBL, samråda med myndigheter, kommuner och andra som är berörda samt ställa ut planförslaget och låta det granskas.

Syftet med samrådet är att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att ge möjlighet till insyn och påverkan. Länsstyrelsen, berörda kommuner, andra myndigheter, kommunens invånare och sammanslutningar samt enskilda i övrigt som har ett väsentligt intresse av planförslaget ges möjlighet att lämna synpunkter på planförslaget. Efter samrådet sammanställs inkomna synpunkter och eventuella förändringar av planförslaget till följd av dessa redovisas i en samrådsredogörelse.

Efter eventuella förändringar av planförslaget ska kommunen ställa ut planförslaget under minst två månader. Utställningen utgör ytterligare ett tillfälle för myndigheter, kommunens invånare m.fl. att lämna synpunkter på planförslaget och eventuella förändringar som har gjorts sedan samrådet. Efter utställningen sammanställs inkomna synpunkter och redovisas eventuella förändringar av planförslaget som synpunkterna har föranlett i ett utlåtande.

Planförslaget kan med hjälp av de inkomna synpunkterna komma att revideras igen och en antagandehandling arbetas fram. Om planförslaget ändras väsentligt efter utställningen ska dock kommunen ställa ut planförslaget på nytt.

Kommunstyrelsen (KS) godkänner fördjupningen av översiktsplanen innan kommunfullmäktige (KF) fattar beslut om antagande. Tre veckor efter att det justerade protokollet har anslagits på kommunens anslagstavla vinner fördjupningen av översiktsplanen laga kraft, om ingen överklagar. Om fördjupningen av översiktsplanen överklagas vinner den istället laga kraft när överklagandet slutgiltigt prövats och avslagits.

PLANFÖRSLAG

I planförslaget har de slutgiltiga avvägningarna och ställningstaganden gjorts mellan olika allmänna och enskilda intressen. Det ger vägledning för beslut om användningen av mark- och vattenområden samt hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Planförslaget är vägledande för efterföljande planläggning, laggivning och tillståndsprövning.

Kommunen ska planera och arbeta för att genomföra planförslaget som också kan ses som en prioriteringslista med koppling till det kommunala budgetarbetet.

Utvecklingsinriktning

För att illustrera de strategiskt långsiktiga intentionerna för planområdets samhällsutveckling har en utvecklingsinriktning tagits fram. Inriktningen redovisar på en övergripande nivå med breda penseldrag kommunens målsättning för den långsiktiga samhällsutvecklingen inom planområdet, vilken ligger till grund för mark- och vattenanvändningen.

I utvecklingsinriktningen utgör Askersunds stad, Hammar, Olshammar och Åmmeberg kärnor. Dessa tätorter har stor betydelse för planområdets utveckling och omfattar en stor del av planområdets och kommunens bostäder samt verksamheter. Askersunds stad utgör även kommunens servicecentrum både vad gäller offentlig och kommersiell service.

Fem utvecklingsområden för ny bebyggelse föreslås i utvecklingsstrategin, Askersund - Edö, Åmmeberg - Kärra, Hammar - Sänna, Stora Forsa - Nydalen och Olshammar. Inom utvecklingsområdena föreslås både nya bostäder och verksamheter.

Bebyggelseutvecklingen inom planområdet föreslås koncentreras till de fem utvecklingsområdena. Genom att koncentrera bebyggelseutvecklingen inom planområdet till utvecklingsområdena kan i stor utsträckning befintliga kommunikationer och teknisk försörjning användas samtidigt som det stärker underlaget för kollektivtrafik, service och verksamheter. Detta bidrar till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

Inom utvecklingsområdena ska ny bebyggelse främst tillkomma inom, i närheten av och mellan kärnorna

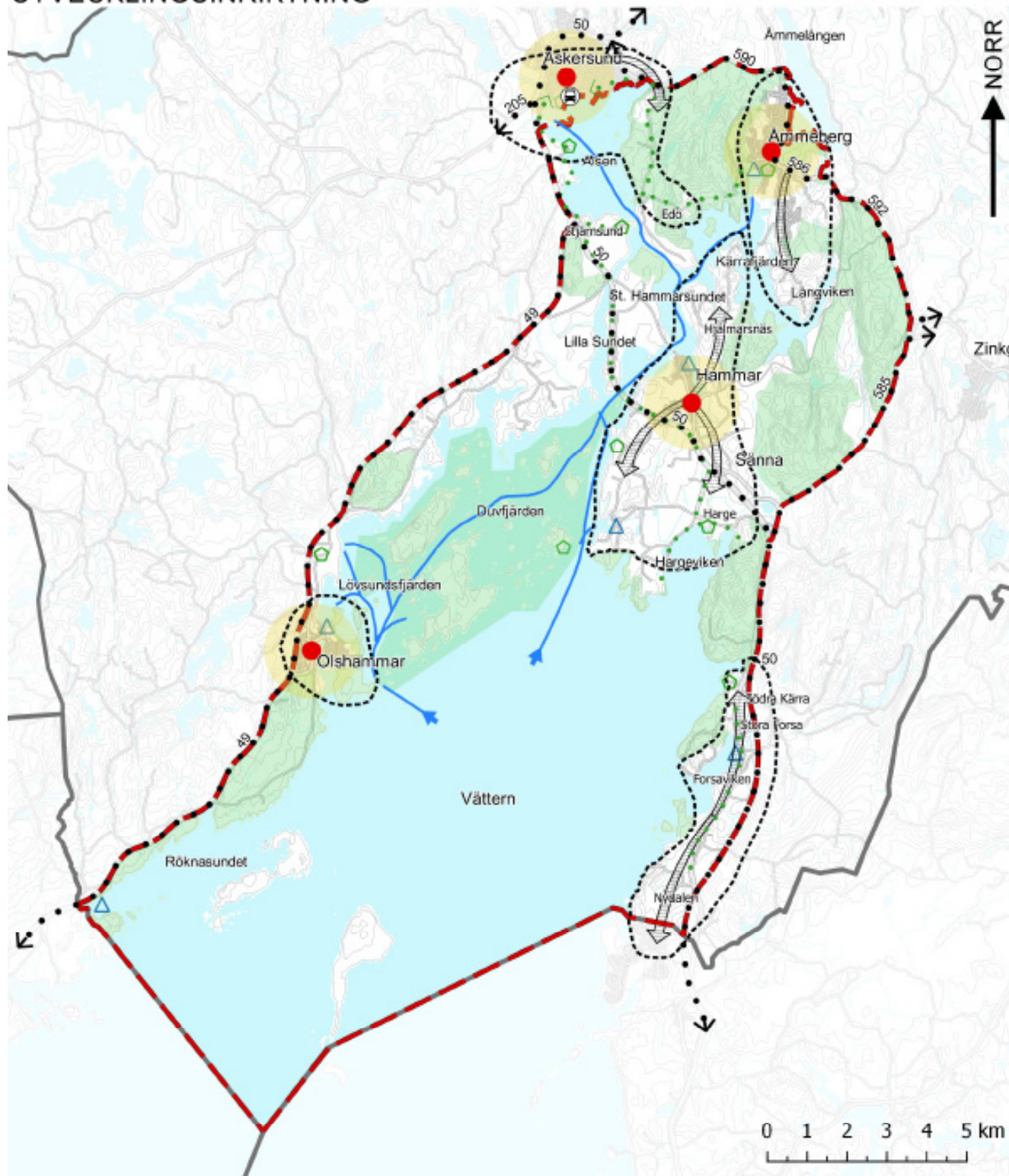
samt besöksmålen. Viktiga satsningar för kommunens utveckling, såsom nya gång- och cykelvägar, främst prioriteras inom de föreslagna utvecklingsområdena samt mellan de olika kärnorna.

För det rörliga friluftslivet, både på land och på vattnet, har ett antal huvudområden pekats ut. Områdena består till största delen av befintliga naturreservat samt områden utpekade i länsstyrelsens naturvårdsprogram. En förutsättning för att kunna nå och nyttja de utpekade områdena är att det finns en stödjande infrastruktur som t.ex. parkeringar, vandringsleder, cykelleder, markerade farleder, vindskydd, bryggor, gäst-/småbåtshamnar och inläggningsramper men även viss service som toaletter och sophämtning. Parkeringar och hamnar är även viktiga informationspunkter för det rörliga friluftslivet precis som det är viktigt att motsvarande information finns tillgängligt på internet. Planförslaget föreslår en fortsatt utbyggnad av den stödjande infrastrukturen kring de utpekade områdena. Ökad tillgänglighet leder till ett ökat besöksstryck, varför det behövs beredskap för att kunna hantera ökat slitage och ökade störningar på djurlivet så att områdenas natur- och besöksvärden inte går förlorade. Detta bör särskilt uppmärksammas inom och i anslutning till natura 2000-områden.

Det vattenbaserade friluftslivet fokuseras främst kring naturreservatet Norra Vätterns skärgård, befintliga farleder men också kring befintliga hamnar och iläggingsplatser, som t.ex. Askersund, Bastedalen, Forsaviken, Hammar, Igelbäcken, Olshammar och Åmmeberg, vilka också är viktiga anknäppspunkter för vattenbaserat friluftsliv. Nya småbåtshamnar och iläggingsramper föreslås främst i anslutning till utpekade utvecklingsområdena för bostäder och verksamheter.

Även för det landbaserade friluftslivet utgörs basen av naturreservat och områden utpekade i länsstyrelsens naturvårdsprogram såsom t.ex. naturreservaten Harge uddar, Klåvudden, Verkanäset, Hargemarken och Rå uddar på östra sidan Vättern samt Prinskulen i norr och Utnäset i söder. Områden utpekade i naturvårdsprogrammet som inte ingår i reservaten är bland annat Stjärnsund (Alsen med strandområdena), Forsanäset, Olshammarshalvön, strandområdena mellan Olshammar och Igelbäcken samt ett

UTVECKLINGSSINRIKTNING

Teckenförklaring

- Gräns för planområdet
- - - Utvecklingsområde

Bebyggelsestruktur

- Kärna
- ➔ Bebyggelsestråk

Natur- och friluftsliv

- Natur- och friluftsområde
- ⬡ Besöksmål
- △ Gäst-/småbåtshamn
- ◇ Angöringspunkt för rekreation och friluftsliv

Kommunikationer

- ↔ Större väg
- ... Gång- och cykelled
- Farled
- 🚂 Resecentrum

större närnaturområde mellan Askersunds stad och Åmmeberg.

Ur besökssynpunkt är bland annat Askersunds golfklubb, Aspa herrgård, Bastedalen, centrala Askersunds stad, Grönön, Harge bad och camping, Husabergsudde camping, Stjärnsunds slott, Vätternterrassen samt Västerängs lägergård viktiga verksamheter som har stor betydelse för turismen och besöksnäringen. Dessa har särskilt markerats i utvecklingsinriktningen och utgör viktiga besöksmål inom och i anslutning till planområdet. Förutom att dessa platser och verksamheter är besöksmål i sig så är de även viktiga för det rörliga friluftslivet då de ofta erbjuder övernattnings- och mat i anslutning till naturområdena. På samma sätt är det rörliga friluftslivet i skärgården och de utpekade naturområdena viktiga för besöksnäringen då de drar besökare till området.

Vidare föreslås fyra gång- och cykelstråk i utvecklingsstrategin, Hargemarken-Harge uddar, Hammar-Stjärnsund-Askersunds stad, Åmmeberg-Edö-Askersunds stad, och Kärraviken-Nydalen. Stråken möjliggör att natur- och rekreationsområdena Hargemarken och Harge uddar, kärnorna Hammar, Åmmeberg och Askersunds stad, besöksmålen Askersunds golfklubb, Stjärnsunds slott, Husabergsudde camping och centrala Askersunds stad samt flera gäst-/småbåtshamnar binds samman. De förslagna stråken möjliggör en utökad gång- och cykeltrafik inom planområdet, bl.a. vid Alsen och från Askersunds stad till Hammar. Detta underlättar miljövänliga kommunikationer samt gynnar det rörliga friluftslivet och folkhälsan.

Resecentrum i Askersunds stad utgör i utvecklingsstrategin en nod för kommunikationer. Resecentrum är en viktig knutpunkt för kollektivtrafiken i planområdet, inom kommunen i stort samt för kollektivtrafiken till och från kommunen.

De större vägarna inom planområdet, riksväg 49, den planerade omdragningen av riksväg 50, länsvägarna 585, 586, 590 och 592, utgör tillsammans med gång- och cykelvägarna samt farlederna 875 till Åmmeberg, 8751 till Aspa och 8752 till Askersund kommunikationsstråk i utvecklingsstrategin. Vägarna är särskilt viktiga för kommunikationerna inom, samt

till och från planområdet. Riksvägarna har dessutom stor betydelse för cykeltrafik, främst i samband med Vätternrundan. Investeringar i kommunikationsstrukturen ska främst prioriteras till de utpekade kommunikationsstråken.

Övergripande mark- och vattenanvändning

I planförslaget delas mark- och vattenanvändningen upp i åtta kategorier enligt Boverkets ÖP-modell. Dessa kategorier är mångfunktionell bebyggelse, sammanhängande bostadsbebyggelse, verksamheter och industri, natur och friluftsliv, landsbygd samt vatten.

Med mångfunktionell bebyggelse menas tätorter med blandad bebyggelsestruktur bestående av bostäder, kommersiell och offentlig service, parker och grönområden samt olika verksamheter och mindre industrier. Kategorierna sammanhängande bostadsbebyggelse, samt verksamheter och industri används för områden med mer renodlad användning även om användningen inom olika områden avsedda för verksamheter kan skilja sig mycket sinsemellan. Till exempel ryms både besöksanläggningar och större industrier inom denna kategori.

Landsbygd används ungefär som mångfunktionell bebyggelse (större områden med en kombination av bl.a. bostäder, jordbruk, skogsbruk och mindre verksamheter) fast utanför tätorterna.

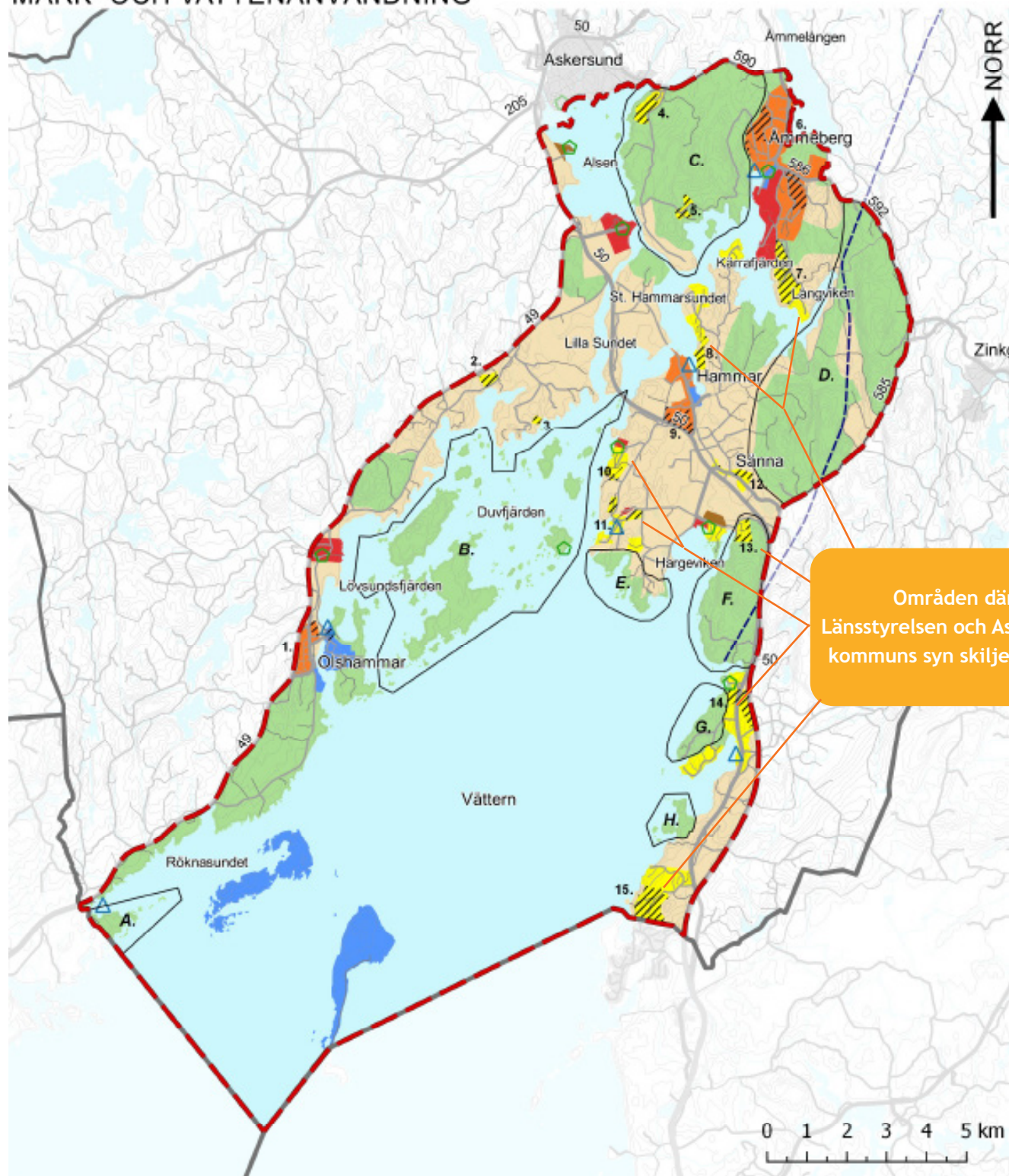
Natur och friluftsliv används för stora arealer sammanhängande skogsmark samt för mindre, ofta skyddade, områden med höga naturvärden. Kategorin vatten används för sjöar och större vattendrag.

Mångfunktionell bebyggelse, sammanhängande bostadsbebyggelse samt verksamheter och industri

Avsnittet nedan behandlar användningskategorierna mångfunktionell bebyggelse, sammanhängande bostadsbebyggelse samt verksamheter och industri.

Som områden med mångfunktionell bebyggelse räknas, förutom Askersunds stad, även Olsham-

MARK- OCH VATTENANVÄNDNING

Teckenförklaring

— Gräns för planområdet

Oförändrad användning

Mångfunktionell bebyggelse

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Verksamhet och industri (industri)

Verksamhet och industri (Besöksanläggning)

Skyddad natur och sammanhängande skogsområden

Camping

Landsbygd

Vatten

△ Gäst-/småbåthamn

◊ Besöksmål

Förändrad användning

Mångfunktionell bebyggelse

Sammanhängande bostadsbebyggelse

Verksamhet och industri

— Vätternvatten

◊ Angöringspunkt för rekreation och friluftsliv

FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN FÖR NORRA VÄTTERN

mar, Åmmeberg och Hammar. Till kategorin sammanhängande bostadsbebyggelse räknas ett antal större renodlade bostads- och fritidshusområden, t.ex. fritidshusområdena Gammeldrätt, Hjälmarsnäs, Forsanäset och Nydalen men även områden som Hammarterassen, Sänna, Bastedalen och Nydalen. Som industri- och verksamhetsområden redovisas industriområdena i Olshammar, Åmmeberg och Hammar men även Rökneöarna, som ligger inom Försvarsmaktens påverkansområde, samt besöksmål som t.ex. Stjärnsunds slott, Aspa herrgård, Askersunds golfklubb i Åmmeberg, samt Vätternterrassen, Bastedalens herrgård och kinapark, Harge bad och camping samt Västerängs lägergård. Till användningskategorin landsbygd räknas den del av övrig mark som inte kategoriseras som områden för natur och friluftsliv.

Inom områden som är utpekade som mångfunktionell bebyggelse och sammanhängande bostadsbebyggelse kan enstaka nya bostäder, upp till och med tre enbostadshus, prövas genom lovgivning utan att behöva föregås av planläggning. Ny sammanhängande bebyggelse med fler än tre enbostadshus ska däremot prövas i detaljplan. Vid eventuella konflikter med andra intressen ska det från fall till fall avgöras om även färre än tre enbostadshus ska prövas i detaljplan.

Inom eller i närheten av de utpekade områdena för ny sammanhängande bostadsbebyggelse kan det finnas djur eller växter som omfattas av bestämmelserna i artskyddsförordningen. Vid planläggning, lovgivning och tillståndsprövning ska detta klargöras.

Nya verksamheter bör i huvudsak lokaliseras till områden med mångfunktionell bebyggelse samt till de utpekade industri- och verksamhetsområdena i Olshammar, Åmmeberg och Hammar. Detta för att stärka tätorterna och nyttja deras strategiska lägen för transporter, kollektivtrafik, service. Även nya verksamheter inom offentlig och kommersiell service bör i huvudsak lokaliseras till planområdets tätorter.

Vid planering av nya bostäder ska framtida behov av offentlig service, såsom skolor och förskolor, beaktas och där så krävs utredas. Mark för att säkerställa förväntat behov av service kan behöva undantas från annan exploatering.

Förskolor bör lokaliseras till områden som ligger i närheten av grönområden samt inom gång- och cykelavstånd från omgivande bostadsbebyggelse.

Vid skolverksamhet för grundskole- och gymnasieelever behöver möjligheterna att på ett trafiksäkert sätt färdas till skolan säkerställas. Förutom säkra gång- och cykelvägar är det även viktigt med god tillgänglighet till kollektivtrafik för eleverna.

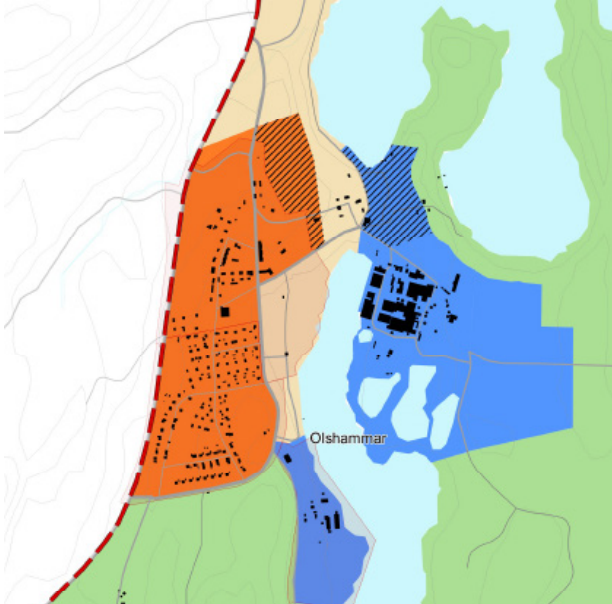
Den offentliga servicen kommer även fortsättningsvis vara koncentrerad till Askersunds stad. Genom ny bostadsbebyggelse inom planområdet skapas ett bättre underlag för befintlig offentlig och kommersiell service i övriga tätorter.

Några av de föreslagna områdena för ny byggelse ligger helt eller delvis inom strandskyddat område. För vissa av dessa områden finns LIS-områden, områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, utpekade i tillägget till översiktsplanen. Övriga områden inom strandskyddat område är antingen väl avskilda från stranden genom vägar eller omfattas av gällande detaljplan.

Nedan beskrivs först förutsättningarna för ny bebyggelse i de områden där planförslaget innebär att markanvändningen kommer att förändras, dvs. inom de områden som är numrerade 1 – 15 på mark- och vattenanvändningskartan. Avslutningsvis beskrivs de generella förutsättningarna för ny bebyggelse på landsbygden utanför de utpekade områdena.

1 Olshammar

I planförslaget utgörs markanvändningen inom Olshammars tätort av mångfunktionell bebyggelse, medan Aspa bruks område och Fiskartorpet utgör områden för verksamheter och industri.

Markanvändning vid Olshammar

Bostäder

Ny bostadsbebyggelse bör främst tillkomma genom förtätning inom tätorten men i nordöst föreslås ett område tätorten kan breda ut sig mot vattnet.

Generellt bör ny bebyggelse främst uppföras i form av enbostadshus, radhus och parhus samt placeras och utformas med hänsyn till den befintliga bebyggelsens struktur och skala. Utöver förtätningar i befintlig bebyggelsestruktur bedöms upp till 15 bostäder kunna uppföras inom det föreslagna utbyggnadsområdet i nordöst.

Befintliga utblickar från tätorten mot Vättern ska bevaras och kan förstärkas.

Ny bebyggelse kan anslutas till kommunens ledningsnät för dricks- och spillvatten.

LIS-område finns för del av området.

Inom Olshammar behöver hänsyn tas till:

- Vättern med öar och strandområden som är av riksintresse för det rörliga friluftslivet och naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken

- natura 2000-området Norra Vätterns skärgård,
- område med särskilt behov av hinderfrihet som är av riksintresse för Försvarsmakten,
- stoppområde för höga objekt som är av riksintresse för Försvarsmakten,
- MSA-område som är av riksintresse för Försvarsmakten,
- riksväg 49 som är av riksintresse för kommunikation,
- strandskyddade områden,
- nyckelbiotop,
- fornlämning,
- kyrkligt kulturminne,
- vattenskyddsområde,
- vattenverksamhet kräver tillstånd från Länsstyrelsen,
- rullstensås,
- kraftledning,
- miljöfarlig verksamhet,
- potentiellt förorenad mark,
- lågpunkter enligt skyfallskarteringen,
- områden med ras- och skredrisk,
- transporter av farligt gods på riksväg 49 och in till industrin, samt
- buller från riksväg 49 och industrin.

Verksamheter och industri

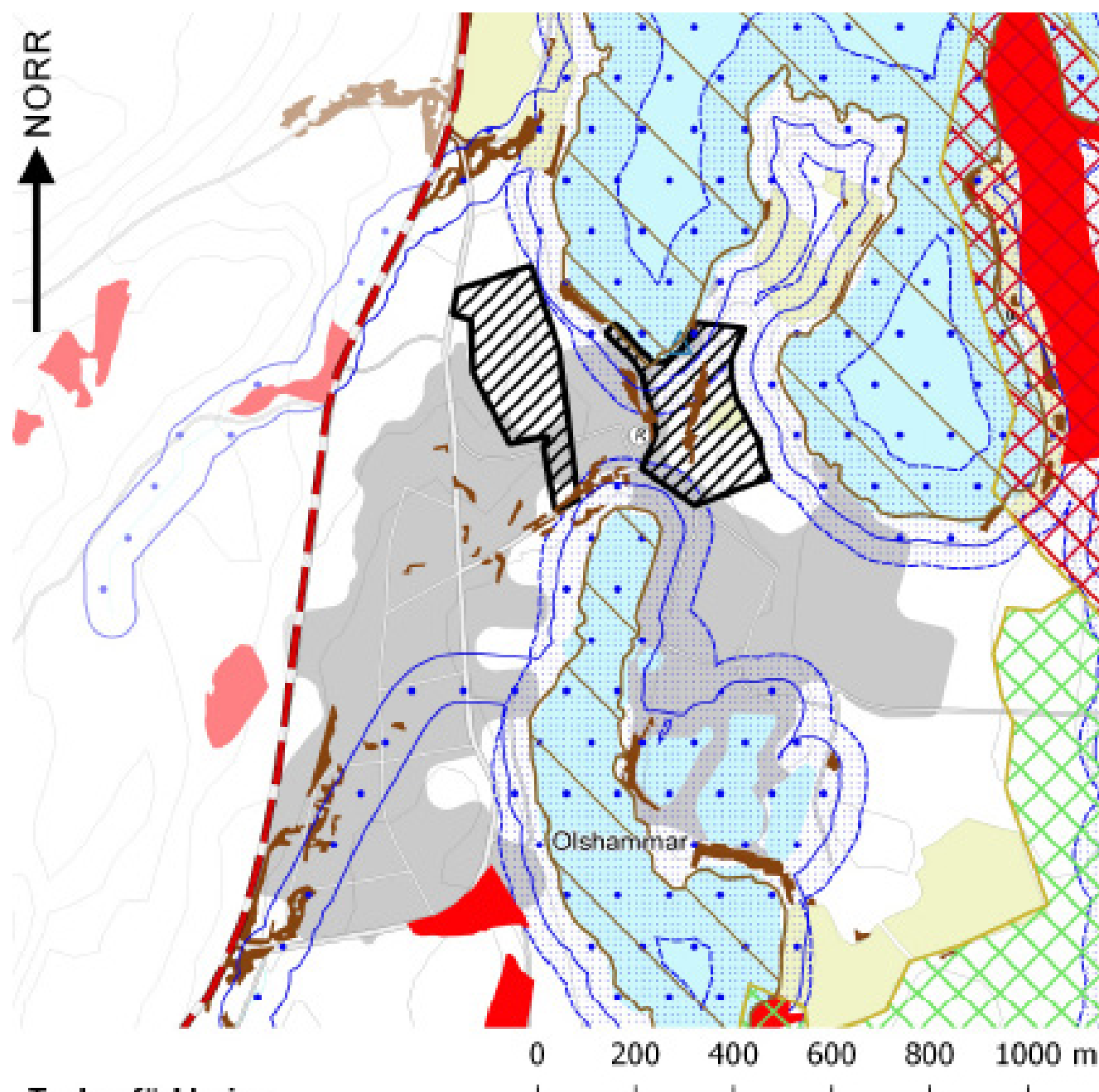
Två områden i Olshammar är utpekade för verksamheter och industri, Ahlstrom-Munksjö Aspa bruks område i öster samt verksamhetsområdet vid Fiskartorp i söder.

Aspa bruk

I planförslaget utgör befintlig massaindustrin område för verksamheter och industri. Området bekräftar dels massaindustrins nuvarande verksamhet men möjliggör även för viss utveckling av verksamheten mot norr. Till viss del möjliggörs även en utvidgning av gäst- och småbåtshamnens verksamhet.

Inom området behöver hänsyn tas till:

- Vättern med öar och strandområden som är av riksintresse för det rörliga friluftslivet,
- natura 2000-området Norra Vätterns skärgård,
- Försvarsmaktens riksintressen,
- strandskyddade områden,
- vattenskyddsområde,
- kraftledning,
- potentiellt förorenad mark,

Teckenförklaring

Gräns för planområdet	Jordbruksblock
Strandskydd	Vattenskyddsområde
Planförslag	Ras- och skredrisk (lst)
Natura 2000-område	<u>Naturvårdsprogram</u>
Riksintresse naturvård	1. Högsta värde
Fornlämning, punkt	2. Mycket högt värde
Fornlämningsområde	3. Högt värde
Nyckelbiotop	

- lågpunkter enligt skyfallskarteringen, och
- områden med ras- och skredrisk.

Fiskartorp

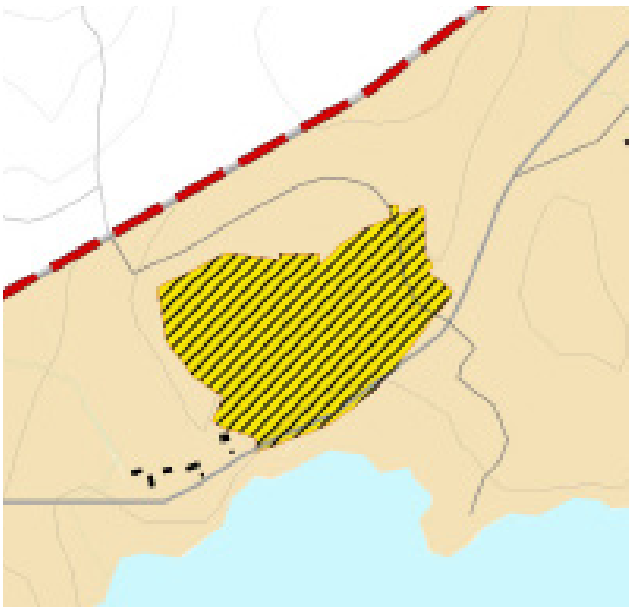
Planförslaget bekräftar ett område med befintliga verksamheter.

Vid förändringar inom området behöver hänsyn tas till:

- Vättern med öar och strandområden som är av riksintresse för det rörliga friluftslivet,
- natura 2000-området Norra Vätterns skärgård,
- Försvarsmaktens riksintressen,
- strandskyddade områden,
- nyckelbiotop,
- vattenskyddsområde,
- rullstensås,
- potentiellt förorenad mark, och
- områden med ras- och skredrisk.

2 Åviken

I planförslaget bekräftas en planerad omvandling av området till sammanhängande bostadsbebyggelse. Områdets yta är ca 12 hektar. Inom området bör nya bostäder främst uppföras i form av friliggande enbostadshus. Drygt 40 bostäder kan uppföras enligt

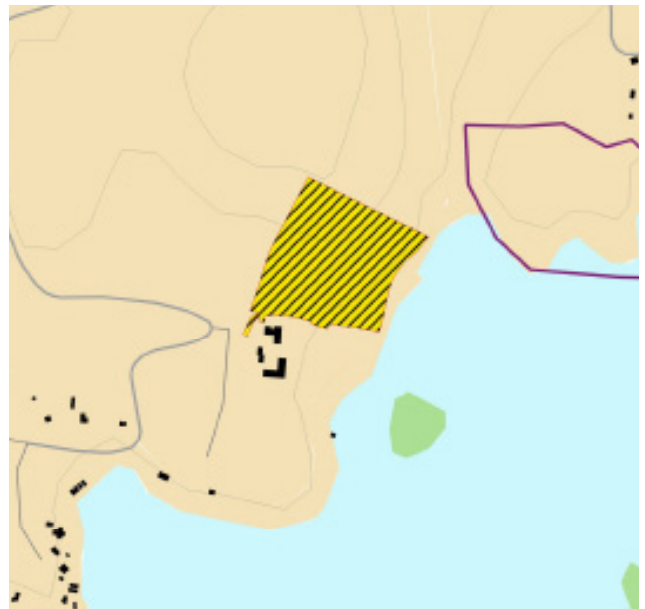
Markanvändning vid Åviken

gällande detaljplan *Detaljplan för Åviken 1:1*, 1882-P2018/8, laga kraft 2018-12-18.

Bostadsmarken i detaljplanen ligger placerade i nuvarande skogsmark samt i randzonen mellan skog och öppen mark med hänsyn till den öppna marken mot vattnet i sydöst.

3 Tikanäs

I planförslaget bekräftas pågående omvandling av området till sammanhängande bostadsbebyggelse. Områdets yta är ca fyra hektar. Inom området bör nya bostäder främst uppföras i form av friliggande enbostadshus. Totalt 16 bostäder kan uppföras enligt gällande detaljplan *Detaljplan för Tikanäs 2:6*, 1882-

Markanvändning vid Tikanäs

P194, laga kraft 2016-07-07. Detaljplanen omfattar hela området.

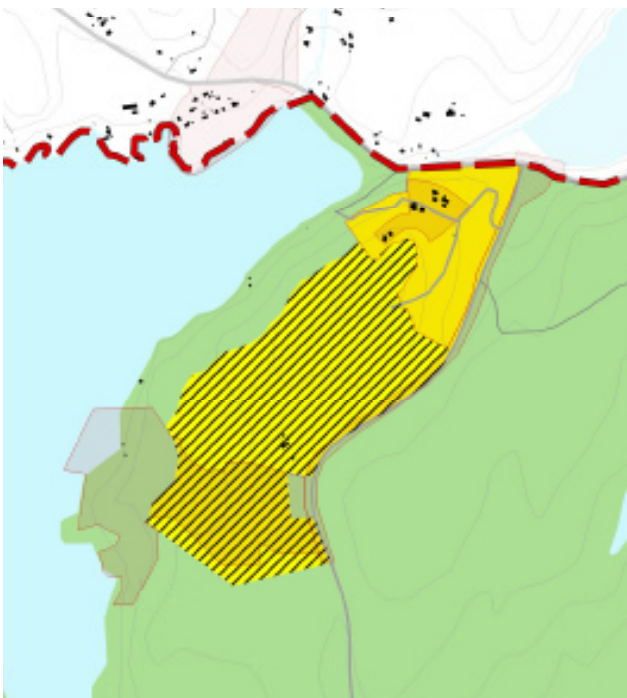
Bostadsmarken i detaljplanen ligger indragen från strandlinjen och med hänsyn till de öppna ytorna ner mot vattnet.

Tikanäs

4 Edö

I planförslaget bekräftas befintlig bebyggelse samt tillkommer ett nytt område för sammanhängande bostadsbebyggelse söder om befintliga bostäder. Det nya området har en yta på ca 33 hektar. Nya bostäder bör främst uppföras i form av friliggande enbostadshus där en tomtstorlek på minst 1000 kvadratmeter

Markanvändning vid Edö

bör eftersträvas. Befintlig infrastruktur bör användas i möjligaste mån. Längst i söder finns en befintlig detaljplan planerad för cirka 30 bostäder. I planerad detaljplan ryms ytterligare upp till cirka 40 bostäder.

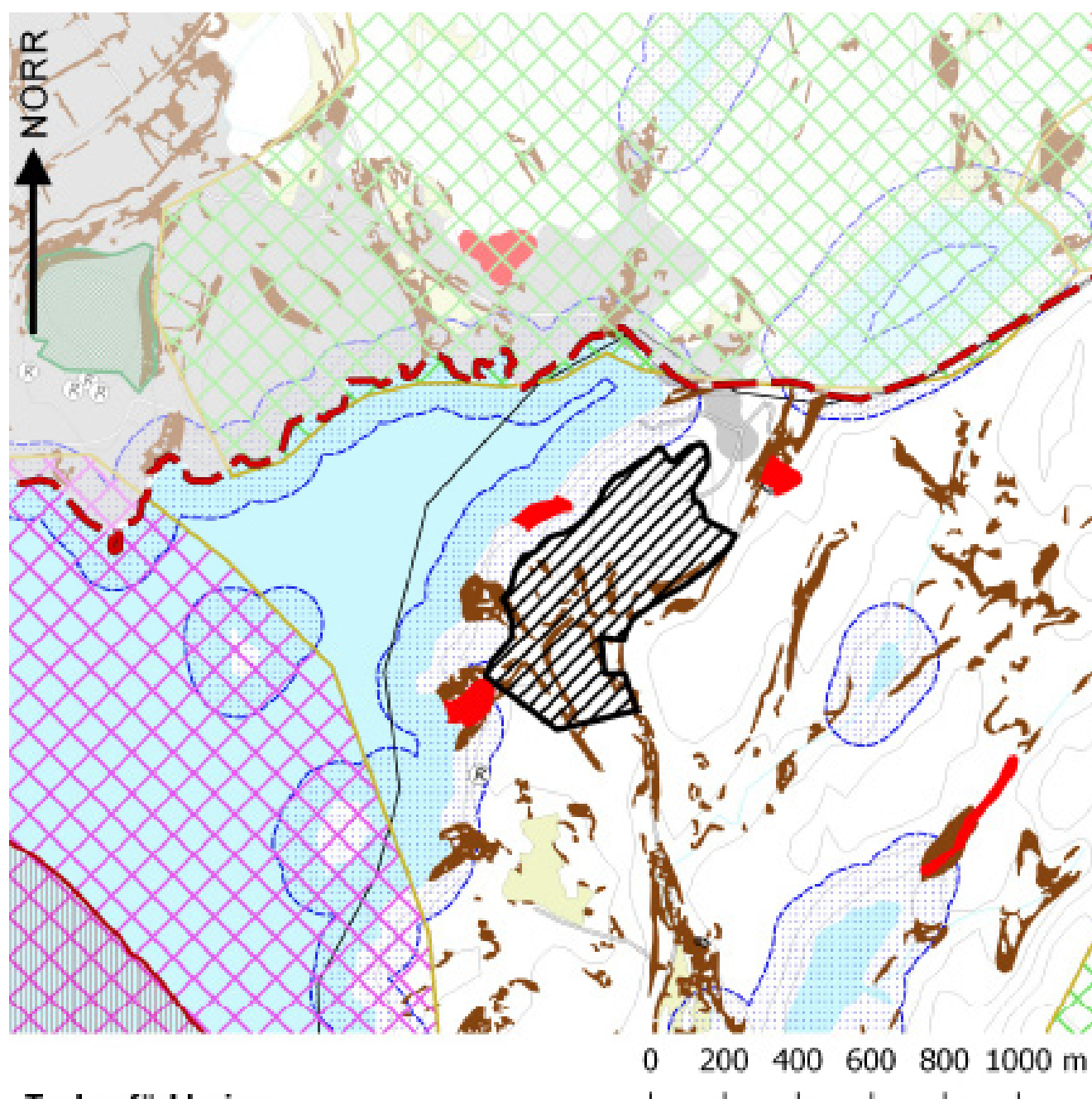
Längst i söder kan bebyggelse uppföras enligt gällande detaljplan *Detaljplan för del av fastigheten Edö 1:18, 1882-P157, laga kraft 2010-01-28*. I planen är området inom 100 meter från stranden undantaget från bebyggelse.

Placering av övrig bebyggelse ska anpassas till den kuperade terrängen så att så lite ingrepp i landskapet som möjligt ska behövas. Hänsyn ska tas till landskapsbilden och utblickarna från Askersunds stad.

Området kan anslutas till kommunens ledningsnät för dricks- och spillvatten.

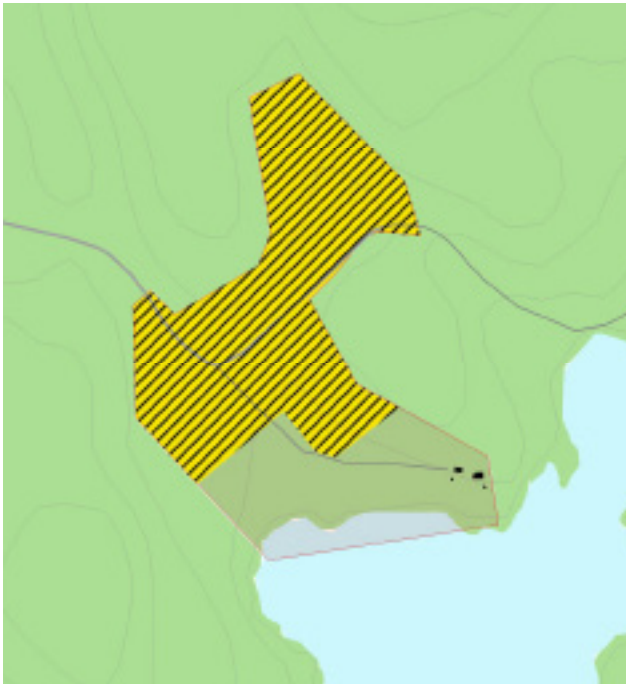
Inom ej planlagda delar av området behöver hänsyn tas till:

- Vättern med öar och strandområden som är av riksintresse för det rörliga friluftslivet och naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken
- strandskyddade områden
- nyckelbiotoper,
- naturvärden, och
- områden med ras- och skredrisk.

5 Ävje

I planförslaget bekräftas en planerad omvandling av området till sammanhängande bostadsbebyggelse. Områdets yta är ca 20 hektar och ligger söder om Edö. Inom området finns idag ett äldre fritidshus. Nya bostäder bör främst uppföras i form av friliggande mindre enbostadshus/fritidshus. Cirka 40 bostäder bedöms kunna uppföras enligt gällande detaljplan *Detaljplan för del av Edö 1:13, 1882-P87/1*, laga kraft 1987-03-18. Detaljplanen omfattar hela det utpekade området.

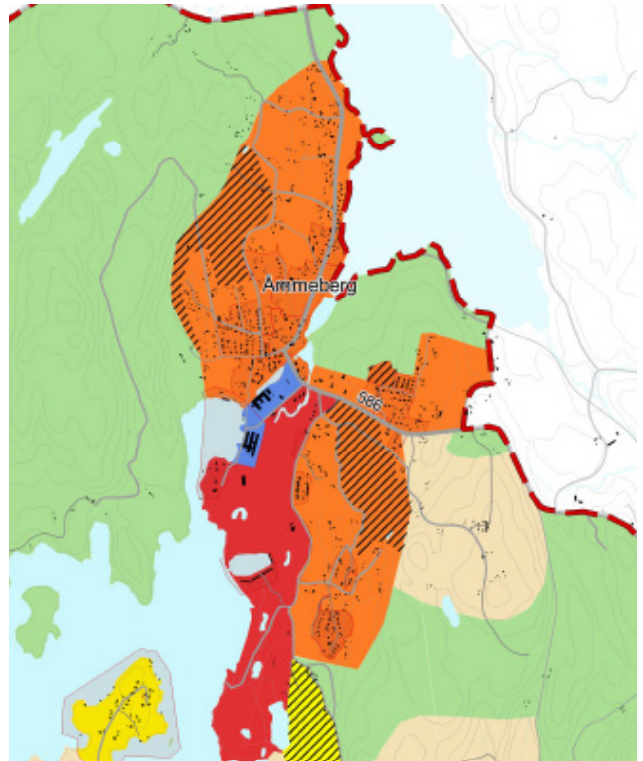
Markanvändning vid Edö

Placering av bostäderna är anpassad till den kuperade terrängen så att så lite ingrepp i landskapet som möjligt ska behövas. Förutom för det befintliga fritidshuset så är byggrätterna placerade utanför strandskyddat område.

Området kan anslutas till kommunens ledningsnät för dricks- och spillvatten.

6 Åmmeberg

I planförslaget utgörs markanvändningen inom Åmmebergs tätort av områden med mångfunktionell bebyggelse, verksamheter och industri, samt besöksanläggning. Orten karaktäriseras av den kulturhistoriska miljön med flertalet bevarade byggnader sedan Åmmebergs tid som bruksort, bland annat kasinot, kägelbanan och barnhemmet/sjukstugan.

Markanvändning vid Åmmeberg

Bostäder

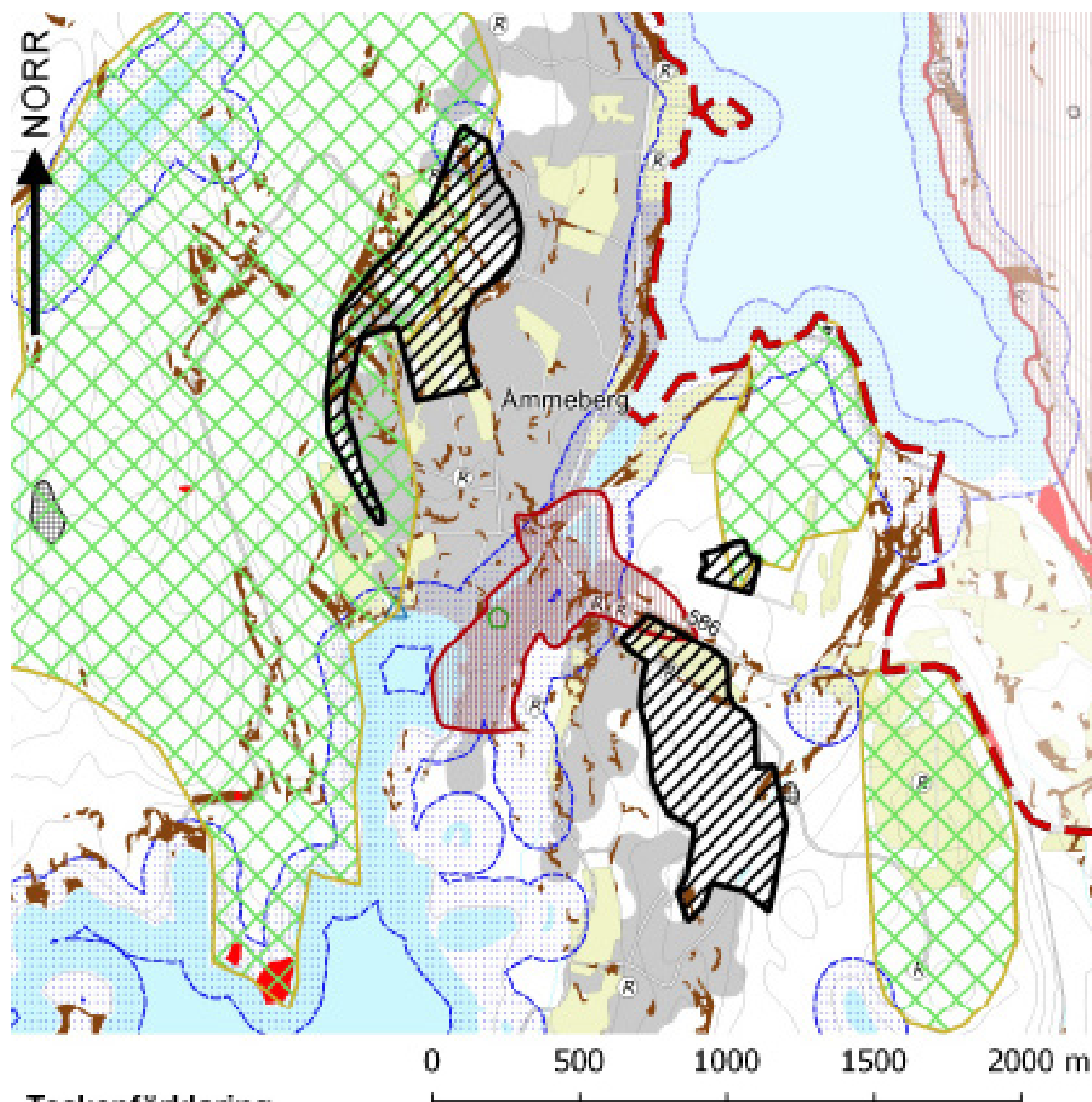
Nya bostäder föreslås främst tillkomma genom förtätning inom befintlig bebyggelsestruktur men även till viss del genom expansion av tätorten mot väster och öster. Nya bostäder bör främst uppföras i form av enbostadshus, radhus och parhus men även i mindre omfattning som flerbostadshus. Utöver förtätningar bedöms upp till 20 bostäder kunna uppföras inom område med förändrad markanvändning i västra Åmmeberg och cirka 35 bostäder i område med förändrad markanvändning i öster.

Inom Åmmeberg bör nya bostäder placeras och utformas med hänsyn till den befintliga bebyggelsens struktur och skala. Stor hänsyn bör tas till områdets kulturhistoriska och arkitektoniska värden.

Tätortsnära grönområden ska bevaras enligt kommunens gröstrukturplan.

LIS-område finns för del av Åmmeberg.

Ny bebyggelse kan anslutas till kommunens ledningsnät för dricks- och spillvatten.

Teckenförklaring

Gräns för planområdet	Jordbruksblock
Strandskydd	Ras- och skredrisk (Ist)
Planförslag	<u>Naturvårdsprogram</u>
Riksintresse kulturmiljövård	1. Högsta värde
Fornlämning, punkt	2. Mycket högt värde
Fornlämningsområde	3. Högt värde
Nyckelbiotop	

Inom Åmmeberg behöver hänsyn tas till:

- bruksmiljön i Åmmeberg som är av riksintresse för kulturmiljövården,
- Vättern med öar och strandområden som är av riksintresse för det rörliga friluftslivet och naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken,
- strandskyddade områden,
- fornlämningar,
- kommunens grönstrukturplan,
- områden utpekade i länsstyrelsens naturvårdsprogram,
- potentiellt förorenad mark,
- gruvhål,
- lågpunkter enligt skyfallskarteringen, och
- områden med ras- och skredrisk.

Vattentornet i Åmmeberg

Verksamheter och industri

I södra Åmmeberg bekräftas ett område utpekade för verksamheter. Verksamheter bör främst tillkomma inom det utpekade området. Kommersiell och allmän service kan även tillkomma inom den del av Åmmeberg som utgörs av mångfunktionell bebyggelse.

Stor hänsyn bör tas till områdets kulturhistoriska och arkitektoniska värden.

LIS-område finns för del av området.

Vid förändringar inom området behöver hänsyn tas till:

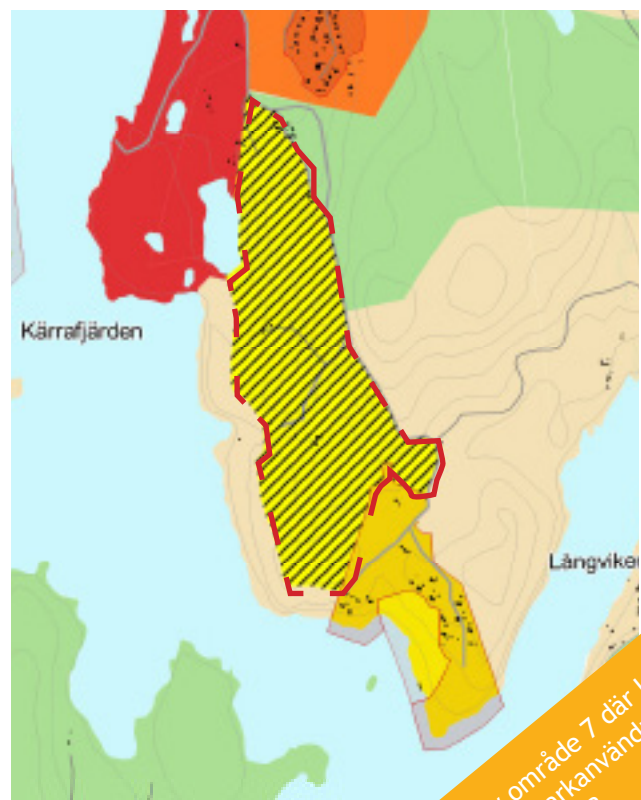
- bruksmiljön i Åmmeberg som är av riksintresse för kulturmiljövården,
- Vättern med öar och strandområden som är av riksintresse för det rörliga friluftslivet och naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken,
- strandskyddade områden,

- vattenverksamhet kräver tillstånd från Länsstyrelsen,
- potentiellt förorenad mark, och
- områden med ras- och skredrisk.

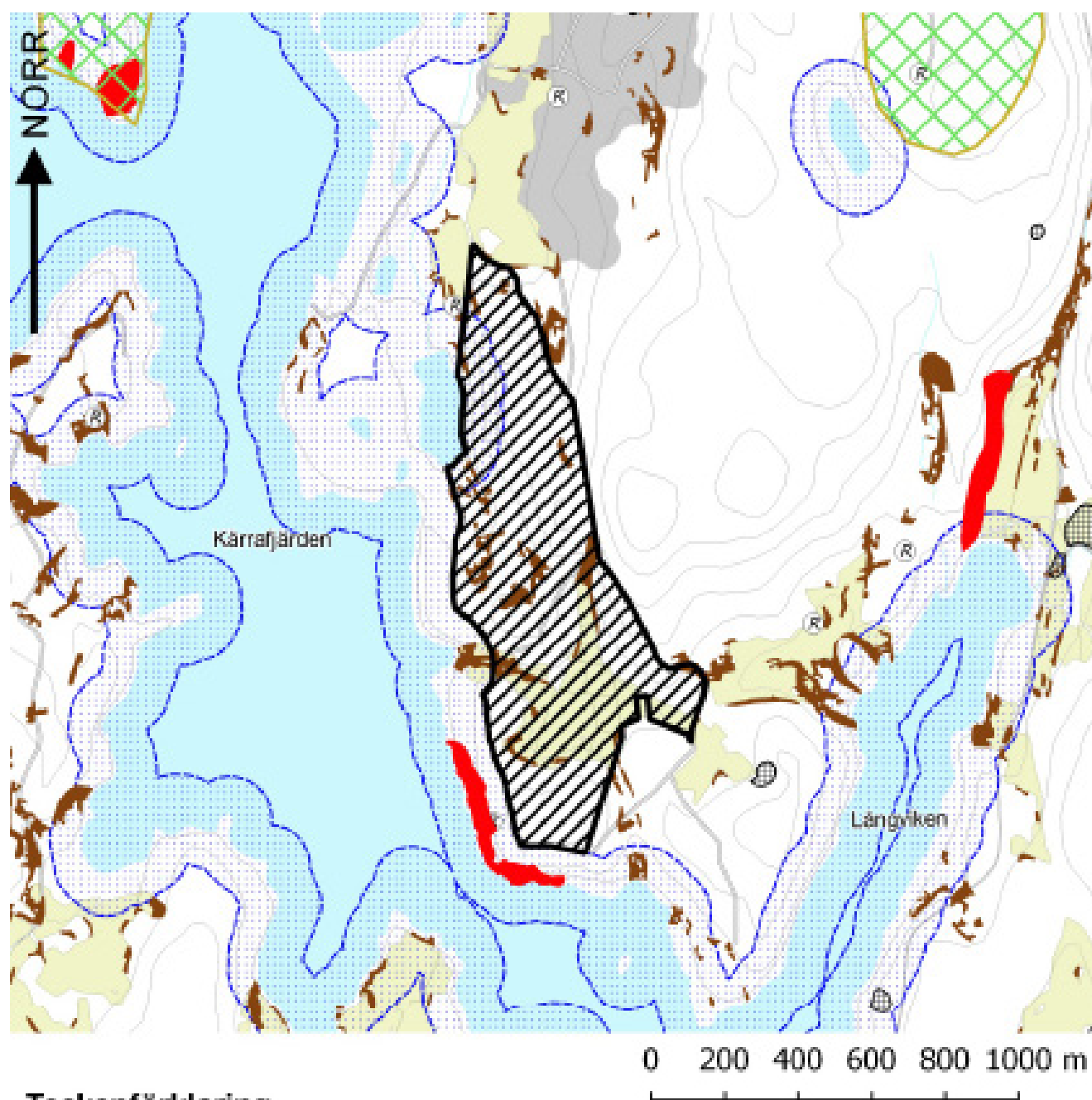
7 Kärraudden

I planförslaget bekräftas befintlig bostadsbebyggelse i söder samtidigt som ett nytt område för sammanhängande bostadsbebyggelse möjliggörs mellan befintlig bebyggelse och golfbanan. Detta som en utvidgning av Åmmebergs tätort mot söder. Totalt har det utpekade utredningsområdet för ny bebyggelse en yta på ca 54 hektar. Nya bostäder bör främst uppföras i form av friliggande enbostadshus. Bedömningen är att cirka 30 nya bostäder kan uppföras inom området. Befintlig infrastruktur bör användas.

Placering av nya bostäder ska anpassas till den kuperade terrängen så att så lite ingrepp i landskapet som möjligt ska behövas. Bostäderna bör förläggas i de skogsklädda partierna i området. Jordbruksmarken och en stor andel naturmark bör vidareutredas och sparas. Vid lokaliseringen av nya bostäder ska även hänsyn tas till inverkan på landskapsbilden från vattnet.

Markanvändning vid Kärraudden

Teckenförklaring

 Strandskydd	 Jordbruksblock
 Planförslag	 Ras- och skredrisk (Ist)
 Riksintresse kulturmiljövård	<u>Naturvårdsprogram</u>
 Fornlämning, punkt	 1. Högsta värde
 Fornlämningsområde	 2. Mycket högt värde
 Nyckelbiotop	 3. Högt värde

FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN FÖR NORRA VÄTTERN

Området kan anslutas till kommunens ledningsnät för dricks- och spillvatten.

Inom området behöver hänsyn tas till:

- Vättern med öar och strandområden som är av riksintresse för det rörliga friluftslivet och naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken,
- MSA-område som är av riksintresse för Försvarsmakten,
- naturvärden, lämpligheten bör utredas vidare,
- strandskyddade områden,
- landskapsbild,
- fornlämningar,
- nyckelbiotoper
- lågpunkter enligt skyfallskarteringen, och
- områden med ras- och skredrisk.

Kärrafjärden

8 Gammeldrätt-Hjälmarsnäs

I förslaget bekräftas befintlig bostadsbebyggelse vid Gammeldrätt och Hjälmarsnäs samtidigt som ett möjligt nytt område möjliggörs i anslutning till Hammarängen. Utredningsområdets yta är ca 16 hektar. Inom området bör nya bostäder främst uppföras i form av friliggande enbostadshus i mindre bebyggelsegrupper. Bedömningen är att nya bostäder kan uppföras, efter vidare utredning av naturvärden. Befintlig infrastruktur bör då användas.

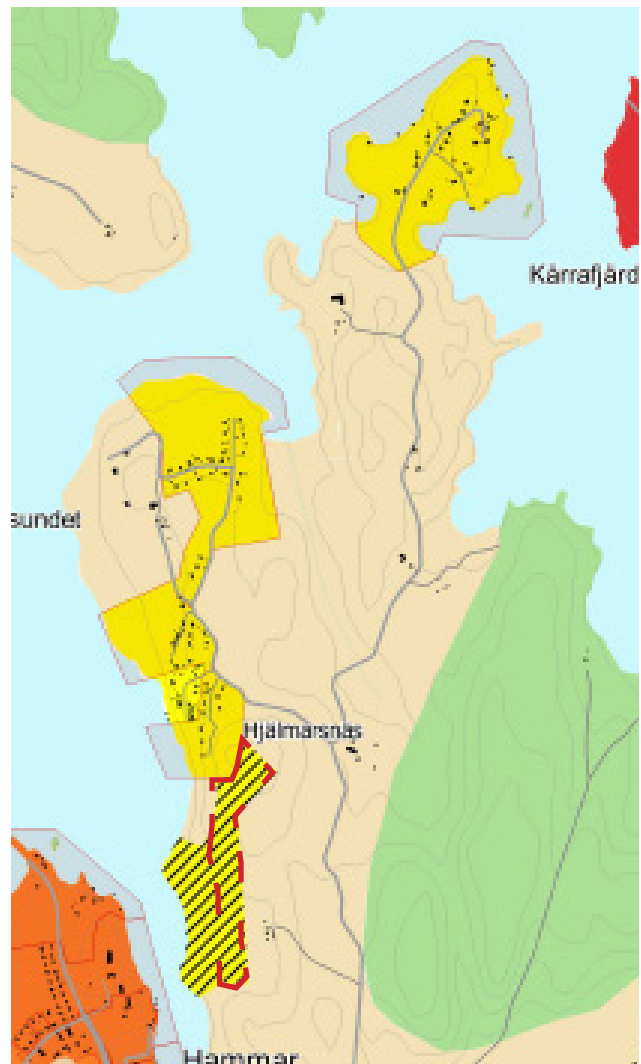
Bostäderna ska placeras indraget från strandlinjen och främst i de skogsklädda partierna. LIS-område finns för delar av området, längs vattnet i söder.

Inom området behöver hänsyn tas till:

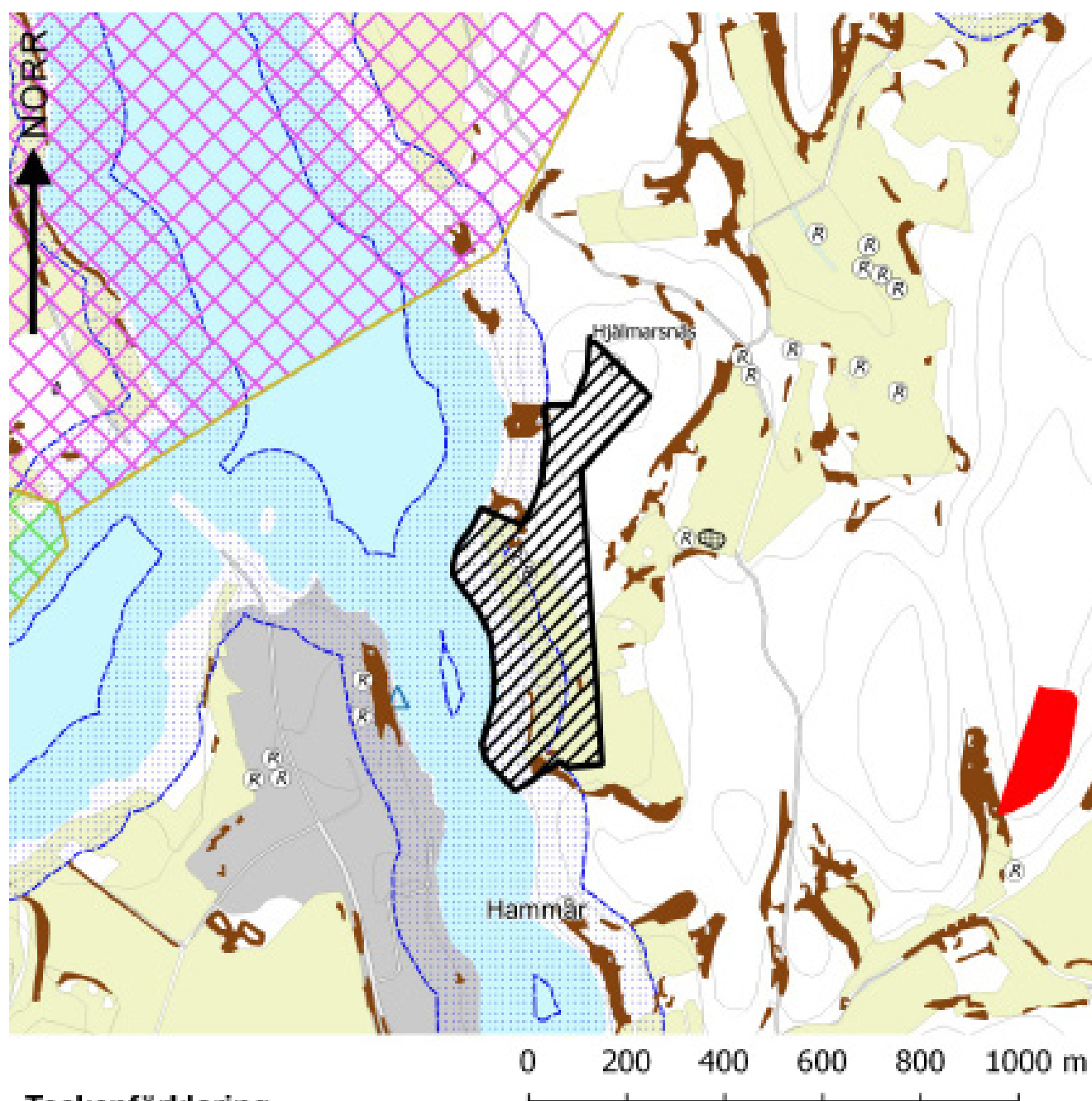
- Vättern med öar och strandområden som är av riksintresse för det rörliga friluftslivet och natur-

vård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken,

- MSA-område som är av riksintresse för Försvarsmakten,
- strandskyddade områden,
- fornlämningar,
- område utpekade i länsstyrelsens naturvårdsprogram, och
- områden med ras- och skredrisk.

Markanvändning vid Gammeldrätt-Hjälmarsnäs

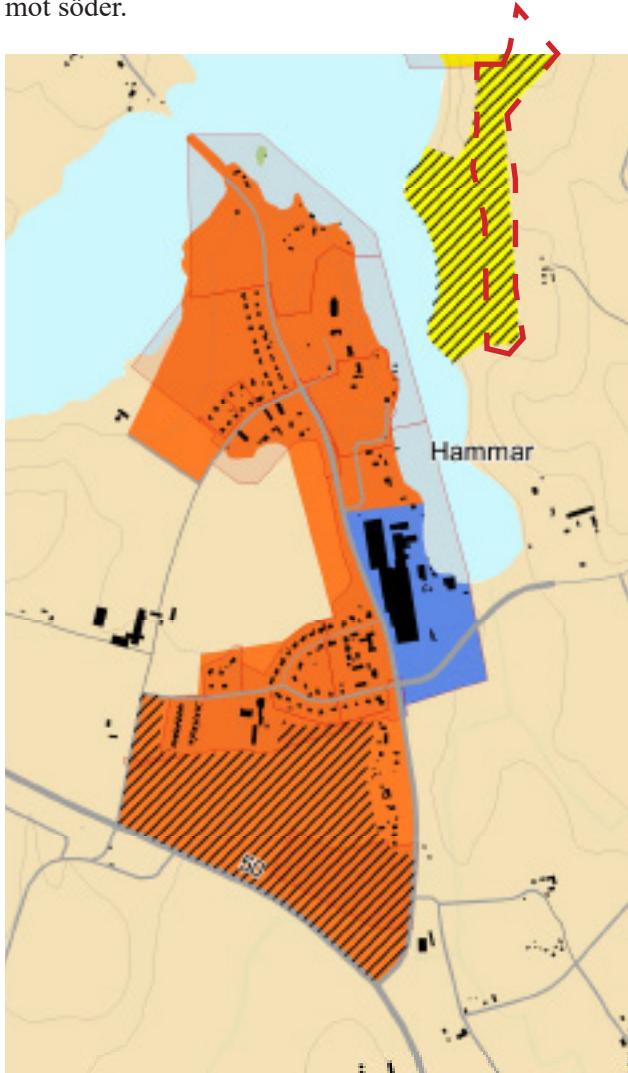
Teckenförklaring

 Strandskydd	 Ras- och skredrisk (Ist)
 Planförslag	<u>Naturvårdsprogram</u>
 Fornlämning, punkt	 1. Högsta värde
 Fornlämningsområde	 2. Mycket högt värde
 Nyckelbiotop	 3. Högt värde
 Jordbruksblock	

9 Hammar

I planförslaget utgörs markanvändningen inom Hammars tätort av mångfunktionell bebyggelse samt verksamheter och industri.

Nya bebyggelse föreslås främst tillkomma genom förtätning men även till viss del genom expansion mot söder.

Markanvändning vid Hammar

Bostäder

Nya bostäder bör främst uppföras i form av enbostadshus, radhus och parhus men även i mindre omfattning som flerbostadshus. Närmast riksväg 50 är det lämpligt att etablera nya verksamheter. Inom tätorten bör nya bostäder placeras och utformas med hänsyn till den befintliga bebyggelsens struktur och skala.

LIS-område finns för del av området.

Ny bebyggelse kan anslutas till kommunens ledningsnät för dricks- och spillvatten.

Inom Hammar behöver hänsyn tas till:

- Vättern med öar och strandområden som är av riksintresse för det rörliga friluftslivet och naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken,
- MSA-område som är av riksintresse för Försvarsmakten,
- riksväg 50 som är av riksintresse för kommunikation,
- strandskyddade områden,
- avvattningsföretag,
- fornlämningar,
- kyrkligt kulturmärke,
- sumpskog,
- rullstensås,
- miljöfarlig verksamhet,
- potentiellt förorenad mark,
- transporter av farligt gods på riksväg 50,
- lågpunkter enligt skyfallskarteringen,
- områden med ras- och skredrisk, och
- buller från riksväg 50.

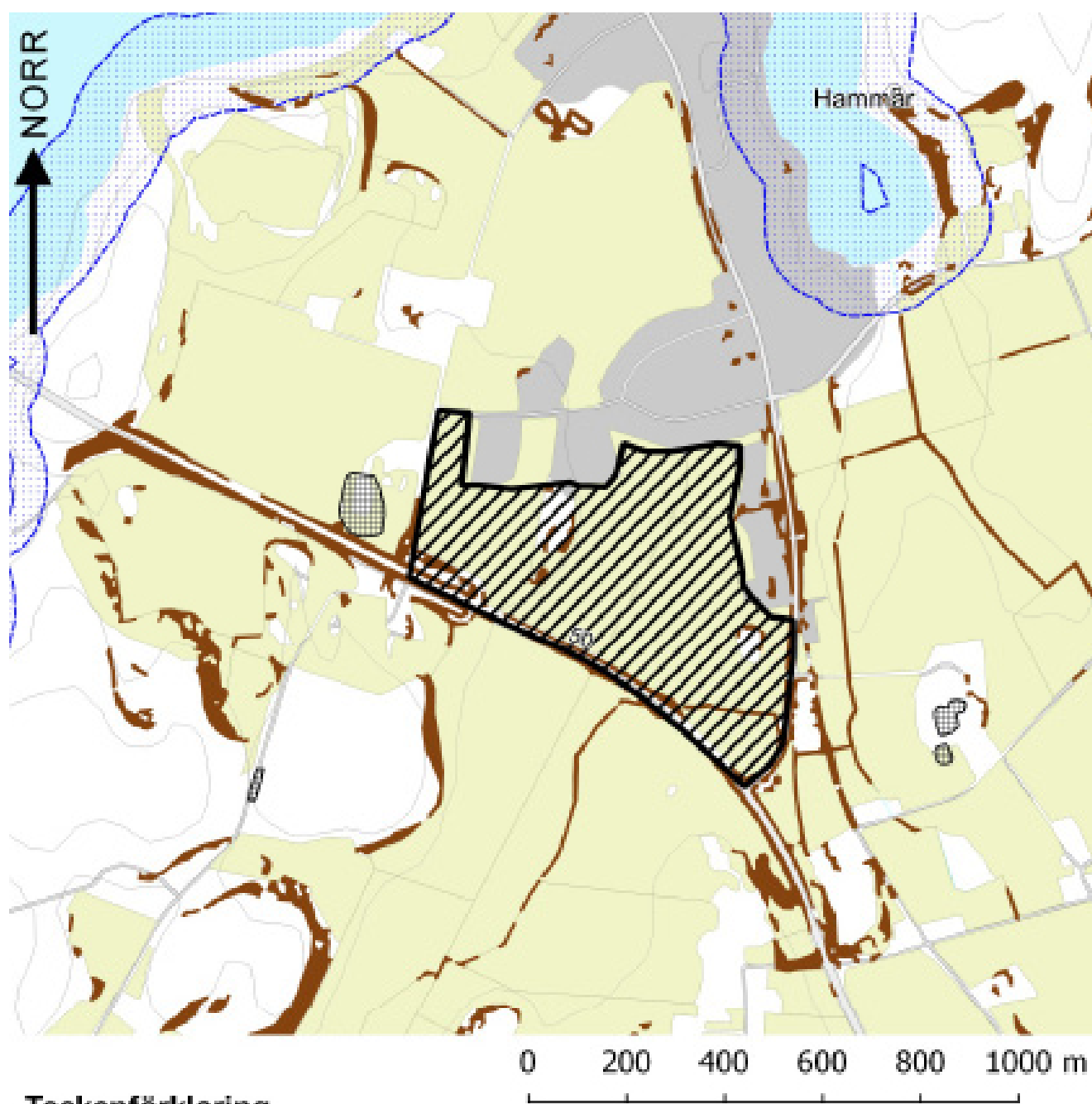
Verksamheter och industri

I planförslaget utgör glasbruksområdet område för verksamheter och industri. Nya verksamheter bör främst tillkomma inom det befintliga verksamhetsområdet samt inom område med förändrad användning mot riksväg 50 i söder.

LIS-område finns för del av området.

Inom området behöver hänsyn tas till:

- Vättern med öar och strandområden som är av riksintresse för det rörliga friluftslivet,
- MSA-område som är av riksintresse för Försvarsmakten,
- strandskyddat område,
- vattenverksamhet kräver tillstånd från Länsstyrelsen,
- rullstensås,
- miljöfarlig verksamhet, och
- potentiellt förorenad mark.

Teckenförklaring

	Strandskydd		Fornlämningsområde
	Planförslag		Jordbruksblock
	Fornlämning, punkt		Ras- och skredrisk (Ist)

10 Vasshammaren

I planförslaget utgörs markanvändningen inom området av sammanhängande bostadsbebyggelse, samt verksamheter och industri i form av besöksanläggningen Vätterterrassen. Huvuddelen av det större området är bebyggt.

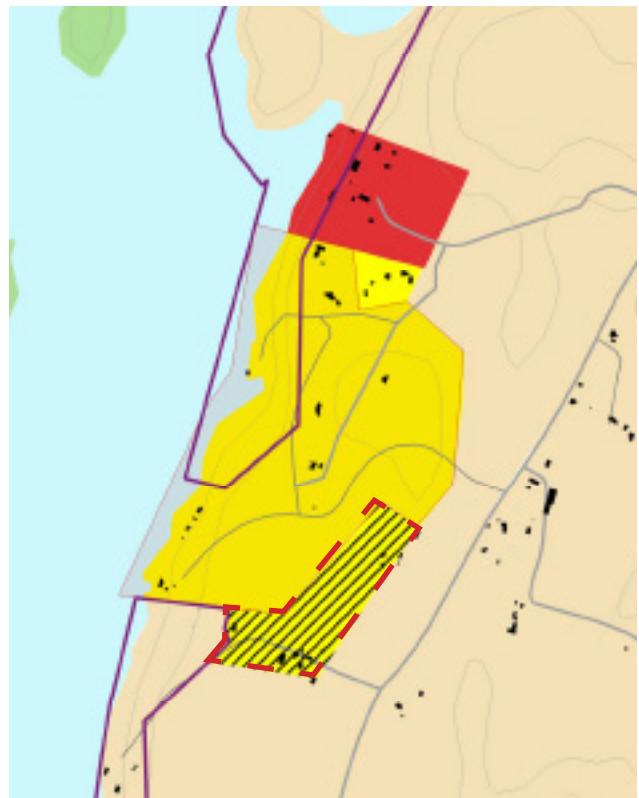
I utredningsförslaget bekräftas befintlig bostadsbebyggelse på Hammarterassen samtidigt som en mindre utökning föreslås i anslutning till befintlig bostadsbebyggelse. Utredningsområdet har en yta på ca fem hektar. Inom området bör nya bostäder främst uppföras i form av friliggande enbostadshus. Bedömningen är att högst ett 20-tal nya bostäder kan uppföras inom området med förändrad markanvändning. Dock behövs en naturvårdsinventering innan exploatering då området kan ha stora värden för natur, friluftsliv och landskapsbilden.

Närmast besöksverksamheten vid Vätternterrassen ska hänsyn tas till det före detta vårdhemmets kulturhistoriska och arkitektoniska värden. Vid lokalisering av ny bebyggelse ska hänsyn också tas till inverkan på landskapsbilden från vattnet. Bebyggelsen bör därför placeras indraget från strandlinjen och i mindre exponerade lägen.

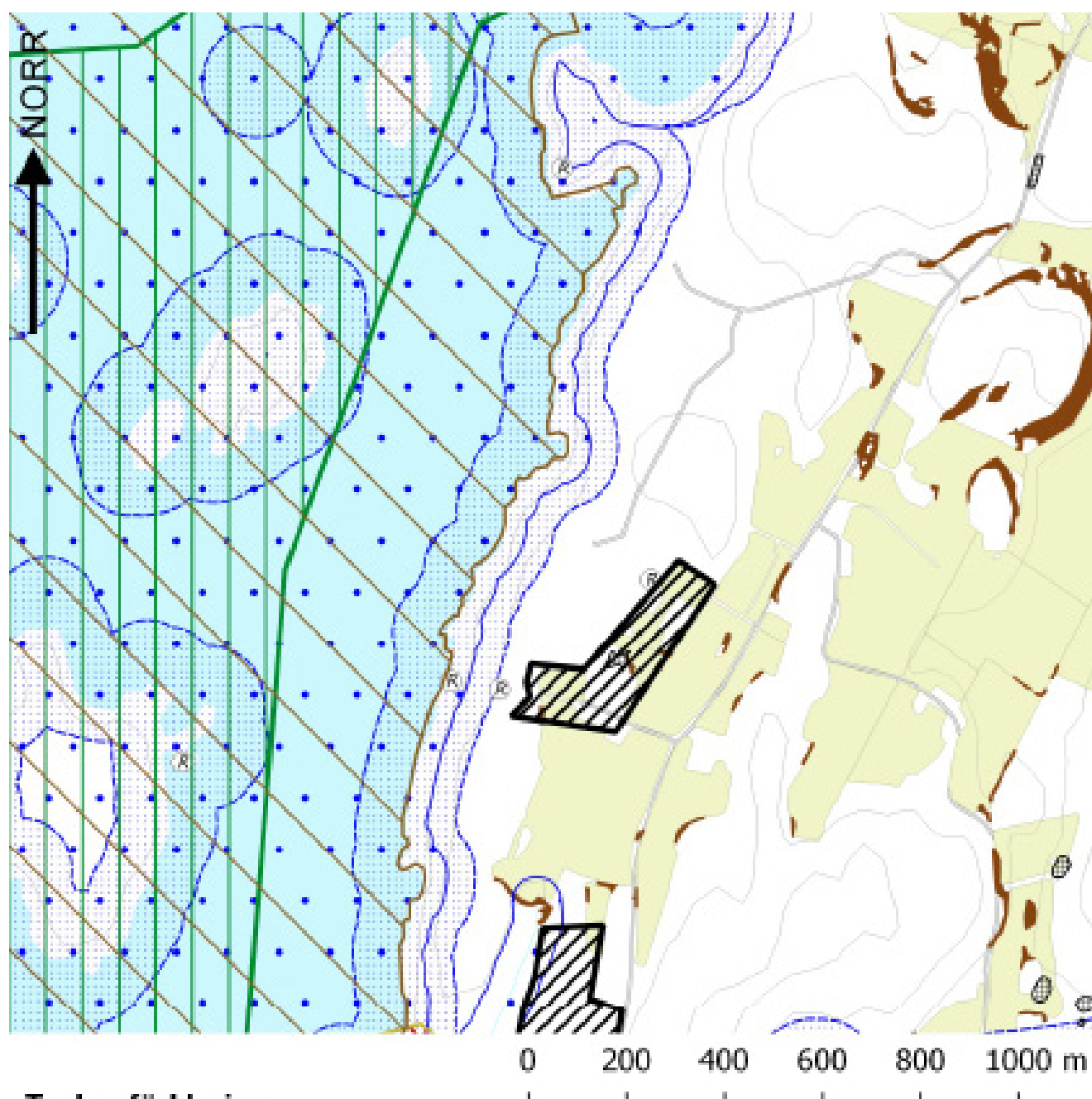
Ny bebyggelse kan anslutas till kommunens ledningsnät för dricks- och spillvatten.

Inom området behöver hänsyn tas till:

- Vättern med öar och strandområden som är av riksintresse för det rörliga friluftslivet och naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken,
- natura 2000-området Norra Vätterns skärgård,
- MSA-område som är av riksintresse för Försvarsmakten,
- strandskyddade områden,
- vattenverksamhet kräver tillstånd från Länsstyrelsen,
- fornlämningar,
- potentiellt förorenad mark, och
- områden med ras- och skredrisk.

Markanvändning vid Vasshammaren

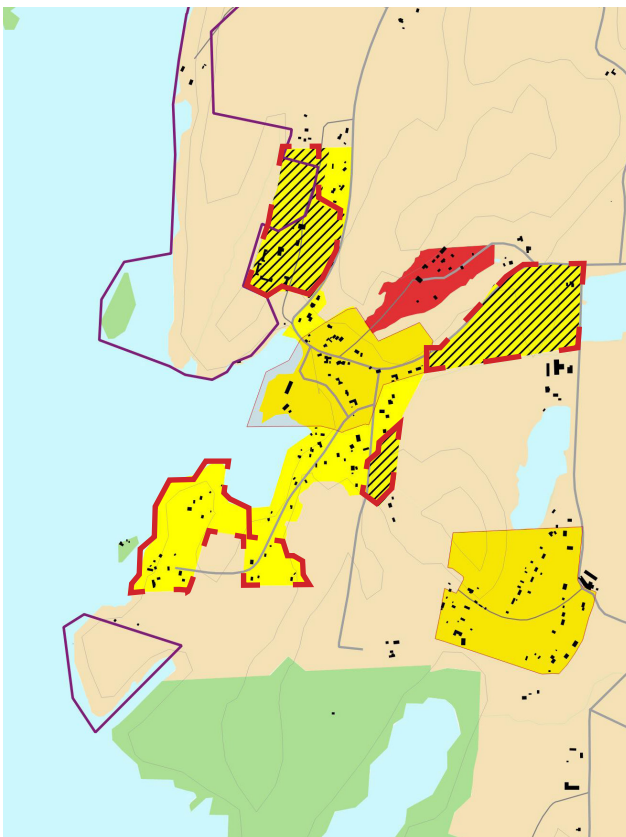
Teckenförklaring

 Strandskydd	 Fornlämningsområde
 Planförslag	 Jordbruksblock
 Natura 2000-område	 Ras- och skredrisk (lst)
 Rikspolisstyrelsen naturvård	 Vattenskyddsområde
 Fornlämning, punkt	

11 Bastedalen

I planförslaget utgörs markanvändningen inom området av sammanhängande bostadsbebyggelse samt område för besöksverksamhet. Inom området finns idag bostäder, gäst-/småbåthamn samt Bastedalens herrgård, kinapark och lägergården Vettra.

Två större utredningsområden för möjlig förändrad markanvändning pekats ut. Områdenas sammanlagda yta är ca 16 hektar. Inom området bör främst bostäder uppföras i form av friliggande enbostadshus. Bedömningen är att ett 25-tal nya bostäder kan uppföras inom de två områdena.

Markanvändning vid Bastedalen

Nya bostäder ska bygga vidare på befintliga strukturer och utformas med arkitektonisk variation vad avser struktur, skala och karaktär i övrigt. Vid lokalisering av nya bostäder ska hänsyn tas till de stora tallarna på kalkunderlag i det södra området och inverkan på landskapsbilden från vattnet. Placeringen av bostäderna ska anpassas till den kuperade terrängen så att så lite ingrepp som möjligt ska behövas i landskapet.

Ny bebyggelse får inte försvåra för utveckling av verksamheten vid småbåtshamnen.

Ny bebyggelse kan anslutas till kommunens ledningsnät för dricks- och spillvatten.

LIS-område finns för del av området.

En naturvårdsinventering behöver göras då området har stora värden för natur och friluftsliv, samt ligger inom Länsstyrelsens bevakningsområde.

Det östra området omfattas av strandskydd från den vattenfyllda lertakten och här finns ett rikt fågelliv som bör utredas vidare innan lokalisering.

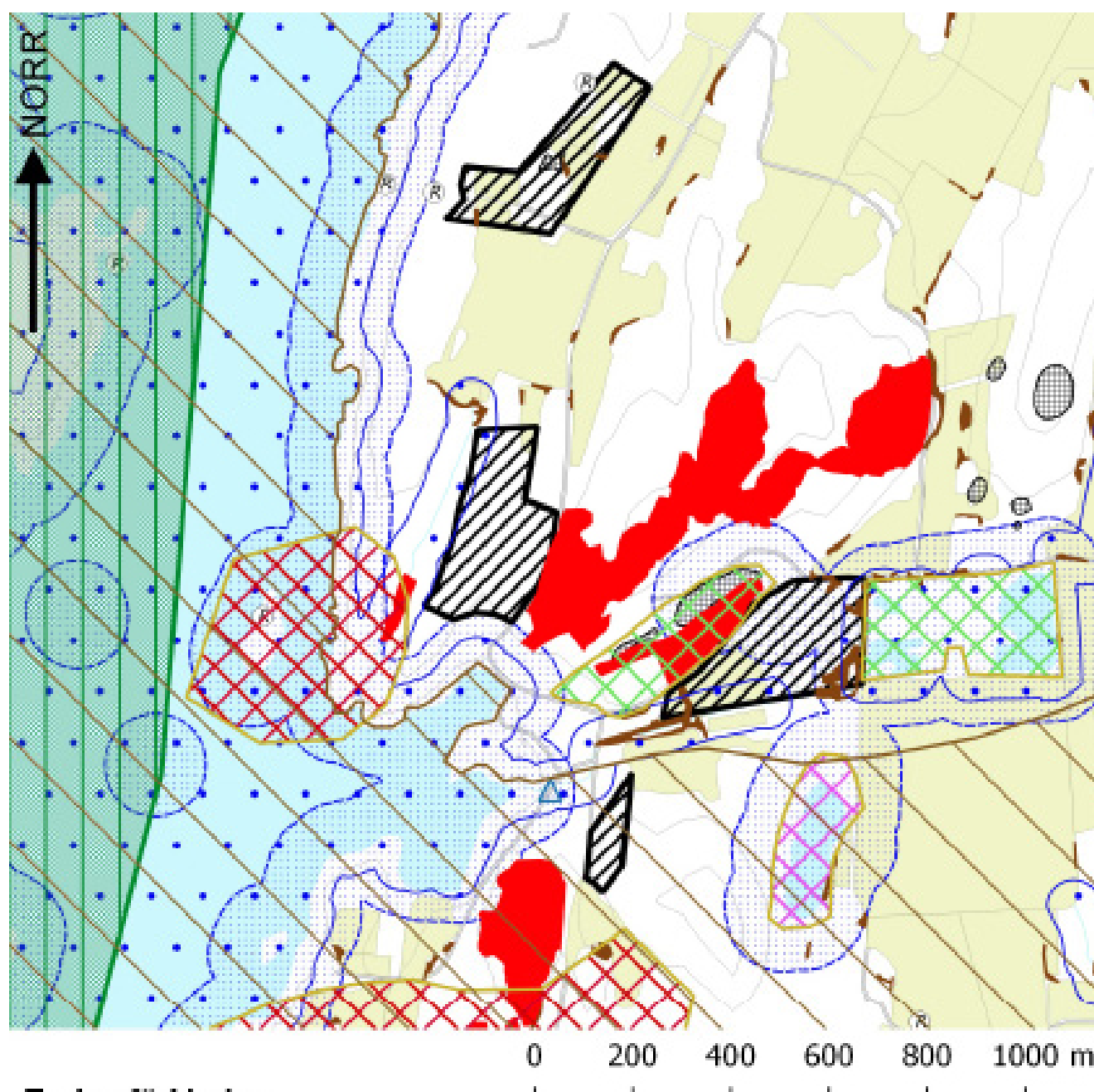
Inom området behöver hänsyn tas till:

- Vättern med öar och strandområden som är av riksintresse för det rörliga friluftslivet och naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken,
- Vättern som riksintresse för naturvården,
- natura 2000-områdena Norra Vätterns skärgård, Harge uddar och Vättern (norra),
- MSA-område som är av riksintresse för Försvarmakten,
- strandskyddade områden,
- djurlivet,
- fornlämningar,
- områden utpekade i länsstyrelsens naturvårdsprogram,
- nyckelbiotoper,
- vattenskyddsområde
- vattenverksamhet kräver tillstånd från Länsstyrelsen,
- potentiellt förorenad mark,
- lågpunkter enligt skyfallskarteringen, och
- områden med ras- och skredrisk.

Bastedalens hamn

Inringat område avser delar av område 11 där Länsstyrelsen anser föreslagen förändrad markanvändning som ej förenlig med MB. Läs mer i granskningsutlåtandet s. 12

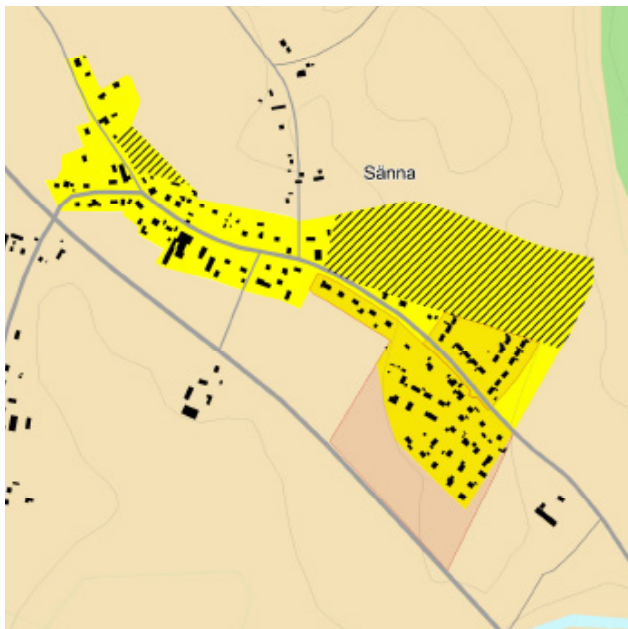
Teckenförklaring

 Strandskydd	 Jordbruksblock
 Planförslag	 Vattenskyddsområde
 Natura 2000-område	 Ras- och skredrisk (Ist)
 Riksintresse naturvård	<u>Naturvårdsprogram</u>
 Naturreservat	 1. Högsta värde
 Fornlämning, punkt	 2. Mycket högt värde
 Fornlämningsområde	 3. Högt värde
 Nyckelbiotop	

12 Sänna

I planförslaget utgörs markanvändningen i Sänna av sammanhängande bostadsbebyggelse. Ny bebyggelse föreslås främst tillkomma genom förtätning men även till viss del genom expansion mot nordöst. Nya bostäder bör främst uppföras i form av friliggande enbostadshus samt placeras och utformas med hänsyn till den befintliga bebyggelsens struktur och skala. Bedömningen är att ett 20-tal nya bostäder kan uppföras inom området. Områdena med förändrad markanvändning har en yta på ca nio hektar.

Ny bebyggelse kan anslutas till kommunens ledningsnät för dricks- och spillvatten.

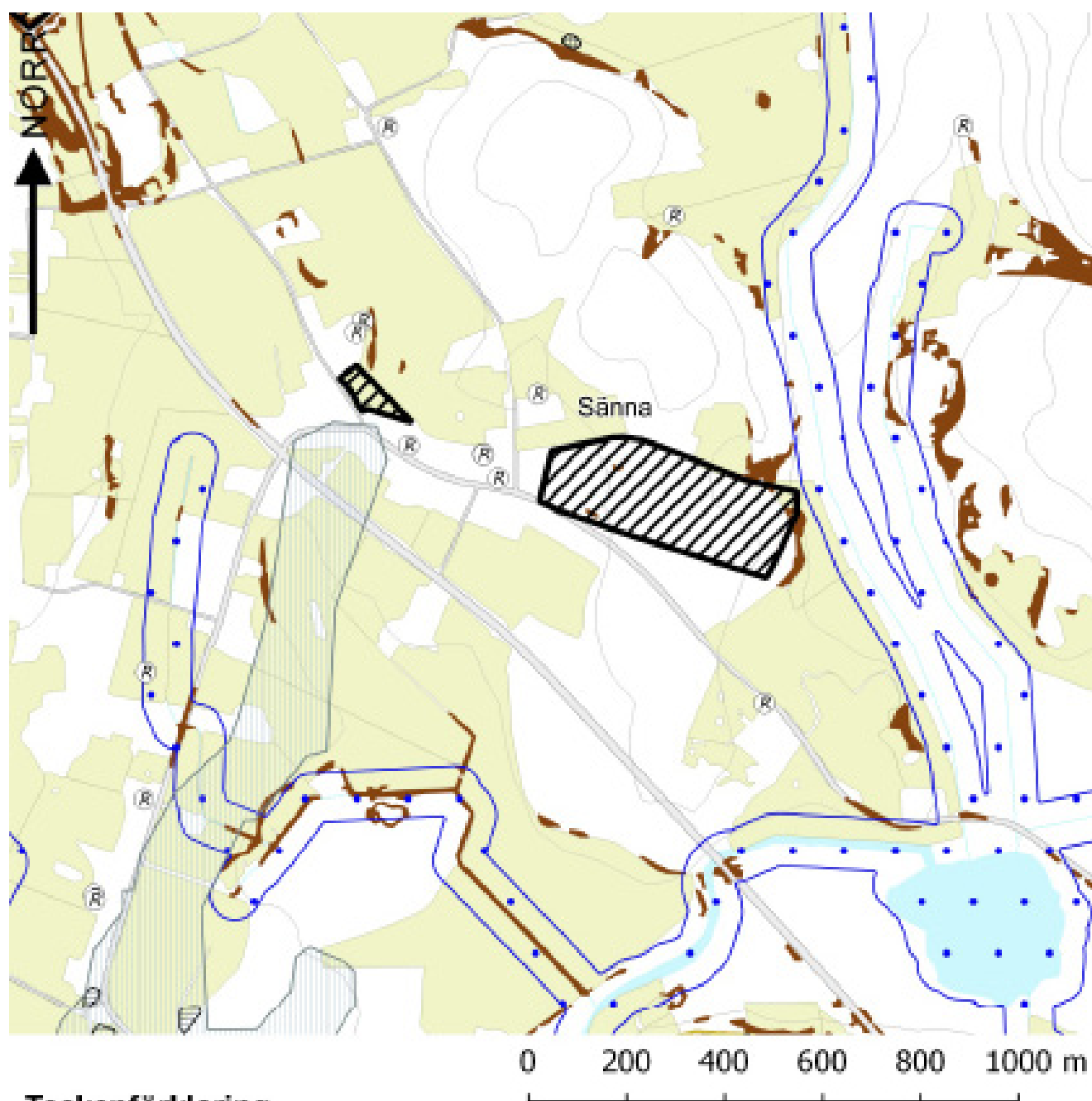
Markanvändning vid Sänna

Inom Sänna behöver hänsyn tas till:

- Vättern med öar och strandområden som är av riksintresse för det rörliga friluftslivet och naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken,
- MSA-område som är av riksintresse för Försvarsmakten,
- riksväg 50 som är av riksintresse för kommunikation,
- fornlämningar,
- avvattningsföretag,
- potentiellt förorenad mark,
- transporter av farligt gods på riksväg 50, och
- buller från riksväg 50.

Sänna

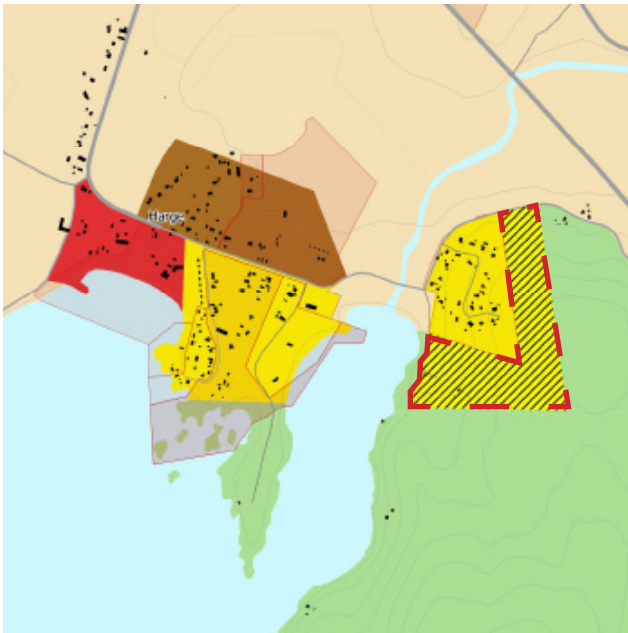

Teckenförklaring

 Planförslag	 Ras- och skredrisk (Ist)
 Fornlämning, punkt	 Vattenskyddsområde
 Fornlämningsområde	 Grundvattentäkt
 Jordbruksblock	

13 Harge

I planförslaget utgörs markanvändningen i Harge av sammanhängande bostadsbebyggelse, besöksverksamhet och camping. Området där ny bostadsbebyggelse bör utredas vidare ligger i anslutning till befintlig bebyggelse och har en yta på ca 12 hektar. Inom utredningsområdet bör nya bostäder främst uppföras i form av friliggande enbostadshus. Bedömningen är att högst ett 20-tal nya bostäder kan uppföras inom utvecklingsområdet.

Markanvändning vid Harge

Placering av bostäderna ska anpassas till den kuiperade terrängen så att så lite ingrepp i landskapet som möjligt ska behövas. Inom området bör nya bostäder placeras och utformas med hänsyn till den befintliga bebyggelsens struktur och skala.

Den nya bebyggelsen kan anslutas till kommunens ledningsnät för dricks- och spillvatten.

Ny bebyggelse får inte försvåra för det rörliga friluftslivet i närområdet.

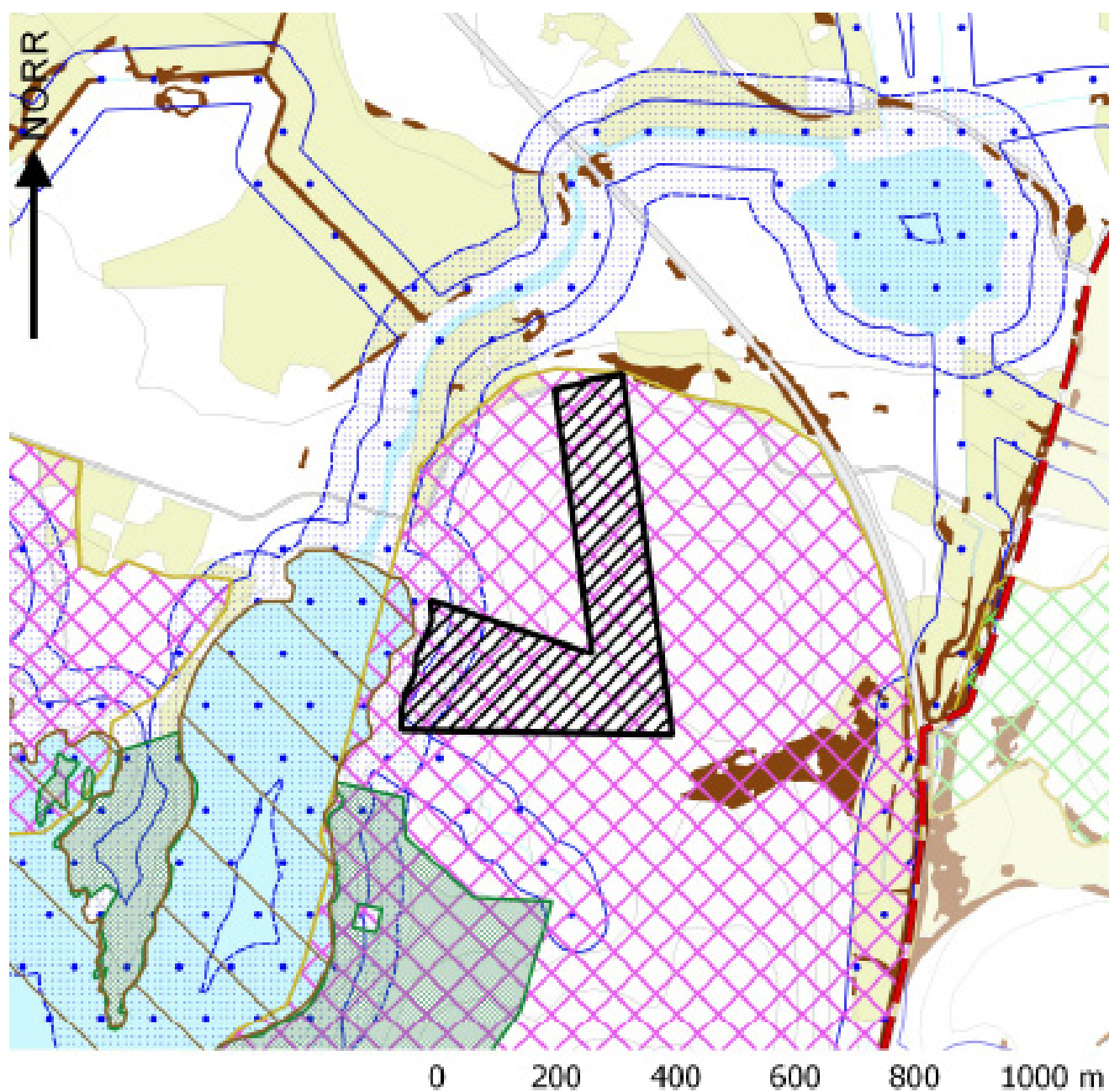
Hänsyn behöver tas till det stora antal besökare i området under sommaren.

Inom området behöver hänsyn tas till:

- Vättern med öar och strandområden som är av riksintresse för det rörliga friluftslivet och naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken,
- MSA-område som är av riksintresse för Försvarsmakten,
- riksväg 50 som är av riksintresse för kommunikation,
- strandskyddade områden,
- områden utpekade i länsstyrelsens naturvårdsprogram,
- vattenskyddsområde,
- vattenverksamhet kräver tillstånd från Länsstyrelsen,
- områden med ras- och skredrisk,
- transporter av farligt gods på riksväg 50, och
- buller från riksväg 50.

Hargebaden

Teckenförklaring

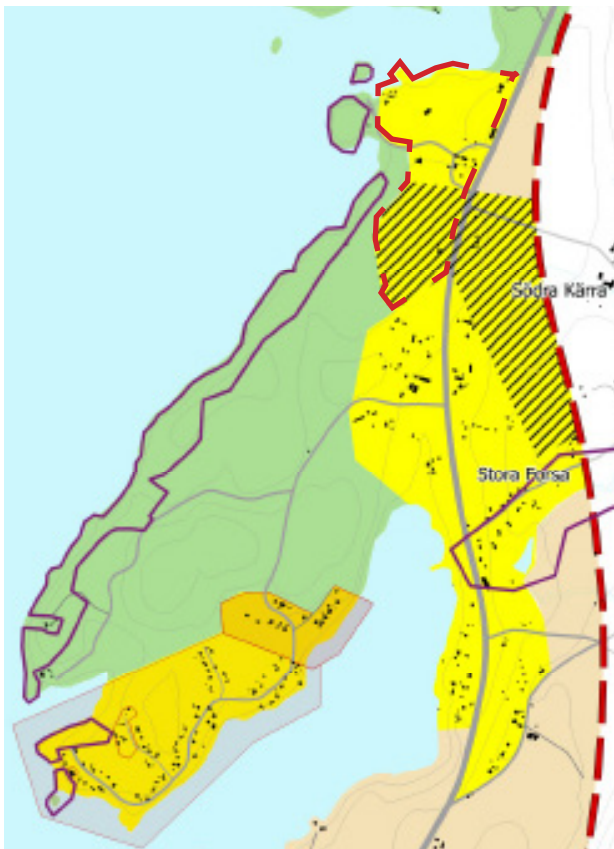
Gräns för planområdet	Ras- och skredrisk (Ist)
Strandskydd	Vattenskyddsområde
Planförslag	<u>Naturvårdsprogram</u>
Riksintresse naturvård	1. Högsta värde
Naturreservat	2. Mycket högt värde
Jordbruksblock	3. Högt värde

14 Forsanäset - Södra Kärre - Stora Forsa

I planförslaget utgör området sammanhängande bostadsbebyggelse. Utredningsområdet där förändrad markanvändning föreslås har en yta på ca 33 hektar och delas av riksväg 50. Med en omdragning av riksväg 50 ges nya förutsättningar för att bygga i området. Inom området bör nya bostäder främst uppföras i form av friliggande enbostadshus. Bedömningen är att cirka 35 nya bostäder kan uppföras inom området med förändrad markanvändning, men att området behöver utredas ytterligare.

Befintlig bebyggelse ligger främst på östra sidan av vägen. På denna sida av riksvägen bör nya bostäder placeras och utformas med hänsyn till den befintliga bebyggelsens struktur och skala. Hänsyn ska tas till de öppna ytorna.

På västra sidan av riksvägen ska stor hänsyn tas till landskapsbilden från vattnet vid utformning och placering av bostäder. Hänsyn ska också tas till utblickarna mot Vättern vilka också kan förstärkas. Väster om riksvägen, längst i norr, ligger Västerängs lägergård vars verksamhet inte påverkas av planförslaget.

Markanvändning vid Forsanäset - Södra Kärre - Stora Forsa

Gästhamnen ska ha möjlighet att utvecklas.

LIS-område finns för del av området.

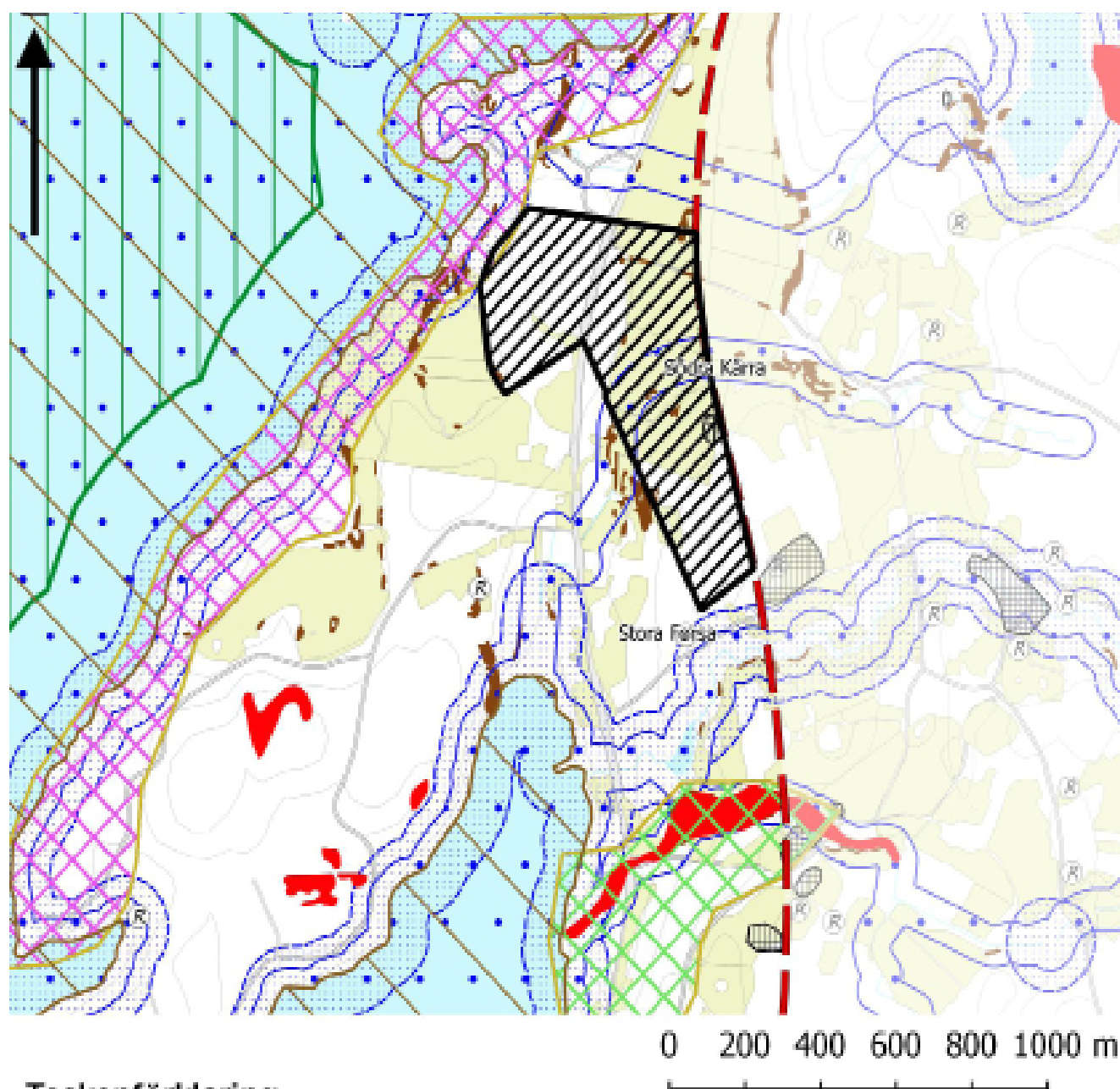
Inom området behöver hänsyn tas till:

- Vättern med öar och strandområden som är av riksintresse för det rörliga friluftslivet och naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken,
- natura 2000-området Vättern (norra),
- område med särskilt behov av hinderfrihet som är av riksintresse för Försvarsmakten,
- stoppområde för höga objekt som är av riksintresse för Försvarsmakten,
- MSA-område som är av riksintresse för Försvarsmakten,
- strandskyddade områden, inkl. Forsaans stränder,
- Längst med Forsaån finns ett av Länsstyrelsens bevakningsområden för värdefull natur,
- riksväg 50 som är av riksintresse för kommunikation,
- fornlämningar,
- avvattningsföretag,
- ängs- och betesmarker i Länsstyrelsens inventering,
- nyckelbiotoper,
- ett område utpekad i länsstyrelsens naturvårdsprogram,
- vattenskyddsområde,
- vattenverksamhet kräver tillstånd från Länsstyrelsen,
- potentiellt förorenad mark,
- transporter av farligt gods på riksväg 50,
- buller från riksväg 50
- lågpunkter enligt skyfallskarteringen, och
- områden med ras- och skredrisk.

Forsanäset

Inringat område avser delar av område 14 där Länsstyrelsen anser föreslagen förändrad markanvändning som ej förenlig med MB. Läs mer i granskningsutlåtandet s. 14

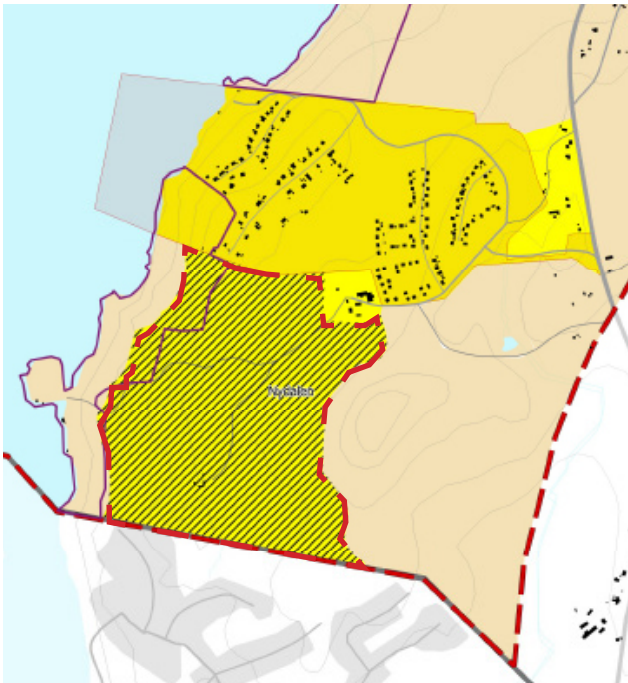
Teckenförklaring

	Gräns för planområdet		Jordbruksblock
	Strandskydd		Vattenskyddsområde
	Planförslag		Ras- och skredrisk (Ist)
	Riksintresse naturvård	<u>Naturvårdsprogram</u>	
	Natura 2000-område		1. Högsta värde
	Fornlämning, punkt		2. Mycket högt värde
	Fornlämningsområde		3. Högt värde
	Nyckelbiotop		

15 Nydalen

I planförslaget utgör området samlad bostadsbebyggelse. Området där förändrad markanvändning föreslås har en yta på ca 55 hektar och ligger söder om befintlig bebyggelse. Inom området bör nya bostäder främst uppföras i form av friliggande enbostadshus. Bedömningen är att högst 40 nya bostäder kan uppföras inom området.

Hänsyn ska tas till inverkan på landskapsbilden från vattnet vid lokalisering av bostäderna. Bostäderna bör därför placeras indraget från strandlinjen och i mindre exponerade lägen i form av mindre husgrupperingar.

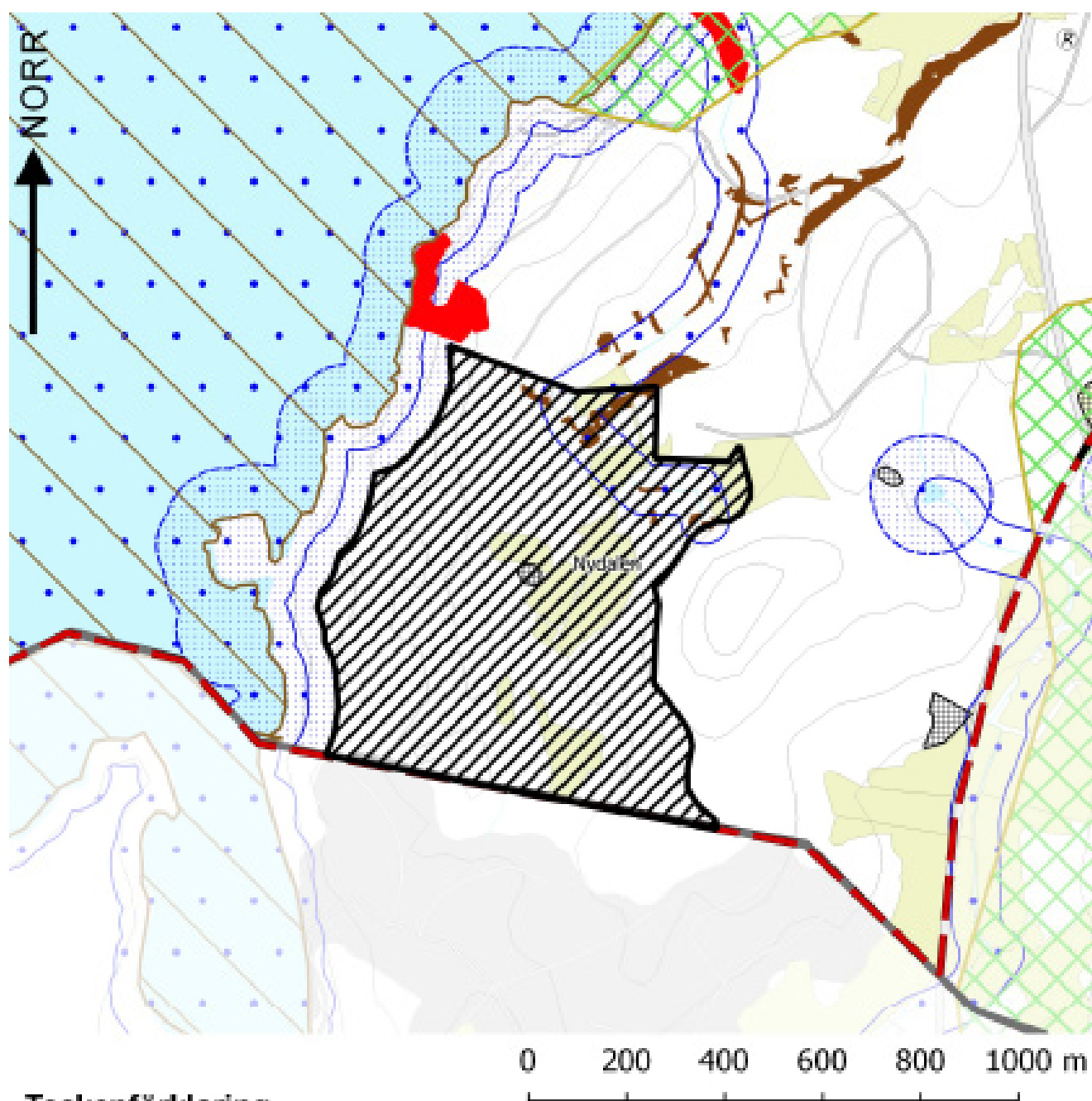

Inom området behöver hänsyn tas till:

- Vättern med öar och strandområden som är av riksintresse för det rörliga friluftslivet och naturvård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken,
- natura 2000-området Vättern (norra),
- område med särskilt behov av hinderfrihet som är av riksintresse för Försvarsmakten,
- kustlinjen söder om Nydalen är ett av Länsstyrelsens bevakningsområden för värdefull natur,
- stoppområde för höga objekt som är av riksintresse för Försvarsmakten,
- MSA-område som är av riksintresse för Försvarsmakten,
- riksväg 50 som riksintresse för kommunikation,
- strandskyddade områden,
- ängs- och betesmarker i Länsstyrelsens inventering,
- ett område utpekad i länsstyrelsens naturvårdsprogram,
- nyckelbiotoper,
- fornlämningar,
- vattenskyddsområde,
- vattenverksamhet kräver tillstånd från Länsstyrelsen,
- rullstensås,
- områden med ras- och skredrisk,
- transporter av farligt gods på riksväg 50, och
- buller från riksväg 50.

Småbåtshamnen i Nydalen

Teckenförklaring

Gräns för planområdet	Jordbruksblock
Strandskydd	Vattenskyddsområde
Planförslag	Ras- och skredrisk (Ist)
Riksintresse naturvård	<u>Naturvårdsprogram</u>
Fornlämning, punkt	1. Högsta värde
Fornlämningsområde	2. Mycket högt värde
Nyckelbiotop	3. Högst värde

Landsbygd

Som tidigare nämnts används användningskategorin landsbygd för större glest bebyggda områden med blandad markanvändning utanför utpekade tätorter/kärnor. Inom landsbygden stöder planförslaget en mer småskalig utveckling i förhållande till den utveckling som föreslås inom de utpekade områdena med användningskategorierna mångfunktionell bebyggelse, sammanhängande bostadsbebyggelse, samt verksamheter och industri.

Bostäder

Enstaka nya bostäder, upp till och med tre enbostadshus, ska kunna prövas genom lovgivning utan att behöva föregås av planläggning. Ny sammanhängande bebyggelse med fler än tre enbostadshus ska däremot prövas i detaljplan. Vid eventuella konflikter med andra intressen ska det från fall till fall avgöras om även färre än tre enbostadshus ska prövas i detaljplan.

Nya bostäder på landsbygden bör främst uppföras i form av friliggande enbostadshus.

I miljöer på landsbygden med kulturmiljövärden bör extra hänsyn tas till redan befintlig bebyggelse. Ny bebyggelse bör följa områdets struktur, men även gestaltning i form av skala, byggnadsform, material och färg.

Bebyggelse i randzon

Byggande på landsbygden bör i huvudsak ske intill befintlig bebyggelse där det redan finns infrastruktur och möjlighet för en god vatten- och avloppslösning. Byggnation bör helst inte ske mitt ute på jordbruksmark, utan hellre i randzonen mellan skogs- och jordbruksmark samt i anslutning till befintlig be-

byggelse. Vid byggande på landsbygden i närheten av jordbruksmark måste hänsyn tas till jordbrukets behov och möjlighet till utveckling. Ny bebyggelse ska helst undvikas på jordbruksmark men om bebyggelsen uppfyller de övriga kraven för byggnation på landsbygden, till exempel ligger i anslutning till befintlig bebyggelse, kan det tillåtas. Exploatering på landsbygden ska inte heller förhindra eller försvåra tillgängligheten för det rörliga friluftslivet, framför allt till stränderna och till de utpekade natur- och friluftsområdena. Ny bebyggelse ska lokaliseras så att skogsnäringens framtida utvecklingsmöjligheter inte begränsas.

Inom eller i närheten av de utpekade områdena för nya bostäder kan det finnas djur eller växter som omfattas av bestämmelserna i artskyddsförordningen. Vid planläggning, lovgivning och tillståndsprövning ska detta klargöras.

Genom att landsbygden utvecklas och byggs skapas bättre underlag för service som exempelvis skolor och kollektivtrafik. Ett ökat antal boende på landsbygden kan även bidra till att kommersiell service kan etableras och utvecklas i planområdets orter.

Jordbruk

Jordbrukets behov av tillräckligt stora ytor ska särskilt värnas. Detta gäller både för djurhållning och för areella enheter. Landskapet i planområdets centrala delar kring Stjärnsund, Öna och Sänna är särskilt värdefullt med tanke på dess omfattning samt höga brukningsbarhet.

Ett aktivt jordbruk är en förutsättning för ett levande och öppet landskap. I dag råder brist på öppna betesmarker. Många av de växter och djur som i dag är hotade är på olika sätt gynnade av att landskapet hävdas. Kommunen ska verka för att åker- och betesmarken inom kommunen hålls öppen. Igenplantering av åkermark bör undvikas.

Odlingslandskapet är, förutom för den biologiska mångfalden, mycket värdefullt för landskapsbilden och ur ett kulturhistoriskt perspektiv, då det vittnar om äldre tiders markanvändning.

Utanför utpekade utvecklingsområden ska ny bebyggelse på åker- och betesmark undvikas. Byggnation

ska helst ske i randzonen mellan skogs- och jordbruksmarken samt i anslutning till befintlig bebyggelse.

Övriga verksamheter

Precis som bostäder kan tillkomma utanför områden utpekade för samlad bostadsbebyggelse kan även mindre verksamheter tillkomma utanför områden utpekade för verksamheter och industri. Detta gäller såväl besöksverksamheter som mindre tillverkningsindustrier och verksamheter inriktade på service och underhåll.

Vad gäller vindkraft finns det i dagsläget inte några områden av riksintresse för anläggningar för energiproduktion inom planområdet. Förutsättningarna för vindkraft bedöms utifrån detta inte vara goda inom planområdet. Kommunens inställning till nya vindkraftverk bör därför vara restriktiv.

Natur och friluftsliv samt vatten

Användningskategorin natur och friluftsliv används för stora arealer sammanhängande skogsmark samt för områden med höga naturvärden, både skyddade och oskyddade. Kategorin används även för mindre tätortsnära grönområden, campingplatser och liknande som uppmuntrar och möjliggör ett rörligt friluftsliv. Då en stor del av det rörliga friluftslivet inom området pågår på Vätterns vatten behandlas även kategorin vatten i detta avsnitt.

Exploatering av bostäder bör undvikas inom dessa områden. Viss exploatering är möjlig utanför naturreservaten och ska då ske hanteras på samma sätt som vid byggande på landsbygden, dvs. i anslutning till befintliga vägar och bebyggelse. Utanför skyddade områden bedrivs reguljärt skogsbruk. Skogsbruket ska dock bedrivas med hänsyn till det rörliga friluftslivet.

Tyngdpunkten av beskrivningarna behandlar föreslagna utveckling inom ett antal större sammanhängande naturområden samt ett par mindre områden, alla med höga värden för såväl natur och friluftsliv. Avslutningsvis beskrivs mer generella förslag för natur och friluftslivet utveckling inom planområdet så som möjligheten till tätortsnära rekreation, turism, och friluftsliv på vatten.

I Norra Vättern finns ett antal natura 2000-områden. Vid utveckling av områden för natur och friluftsliv inom eller i anslutning till natura 2000-områden måste bedömningar göras så att ökad tillgängligheten och fler besökare inte leder till ökad påverkan av utpekade arter och naturtyper.

A Tiveden-Utnäset

Området ligger på västra sidan av Vättern, söder om Olshammar.

Tiveden är ett stort skogsområde som sträcker sig in i Västra Götalands län. Den del som ligger inom planområdet är av riksintresse. Tivedens kvaliteter bedöms gynnsamma för en utveckling av natur- och ekoturism i området. En varsam utveckling av friluftslivet, besöksnäringen och rekreationsmöjligheterna inom området anses inte hota dess opåverkade karaktär utan bedöms vara förenlig med områdets värden.

Naturreservatet Utnäset har stora naturvärden med dess kust- och skärgårdslandskap och hållmarkstallskog. Området har stora natur- och friluftsvärden och är även ett natura 2000-område enligt habitatdirektivet. Områdets vackra utblickar och i övrigt fina naturupplevelser ska värnas tillsammans med möjligheter för friluftsliv.

B Norra Vätterns skärgård

Inom den unika skärgården i norra Vättern finns ett femtiotal öar. Området har ett flertal natur- och rekreationsvärden som ska bevaras och större delen av öarna ligger inom naturreservatet med samma namn. Området är även ett natura 2000-område både vad gäller habitat- och fågeldirektivet. Båt- och kanotlivet är frekvent och service av olika grad finns på några av öarna. På Grönön finns bryggor och rastplats med hög tillgängligheten. Kanotleder finns i området. Naturvärdena består bland annat av barrblandskog, hållmark och klippor.

Kommunen ska verka för att områdets karaktär och värden bevaras samtidigt som en varsam utveckling av friluftslivet bedöms vara förenlig med områdets värden.

Norra Vätterns skärgård

C Edö

Edö ligger i norra delen utav planområdet. Edö är ett viktigt närrekreationsområde för både Askersund och Åmmeberg med ett flertal natur- och rekreativsvärden. Delar av området ingår i Länsstyrelsens naturvårdsprogram. Området genomkorsas av det planerade gång- och cykelstråket mellan Askersund och Åmmeberg.

I nordväst berörs området av ett område utpekade för sammanhängande bostadsbebyggelse, varav delar är utbyggt.

D Tylöskogen

Skogsområdet berör planområdets nordöstra del och hänger samman med ett större relativt opåverkat område som sträcker sig in i flera kommuner både i Örebro län och i Östergötland.

De delar som berör planområdet är inte skyddade vilket innebär att ny bebyggelse kan tillkomma i begränsad omfattning.

E Harge uddar och Klåvudden

Vid Vätterns strand ligger naturreservaten Harge uddar och Klåvudden som med sina höga klippor ger en härlig utsikt över Vättern. Harge uddar är även ett natura 2000-område enligt habitatdirektivet. I området finns dramatiska klippstränder, betesmark och gamla hålltallmarker vilket ger en rik flora och fauna. De små stenbrotten, som kan ses på flera platser i landskapet, är rester efter äldre tiders brytning av urbergskalk.

Harge uddar

Kommunen ska verka för att områdets kultur, natur- och frilufsvärden bevaras samtidigt som tillgängligheten för allmänheten med parkering och skyltning ska förbättras.

Kopplingen mellan Verkanäset och Hargemarken samt Harge uddar och Klåvudden ska utvecklas och kommunen arbeta för att ett helhetsgrepp tas för tillgängligheten till de fyra reservaten, t.ex. genom en större gemensam parkering som kan kopplas till områdena med markerade gång- och cykelleder.

Området berörs även av kanotleden mellan Harge och Bastedalen.

F Verkanäset och Hargemarken

Verkanäset och Hargemarken är två naturreservat som ligger på östra sidan av Vättern i anslutning till Harge.

Verkanäset består av en udde i Vättern med vacker utsikt över vattnet. I området finns barrblandskog, ett rikt fågelliv och solexponerade klippstränder med rik flora. Kommunen ska verka för att områdets kulturhistoriska, natur- och frilufsvärden bevaras.

Hargemarken utgör ett unikt, stort och nästan helt oexploaterat vildmarksområde med en kuperad terräng och klippig kuststräcka. Även öster om naturreservatet ut mot riksväg 50 finns sammanhängande skogsområden med stora rekreativsvärden. Hela området ingår i Länsstyrelsens naturvårdsprogram.

Området har genom sin storlek och omväxlande natur ett mycket högt värde för det rörliga friluftslivet vilket kommunen ska verka för att bevara. Vidare ska kommunen verka för att områdets kultur, natur- och frilufsvärden bevaras samtidigt som tillgängligheten för allmänheten med parkering och skyltning ska förbättras. Kopplingen mellan Verkanäset och Hargemarken samt Harge uddar och Klåvudden ska utvecklas och kommunen arbeta för att ett helhetsgrepp tas för tillgängligheten till de fyra reservaten, t.ex. genom en större gemensam parkering som kan kopplas till områdena med markerade gång- och cykelleder.

G Forsanäset

Även Forsanäsets västra sida består av en klippig kuststräcka och nästan obebyggd kuststräcka. Området närmast vattnet ingår i Länsstyrelsens naturvårdsprogram.

Kommunen ska verka för en ökad tillgänglighet till området.

H Råå uddar

I sydöstra delen av planområdet ligger Råå uddar, ett naturreservat med klippstränder med utsikt över Vättern. Området har stora naturvärden med hållmarker, gammal granskog och unik flora som ska bevaras. Området har även kulturmiljö- och friluftslivsvärden. Områdena öster och söder om nuvarande naturreservat har föreslagits som blivande naturreservat.

Råå uddar

Kommunen ska verka för att tillgängligheten till området förbättras vilket bedöms kunna göras utan att påverka områdets värden.

Övriga områden

Förutom ovannämnda områden har även ett antal mindre skogsområden, framför allt på Vätterns västra sida, pekats ut som viktiga för det rörliga friluftslivet. Inget av dessa är skyddade men delar av dem är utpekade som skogliga värdeattrakter eller ingår i Länsstyrelsens naturvårdsprogram.

Friluftsliv kopplat till vatten

Kommunens natur- och vattenmiljöer bidrar med goda rekreations- och friluftslivsmöjligheter året runt.

Det viktigaste området för friluftslivet kopplat till vatten är öarna inom och i anslutning till naturreservatet Norra Vätterns skärgård. Området tillgängliggörs genom ett antal farleder och kanotleder. Farlederna knyter ihop området med såväl Storvättern som småbåtshamnarna i Olshammar, Askersund och Åmmeberg. Kanotlederna till området utgår främst från Bastedalen och Olshammar. På ett antal av öarna finns service som rastplatser, tältplatser och toaletter. Grönön är särskilt tillgänglighetsanpassad och kan även angöras av större passagerarbåtar.

Kommunen ser positivt på en utveckling av turismen kopplat till Vättern. Småbåts- och gästhamnar samt iläggningsramper för fritidsbåtar och kanoter är av särskild betydelse för turismen och friluftslivet på Vättern. Vid dessa angöringspunkter ska kommunen arbeta med att utveckla service och information för det rörliga friluftslivet. För fiske- och kanotturismen är dessa punkter särskilt viktiga då de ger möjlighet för iläggning och upptagning av mindre båtar och kanoter. Möjlighet till ordnad korttidsparkering av bilar och trailers ska utredas vid de iläggningsplatser som ligger i anslutning till den norra skärgården.

Ökat antal besökare till de utpekade natur- och friluftsområdena, särskilt under sommarmånaderna, leder till ökat markslitage och störningar för djurlivet. Detta till stora delar inom områden som är skyddade som naturreservat på grund av sina stora värden för djur- och växtlivet, dels slits naturen rent fysiskt genom att t.ex. vegetation på klippor och berghällar nöts bort av besökarna och dels störs t.ex. häckande fåglar av den allt mer intensiva trafiken på vattnet med bland annat högljudda motorbåtar och vatten-

skotrar. Detta måste man ta hänsyn till vid en fortsatt utveckling av besöksnäringen och friluftslivet men även vid ökad bostadsbebyggelse vid stränderna.

Kanotlederna ska underhållas och utvecklas, bl.a. genom ökad tillgänglighet, information och skyltning.

Nya bryggor och båtplatser i anslutning till ny bebyggelse bör i så stor utsträckning som möjligt skapas som gemensamhetsanläggningar för att påverka allmänhetens tillgång till orörda strandområden så lite som möjligt.

I de vattennära naturområdena, framför allt på Vätterns östra sida, ska kommunen verka för ökad tillgänglighet genom utbyggnad av sammanbindande gång- och cykelstråk mellan naturområdena samt förbättrade angoringspunkter vid de enskilda områdena.

Tätortsnära grönområden och rekreation

De tätortsnära grönområdena ska skyddas, bevaras och tillgängliggöras så att behovet för rekreation, lek, biologisk mångfald och en hälsofrämjande närmiljö tillgodoses. Områden för rekreation och friluftsliv ska utformas så att de uppmuntrar till fysisk aktivitet.

Kommunens invånare ska ges möjlighet till en aktiv fritid med motion, idrott och rörelse i vardagen. I samband med att kommunen utvecklas behöver befintliga anläggningar rustas upp och behovet av ytterligare anläggningar ses över.

Vid lokalisering av ny bebyggelse ska tillgången till grönområden säkerställas samtidigt som påverkan på kringliggande bebyggelses tillgång till grönområden beaktas. En variation i naturen bör eftersträvas.

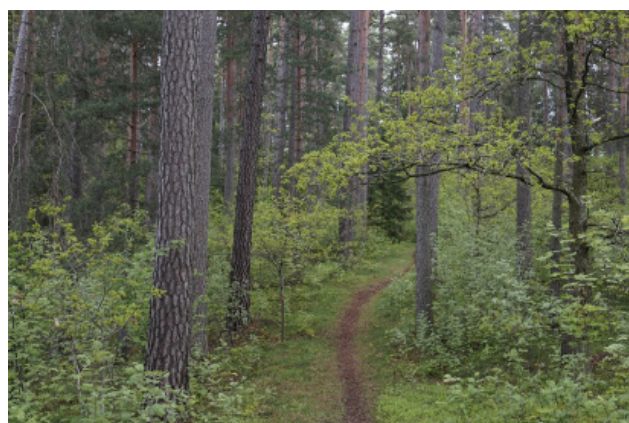
I tätortsnära skog ska biologisk mångfald, friluftsliv, motion, rekreation samt skolor och förskolors utomhusverksamhet styra inriktningen för skötseln.

I planförslaget utgör de större tätortsnära grönområdena i och i närheten av Åmmeberg, Olshammar och Askersund naturområden. Mindre parker och skogsområden ingår däremot i användningskategorin mångfunktionell bebyggelse.

I norra delen av Hammar föreslås de tätortsnära rekreationsområdena kring kyrkan och fotbollsplanen utvecklas.

I Olshammar är Knappnäs i norr och terrängen kring motionsspåret i söder tätortsnära rekreations- och naturområden som kan utvecklas.

Kolarängen och Borgaberget, tillsammans med golfbanan, är viktiga rekreations- och naturområden i anslutning till Åmmeberg.

Tätortsnära grönområde

Turism

Utvecklingen av turismen och besöksnäringen ska främst bygga på de natur-, kultur- och rekreationsvärden som finns inom planområdet som delvis beskrivits ovan.

Vidare ska befintliga besöksmål utvecklas och nya ska kunna tillkomma inom planområdet. Besöksanläggningar som Stjärnsunds slott, Aspa herrgård, Harge bad och camping, Vätterterassen, Askersunds golfklubb, Västerängs lägergård med flera ges möjlighet att utvecklas.

Kommunen ska verka för ökad tillgänglighet och skyltning till besöksmål, aktiviteter och sevärdheter. Behovet av parkeringsplatser för besökande ska ses över, främst för att tillgodose parkeringsbehovet under högsäsong då trycket på vissa besöksmål tidvis är mycket stort.

Kommunen ser positivt på att Harge och Husabergsuddes campingar expanderar och utvecklar sina verksamheter.

Olshammar kan utvecklas för turism med närheten till Tiveden och Norra Vätterns skärgård. Gäst- och småbåtshamnen är en viktig iläggningsplats för småbåtar och kanoter som vill utforska skärgården.

En utvecklingspotential inom planområdet är turismen under vintersäsongen.

Kommunikationer

Det är viktigt att det finns goda kommunikationer inom, till och från kommunen för såväl boende som företag och besökare.

Vägar

Ett bra vägnät inom både planområdet och kommunen är av stor betydelse för kommunens utveckling. Det underlättar för pendling och godstransporter samt gör kommunen attraktiv för boende och verksamheter. Det är av stor betydelse för utvecklingen av kommunen att det finns bra vägförbindelser i alla väderstreck.

Riksväg 50 har stor betydelse för kommunen och kommunikationerna norr- och söderut. Riksvägen har även stor betydelse för hela Örebro län. Kommunens ser positivt på Trafikverkets ombyggnation av riksvägen på sträckan Nykyrka-Brattebro backe till 2+1 väg dvs. en mötesfri väg som har omväxlande en eller två körfält i given riktning samt mitträcke.

Riksväg 49 på östra sidan av Vättern har god standard mellan Rude och Stubbetorp med s.k. 2+1 väg. Askersunds kommun ska tillsammans med övriga berörda kommuner verka för att standarden på övriga sträckor av vägen förbättras.

Länsvägarna 585, 586, 590 och 592 är viktiga länkar i vägnätet. Askersunds kommun ska verka för att standarden på vägarna förbättras.

Kommunen ska ha en dialog med Region Örebro län och Trafikverket om det statliga vägnätet.

Kommunen ska verka för att det övriga vägnätet inom kommunen håller hög standard, både vad det gäller framkomlighet och trafiksäkerhet.

Riksväg 49

Kommunen ska verka för att trafikmiljön i tätorterna förbättras och blir säkrare.

Gång- och cykelvägar

Ett gent och sammanhängande gång- och cykelvägnät är av stor betydelse för ökad gång- och cykeltrafik. Det främjar hållbara och miljövänliga kommunikationer samt folkhälsan.

Kommunen ska verka för att gång- och cykelvägnätet byggs ut. Nya gång- och cykelvägar ska främst prioriteras inom och mellan tätorterna samt inom och mellan utvecklingsområdena. Säkra skolvägar och strategiskt viktiga platser, såsom offentlig service, ska prioriteras. Gång- och cykelvägar bör i första hand anläggas som separata gång- och cykelvägar.

Idag finns gång- och cykelväg från Askersund till Stjärnsund och från Askersund till Edö. Förlängningar från Edö mot Åmmeberg samt från Stjärnsund till Hammar föreslås.

För att förbättra tillgängligheten, trafiksäkerheten och kopplingen mellan Klåvudden, Harge och Hargemarken föreslås en gång- och cykelväg mellan besöksmålen. Med fördel kan sedan en gång- och cykelväg byggas från Harge till Hammar för att anslutas till planerad gång- och cykelväg mot Askersund.

En gång- och cykelväg föreslås även från Olshammar till badplatsen strax norr om tätorten.

Busshållplats

När riksväg 50 får en ny sträckning förbi Stora Forsa är den gamla vägen lämplig för cykeltrafik. Det ger förutsättningar för att skapa ett trafiksäkert cykelstråk på östra sidan av Vättern och genom att knyta ihop det med den föreslagna gång- och cykelvägen från Askersunds stad över Stjärnsund och Hammar att ett sammanhängande cykelstråk skapas genom planområdet, från norr till söder.

Cykling är en viktig fråga för turismen och besöksnäringen inom kommunen. Varje år genomförs motionsloppet Vätternrundan och kommunen vill tillsammans med övriga kommuner kring Vättern utveckla cykellederna och intresset för cykling kring sjön. Kommunen vill även utveckla samarbetet inom organisationen Bergslagen cycling vilka marknadsför och samordnar arbetet med cykelleder inom Örebro län.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken ska utvecklas ytterligare genom samordning av kommunikationerna inom länet och med angränsande län. För att öka kollektivtrafikerandets andel behöver kollektivtrafiken bli ett attraktivt och konkurrenskraftigt alternativ till biltrafiken med bättre turtäthet och minskad restid. Särskilt viktigt är bra kommunikationer till och från Askersunds stad samt till Örebro, Hallsberg och Motala.

Kommunen ska verka för att samåknings- och pendlingsparkeringar anläggs vid strategiska platser inom planområdet.

Digitala kommunikationer

Askersunds kommun ska verka för att fiber fortsätter byggas ut inom planområdet. En utbyggnad av fiber bör prioriteras inom och mellan utvecklingsområdena.

För att stimulera fortsatt fiberutbyggnad ska nedgrävning av fiber alltid beaktas vid andra grävningsarbeten, såsom för el och eventuell fjärrvärme.

Askersunds kommun ska verka för en god mobiltäckning inom hela kommunen. Nya master ska utformas och placeras med hänsyn till stads- eller landskapsbild samt till natur- och kulturvärdena på platsen. Samlokalisering ska eftersträvas för att begränsa antalet master.

Farleder

Farlederna i Norra Vätterns skärgård samt in mot hamnarna i Olshammar, Askersund och Åmmeberg är av stor betydelse både för det lokala båtlivet samt för båtburna besökare.

Kommunen ska verka för ett fortsatt bevarande och underhåll av samtliga farleder inom området.

Åmmeberg hamn och verksamhetsområde

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Vattenförsörjning

Befintliga verksamhetsområden för vattenförsörjning bedöms kunna utökas till de närliggande förändringsområdena för sammanhängande bostadsbebyggelse, verksamheter och industri, samt för mångfunktionell bebyggelse.

I de fall där bebyggelsetillskott planeras utanför kommunens verksamhetsområden och tillskottet innebär att området uppfyller definitionen på sammanhängande bebyggelse ska en kostnadsanalys för utbyggnaden genomföras i samband med planering av området. Kostnadsanalysen ska ligga till grund för bedömning om området är lämpligt för utveckling.

Inom de områden som inte är aktuella att ansluta till kommunens verksamhetsområden bör främst gemensamma lösningar eftersträvas.

Kapacitet bedöms vara god i Harges och Askersunds vattenverk och de beräknas kunna försörja framtida tillkommande bebyggelse.

Spillvatten

Kommunens verksamhetsområden för spillvatten bedöms kunna utökas till de närliggande utpekade förändringsområdena för sammanhängande bostadsbebyggelse, verksamheter och industri, samt för mångfunktionell bebyggelse.

Reningsverken i Hammar och Askersund bedöms ha kapacitet att ansluta fler abonnenter. Reningsverket i Olshammar är i behov av modernisering för att kunna försörja tillkommande bebyggelse.

I de fall där bebyggelsetillskottet planeras utanför kommunens verksamhetsområden och tillskottet innebär att området uppfyller definitionen på sammanhängande bebyggelse ska en kostnadsanalys för utbyggnaden genomföras i samband med planering av området. Kostnadsanalysen ska ligga till grund för bedömning om området är lämpligt för utveckling.

Inom de områden som inte är aktuella att ansluta till kommunens verksamhetsområden bör främst gemensamma lösningar eftersträvas.

Dagvatten

Dagvatten ska omhändertas lokalt och vid behov renas innan det når recipient. Vid planering av ny bebyggelse bör lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) eftersträvas. Där det är möjligt och motiverat kan öppna dagvattenmagasin anläggas för att fördröja avrinningen till sjöar och vattendrag. Därigenom möjliggörs rening av vattnet innan det återförs till det naturliga kretsloppet.

Att synliggöra dagvattenhanteringen, exempelvis genom öppna dammar och gröna tak, kan utgöra ett positivt inslag i bebyggelsemiljön.

Klimatförändringar och miljö kvalitetsnormer medför högre krav på omhändertagande av dagvatten både vad gäller kvantitet och kvalitet. Översvämningsrisker och föroreningar behöver beaktas när dagvattennätet byggs om och ut.

Vätternvatten

I planförslaget föreslås en preliminär dragning av bergtunneln för Vätternvattenprojektet. Askersunds kommun ska verka för att bergtunneln kan möjliggöras.

Elförsörjning

Kommunen ska generellt verka för att nya och befintliga kraftledningar inom tätorterna markförläggas för att minimera sårbarhet och risker.

Fjärrvärme

En utbyggnad av fjärrvärmenätet ses inte som aktuellt inom planområdet i dagsläget.

Solenergi

Askersunds kommun ser positivt på en utbyggnad av anläggningar för solenergi, såsom solfångare och solceller.

Avfall

Mark vid samlad bebyggelse för gemensam hantering av avfall, inklusive förpackningar och tidningar, ska säkerställas.

Miljö, hälsa och säkerhet

Förorenade områden

Risken för markföroreningar ska beaktas tidigt vid exploatering. I samband med detaljplanering ska regelmässigt en redovisning av tidigare verksamheter i området göras. Om förorenade områden ska bebyggas ska exploateringen föregås av en miljöteknisk markundersökning som klargör föroreningarnas omfattning och typ samt fastställer behovet av sanering för den planerade användningen.

I rapporten *Förorenade områden i den fysiska planeringen - en vägledning*, framtagen av Länsstyrelsen i Östergötland, anges rekommendationer för bl.a. känslig och mindre känslig markanvändning. Rapporten ska tillämpas som en vägledning vid planläggning, lovgivning och tillståndsprövning.

Inom planområdet ska fortsatt arbete ske i Åmmeberg med riskbedömning och åtgärdsbehov för föroreningarna i området.

Miljöfarliga verksamheter

Lokalisering av verksamheter som kan medföra störningar för omgivningen ska ske till en plats där minsta möjliga störning för närboende och miljö uppstår. Framförallt är det risk för störning i form av buller och lukt samt förekomst av tung trafik som behöver beaktas. Risker med eventuell kemikaliehantering kan också förekomma. Miljöfarliga verksamheter ska främst lokaliseras till utpekade verksamhetsområden.

Gruvhål

Ny bebyggelse ska undvikas i anslutning till gruvhål.

Vattenmiljö

Sjöars, stränders och vattendrags stora värden för natur- och kulturupplevelser samt bad och friluftsliv ska värnas och utvecklas hänsynsfullt och långsiktigt. För att dessa värden ska bestå är vattnets kvalitet viktig.

Kommunen ska fortsätta inventeringen av enskilda avloppsanläggningar för att minska utsläppen till sjöar och vattendrag.

Arbetet ska fortsätta med projektet ”värna Alsen” som syftar till att minska övergödningen och förbättra vattenkvaliteten i sjön.

För att förbättra vattenmiljön ska arbetet med negativ påverkan från föroreningar genomföras genom identifiering och åtgärder.

Den pågående klimatförändringen innebär ett framtida varmare klimat och därmed varmare vatten. Det i sin tur kan innebära påverkan på Vätterns ekosystem då det är ett kallvattenekosystem. Risk finns t.ex. för försämrade livsförutsättningar för röding.

Klimatförändringar

Den fysiska planeringen behöver anpassas för att möta, men även ta tillvara på, förväntade klimatförändringar. Bland annat vid lokalisering av bebyggelse samt vid placering och utformning av lokaler för utbildning och omsorg behöver förändringarna beaktas.

Användandet av förnybar energi är betydelsefull för att minska klimatpåverkan och kommunens fysiska planering ska sträva efter en utformning som minskar bilanvändningen och förbättrar möjligheterna för gång- och cykeltransporter. Förnyelsebara energikällor ska uppmuntras.

Mångfunktionella ytor, där flera olika värden kombineras på samma yta, har en stor betydelse i en framtida hållbar stadsutveckling bl.a. på grund av förväntade klimatförändringar. Vid en förtätning behöver gröna värden, som bl.a. bidrar med fördröjning av dagvatten, bullerdämpning och rekreativa värden, inkluderas.

Lågpunkter enligt länsstyrelsens skyfallskartering ska ses över och vid behov bör åtgärder såsom magasinering, fördröjning och avledning av vatten samt anläggande av tvästegsdiken vidtas.

För den byggda miljön bedöms risken för höga vattenstånd till följd av skyfall vara störst inom de områden som omfattas av större lågpunkter. Utifrån skyfallskarteringen samt med hänsyn till sannolikheten

för och konsekvenserna av ett skyfall bedöms risken för skador bli störst främst inom eller i anslutning till kommunens tätorter, vid större vägar samt teknisk försörjning såsom vattenverk, avloppsreningsverk.

Enligt SMHI:s rapport *Vattennivåer, tappningar, vattentemperaturer och is i Vättern*, klimatologi nr 42, är de tydligaste förändringarna i Vättern i ett framtida klimat att:

- det blir vanligare med låga nivåer,
- det blir mindre vanligt med höga nivåer,
- de allra högsta nivåerna (så kallad beräknad högsta vattennivå) väntas bli oförändrade,
- det blir högre vattentemperaturer, och
- det blir kortare period med is.

Översvämningsrisk

I första hand ska ny bebyggelse undvikas inom riskområden för höga vattenstånd.

Rapporterna *Översvämningsrisker i fysisk planering, rekommendationer för markanvändning vid bebyggelse*, framtagen av länsstyrelserna i Mellansverige samt *Stigande vatten, en handbok för fysisk planering i översvämningshotade områden*, framtagen av länsstyrelserna i Värmlands och Västra Götalands län ska tillämpas som vägledning vid planläggning, lovgivning och tillståndsprövning.

Översvämningskarteringar saknas för planområdet.

Klimatberäkningar för Vättern tyder på en minskad vattennivå på grund av ökad avdunstning, både från växtligheten i Vätterns tillrinningsområde och direkt från sjöns yta. Det gör att vattennivån i Vättern väntas ligga på en lägre nivå i framtiden. Enligt beräkningarna väntas medelvattennivån i Vättern minska med ca en till två decimeter till slutet av seklet, med ungefär lika stor minskning under alla årstider.

Erosion

I första hand ska ny bebyggelse undvikas inom områden med erosionsförutsättningar och erosionskänsliga jordarter.

Ny bebyggelse inom områden med erosionsförutsättningar och erosionskänsliga jordarter ska föregås av geotekniska undersökningar som klargör riskerna samt anger eventuella åtgärder för att undvika erosion.

Områden med erosionsförutsättningar och erosionskänsliga jordarter bör ses över och vid behov bör åtgärder såsom strandfodring, anläggande av vegetation, strand- eller stenskoning, gabioner samt vågbrytare vidtas.

För den byggda miljön bedöms erosionsrisken vara störst inom de områden som omfattas av erosionskänsliga jordarter. Utifrån den översiktliga erosionsinventeringen samt med hänsyn till sannolikheten för och konsekvenserna av bedöms risken för skador bli störst främst inom tätorterna Hammar och Olshammar, i Hargeviken, kring Stjärnsund, vid större vägar samt teknisk försörjning såsom vattenverk, avloppsreningsverk och kraftledningar.

Ras- och skredrisk

I första hand ska ny bebyggelse undvikas inom områden med förutsättningar för ras och skred.

Ny bebyggelse inom områden med förutsättningar för ras och skred ska föregås av geotekniska undersökningar som klargör riskerna samt anger eventuella åtgärder för att undvika ras och skred.

Områden med förutsättningar för ras- och skredrisk bör ses över och vid behov bör åtgärder såsom erosionsskydd längs sjöar och vattendrag, förstärkning, stödfyllning, avschaktning och utfläckning av slänter, jordspikning samt etablering av vegetation vidtas.

För den byggda miljön bedöms ras- och skredrisken vara störst inom de områden som omfattas av fler eller större områden med förutsättningar för ras- och skredrisk. Utifrån de översiktliga analyserna samt med hänsyn till sannolikheten för och konsekvenserna av bedöms risken för skador bli störst främst inom eller i anslutning till planområdet tätorter och större vägar.

Buller

I *Förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggnader*, 2015:216, finns bestämmelser om riktvärden för buller från spår- och vägtrafik vid bostadsbyggnader. Förordningen reglerar utomhusmiljöer. Inomhusmiljöer för bostäder regleras i Boverkets byggregler (BBR).

I Boverkets rapport 2015:21 *Industri- och annat verksamhetsbuller vid planläggning och bygglovsprövning av bostäder* finns riktvärden för buller från industri och annan verksamhet utomhus vid bostadsfasad. Ny bebyggelse ska lokaliseras och uppföras så att riktvärdena för buller inte överskrids. I första hand ska bostäder tillkomma inom områden som inte är utsatta för buller. I de fall bostäder uppförs inom bullerutsatta områden ska särskilt bullerskyddande åtgärder vidtas för att säkerställa att riktvärdena för buller inte överskrids.

I Naturvårdsverkets *Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller* finns riktvärden för ljudnivåer vid bostäder, skolor, förskolor och vårdlokaler att tillämpa i samband med tillsyns- och prövningsärenden för etablering av verksamhet. Vidare finns, i Boverkets rapport 2015:1 *Gör plats för barn och unga! En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö*, riktvärden för skolor och förskolor.

Ny offentlig service såsom skolor, vård och omsorg ska inte tillkomma inom områden som är utsatta för buller.

Vid exploatering av en bulleralstrande verksamhet ska aktuella riktvärden för buller säkerställas.

Vibrationer

Trafikverket och Naturvårdsverket har tagit fram riktlinjer för vibrationer som anger att 0,4 mm/s (RMS 1-80 Hz) inte bör överskridas vid permanentbostäder, fritidsbostäder och vårdlokaler.

Ny bebyggelse ska lokaliseras och uppföras så att riktlinjerna för vibrationer säkerställs. Detta ska särskilt uppmärksammas i anslutning till större vägar.

Markradon

Markradon ska uppmärksammas vid planläggning och lovgivning. Krav ska ställas på grundkonstruktionens utförande så att radongashalten i ny bebyggelse underskrider gränsvärdet 200 Bq/m³ i inomhusluft. Hänsyn måste även tas till att fyllnadsmassor kan påverka radonhalten.

Inom områden som utgörs av högriskområde eller normalriskområde för markradon ska bebyggelse normalt uppföras i radonsäkert respektive radonskyddat utförande. Inom områden som utgörs av lågriskområde för markradon kan bebyggelse normalt uppföras utan några radonskyddande åtgärder. Eftersom det alltid finns tillräckligt höga halter markradon i jordluften för att gränsvärdet ska överskridas, om byggnaden är otät mot marken, ska markradon alltid beaktas oavsett på vilken typ av mark eller var i kommunen det ska byggas.

Rekommenderat radonskydd för nybyggnad finns formulerat i Boverkets rapport *Åtgärder mot radon i bostäder*.

Transporter av farligt gods

I rapporten *Farligt gods – riskhantering i fysisk planering*, framtagen av Länsstyrelsen i Dalarnas län, föreslås en zonindelning att använda vid riskbedömningar intill transportleder för farligt gods.

I rapporten anges riktvärden för skyddsavstånd till transportleder för farligt gods för olika typer av markanvändning. Zonerna som anges har inga fasta gränser utan riskbilden för det aktuella området, utifrån bland annat persontäthet och exploateringsgrad, avgör slutlig bedömning av lämpligt avstånd.

Ny bebyggelse inom 150 meter från transportled för farligt gods ska riskbedömas. Bedömningen ska utgå från de platsspecifika förutsättningarna och den tilltänkta markanvändningen. Om riskerna anses betydande ska exploateringen föregås av en riskanalys. Riktvärden angivna i länsstyrelsens rapport ska tillämpas.

Elektriska fält och magnetfält

Socialstyrelsen har i samråd med Boverket, Elsäkerhetsverket och Statens strålskyddsinstitut tagit fram en vägledning som anger att magnetfältsnivån för miljöer där människor stadigvarande vistas inte bör överskrida 0,4 μ T.

Ny bebyggelse för stadigvarande vistelse ska placeras så att magnetfältsnivån från kraftledningar och andra källor inte överskrider 0,4 μ T.

Nya kraftledningar, master och andra källor till elektriska fält och magnetfält ska uppföras så att magnetfältsnivån underskrider 0,4 μ T vid eventuell intilliggande bebyggelse för stadigvarande vistelse.

När det gäller elsäkerhet finns skyddsavstånd mellan spänningsförande ledningar och olika verksamheter i Elsäkerhetsverkets föreskrifter.

Djurhållning

I skriften Hästar och bebyggelse, underlag för den fysiska planeringen, utgiven av Länsstyrelsen i Skåne län, anges att en indelning av hästanläggningar med avseende på storlek bör användas.

I Boverkets Vägledning för planering för och invid djurhållning anges att värden för hästallergener är låga eller under detektionsgränsen vid avstånd på 50-100 meter från källan. Spridning av allergener påverkas dock av lokala förutsättningar, såsom antalet hästar, avstånd, förhärskande vindriktning, topografi och vegetation vilket innebär att allergener kan uppmätas på längre avstånd än 50-100 meter.

Ny bebyggelse i närheten av djurhållning eller vid etablering av ny djurhållningsverksamhet ska behovet av skyddsavstånd beaktas enligt de riktvärden som finns i Boverkets vägledning. Vid ny bostadsbebyggelse i lantliga lägen ska beaktas att djurhållning är ett naturligt inslag på landsbygden vilket får accepteras som en del av livet på landet.

Skyddsavstånd

I Boverkets allmänna råd 1995:5 *Bättre plats för arbete* finns rekommenderade skyddsavstånd för olika typer av verksamheter. Här redovisas olika verksamheters risker samt skyddsavstånd till framförallt bostäder.

I rapporten *Riskhänsyn vid ny bebyggelse intill vägar och järnvägar med transporter av farligt gods samt bensinstationer*, framtagen av Länsstyrelsen i Stockholms län, finns rekommenderade skyddsavstånd mellan drivmedelsstationer och ny bebyggelse.

Ny bebyggelse i närheten av en verksamhet med hög omgivningspåverkan eller vid exploatering av en verksamhet med hög omgivningspåverkan ska behovet av skyddsavstånd beaktas med hänsyn till de riktvärden som finns i Boverkets allmänna råd och Länsstyrelsen i Stockholms läns rapport.

Det är angeläget att skyddsavstånd beaktas i den fysiska planeringen, dock måste hänsyn tas till de lokala förutsättningarna i det enskilda fallet. Ett riktvärde är inte juridiskt bindande utan fungerar som vägledning vid bedömningar.

Övergödning

Kommunen ska fortsätta inventeringen av enskilda avloppsanläggningar för att minska utsläppen till sjöar och vattendrag.

Höga objekt

Vid planläggning, lovgivning och tillståndsprövning som avser höga objekt ska Försvarsmakten samt Luftfartsverket kontaktas i tidigt skede. Vid högre objekt än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse, eller högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse ska Försvarsmakten kontaktas. Luftfartsverket ska remitteras för samtliga objekt högre än 20 meter.

Räddningstjänst

Vid planläggning eller lovgivning som avser byggnader högre än fyra våningar ska kontakt alltid tas med räddningstjänsten för att säkerställa brandskyddet, i enlighet med krav ställda i Boverkets byggregler (BBR). Remittering till räddningstjänsten bör även ske vid andra känsliga etableringar under fyra våningar, exempelvis skolor, förskolor, vårdlokaler, industrier m.fl

Kulturmiljöer

Kulturrehistoriskt värdefulla miljöer och byggnader ska vårdas, bevaras samt tillgängliggöras.

Bevarandet av kulturrehistoriskt värdefulla platser

bidrar till att skapa en historisk identitet för kommunens invånare. Kommunens kulturhistoriskt värdefulla miljöer och byggnader ska uppmärksammas, lyftas fram och göras mer kända bland invånare samt besökare. Informationen om och tillgängligheten till intressanta miljöer och byggnader ska öka.

Kommunen ska verka för att övergivna kulturhistoriskt värdefulla byggnader ges en ny meningsfull användning anpassad till dess värden. Vid ändringar av en byggnad med ett dokumenterat kulturhistoriskt värde bör samråd ske med Örebro länsmuseum.

För kulturhistoriskt värdefulla miljöer och byggnader, som i dag inte är detaljplanlagda, bör detaljplan eller områdesbestämmelser upprättas samt vid behov skydds- och varsamhetsbestämmelser samt rivningsförbud införs.

Ny bebyggelse ska anpassas till omgivande miljöer och byggnader, även där det saknas dokumenterade kulturhistoriska värden.

Riksintressen

Nedan redovisas hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena.

Följande typer och områden av riksintresse berörs av planförslaget:

- Yrkesfisket, 3 kap. 5 § miljöbalken
 - Vättern
- Naturvärden, 3 kap. 6 § miljöbalken
 - Norra Vättern
- Kulturmiljövården, 3 kap. 6 § miljöbalken
 - Edö-Stjärnsund-Askersund
 - Åmmeberg
- Friluftslivet, 3 kap. 6 § miljöbalken
 - Norra Vättern
- Friluftslivet och turismen (främst det rörliga friluftslivet), 4 kap. 1-2 § miljöbalken
 - Vättern med öar och strandområden
 - Tiveden med områdena vid sjön Unden och sjön Viken
- Värdefulla ämnen och material, 3 kap. 7 § miljöbalken
 - Zinkgruvan
- Kommunikationer, 3 kap. 8 § miljöbalken
 - Riksvägarna 49 och 50

- MSA-påverkade yta kring civila flygplatserna i Örebro, Skövde, Linköping och Karlsborg

- Totalförsvaret, 3 kap 9 § miljöbalken
 - Del av provplats Karlsborg (Röknenöarna)
 - MSA-påverkade yta kring Malmens flygflottilj och Karlsborgs övningsflygplats
 - Område med särskilt behov av hinderfrihet
 - Stoppområde för höga objekt
 - Påverkansområde för buller eller annan risk
- Natura 2000, 4 kap. 1 § miljöbalken
 - Norra Vätterns skärgård (fågeldirektivet)
 - Harge uddar (habitatdirektivet)
 - Norra Vätterns skärgård (habitatdirektivet)
 - Prinskullen (habitatdirektivet)
 - Utnäset (habitatdirektivet)
 - Vättern (norra) (habitatdirektivet)

I planförslaget markeras en preliminär dragning av bergtunneln för Vätternvattenprojektet. Dragningen omfattas av flera riksintressen. Användningen bedöms tillgodose riksintressena och de värden som finns inom planområdet.

Yrkesfisket

Hela Vättern är område av riksintresse för yrkesfisket enligt 3 kap. 5 § miljöbalken. I planförslaget ligger riksintresset inom ett område med användningskategorin vatten, där områdets användning föreslås vara oförändrad. Användningen bedöms tillgodose riksintresset och de värden som finns inom området.

För att skydda riksintresset mot åtgärder som påtagligt kan försvåra näringens bedrivande ska ny bebyggelse undvikas inom området och inga åtgärder som kan påverka näringen negativt får vidtas.

En utveckling av turismen inom området får endast komma till stånd om bedrivandet av yrkesfisket kan säkerställas.

Vid planläggning, lovgivning och tillståndsprövning i närheten av området ska näringens bedrivande värnas så att ett lönsamt och hållbart yrkesfiske kan fortgå.

Naturvärden

Vättern söder om Hammarsundet är område av riksintresse för naturvärden enligt 3 kap. 6 § miljöbalken.

ken. I planförslaget ligger riksintresset främst inom områden med användningskategorierna sammanhängande bostadsbebyggelse, verksamheter och industri, natur och friluftsliv, landsbygd och vatten, där områdenas användningar föreslås vara oförändrade. En mindre del av riksintresset ligger inom ett område med användningskategorin samlad bostadsbebyggelse, där områdets användning föreslås förändras. Användningarna bedöms tillgodose riksintresset och de naturvärden som finns inom området.

Ny bebyggelse ska anpassas och ta hänsyn till områdets naturvärden och får inte påverka dessa negativt.

En förutsättning för bevarandet är att god vattenkvalitet bibehålls i Vättern. Vidare är det viktigt att åtgärder såsom utsläpp av föroreningar, fiskodling, muddring, täkt, vattenreglering med långvariga högvatten som ökar erosionen av stränderna, utsläpp av försurande ämnen, tillförsel av organiska gifter, överfiske och inplantering av främmande fiskstammar undviks inom området. Dessutom är det viktigt med ett starkt naturvårdsanpassat skogsbruk inom området.

Vid planläggning, lovgivning och tillståndsprövning i närheten av området ska naturvärdena värnas.

Kulturmiljövården

Både Edö-Stjärnsund-Askersund och Åmmeberg är utpekade som områden av riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Vid planläggning, lovgivning och tillståndsprövning i närheten av riksintressena ska kulturvärdena värnas.

Edö-Stjärnsund-Askersund

Kommunen ska ha en dialog med länsstyrelsen om föreslagna revideringar av riksintresset.

I planförslaget ligger riksintresset inom områden med användningskategorierna verksamheter och industri, natur och friluftsliv, landsbygd och vatten med bland annat besöksanläggning och camping där områdenas användningar föreslås bli oförändrade. Användningarna bedöms tillgodose riksintresset och de kulturvärden som finns inom området.

Ny bebyggelse ska anpassas och ta hänsyn till om-

rådets kulturvärden. Inga åtgärder får vidtas inom området som kan påverka kulturvärdena negativt.

En förutsättning för bevarandet är att kulturmiljön hålls samman samt att byggnader, parken och den alléprydda uppfartsvägen får behålla sina ursprungliga karaktärer. Vård och underhåll av dessa ska ske med varsamhet och hänsyn till kulturmiljön samt till de enskilda byggnadernas kulturvärden. Vidare är en förutsättning för bevarandet av kulturmiljön att jordbrukslandskapet mellan staden och Stjärnsund samt Edö hålls öppet.

Inom området bör ny bebyggelse anpassas till befintligt bebyggelsemönster och småskalighet samt främst uppföras med fasader av trä eller puts.

De delar av riksintresset som ligger inom planområdet är inte idag detaljplanlagda. För att säkerställa områdets kulturvärden bör detaljplan eller områdesbestämmelser upprättas, främst för området kring Stjärnsund.

Åmmeberg

I planförslaget ligger riksintresset i centrala Åmmeberg med användningskategorin mångfunktionell bebyggelse, där områdets användning föreslås bli oförändrad. Användningen bedöms tillgodose riksintresset och de kulturvärden som finns inom området.

Ny bebyggelsen ska anpassas och ta hänsyn till områdets kulturvärden. Inga åtgärder får vidtas inom området som kan påverka kulturvärdena negativt.

En förutsättning för bevarandet är att kulturmiljön hålls samman samt att byggnader och platsbildningar får behålla sina ursprungliga karaktärer. Vård och underhåll av dessa ska ske med varsamhet och hänsyn till kulturmiljön samt de enskilda byggnadernas kulturvärden.

Stor del av riksintresset är i dag detaljplanlagt. För att säkerställa områdets kulturvärden bör samtliga detaljplaner gås igenom samt behovet av skydds- och varsamhetsbestämmelser samt rivningsförbud ses över. Även för de resterande delarna av riksintresset bör detaljplan eller områdesbestämmelser upprättas.

Friluftslivet

Norra Vättern är utpekad som område av riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. I planförslaget ligger området främst inom ett område med användningskategorin vatten, där områdets användning förslås bli oförändrad. Området ligger också inom användningskategorierna mångfunktionell bebyggelse, landsbygd, natur, verksamheter och industri med bland annat verksamheter som besöksanläggningar, camping, angöringspunkter för rekreation och friluftsliv samt gäst-/småbåtshamnar. Riksintresset ligger även inom användningskategorin sammanhängande bostadsbebyggelse, där användningen till viss del föreslås bli förändrad. Användningarna bedöms tillgodose riksintresset och de natur- och kulturvärden som finns inom området.

Ny bebyggelse ska anpassas och ta hänsyn till områdets natur- och kulturvärden och får inte påverka dessa negativt.

En förutsättning för bevarandet är att de friluftaktiviteter, naturupplevelser, anläggningar för friluftslivet samt vandrings- och cykelleder som finns inom området bevaras och utvecklas. Vidare är en förutsättning för bevarandet av området att de vida siktlinjerna över vattnet mellan Stjärnsund, Askersunds landskyrka och Askersunds stad samt bruksmiljön Aspa herrgård bevaras i så stor utsträckning som möjligt. Åtgärder för att tillgängliggöra området bedöms stärka riksintresset ytterligare.

Friluftslivet och turismen (främst det rörliga friluftslivet)

Både Vättern med öar och strandområden samt Tiveden med områdena vid sjön Unden och sjön Viken samt området utmed Göta kanal mellan Karlsborg och Sjötorp är utpekade som områden av riksintresse där turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag. Detta enligt 4 kap. 1-2 § miljöbalken. De områden med förändrade användningar som i planförslaget föreslås inom riksintressena bedöms avse en utveckling av befintliga tätorter och det lokala näringslivet inom planområdet.

För att skydda riksintressena mot åtgärder som kan

påtagligt skada natur- och kulturvärdena ska inga åtgärder få vidtas som kan påverka natur- eller kulturvärdena negativt.

Vid planläggning, lovgivning och tillståndsprövning i närheten av riksintressena ska natur- och kulturvärdena värnas.

Vättern med öar och strandområden

I planförslaget ligger riksintresset inom områden med användningskategorierna vatten, mångfunktionell bebyggelse, sammanhängande bostadsbebyggelse, verksamheter och industri, natur och friluftsliv samt landsbygd med bland annat, besöksanläggningar, camping, angöringspunkter för rekreation och friluftsliv samt gäst-/småbåtshamnar där områdenas användningskategorier föreslås bli oförändrade. Användningarna bedöms tillgodose riksintresset och de natur- eller kulturvärden som finns inom området.

En förutsättning för bevarandet är att turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen beaktas. En utveckling av friluftsturism och befintliga besöksanläggningar inom området bedöms stärka riksintresset ytterligare.

och sjön Viken samt området utmed Göta Tiveden med områdena vid sjön Unden kanal mellan Karlsborg och Sjötorp

Planområdet ligger i sin helhet utanför riksintresset. De åtgärder som föreslås inom planområdet bedöms dock tillgodose riksintresset och de natur- eller kulturvärden som finns inom området.

Värdefulla ämnen eller material

Ett område kring Zinkgruvan är utpekad som område av riksintresse för värdefulla ämnen eller mineral enligt 3 kap. 7 § miljöbalken. I planförslaget ligger riksintresset inom områden med användningskategorierna natur och friluftsliv samt landsbygd, där områdenas användningar föreslås bli oförändrade. Användningarna bedöms tillgodose riksintresset och de fyndigheter av värdefulla ämnen eller material som finns inom området.

För att skydda riksintresset mot åtgärder som kan påtagligt försvåra utvinningen av fyndigheterna ska ny bebyggelse undvikas inom området och inga åtgärder som kan påverka utvinningen negativt får vidtas. Vid

planläggning, lovgivning och tillståndsprövning i närheten av riksintresset ska fyndigheterna värnas.

Kommunikationer

Anläggningar för kommunikationer Riksvägarna 49 och 50 samt de MSA-påverkade ytorna kring de civila flygplatserna i Örebro, Skövde, Linköping och Karlsborg är anläggningar av riksintresse för kommunikation enligt 3 kap. 8 § miljöbalken. För att skydda riksintressena mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten till eller utnyttjandet av anläggningarna ska ingen bebyggelse få tillkomma inom områdena och inga åtgärder som kan påverka anläggningarna negativt får vidtas.

Vid planläggning, lovgivning och tillståndsprövning i närheten av riksintressena ska anläggningarnas funktioner värnas.

Riksväg 49

Askersunds kommun ska tillsammans med övriga berörda kommuner och Trafikverket verka för att standarden på riksvägen förbättras.

Riksväg 50

Askersunds kommun ska tillsammans med övriga berörda kommuner och Trafikverket verka för att standarden på riksvägen förbättras och att vägen byggs om till en så kallad 2+1-väg, det vill säga omväxlande en eller två körfält i en given riktning samt mitträcke.

MSA-påverkade ytor

MSA är den höjd som ett flygplan på väg ner för att landa säkert kan sjunka till innan den slutliga inflygningen tar vid. På denna höjd har flygplanet en marginal på 1000 fot/300 meter över den MSA-påverkande ytan, vars höjd är samma som högsta hinder inom ytan. Som MSA-påverkad yta räknas all mark inom 55 km radie från respektive flygplats. Berörda flygplatser är Örebro, Skövde, Linköping (både SAAB och Malmen) och Karlsborg. Användningarna bedöms tillgodose riksintressena.

Kommunen ska verka för att hålla de MSA-påverkade ytorna fria från höga objekt. Vid planläggning, lovgivning och tillståndsprövning inom MSA-påverkade ytor som avser höga objekt ska samråd ske med Luftfartsverket.

Totalförsvaret

I södra delen av planområdet finns ett flertal delvis överlappande områden är av riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap 9 § miljöbalken. De flesta är kopplande till Karlsborgs övningsflygplats. Förutom dessa ingår Röknenöarna i det riksintresseområde som är kopplat till provplats Karlsborg samt den MSA-påverkade ytan kring Malmens flygflottilj i Linköping.

Provplats Karlsborg (Röknenöarna)

I planförslaget ligger riksintressena inom område med användningskategorierna vatten samt verksamheter och industri, där områdets användningar föreslås bli oförändrade. Användningarna bedöms tillgodose riksintresset och de verksamheter Försvarsmakten bedriver inom området.

För att skydda riksintresset mot åtgärder som kan påtagligt motverka totalförsvarets intressen ska ingen ny bebyggelse få tillkomma inom området och inga åtgärder få vidtas som kan påverka totalförsvarets intressen negativt.

Vid planläggning, lovgivning och tillståndsprövning i närheten av riksintresset ska totalförsvarets intressen värnas och samråd ske med Försvarsmakten.

Karlsborgs övningsflygplats

I planförslaget ligger riksintresseområdena inom områden med användningskategorierna vatten, mångfunktionell bebyggelse, landsbygd, natur och friluftsliv samt verksamheter och industri där områdenas användningar föreslås bli oförändrade. Användningarna bedöms tillgodose riksintressena och de intressen för totalförsvaret som finns inom området.

Kommunen ska verka för att hålla den MSA-påverkade ytan, det hinderfria området samt stoppområdet för höga objekt fria från höga objekt. Påverkansområde för buller eller annan risk berör bara användningen vatten. Vid planläggning, lovgivning och tillståndsprövning inom riksintresseområdena som avser höga objekt eller bedöms vara bullerstörda ska samråd ske med Försvarsmakten.

Malmens flygflottilj

Den MSA-påverkade ytan kring Malmens flygflottilj i Linköping omfattar en mindre del av planområdet

i sydöst med användningskategorin landsbygd och sammanhängande bostadsbebyggelse. Användningarna bedöms tillgodose riksintresset och de intressen för totalförsvaret som finns inom området.

Kommunen ska verka för att hålla den MSA-påverkade ytan fri från höga objekt. Vid planläggning, lovgivning och tillståndsprövning inom riksintressena som avser höga objekt ska samråd ske med Försvarmakten.

Natura 2000-områden

Områdena Harge uddar, Norra Vätterns skärgård, Prinskullen, Utnäset, Vättern (norra) är utpekade som Natura 2000-områden enligt 4 kap. 1 § miljöbalken. I planförslaget ligger Natura 2000-områdena inom områden med användningskategorierna vatten eller natur och friluftsliv där områdenas användningar föreslås bli oförändrade. Användningarna bedöms tillgodose riksintressena och de natur- och kulturvärden som finns inom områdena.

För att skydda riksintressena mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- och kulturvärdena ska ny bebyggelse undvikas inom områdena och inga åtgärder få vidtas som kan påverka natur- eller kulturvärdena negativt. Särskild hänsyn ska tas till fisk- och fågellivet i Vättern. Vid planläggning, lovgivning och tillståndsprövning i närheten av riksintressena ska natur- och kulturvärdena värnas och en så kallad Natura 2000-prövning kan behövas.

Miljökvalitetsnormer

Kommunen ska beakta miljökvalitetsnormerna vid all planläggning, lovgivning och tillståndsprövning samt säkerställa att gällande miljökvalitetsnormer följs. Metoder ska utvecklas för regelbunden kontroll av miljökvaliteten. Särskilt åtgärdsprogram ska upprättas om det behövs för att en miljökvalitetsnorm ska kunna följas.

Utomhusluft

En utveckling enligt planförslaget innebär att ny bebyggelse främst tillkommer i tätorterna Åmmeberg, Hammar och Olshammar samt och i anslutning till redan befintliga bebyggelsekoncentrationer. Planförslaget skapar förutsättningar för ett ökat antal bostäder, vilket skapar förutsättningar för en ökad folkmängd. En ökad folkmängd innebär sannolikt

ett ökat transportbehov. Till viss del kommer detta att ske med bil, vilket kan påverka utsläppen till luften. Å andra sidan kan utvecklingen enligt förslaget skapa ett bättre underlag för kollektivtrafik och service vilket kan minska bilberoendet.

En utveckling enligt planförslaget bedöms därför inte i märkbar grad påverka förutsättningarna för att följa miljökvalitetsnormerna för utomhusluft.

Omgivningsbuller

Miljökvalitetsnormerna för omgivningsbuller, så som de är formulerade, gäller inte kommuner av Askersunds storlek.

I planförslaget föreslås dock inga åtgärder som märkbart försämrar bullersituationen inom planområdet. Riktvärdena för buller ska tillämpas och i de fall bostäder uppförs inom bullerutsatta områden ska särskilt bullerskyddande åtgärder vidtas för att säkerställa att riktvärdena för buller inte överskrids.

Vattenförvaltning

Ny bebyggelse ska anslutas till kommunens verksamhetsområden för vattenförsörjning och spillvatten. Där ny bebyggelse inte kan anslutas till kommunens verksamhetsområden bör gemensamma lösningar eftersträvas.

Kommunen ska verka för att enskilda avloppsanläggningar med brister förbättras så att dagens reningskrav uppfylls.

Dagvatten ska omhändertas lokalt och vid behov renas innan det når recipient.

Kommunen ska även verka för att markområden som är förorenade undersöks och vid behov saneras så att inga risker för miljön och människors hälsa föreligger. Vad det gäller förorening, som är en bidragande orsak till att kvicksilver frigörs i sjöar och vattendrag, ska kommunen verka för att de inte försuras ytterligare.

Vätterns volym och naturliga buffertförmåga medför att motståndskraften mot förorening är stor. Vattendrag i tillrinningsområdena riskerar dock uppvisa

PLANOMRÅDET

Planområdet ligger i den södra delen av Askersunds kommun och omfattar tätorterna Hammar, Olshammar och Åmmeberg.

Planområdet är ca 260 kvadratkilometer stort, varav ca 56 procent av ytan består av vatten och resterande av land. Från väster till öster är planområdet ca 21 kilometer och från norr till söder ca 28 kilometer.

Avgränsning

Den geografiska avgränsningen av fördjupningen av översiktsplanen följer riksvägarna 49 och 50 i väster och öster. I den sydöstra delen avgränsas planområdet av den nya föreslagna dragningen av riksväg 50. I norr avgränsas planområdet av strandlinjen vid Askersunds stad och länsväg 590. I söder avgränsas planområdet av kommungränsen mot Karlsborgs och Motala kommuner.

Befolkningsutveckling

Askersunds kommun har år 2020 ca 11 500 invånare och en befolkningstäthet på omkring 14 invånare per kvadratkilometer. Traditionellt brukar man säga att en tredjedel av folkmängden bor i Askersunds stad, en tredjedel i resterande småorter och en tredjedel på landsbygden. Inom planområdet bor närmare 1 000 invånare i tätorterna Hammar, Olshammar och Åmmeberg samt omkring 1 500 invånare på landsbygden.

Kommunens och planområdets befolkningsstruktur visar på en åldrande befolkning med högre andel äldre än i riket.

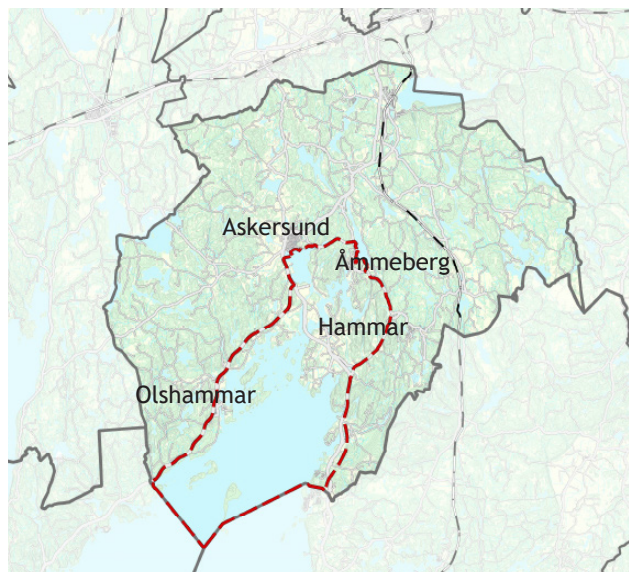
Sysselsättning

Både Askersunds kommun och planområdet tillhör Örebro arbetsmarknadsregion, men närheten till Motala gör att även arbetsmarknadsregionen för Motala är av intresse.

Pendling

Arbetspendlingen över kommungränsen är betydande inom både Askersunds kommun och planområdet. Det primära arbetsmarknadsområdet för kommunen utgörs av Motala, Hallsberg och Örebro.

Inom kommunen finns fler bilar per invånare än i

Askersunds kommun, planområdet samt tätorter inom planområdet

riket. Detta torde ha sin förklaring i att en stor del av folkmängden bor i mindre orter och på landsbygden samt att transporterna är hänvisade till väg, då järnväg med tågstopp i dagsläget saknas i kommunen.

Planområdet i regionen

Planområdet gränsar till två kommuner utanför Örebro län, Karlsborgs och Motala kommuner. Samarbete är nödvändigt eftersom den administrativa avgränsningen inte alltid är den naturliga gränsen för ett intresse.

Samverkan och samarbete sker på olika nivåer både mellan grannkommuner och regionalt.

Regionala samarbeten

Nedanstående regionala samarbeten bedöms vara av betydelse för fördjupningen av översiktsplanen.

Region Örebro län

Region Örebro län är en organisation som bland annat ansvarar för länets hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, kultur samt den regionala utvecklingen. Regionen bildades den 2015-01-01 genom en sammanslagning av Örebro läns landsting och Regionförbundet Örebro.

En viktig del i regionens arbete är att samverka arbete mellan länets alla kommuner i frågor som är av gemensamt intresse. Till exempel genom det regio-

nala samverkansrådet.

Business Region Örebro (BRO)

Business Region Örebro (BRO) är regionens samarbetsorgan för tillväxt- och näringslivsfrågor mellan kommuner i Örebro län. Målen för samarbetet är:

- fler växande och nya företag,
- fler arbetstillfällen, och
- fler besökare till Örebroregionen.

Mellankommunala samarbeten Nedanstående mellankommunala samarbeten bedöms vara relevanta samt av betydelse för fördjupningen av översiktsplanen.

Samhällsbyggnad Sydnärke

Samhällsbyggnad Sydnärke bildades 2021 och är en gemensam förvaltning för Askersunds, Laxå samt Lekebergs kommuner. Förvaltningen bestod tidigare av två separata förvaltningsgrupper, Sydnärkes byggförvaltning och Sydnärkes miljöförvaltning. Dessa är i en pågående sammanslagning till. Den nya, sammanslagna förvaltningen sköter plan- och byggrelaterade ärenden på uppdrag av kommunerna och ansvarar för att lagar som rör miljö, hälsa samt livsmedel efterlevs i kommunerna. Förvaltningen styrs av en gemensam nämnd efter 2023-01-01, dessförinnan av Bygg- och miljönämnden respektive.

Förvaltningens uppgift är även att ge allmänheten och företag råd, anvisningar och upplysningar i, bygg-, miljö- och hälsoskyddsfrågor samt bedriva tillsyn enligt gällande lagstiftning.

Sydnärkes kommunalförbund

Askersund, Hallsberg, Laxå och Lekeberg bildade den 2015-01-01 Sydnärkes kommunalförbund. Kommunalförbundet samverkar kring avfallshanteringen i Sydnärke.

Sydnärkes utbildningsförbund

Sydnärkes utbildningsförbund är ett kommunalförbund med Askersund, Hallsberg och Laxå som medlemskommuner. Utbildningsförbundet startade 1999-07-01 och ska på uppdrag av medlemskommunerna leda och ansvara för utbildningar inom de frivilliga skolformerna, dvs. gymnasial utbildning, vuxenutbildning och uppdragsutbildning.

Bergslagen cycling

Bergslagen cycling är ett samarbete mellan Örebro läns fyra destinationer, kommuner och Region Örebro län. Samarbetet omfattar cykelleder för framför allt mountainbike, men även för landsvägscyckling och för cyckling i rekreationssyfte.

Vätternvatten

Projektet vätternvatten är ett samarbete mellan Örebro, Kumla, Hallsbergs, Laxå och Lekebergs kommuner. Kommunerna har bildat ett bolag för att utreda Vättern som vattentäkt för kommunerna.

Askersunds kommun är inte med i projektet, men kommer att bli ytterst berörd då ledningar för vatten ska dras från Vättern. Den bergtunnel som föreslås är tänkt att dras genom planområdet.

Vätternvårdsförbundet

Askersunds kommun är medlem i Vätternvårdsförbundet vars medlemmar utgörs av kommuner, landsting, länsstyrelser, organisationer, företag m.fl. runt Vättern. I Vätternvårdsförbundet bedrivs huvudsakligt arbete relaterat till Vättern.

Nerikes brandkår

Nerikes Brandkår är ett kommunalförbund där Örebro, Kumla, Hallsbergs, Lekebergs, Laxå, Askersunds, Lindesbergs, Nora och Ljusnarsbergs kommuner samverkar om räddningstjänst och olycksförebyggande verksamhet. Förbundet bildades år 1998 mellan Örebro, Kumla, Hallsberg och Lekebergs kommuner. Därefter har de andra kommunerna anslutit sig allt eftersom.

Övriga samarbeten

Kommunen samarbetar med sina grannkommuner Karlsborg och Motala i Västra Götaland respektive Östergötland. Detta gäller framför allt infrastrukturfrågor och frågor kopplade till översiktlig planering. Kommunerna samverkar även inom turistiska projekt med Vättern och, när det gäller Karlsborgs kommun även Tiveden, som gemensam nämnare.

Mellankommunala intressen

Nedan följer en kort kommunvis presentation över de mellankommunala intressen med anknytning till

mark- och vattenanvändning som berör fördjupningen av översiktsplanen.

De vanligaste mellankommunala intressena rör sådana frågor som inte följer administrativa gränser, som exempelvis områden med höga naturvärden samt sjöar och vattendrag. Andra viktiga mellankommunala är kommunikationer och teknisk försörjning.

Boxholms kommun

Riksintressen

Riksintresse för totalförsvaret (MSA-områdena Karlsborg och Malmen) berör båda kommunerna. Kommunerna ska gemensamt se till att riksintressena tillgodoses.

Finspångs kommun

Riksintressen

Riksintresse för totalförsvaret (MSA-område Malmen) berör båda kommunerna. Kommunerna ska gemensamt se till att riksintresset tillgodoses.

Gullspångs kommun

Riksintressen

Riksintressena rörligt friluftsliv för Tiveden och totalförsvaret (MSA-området Karlsborg) sträcker sig över gränsen mellan kommunerna. Kommunerna ska gemensamt se till att riksintressena tillgodoses.

Habo kommun

Riksintressen

Flera av de riksintressen som finns i planområdet berör båda kommunerna, såsom Vättern – naturvård, yrkesfiske och rörligt friluftsliv, samt totalförsvaret (område med hinderfrihet, MSA-området Karlsborg). Kommunerna ska gemensamt se till att riksintressena tillgodoses.

Miljö kvalitetsnormer

Kommunerna ska tillsammans verka för att miljö kvalitetsnormerna för vattenförvaltningen uppnås i sjöar, vattendrag och grundvatten, för Vättern och dess tillrinningsområde.

Teknisk försörjning

Vättern är dricksvattentäkt och tillsammans med flera andra kommuner är kommunen med i Vättern-

vårdsförbundet.

Vattenskyddsområde för vattentäkt Vättern berör kommunerna. Kommunerna ska samverka för att skydda grundvattentäkten.

Hjo kommun

Riksintressen

Flera av de riksintressen som finns i planområdet berör båda kommunerna, såsom Vättern – naturvård, yrkesfiske och rörligt friluftsliv, totalförsvaret (influensområde buller/annan risk, område med hinderfrihet, stoppområde höga objekt, MSA-området Karlsborg) samt Natura 2000-området Västra Vättern.

Kommunerna ska gemensamt se till att riksintressena tillgodoses.

Miljö kvalitetsnormer

Kommunerna ska tillsammans verka för att miljö kvalitetsnormerna för vattenförvaltningen uppnås i sjöar, vattendrag och grundvatten, för Vättern och dess tillrinningsområde.

Teknisk försörjning

Vättern är dricksvattentäkt och tillsammans med flera andra kommuner är kommunen med i Vättern-vårdsförbundet.

Vattenskyddsområde för vattentäkt Vättern berör kommunerna. Kommunerna ska samverka för att skydda grundvattentäkten.

Jönköpings kommun

Riksintressen

Flera av de riksintressen som finns i planområdet berör båda kommunerna, såsom Vättern – naturvård, yrkesfiske och rörligt friluftsliv, samt totalförsvaret (område med hinderfrihet, MSA-området Karlsborg). Kommunerna ska gemensamt se till att riksintressena tillgodoses.

Miljö kvalitetsnormer

Kommunerna ska tillsammans verka för att miljö kvalitetsnormerna för vattenförvaltningen uppnås i sjöar, vattendrag och grundvatten, för Vättern och

dess tillrinningsområde.

Karlsborgs kommun

Riksintressen

Flera av de riksintressen som finns i planområdet sträcker sig över gränsen mellan kommunerna, såsom Vättern – yrkesfiske, naturvård och rörliga friluftslivet, riksväg 49, totalförsvaret (Karlsborgs-området och Röknenöarna, influensområde buller/annan risk, område med hinderfrihet, stoppområde höga objekt, MSA-området Karlsborg) och Tiveden – friluftsliv och rörliga friluftslivet. Natura 2000 områdena Västra Vättern, Vättern norra, Utnäset och Uvviken berör också båda kommunerna. Kommunerna ska gemensamt se till att riksintressena tillgodoses.

Miljö kvalitetsnormer

Kommunerna ska tillsammans verka för att miljö kvalitetsnormerna för vattenförvaltningen uppnås i sjöar, vattendrag och grundvatten, för Vättern och dess tillrinningsområde.

Kommunikationer

Kommunerna ska tillsammans med Trafikverket jobba för att standarden på riksväg 49 förbättras.

Naturmiljö

Över gränsen mellan kommunerna sträcker sig ett flertal värdefulla naturmiljöer såsom naturreservaten Tiveden och Norra Vättern samt ett antal nyckelbiotoper.

Teknisk försörjning

Vättern är dricksvattentäkt och tillsammans med Karlsborgs kommun, med flera, är kommunen med i Vätternvårdsförbundet.

Kraftledningarna sträcker sig mellan kommunerna

Vattenskyddsområde för vattentäkt Vättern berör kommunerna. Kommunerna ska samverka för att skydda grundvattentäkten.

Kinda kommun

Riksintressen

Riksintresse för totalförsvaret (MSA-område Malmen) berör båda kommunerna. Kommunerna ska gemensamt se till att riksintresset tillgodoses.

Laxå kommun

Riksintressen

Flera av de riksintressen som finns i planområdet sträcker sig över gränsen mellan kommunerna, såsom Tiveden – rörliga friluftslivet och friluftslivet samt totalförsvaret (influensområde buller/annan risk, område med hinderfrihet, stoppområde höga objekt, MSA-området Karlsborg). Kommunerna ska gemensamt se till att riksintressena tillgodoses.

Rekreation och friluftsliv

Pilgrimsleden Munkastigen sträcker sig över gränsen mellan kommunerna. Kommunerna ska gemensamt säkerställa att leden underhålls och utvecklas.

Teknisk försörjning

Båda kommunerna ingår i Sydnärkes kommunalförbund som ansvarar för hantering av avfall i samverkanskommunerna.

Linköpings kommun

Riksintressen

Riksintresse för totalförsvaret (MSA-område Karlsborg) berör båda kommunerna. Kommunerna ska gemensamt se till att riksintresset tillgodoses.

Mariestads kommun

Riksintressena rörligt friluftsliv för Tiveden och totalförsvaret (MSA-området Karlsborg) sträcker sig över gränsen mellan kommunerna. Kommunerna ska gemensamt se till att riksintressena tillgodoses.

Mjölby kommun

Riksintressen

Riksintresse för totalförsvaret (MSA-områdena Karlsborg och Malmen) berör båda kommunerna. Kommunerna ska gemensamt se till att riksintressena tillgodoses.

Motala kommun

Riksintressen

Flera av de riksintressen som finns i planområdet sträcker sig över gränsen mellan kommunerna, såsom Vättern – yrkesfiske, naturvård och rörliga friluftslivet, riksväg 50, samt totalförsvaret (Karls-

borgsområdet och Röknenöarna, influensområde buller/ annan risk, område med hinderfrihet, stopp-område höga objekt, MSA-områdena Karlsborg och Malmen). Natura 2000-områdena för Vättern norra och Vättern östra berör båda kommunerna. Kommunerna ska gemensamt se till att riksintressena tillgodoses.

Miljö kvalitetsnormer

Kommunerna ska tillsammans verka för att miljö-kvalitetsnormerna för vattenförvaltningen uppnås i sjöar, vattendrag och grundvatten, för Vättern och dess tillrinningsområde.

Kommunikationer

Tillsammans ska kommunerna verka för att riksväg 50 får förbättrad standard. Tillexempel genom att se till att ombyggnationen av sträckan Nykyrka-Brattebro backe genomförs.

Naturmiljö

Mellan kommunerna sträcker ett flertal värdefulla naturmiljöer såsom alléer, sumpskogar och områden utpekade i länsstyrelsens naturvårdsprogram. Kommunerna ska samverka för att bevara naturmiljöerna.

Kulturmiljö

Ett antal fornlämningar sträcker över eller intill gränsen mellan kommunerna. Kommunerna ska samverka för att bevara fornlämningarna.

Teknisk försörjning

Vättern är dricksvattentäkt och tillsammans med flera andra kommuner är kommunen med i Vättern-vårdsförbundet.

Kraftledningar sträcker sig mellan kommunerna.

Vattenskyddsområde för vattentäkt Vättern berör kommunerna. Kommunerna ska samverka för att skydda grundvattentäkten.

Norrköpings kommun

Riksintressen

Riksintresse för totalförsvaret (MSA-område Malmen) berör båda kommunerna. Kommunerna ska gemensamt se till att riksintresset tillgodoses.

Skövde kommun

Riksintressen

Riksintressena kommunikation för riksväg 49 och totalförsvaret (MSA-området Karlsborg) berör båda kommunerna. Kommunerna ska gemensamt se till att riksintressena tillgodoses.

Kommunikationer

Kommunerna ska tillsammans med Trafikverket jobba för att standarden på riksväg 49 förbättras.

Söderköpings kommun

Riksintressen

Riksintresse för totalförsvaret (MSA-område Malmen) berör båda kommunerna. Kommunerna ska gemensamt se till att riksintresset tillgodoses.

Tibro kommun

Riksintressen

Riksintressena rörliga friluftslivet för Vättern och totalförsvaret (influensområde buller/annan risk, område med hinderfrihet, stoppområde höga objekt, MSA-området Karlsborg) berör båda kommunerna. Kommunerna ska gemensamt se till att riksintressena tillgodoses.

Kommunerna ska gemensamt se till att riksintressena tillgodoses.

Tidaholms kommun

Riksintressen

Riksintressena rörligt friluftsliv för Tiveden och totalförsvaret (MSA-området Karlsborg) berör båda kommunerna. Kommunerna ska gemensamt se till att riksintressena tillgodoses.

Tranås kommun

Riksintressen

Riksintresse för totalförsvaret (MSA-område Malmen) berör båda kommunerna. Kommunerna ska gemensamt se till att riksintresset tillgodoses.

Töreboda kommun

Riksintressen

Riksintressena rörliga friluftslivet och friluftslivet för Tiveden samt totalförsvaret (MSA-området Karlsborg) berör båda kommunerna. Kommunerna ska gemensamt se till att riksintressena tillgodoses.

Vadstena kommun

Riksintressen

Flera av de riksintressen som finns i planområdet berör båda kommunerna, såsom Vättern – yrkesfiske, naturvård och rörliga friluftslivet, samt totalförsvaret (influensområde buller/annan risk, område med hinderfrihet, stoppområde höga objekt, MSA-områdena Karlsborg och Malmen), Natura 2000-området för Vättern östra berör båda kommunerna. Kommunerna ska gemensamt se till att riksintressena tillgodoses.

Miljökvalitetsnormer

Kommunerna ska tillsammans verka för att miljökvalitetsnormerna för vattenförvaltningen uppnås i sjöar, vattendrag och grundvatten, för Vättern och dess tillrinningsområde.

Teknisk försörjning

Vattenskyddsområde för vattentäkt Vättern berör kommunerna. Kommunerna ska samverka för att skydda grundvattentäkten.

Valdermarsviks kommun

Riksintressen

Riksintresse för totalförsvaret (MSA-område Malmen) berör båda kommunerna. Kommunerna ska gemensamt se till att riksintresset tillgodoses.

Västerviks kommun

Riksintressen

Riksintresse för totalförsvaret (MSA-område Malmen) berör båda kommunerna. Kommunerna ska gemensamt se till att riksintresset tillgodoses.

Åtvidabergs kommun

Riksintressen

Riksintresse för totalförsvaret (MSA-område Malmen) berör båda kommunerna. Kommunerna ska gemensamt se till att riksintresset tillgodoses.

Ödeshög kommun

Riksintressen

Flera av de riksintressen som finns i planområdet berör båda kommunerna, såsom Vättern – yrkesfiske, naturvård och rörliga friluftslivet, samt totalförsvaret (influensområde buller/annan risk, område med hin-

derfrihet, stoppområde höga objekt, MSA-områdena Karlsborg och Malmen) Natura 2000-området för Vättern östra berör båda kommunerna. Kommunerna ska gemensamt se till att riksintressena tillgodoses.

Kommunerna ska gemensamt se till att riksintressena tillgodoses.

Miljökvalitetsnormer

Kommunerna ska tillsammans verka för att miljökvalitetsnormerna för vattenförvaltningen uppnås i sjöar, vattendrag och grundvatten, för Vättern och dess tillrinningsområde.

Teknisk försörjning

Vattenskyddsområde för vattentäkt Vättern berör kommunerna. Kommunerna ska samverka för att skydda grundvattentäkten.

STYRDOKUMENT

Den kommunala fysiska planeringen berörs av flera olika nationella, regionala såväl som lokala styrdokument. Ofta är styrdokumenten inriktade på ett ämne, område eller en fråga medan fördjupningen av översiktsplanen har en övergripande helhetssyn. Nedanstående nationella, regionala och kommunala styrdokument bedöms vara relevanta och av betydelse för fördjupningen av översiktsplanen.

Nationella styrdokument

Vision för Sverige 2025

Boverket har utifrån satta mål för ett hållbart samhälle år 2050 tagit fram en vision för var Sverige bör vara år 2025. Visionen är tänkt att ge inspiration till åtgärder för en hållbar samhällsutveckling från nationell till lokal nivå. Visionen är uppbyggd på de fyra megatrenderna Ett ändrat klimat, En globaliserad värld, En urbaniserad värld och En digitaliserad värld.

Utifrån megatrenderna och de förutsättningar som de skapar presenteras tolv Sverigebilder. De Sverigebilder som bedöms vara relevanta för fördjupningen av översiktsplanen är:

- skapa en hållbar livsmiljö i och kring staden,
- utveckla småorter och glesbygd hållbart,
- bygga hållbart,
- planera långsiktigt för kortsiktiga verksamheter,
- gynna besöksnäringen,
- skapa internationella spårstrukturer för gods och resor,
- regional utveckling behöver utbyggd kollektivtrafik,
- trygga rent vatten, och
- bevara tätortsnära natur, stränder och jordbruksmarker.

Nationell strategi för hållbar utveckling

Den nationella strategin för hållbar utveckling omfattar de tre dimensionerna av hållbar utveckling, det vill säga ekologisk, social (inklusive kulturell) och ekonomisk hållbarhet.

Visionen är att Sverige ska gå i spetsen för omställningen till ett hållbart samhälle. I strategin har nedanstående åtta kärnområden valts ut som viktiga

för de tre dimensionerna av hållbar utveckling:

- framtidens miljö – allas vårt ansvar,
- begränsa klimatförändringarna,
- befolkning och folkhälsa,
- social sammanhållning, välfärd och trygghet,
- sysselsättning och lärande i ett kunskapssamhälle,
- hållbar ekonomisk tillväxt och konkurrenskraft,
- regional utveckling och sammanhållning, och
- utveckling av ett hållbart samhällsbyggande.

I den nationella strategin ses samhällsplanering som ett av flera verkningsfulla styrmedel och verktyg för att uppnå visionen.

Agenda 2030

Förenta nationernas generalförsamling (FN) antog 2015-09-25 resolutionen Agenda 2030 för hållbar utveckling. Agendan innehåller 17 mål och 169 delmål och innebär att medlemsländerna i FN har förbundit sig att arbeta för att uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar värld till år 2030.

Agenda 2030. Illustration: Regeringskansliet/FN.

Nedanstående mål för hållbar utveckling bedöms vara relevanta för fördjupningen av översiktsplanen.

- säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar.
- säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.
- säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla.
- göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.
- vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.
- skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida

tillbaka markförstöringen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

Nationella miljökvalitetsmål

Det nationella miljöarbetet är uppbyggt utifrån ett generationsmål, 16 miljökvalitetsmål samt 24 etappmål. Generationsmålet är ett inriktningsmål för miljöpolitiken och anger de samhällsomställningar som behöver ske för att miljökvalitetsmålen ska nås. Generationsmålet ska vara vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället.

De nationella miljömålen. Illustration Tobias Flyger

Miljökvalitetsmålen beskriver det tillstånd i miljön som miljöarbetet ska leda till. Av de 16 miljökvalitetsmål som finns anses följande vara relevanta för fördjupningen av översiktsplanen:

- begränsad klimatpåverkan,
- frisk luft,
- giftfri miljö,
- ingen övergödning,
- levande sjöar och vattendrag,
- grundvatten av god kvalitet,
- myllrande våtmarker,
- levande skogar,
- ett rikt odlingslandskap,
- god bebyggd miljö, och
- ett rikt växt- och djurliv.

Nationellt mål om förnybart elsystem

Regeringen beslutade år 2016 att Sverige ska bli 100 procent förnybart. Ett av målen är att elsystemet år 2040 ska vara 100 procent förnybart, dvs. att hela elförsörjningen ska klaras med förnybar energi.

Nationella mål för friluftspolitiken Regeringen beslutade i december 2012 om mål för friluftslivspolitiken. Det övergripande målet för friluftslivspolitiken är att stödja människors möjligheter att vistas i naturen och utöva friluftsliv, där allemansrätten är en grund för friluftslivet. Alla människor ska ha möjlighet att få naturupplevelser, välbefinnande, social gemenskap och ökad kunskap om natur och miljö.

Det övergripande målet specificeras med nedanstående tio mål:

- tillgänglig natur för alla
- starkt engagemang och samverkan
- allemansrätten
- tillgång till natur för friluftsliv
- attraktiv tätortsnära natur
- hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling
- skyddade områden som resurs för friluftslivet
- ett rikt friluftsliv i skolan
- friluftsliv för god folkhälsa
- god kunskap om friluftslivet

Nationella folkhälsomål

Det övergripande nationella målet för folkhälsoarbetet i Sverige är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen. Målet ska också vara att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. För att underlätta arbetet med att uppnå målet har en målstruktur med åtta målområden utvecklats.

Nedanstående fem målområden bedöms vara relevanta för fördjupningen av översiktsplanen:

- det tidiga livets villkor,
- kunskaper, kompetenser och utbildning,
- boende och närmiljö
- levnadsvanor, och
- kontroll, inflytande och delaktighet.

Nationell plan för transportsystemet 2018-2029

Regeringen fastställde 2018-05-31 en nationell plan för transportsystemet för åren 2018-2029. Utgångspunkten för planen är det övergripande transportpolitiska målet som ska säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet. Det övergripande målet kompletteras av två andra mål, funktionsmålet och hänsynsmålet.

Funktionsmålet innebär att transportsystemets utformning, funktion och användning ska medverka till att ge alla en grundläggande tillgänglighet med god kvalitet och användbarhet samt bidra till utvecklingskraft i hela landet. Transportsystemet ska vara jämställt, dvs. likvärdigt svara mot kvinnors respektive mäns transportbehov.

Hänsynsmålet innebär att transportsystemets utformning, funktion och användning ska anpassas till att ingen ska dödas eller skadas allvarligt, samt bidra till att miljö kvalitetsmålen uppnås och till ökad hälsa.

Inom planområdet pekas riksväg 50, sträckan Askersund-Åsbro, ut i den nationella planen som en namngiven investering för att öka kapaciteten och förbättra trafiksäkerheten.

Nationell cykelstrategi för ökad och säker cykling

Regeringen beslutade år 2017 om en nationell cykelstrategi. Målsättningen är att stimulera långsiktigt hållbara transportlösningar. Syftet med strategin är att främja ökad och säker cykling som kan minska resandets miljöpåverkan och trängseln i tätort samt bidra till en bättre folkhälsa. Strategin ska bidra till ett hållbart samhälle med hög livskvalitet i hela landet.

Cykelstrategin bygger på fem insatsområden:

- lyft cykeltrafikens roll i samhällsplaneringen,
- öka fokus på grupper av cyklister,
- främja en mer funktionell och användarvänlig infrastruktur,
- främja en säker cykeltrafik, och
- utveckla statistik och forskning.

Bredbandsstrategi för Sverige

Regeringen beslutade år 2016 om en ny bredbandsstrategi för Sverige. Visionen i strategin är ett helt uppkopplat Sverige 2025. Strategin syftar till att skapa förutsättningar för att bo och verka i hela landet. På kort sikt är målsättningen att 95 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s år 2020.

På längre sikt är målsättningen att det finns tillgång till snabbt bredband i hela Sverige och att det finns tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet.

En livsmedelsstrategi för Sverige Regeringen beslutade år 2017 om en livsmedelsstrategi för Sverige. Visionen är att den svenska livsmedelskedjan år 2030 är globalt konkurrenskraftig, innovativ, hållbar och attraktiv att verka inom.

Det övergripande målet för livsmedelsstrategin är en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljö kvalitetsmål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning samt bidra till hållbar utveckling i hela landet. Produktionsökningen, både konventionell och ekologisk, bör svara mot konsumenternas efterfrågan. En produktionsökning skulle kunna bidra till en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel, där sårbarheten i livsmedelskedjan ska minska.

Nationellt skogsprogram

Regeringen beslutade år 2018 om ett nationellt skogsprogram vars vision är att skogen, det gröna guldets, ska bidra med jobb och hållbar tillväxt i hela landet samt till utvecklingen av en växande bioekonomi.

I skogsprogrammet finns nedanstående fem fokusområden.

- ett hållbart skogsbruk med ökad klimatnytta.
- mångbruk av skog för fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet.
- innovationer och förädlad skogsråvara i världsklass.
- hållbart brukande och bevarande av skogen som en profilfråga i svenskt internationellt samarbete.
- ett kunskapskliv för ett hållbart brukande och bevarande av skogen.

Regionala styrdokument

Regional utvecklingsstrategi för Örebroregionen (RUS)

För Örebroregionen finns en regional utvecklingsstrategi (RUS). Utvecklingsstrategin gäller för åren 2018-2030 och utgår ifrån visionen Örebroregionen:

- Sveriges hjärta, en attraktiv och pulserande region för alla.

Utiifrån visionen har tre övergripande mål tagits fram. Dessa mål motsvarar de tre aspekterna av hållbarhet; ekonomisk, social och ekologisk. De övergripande målen är:

- stark konkurrenskraft,
- hög och jämlik livskvalitet, och
- god resurseffektivitet.

Tillväxt och hållbar utveckling i Örebro län

Regional utvecklingsstrategi 2018–2030

Regionala utvecklingsstrategin för Örebro län

Med utgångspunkt i de övergripande målen har ett antal effektmål tagits fram. Följande effektmål bedöms vara relevanta för fördjupningen av översiktsplanen:

- ökad nationell attraktionskraft,
- ökad tillväxt i näringslivet,
- ökad produktion inom areella näringar,
- attraktiv boende- och närmiljö,
- god och jämlik folkhälsa,
- begränsad klimatpåverkan,
- giftfri miljö,
- ökad biologisk mångfald, och
- säkrad vattenförsörjning.

I den regionala utvecklingsstrategin pekas, i närheten av planområdet, Askersunds stad ut som en nod med stor betydelse för den regionala utvecklingen. Enligt den regionala utvecklingsstrategin finns utvecklingsområden, längs regionalt prioriterade transportsamband eller utmed kollektivtrafikens regionala stamnät, mellan Askersunds stad och Åsbro. Vidare finns nedsammanbindande kollektivtrafikstråk mellan Askersunds stad och Åsbro.

Energi- och klimatprogram för Örebro län 2017-2020

Länsstyrelsen i Örebro län har tillsammans med Region Örebro län tagit fram ett energi- och klimatprogram. Visionen för programmet är *I Örebro län tar vi vårt ansvar för att minska klimatutsläppen. Energin som används är förnybar, energianvändningen är effektiv och nettoutsläppen av växthusgaser går mot noll.*

Nedanstående övergripande mål bedöms vara relevanta för fördjupningen av översiktsplanen:

- Utsläppen av växthusgaser i Örebro län ska år 2030 vara 60 procent lägre än 2005 års nivåer.
- Energianvändningen i Örebro län ska år 2030 bestå av minst 80 procent förnybar energi.
- Energianvändningen i Örebro län ska år 2030 vara 50 procent effektivare jämfört med år 2005.

De tre målen ska leda till ett klimatneutralt och resurseffektivt län utan nettoutsläpp av växthusgaser år 2045, vilket även är det nationella målet.

Regional handlingsplan för klimatanpassning i Örebro län

Globala klimatförändringar påverkar redan klimatet i Örebro län och förändringarna väntas bli än mer omfattande under nuvarande sekel. Länsstyrelsen har tagit fram en regional handlingsplan för klimatanpassningen i länet.

Planen ska utgöra ett vägledande dokument med åtgärder för det fortsatta regionala arbetet med att anpassa Örebro län till ett förändrat klimat. Dagvattenhanteringen och dricksvattenförsörjningen ses som några av de allvarligaste klimatrelaterade problemområdena i handlingsplanen.

Handlingsplanen konstaterar vilka risker som kan påverkas av klimatförändringarna för respektive kommun i länet. För Askersunds kommun konstateras bl.a. risk för översvämning, stadskärna med risk för översvämning, risk för ras, skred och erosion, påverkan på kulturmiljön samt påverkan på dricksvatten.

Regionala miljömål

Länsstyrelsen i Örebro län har en övergripande och samordnande roll i länet för att uppnå de nationella miljökvalitetsmålen.

I Örebro län utgör samtliga nationella miljökvalitetsmål med tillhörande etappmål även regionala miljömål, förutom målen *Hav i balans*, *Levande kust och skärgård* samt *Storslagen fjällmiljö*.

Länsplan för regional transportinfrastruktur

För regionen finns en länsplan för regional transportinfrastruktur (länstransportplan), antagen 2018-06-19, för åren 2018-2029. Länstransportplanen omfattar om- och nybyggnadsåtgärder på det regionala vägnätet och statlig medfinansiering till kommunala åtgärder i form av cykelvägar samt trafiksäkerhets- och miljöåtgärder.

Länstransportplanens övergripande mål är att utveckla tillgängligheten så att möjligheterna till pendling och transport av gods förbättras samt att bidra till minskad klimatpåverkan i linje med regionala mål.

Nedanstående åtgärder som identifieras i länstransportplanen bedöms vara relevanta för fördjupningen av översiktsplanen:

- riksväg 50 Askersund-Örebro-Kopparberg, och
- länsväg 205 Askersund-Laxå-Degerfors-Karlskoga-Hällefors.

Regionalt trafikförsörjningsprogram för Örebro län

Region Örebro län antog under år 2016 ett nytt regionalt trafikförsörjningsprogram för Örebro län. Trafikförsörjningsprogrammet utgör den långsiktiga strategiska planeringen för regional kollektivtrafik i länet.

Målen i trafikförsörjningsprogrammet tar sikte på att kollektivtrafiken i Örebroregionen år 2025 har:

Sveriges mest nöjda resenärer,

- fem miljoner fler resor jämfört med år 2015,
- en marknadsandel om minst 40 procent i de starka stråken,
- minskat energianvändningen per personkilometer med 35 procent, och
- i stadstrafikens stomlinjer samt i tåg- och expressbusstrafiken i hög grad gjorts tillgänglig för alla resenärer.

Enligt programmet är bosättningsmönster och befolkningsunderlag samt arbetsplatsernas lokalisering viktiga utgångspunkter vid planering av kollektivtrafik. Tätt bosättningsmönster med geografiskt koncentrerade arbetsplatser ger förutsättningar för god försörjning av kollektivtrafik. Samplanering av kollektivtrafik och den övriga samhällsplaneringen är en förutsättning för god försörjning av kollektivtrafiken.

Örebro läns kulturplan 2020-2023

Kulturplanen visar Region Örebro läns prioriteringar för att uppnå de nationella kulturpolitiska målen. Den är ett verktyg för dialog och samverkan med myndigheter och kommuner samt aktörer inom de konst- och kulturområden som ska utvecklas. Den fungerar också som grunden för Region Örebro läns förhandlingar om statliga medel via kultursamverkansmodellen. Planen är framtagen av Region Örebro län i dialog med kulturinstitutioner, kommuner, professionella kulturskapare, civilsamhället samt andra samhällsområden utifrån den regionala utvecklingsstrategin.

Cykelstrategi för Örebroregionen

För regionen finns en regional cykelstrategi som omfattar prioriteringsgrunder för utbyggnaden av cykelinfrastrukturen längs det regionala statliga vägnätet.

Cykelstrategin har som mål att bidra till en ökad cykling och att förbättra tillgängligheten med cykel till målpunkter såsom arbetsplatser, skolor, vård, service och fritidsaktiviteter i regionen. I den regionala cykelstrategin prioriteras stråk för arbetspendling och skolpendling, åtgärder som leder till bättre förutsättningar att nyttja flera trafikslag samt åtgärder för trafiksäkerhet.

Cykelstrategin identifierar ett sextiototal stråk med behov av cykelväg, vilka har delats in i cirka 160 delsträckor. Inom planområdet identifieras ett objekt där utredning pågår, Åmmeberg-Askersund längs länsvägarna 586 och 590. Vidare identifieras sju objekt som kan bli aktuella att prioritera för utredning. Dessa är riksväg 49, sträckan Rude-Olshammar, riksväg 50, sträckorna Askersund-Stjärnsund, Stjärnsund-Hammar, Hammar-Brattebro backe och Brattebro backe-Nykyrka, länsväg 586 i Åmmeberg och länsvägarna 590-586, sträckan Askersund-Åmmeberg.

Regionala folkhälsomål

För regionen finns en antagen folkhälsoplan med tillhörande folkhälsopolitiska mål. Visionen för planen är att en god och jämlik hälsa främjas i Örebro län genom långsiktig samverkan mellan olika parter. Samverkan utgår från hälsans bestämningsfaktorer och inriktas på åtgärder för människors rätt till lika villkor för hälsa och livskvalitet. Barn och ungdomar samt äldre är prioriterade målgrupper i planen.

Kommunala styrdokument

Översiktsplan

Askersunds kommun har en översiktsplan från år 2016, Översiktsplan 2015-2025.

Visionen för översiktsplanen är att *Askersunds kommun, år 2025, är en livskraftig, långsiktigt hållbar kommun med balans mellan sociala, ekonomiska och ekologiska faktorer. I Askersund har vi skapat en långsiktigt hållbar tillväxt, utvecklat medborgarnas välfärd, hälsa och trygghet, fördjupat demokratin*

och jämställdheten och skapat ett ekologiskt hållbart samhälle, med rättvisa och solidaritet.

För att nå visionen har fem övergripande utvecklingsstrategier formulerats:

- attraktiva boende- och livsmiljöer,
- ett starkt näringsliv,
- lust att lära,
- gott liv hela livet, och
- effektiv resursanvändning.

Vindbruksplan

För områden för vindbruk finns ett tillägg till översiktsplanen, som antogs 2013-03-25. Syftet med tillägget är att skapa ett tydligt beslutsunderlag för kommunen vid förfrågningar av vindkraftsetableringar. I planen redovisas områden som är lämpliga för vindbruk inom kommunen. Inom det nu aktuella planområdet finns inga områden utpekade.

LIS-områden

För områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden) finns ett tillägg till översiktsplanen, som antogs 2016-06-20.

Inom det nu aktuella planområdet finns sex LIS-områden innehållande 15 delområden utpekade. Dessa ligger vid Åmmelången och Vättern, främst i anslutning till Åmmeberg, Hammar, Bastedalen, Stora Forsa och Olshammar.

Bostadsförsörjningsprogram

För Askersunds kommun finns ett bostadsförsörjningsprogram, antaget 2017-06-19. Syftet med bostadsförsörjningsprogrammet är att skapa förutsättningar för att alla i kommunen ska kunna leva i goda bostäder och att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.

Målet med bostadsförsörjningsprogrammet är att skapa:

- hållbart ökat bostadsbyggande, och
- goda bostäder för alla.

Kommunen bedömer att det finns ett underskott på bostäder, både i centralorten Askersunds stad och i övriga kommundelar. I bostadsförsörjningsprogrammet framgår att kommunen undersöker möjliga platser för nya bostadsområden, i första hand i tätorterna.

Enligt bostadsförsörjningsprogrammet finns behov av seniorbostäder, trygghetsbostäder eller tillgänglighetsanpassade bostäder för äldre samt ungdomsbostäder, bostäder för nyanlända och bostäder för ensamkommande flyktingbarn som fyllt 18 år.

Kommunen ser även ett ökat behov av villatomter, fungerande flyttkedjor och nya bostäder till rimliga kostnader.

Riktlinjerna i bostadsförsörjningsprogrammet anger att nyproduktionen av bostäder i kommunen ska vara stadig och ligga på ett genomsnittligt tillskott av 30 lägenheter i flerbostadshus och 30 småhus per år.

Grönstrukturplan

För Askersunds kommun finns en grönstrukturplan för grönområden och grönstråk i Askersunds stad, Åsbro och Åmmeberg som antogs 2016-02-29.

Grönstrukturplanen har som huvudsyfte att säkerställa och utveckla gröna områden på rätt ställen och med rätt egenskaper och kvaliteteter för såväl människors rekreation som för ekologiska funktioner.

Nedanstående övergripande ställningstaganden bedöms vara relevanta för fördjupningen av översiktsplanen:

- tillgång ska finnas till tätortsnära grönområden av olika karaktär och med hög kvalitet och god sammankoppling, både ur ekologisk och social synpunkt. Här innefattas spridningskorridorer och gröna stråk.
- sammanhållna grönstråk eftersträvas. Såväl GC-vägar, trygga bilvägar som används av gång- och cykeltrafikanter, stigar och genvägar kan innefattas här. Även genomgångsområden, såsom allmänt tillgängliga ytor mellan tomter, bör planeras och bevaras då de kan ge ökad tillgång till och förstora upplevelsen av de parker och naturområden som de leder till.
- orternas naturgivna förutsättningar, såsom dess kulturmiljö, biologisk mångfald samt rekreation- och upplevelsevärden, ska tas upp i planbeskrivningar och nybyggnation bör stämma överens med omgivningen, dess landskap och historia.
- orters och platser historia och landskap ska lyftas fram i grönstrukturen. Kulturmiljöer och platser med historiskt värde ska underhållas så att historiska samband framhävs och värdet bevaras.

- områden med höga värden, ekologiskt, socialt och/eller kulturellt, ska skyddas och förvaltas så att värden bibehålls eller ökar.
- områden med vattenkontakt av olika slag bör finnas och utvecklas, strandnära områden säkras och tillgängliggörs/hållas fortsatt tillgängliga för allmänheten. Här innefattas miljöer kring åar och bäckar, våtmarker (naturliga eller anlagda), som kan spegla variationen i det omgivande landskapet samt bidra med såväl biologiska som sociala värden.
- kommunen ska uppmuntra till stadsnära odling, samt bidra med offentliga odlingar av t.ex. frukt och bär.
- a-klassade områden, dvs. områden med mycket höga värden, ska inte exploateras.
- kommunen ska verka för att möjliggöra utveckling och skötsel av grönområden, även då resurser är knappa genom att t.ex. teckna avtal om skötsel med privata markägare, föreningar, m.m.
- skogsbruk i tätortsangränsande, kommunalt ägd skog ska bedrivas genom naturnära skogsbruk eller annan skonsam metod, för att skogbevuxen mark kontinuerligt ska finnas närmst tätorterna.
- de ekosystemtjänster som grönstruktur kan bidra med gällande resurshushållning och lokalklimat ska dras nytta av vid fysisk planering. Exempel kan vara träd som vindskydd för minskat uppvärmningsbehov, naturligt skydd mot sol och regn, temperaturutjämnande funktioner, dagvattenhantering m.m.
- redan bebyggd miljö ska göras mer attraktiv, genom att behålla och/eller utveckla gröna strukturer i det offentliga rummet.
- grönska bör integreras kring hårdgjorda ytor och i trafikmiljö, exempelvis vid parkeringar.
- tillgängligheten ska vara god. Grönområden, särskilt de mest värdefulla, ska i den mån det är möjligt vara tillgängliga för alla, oavsett ålder eller eventuella funktionsnedsättningar.
- det ska vara nära till olika typer av allmänt tillgängliga grönområden för boende i alla olika bostadsområden. Särskilt viktigt är detta i områden med många barn och äldre, då de är mer begränsade till sin absoluta närmiljö.
- kommunen ska ha gröna skolgårdar, med tillgång till skugga och varierade miljöer som inbjuder till lek och nyfikenhet.

- kommunen ska verka för att grönstråk och parker ska upplevas som trygga och säkra, av alla oavsett kön, ålder och eventuella funktionsnedsättningar.
- bullerskyddade områden i tätorter ska skapas och/eller bevaras.
- barns spontana lek ska uppmuntras och främjas, naturområden sköts så att t.ex. naturliga klätter- och lekplatser finns. Pulkabackar värnas.
- Ängs- och betesmark ska skapas och/eller restaureras i tätorter.
- friröjning av stora träd (t.ex. ekar) ska ske i miljöer där det är lämpligt.
- kommunen ska föregå med gott exempel på egen mark genom att dels värna befintliga värden, dels återskapa eller nyskapa förutsättningar för biologisk mångfald.

Inom det nu aktuella planområdet finns 24 områden utpekade. Vid Askersunds stad finns fem områden inom det aktuella planområdet. Öarna Byfogden och Stensholmen har områdesklass B respektive A, dvs. höga respektive mycket höga värden.

Vidare är delar av Edö och Husabergsudde samt strandlinjen mellan Nordhammar och Stjärnsund utpekade som satellitområden, dvs. uppskattade och värdefulla områden strax utanför tätorten. Satellitområden är, enligt grönstrukturplanen, för perifera för att räknas till bebyggelsens grönstruktur men ändå värda att ta upp. Dessa områden kan fungera som en brygga från tätorterna vidare ut i de mer sammanhängande naturområdena utanför.

Vid Askersunds stad redovisas även befintliga och tänkta grönstråk, både på västra och östra sidan om Alsen.

Vid Åmmeberg finns 19 områden inom det aktuella planområdet. Av dessa har fem områden områdesklass A, tio områden områdesklass B och fyra områden områdesklass C. Vidare är golfbanan vid Askersunds golfklubb, Tärnen och banvallen mot Zinkgruvan utpekade som satellitområden. Vid Åmmeberg redovisas även befintliga, delvis befintliga och tänkta grönstråk, både inom tätorten samt från tätorten till sjöarna Åmmelången och Vättern.

Naturvårdsprogram

För Askersunds kommun finns ett naturvårdsprogram som togs fram av miljöförvaltningen mellan åren 2010-2012. Syftet är att kartlägga natur- och friluftsvärden i kommunen. En övergripande målsättning med naturvårdsprogrammet är att utveckla kommunens arbete med miljömålen och att visa hur kommunen kan ta en mer aktiv del i naturvårdsarbetet.

Naturvårdsprogrammet utgår från miljömålen *God bebyggd miljö*, *Levande sjöar och vattendrag*, *Myllrande våtmarker*, *Levande skogar*, *Ett rikt odlingslandskap* och *Ett rikt växt- och djurliv*. I naturvårdsprogrammet bedöms nedanstående delmål vara relevanta för fördjupningen av översiktsplanen.

God bebyggd miljö:

- Planeringsunderlag ska finnas för natur- och friluftslivsvärden i tätortsnära miljöer, så att biologisk mångfald, friluftsliv och möjligheterna till en god folkhälsa bevaras och utvecklas.
- Kommunen ska i sina verksamheter bidra till en god hushållning med mark och vatten.

Levande sjöar och vattendrag:

- Alla vattenförekomster i kommunen ska ha god ekologisk status enligt vattendirektivets definition senast år 2015 respektive år 2021.
- Försurningen i sjöar och vattendrag i kommunen ska minska.
- Naturvärden, biologisk mångfald och rörligt friluftsliv ska vara skyddade i strandnära områden och tillgängligheten till stränder ska vara säkrad.

Myllrande våtmarker:

- Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas på minst dagens nivå.

Levande skogar:

- Tätortsnära skogar ska bevaras och skogsbruk bedrivs med hänsyn till att dessa områden har en speciell och värdefull betydelse för dem som bor i tätorterna och med hänsyn till den biologiska mångfalden.
- Kommunal skogsmark skall sköts så att biologisk mångfald och friluftsliv gynnas.
- Kommunen ska verka för att skogsmiljöer i kommunen som har höga sociala och biologiska värden sköts med hänsyn till dessa.

Ett rikt odlingslandskap:

- Andelen brukad jord och öppna kulturpräglade marker i kommunen ska vara oförändrad eller öka.
- Andelen ekologiska, närproducerade och/eller klimatsmarta livsmedel i kommunens storkök ska öka.

Ett rikt växt- och djurliv:

- Andelen skyddad och skyddsvärd natur i kommunen ska vara oförändrad eller öka.
- Kommunalt ägd mark och tätortsnära mark ska skötas med inriktning på att bevara och utveckla biologisk mångfald, rekreationsvärden och tillgänglighet.
- Utveckling av biologisk mångfald integreras i planprocessen och kommunal handläggning.
- Kunskapen om den biologiska mångfalden ska öka hos kommuninvånare, politiker och tjänstemän.

Klimatstrategi och energiplan

Kommunfullmäktige antog 2011-06-20 en klimatstrategi och energiplan för Askersunds kommun. Syftet med klimatstrategin och energiplanen är att effektivisera och synliggöra arbetet med klimatförändringarna. I planen identifierar kommunen energi- och klimatfrågan som kommunens viktigaste miljöfråga.

Vattenförsörjningsplan

För Askersunds kommun finns en vattenförsörjningsplan, antagen 2011-10-31. Det övergripande syftet med planen är att medverka till att trygga en säker dricksvattenförsörjning på lång sikt.

I vattenförsörjningsplanen pekas Vättern ut som en prioriterad dricksvattenförekomst, den enda utpekade sjön inom kommunen enligt planen.

Risk- och sårbarhetsanalys

Kommunfullmäktige antog 2019-11-05 en risk- och sårbarhetsanalys för Askersunds kommun. Syftet med risk- och sårbarhetsanalysen är bl.a. att ge underlag för samhällsplaneringen.

I analysen kartläggs hot, risker och sårbarheter inom kommunens geografiska område. Analysen syftar till att reducera risker, minska sårbarheter och att förbättra förmågan att förebygga, motstå och hantera samhällsstörningar och extraordinära händelser.

I analysen ses bl.a. översvämningar, olyckor med farligt gods, stormar, trafikolyckor, störningar i dricksvattenförsörjningen, olyckor i farliga anläggningar, teleavbrott samt IT-bortfall som risker för kommunen.

Arbete har påbörjats med att ta fram en ny risk- och sårbarhetsanalys för kommunen.

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

Planeringsförutsättningar utgör en samlad nulägesbeskrivning med kunskaper om befintliga förhållanden, intressen och pågående förändringar som är nödvändiga förutsättningar för all fortsatt planering. Förutsättningarna behandlar en rad olika ämnesområden, som berör samtliga av kommunens verksamheter.

Riksintressen

Riksintressen är mark- och vattenområden som är av nationell betydelse för något av de syften som anges i 3 och 4 kap. MB. Dessa områden ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringarnas bedrivande, skada natur- eller kulturmiljön, försvåra utvinningen av, tillkomsten till, utnyttjandet av eller motverka dem.

Värdebeskrivningarna tillhörande de redovisade riksintressena har förkortats nedan, dessa finns i sin helhet på länsstyrelsens hemsida.

Yrkesfisket

Inom planområdet finns ett område av riksintresse för yrkesfisket enligt 3 kap. 5 § MB.

Vättern

Vättern utgör fångstområden, lekområden för sik samt lek- och uppväxtområden för röding.

Med fångstområde avses områden med omfattande fiskeaktivitet eller unika förutsättningar för visst fiske. Med lekområden avses områden för kommersiellt viktiga arter av fisk eller skaldjur. Med uppväxtområden avses områden för kommersiellt viktiga arter.

Naturvården

Inom planområdet finns ett område av riksintresse för naturvården enligt 3 kap. 6 § MB.

Vättern

Vätterns fina vattenkvalitet med det mycket kalla och klara vattnet har en mycket artrik fiskfauna. Vättern hyser 28 olika fiskarter, den mest kända av dessa är vätternröding. Lek- och uppväxtområde för röding, uppväxtområde för öring och harr. Förekomst av hornsimpa.

Kulturmiljövården

Inom planområdet finns två områden av riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § MB.

Edö-Stjärnsund-Askersund

Riksintresset omfattar Askersunds stadskärna, Stjärnsunds slott, jordbrukslandskapet mellan staden och Stjärnsund samt Edö.

Stjärnsund, som har varit en av länets största gods, har rak, alléprydd uppfartsväg samt park som skiljer mangård och fägård. Godset är en stormaktstida skapelse. Strandnära läge, på motsatt sida ett smalt sund ligger Edö, en herrgård med medeltida anor och som i ägarlängden räknar den heliga Birgitta.

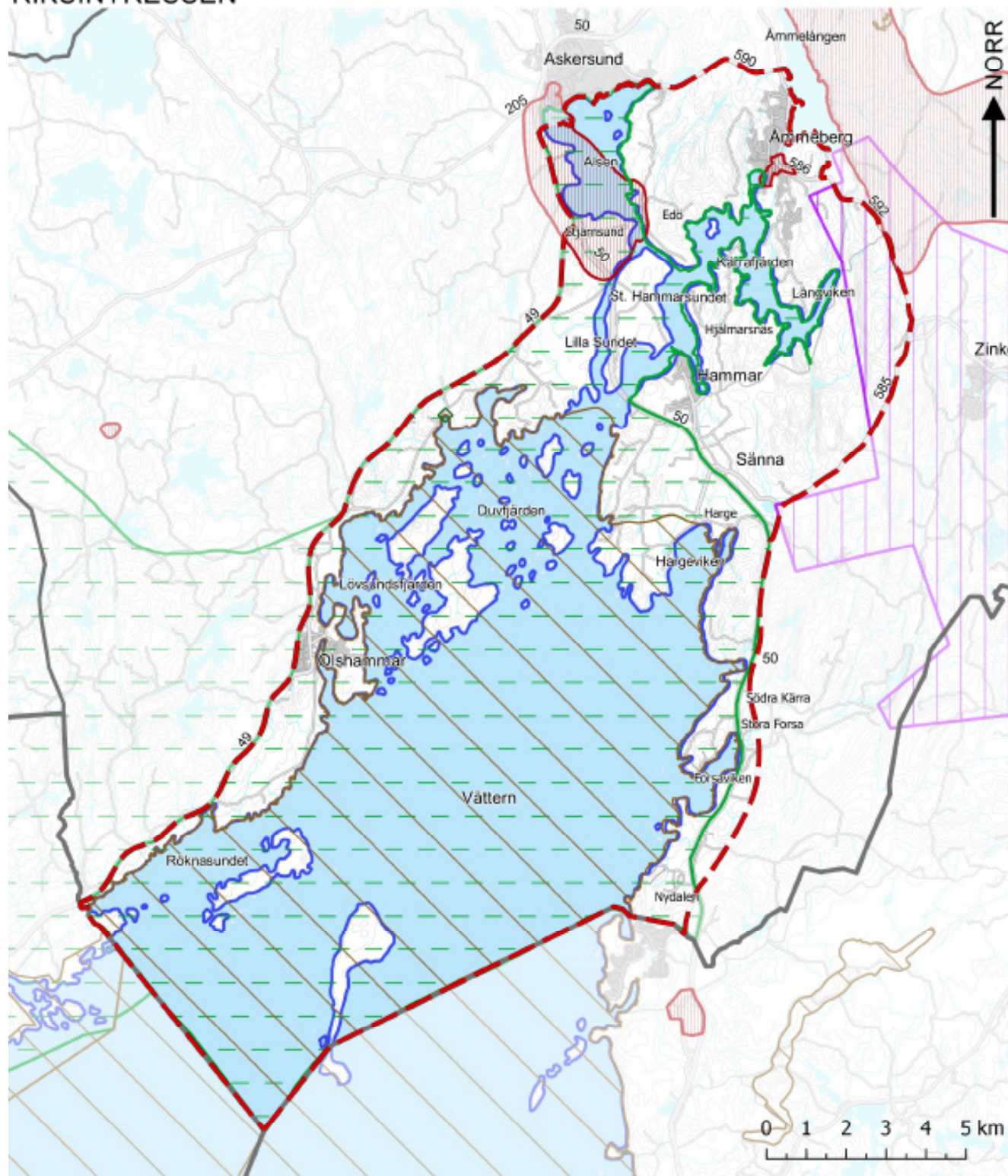

Stjärnsunds slott

Askersunds gamla stadskärna med rätvinklig rutnätsplan från 1644, bevarad tomtstruktur, småskalig trästadsbebyggelse med stadsgårdar, glesare utkantsbebyggelse och inslag av institutionsbyggnader i sten och puts samt hamnmiljöer.

I rapporten *Riksintressen i södra Örebro län* som länsstyrelsen publicerade år 2016 föreslås att riksintresset delas i två separata riksintressen där det ena omfattar Askersunds stad och det andra slotts- och herrgårdsskapet kring Stjärnsund samt Edö. Vidare framförs även att en översyn borde göras huruvida Prinskullen ska ingå i riksintresset Stjärnsund-Edö, utifrån platsens tradition med tydlig koppling till Stjärnsunds slottsmiljö. Länsstyrelsen arbetar med att ta fram nya avgränsningar och värdebeskrivningar.

RIKSINTRESSEN

Teckenförklaring

— Gräns för planområdet	Kulturmiljövården
Yrkesfisket	Friluftslivet
Naturvården	Värdefulla ämnen eller material

Åmmeberg

Industrimiljö, gruv- och bruksort från 1800-talets mitt, delvis med belgisk-influerad arkitektur då verksamheten tidigare ägdes av det belgiska företaget La Vieille Montagne. Länsstyrelsen arbetar med att ta fram ny avgränsning och värdebeskrivning.

Friluftslivet

Inom planområdet finns ett område av riksintresse för friluftslivet enligt 3 kap. 6 § MB. Vidare ligger Tiveden, ett annat område av riksintresse för friluftslivet, i anslutning till planområdet.

Norra Vättern

Området erbjuder friluftaktiviteter för den äventyrlystne likväl för den som vill koppla av. Här finns stora fiskeintressen, båtliv och skärgården i norra Vättern är mycket värdefull ur rekreationssynpunkt. Men även stränderna är viktiga ur friluftssynpunkt för bad, naturupplevelser och vandringar.

Norra Vätterns skärgård är populär för kajak- och kanotpaddling och bra vintrar reser långfärdsskridskoåkare från stora delar av Sverige för åkning i skärgården. Anläggningar för friluftslivet är väl utbyggda inom området, liksom vandrings- och cykelleder.

I området ingår även kulturmiljön kring Edö och Stjärnsund samt kopplingen mellan Stjärnsund, Askersunds landskyrka och Askersunds stad via långa siktlinjer över vattnet. Vidare finns bl.a. bruksmiljön Aspa bruk, Hargebaden och Harge uddar inom området.

Norra Vätterns skärgård

Tiveden

Tiveden är glest befolkat och präglas av tysthet och frånvaro av exploatering. Terrängen i centrala Tiveden formas av ett system av sprickdalar och är starkt kuperad. Landskapet har karaktär av vildmark och får sin prägel av vidsträckta barrskogar, grovblockig morän, väldiga klippblock, djupa mossbelupna dalar och branta bergsryggar och hållmarker. Skogarna utgörs till större delen av talldominerad barrskog som i nationalparken och andra skyddade områden har utvecklats till naturskog. I sprickdalarnas bottnar och låglänta delar norr om centrala Tiveden förekommer myrmarker och sumpskogar av varierande storlek liksom en rikedom på tjärnar och småsjöar.

Tivedens nationalpark är en av Sveriges mest besökta nationalparker och ligger centralt i riksintresseområdet inom Laxå kommun.

Inom riksintesseområdet finns särskilt goda förutsättningar för berikande upplevelser i natur- och kulturmiljöer, för friluftaktiviteter samt för vattenanknutna friluftaktiviteter. Inom området finns orörda och storslagna miljöer med tilltalande utblickar över landskap och vatten.

Värdefulla ämnen eller material

Inom planområdet finns ett område av riksintresse för värdefulla ämnen eller material enligt 3 kap. 7 § MB.

Zinkgruvan

Inom Zinkgruvan förekommer mineralutvinning av zink, bly och silver. Mineraliska ämnen anses särskilt nödvändiga för samhället och för sådana ämnen tillämpas minerallagen.

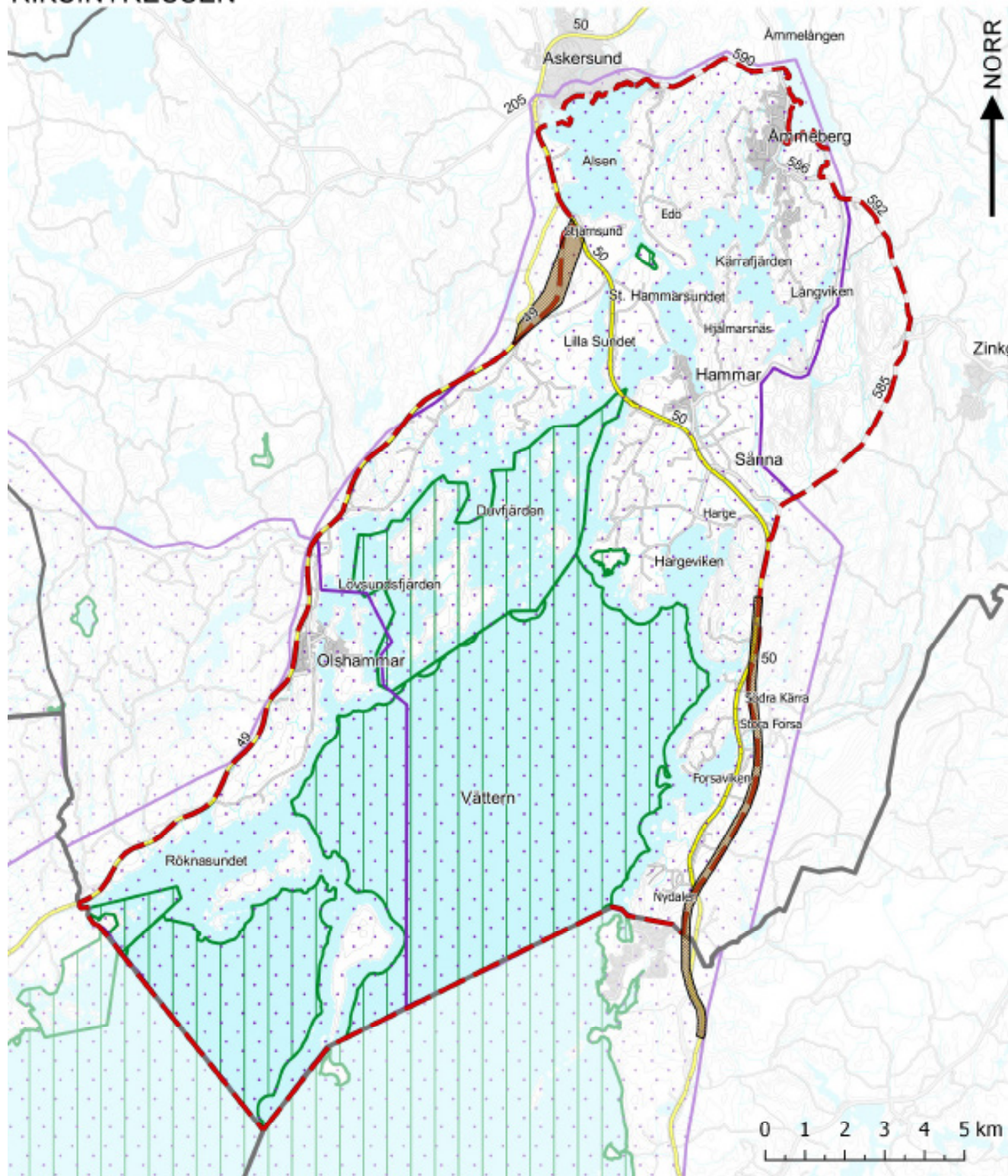
Anläggningar för kommunikationer

Inom planområdet finns två områden av riksintresse för anläggningar för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § MB. För båda riksvägarna är både befintliga sträckningar och planerade omdragningar av riksvägarna riksintressen.

Riksväg 49

Riksväg 49 mellan Mölltorp och Askersund är av särskild betydelse för regional och interregional trafik och är en alternativ förbindelse mellan Jönköping

RIKSINTRESSEN

Teckenförklaring

--- Gräns för planområdet	Rörliga friluftslivet
--- Väg - befintlig	Natura 2000-område
Väg - planerad	

och Örebro. Vägen har stor betydelse för näringslivets transporter. Hela sträckan ingår i det utpekade arbetspendlingsnätet.

Riksväg 49

Riksväg 50

Riksväg 50 ingår till största delen i det nationella stamvägnätet som riksdagen fastställt. Vägarna i det nationella stamvägnätet är av särskild nationell betydelse. Undantaget är sträckan Falun-Söderhamn, som är av särskild betydelse för regional eller inter-regional trafik. Riksvägen förbinder Sydsverige med Mellansverige i nordsydlig riktning mitt i landet.

Vägen utgör även alternativ sträckning för E4 och är utpekad som särskilt betydelsefull för godstransporter.

Totalförsvaret

Inom planområdet finns fem områden av riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap. 9 § MB. Härutöver finns anläggningar, utspridda över landets yta, av riksintresse för totalförsvaret som av sekretesskäl inte kan redovisas öppet och som kan påverkas av höga objekt. Med anledning härav utgör hela landets yta influensområde för höga objekt, objekt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse eller högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse.

Karlsborgsområdet och Röknenöarna

Försvarets Materialverks provplats Hammarnäset, som används för olika typer av praktiska övningar, inkluderar bl.a. även ön Stora Röknen.

Stora Röknen är ett målområde för skjutövningar med raketvapen och på ön finns även ett skjutfält. Under större delen av året är ön belagd med landstigningsförbud.

Området utgör även ett influensområde för buller eller annan risk.

Karlsborgsområdet

Karlsborgsområdet utgör ett område med särskilt behov av hinderfrihet, kopplat till skjutfälten, övningsfälten och skjutbanorna inom området. Dessa är Kråks skjutfält, flygskjutmålet Hammaren, Hammarnäsets och Nytorps skjutfält, provplats Karlsborg, Flugebyns övningsfält, nya övningsfält 1-3, Perstorps skjutbanor, Artparkens skjutbana inom fästningsområdet och Varbergets övningsfält.

Den militära verksamheten har varit etablerad i Karlsborg under en lång tid. Militär skjututbildning har förekommit inom fästningsområdet sedan år 1831, när de första artilleriförbanden placerades i Karlsborg. Den verksamhet som konstituerar riksintresset innebär påverkan på omgivningen genom skottbuller som kan uppfattas som störande. I vissa fall kan verksamheten även innebära annan påverkan.

Karlsborgs övningsflygplats

Området kring Karlsborgs övningsflygplats utgör stoppområde för höga objekt.

Karlsborg och Malmen

Områdena kring Karlsborgs övningsflygplats och Malmens flottflygplats utgör s.k. MSA-områden, dvs. områden där höga objekt kan påverka flygplatsernas minimum sector altitude (MSA).

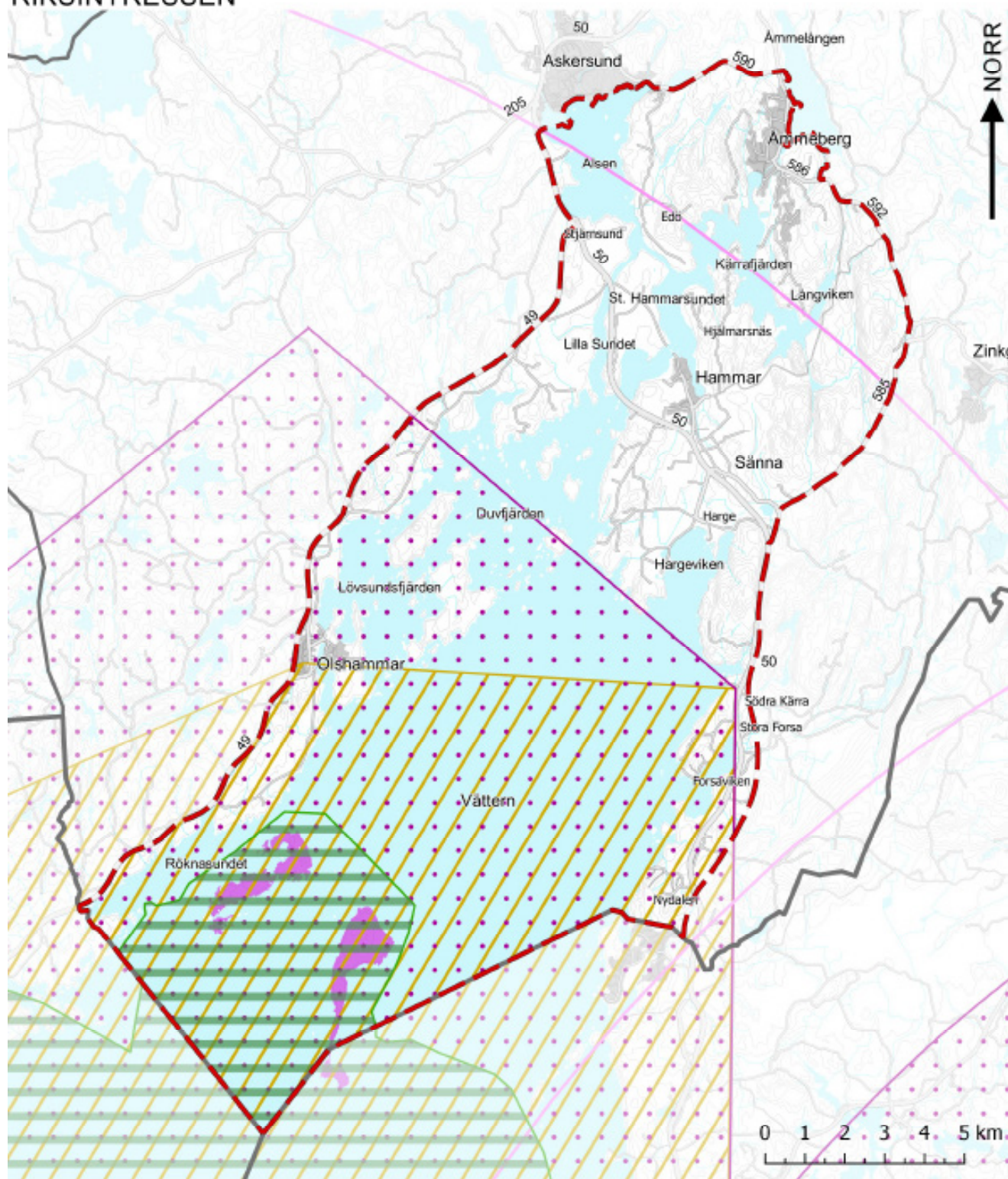
Rörliga friluftslivet

Inom planområdet finns två områden av riksintresse för det rörliga friluftslivet enligt 4 kap. 2 § MB.

Vättern med öar och strandområden

Området Vättern med öar och strandområden är med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i området i sin helhet av riksintresse. Inom området ska turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

RIKSINTRESSEN

Teckenförklaring

— Gräns för planområdet

Totalförsvaret

■ Karlsborgsområdet och Rökneöarna

■ Influenzområde för buller eller annan risk

■ Område med särskilt behov av hinderfrihet

■ Stoppområde för höga objekt

■ MSA-område

Tiveden med områdena vid sjön Unden och sjön Viken samt området utmed Göta kanal mellan Karlsborg och Sjötorp

Området Tiveden med områdena vid sjön Unden och sjön Viken samt området utmed Göta kanal mellan Karlsborg och Sjötorp är med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i området i sin helhet av riksintresse. Inom området ska turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

Natura 2000-områden

Inom planområdet finns fem Natura 2000-områden. Vidare ligger Uvviken, Västra Vättern och Vättern (östra), tre Natura 2000-områden, i anslutning till planområdet. Områdena är med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i områdena i sin helhet av riksintresse enligt 4 kap. 8 § MB. Norra Vätterns skärgård omfattas av både habitat- och fågeldirektivet, medan övriga Natura 2000-områden endast omfattas av habitatdirektivet.

Syftet med Natura 2000-områdena är att anmälda naturtyper och arter i områdena ska bevaras långsiktigt. Varje naturtyp och art ska bidra till att upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus inom sin biogeografiska region.

Harge uddar

Områdets utsatta läge kombinerat med påverkan av kalk skapar en mycket speciell flora och fauna.

Ett grovt kustområde vid Vättern. Klippor och platta berg kombinerat med den stora sjön ger området en marin touch samt en speciell kombination av arter. I området finns även skog dominerad av tall och gran, men också på sina ställen lövträd.

Norra Vätterns skärgård

En väl utvecklad sjöskärgård fri från byggnader och annan exploatering. En sjöskärgård i norra Vättern. Öarnas berggrund består av granit och är täckt av gammal tallskog. Arter som finns är bl.a. brun kärrhök, fiskgjuse, fisktärna, spillkråka, stensimpa, storlom och vitkindad gås.

Prinskullen

Kombinationen av olika habitat och mängden lövträd skapar en rik flora och fauna. Området består av främst betesmark med ek och hassel placerad på en brant vid Vättern. Sydöst om betesmarken finns en lövsumpskog och ett litet tjärn omgivet av kärr samt talldominerad skog.

Prinskullen

Utnäset

Den mest naturliga skogen med gammal tall samt en speciell terräng med mycket bar berggrund i en del av stranden som saknar bebyggelse skapar ett värdefullt område för många arter med också för friluftslivet.

Utnäset

Uvviken

Områdets varierande karaktär med inslag av flera naturtyper i kombination med mycket liten mänsklig påverkan har gett möjlighet för utveckling av ett rikt växt och djurliv på land. Området karaktäriseras av välutvecklade rundhällar, hållmarkstallskogar och blockrika blandskogar. Prioriterade naturtyper

är taiga och ävjestrandssjöar. Prioriterade arter är nissöga och stensimpa.

Västra Vättern

Planområdet gränsar till Natura 2000-området. Vättern är en stor klarvattensjö med stort djup och är unik i ett europeiskt perspektiv. Den har en mycket speciell fauna med en hel del arter med förekomster av relik karaktär. De har levt kvar sedan sjön var en del av Baltiska issjön. Bland dessa arter kan nämnas röding, harr, stensimpa samt flera evertetrater.

Vättern (norra)

Av särskilt intresse är Vätterns geologi, vilken skapar ett vackert landskap och den intressanta faunan. Vättern är Sverige näst största sjö. Det är en djup klarvattensjö belägen i en sänka. Den norra delen karaktäriseras genom sin skärgård. Sjöns fauna inhyser minst 28 arter av fisk och fåglar med marin antydan.

Vättern (östra)

Planområdet gränsar till Natura 2000-området. Vättern är en stor klarvattensjö med stort djup och är unik i ett europeiskt perspektiv. Den har en mycket speciell fauna med en hel del arter med förekomster av relik karaktär. De har levt kvar sedan sjön var en del av Baltiska issjön. Bland dessa arter kan nämnas röding, harr, stensimpa samt flera evertetrater.

Vättern

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel som regleras med stöd av 5 kap. MB och beslutas av regeringen. De anger den lägsta godtagbara miljökvalitet som människan eller miljön kan anses tåla. Idag finns MKN för utomhusluft, föroreningar i fisk- och musselvatten, omgivningsbuller samt för vatten. Kommunerna är ansvariga för att MKN följs.

Utomhusluft

Gällande utomhusluft finns MKN för kvävedioxid, kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, ozon, bensen, partiklar, bens(a)pyren, arsenik, kadmium, nickel och bly.

För Askersunds kommun har en objektiv skattning av luftkvaliteten gjorts år 2018, då mätningar inte krävs för kommuner med mindre än 10 000 invånare. Enligt skattningen understiger haltnivåerna, för samtliga av de reglerade luftföroreningarna, den nedre utvärderingströskeln (NUT).

Vägfrafiken är den stora källan till bensen-, partikel och kväveoxidhalter i stadsmiljö. Övriga huvudsakliga utsläpp förutom vägfrafiken är vedeldning och industri.

Av de faktorer som är lättast att påverka har trafikmängden störst betydelse. Den enskilt mest effektiva åtgärden för att minska halten partiklar bör, enligt olika försök, vara att minska dubbdäcksanvändningen.

Fisk- och musselvatten

Inom planområdet finns en sjö som ingår i Naturvårdsverkets förteckning över fisk- och musselvatten som ska skyddas.

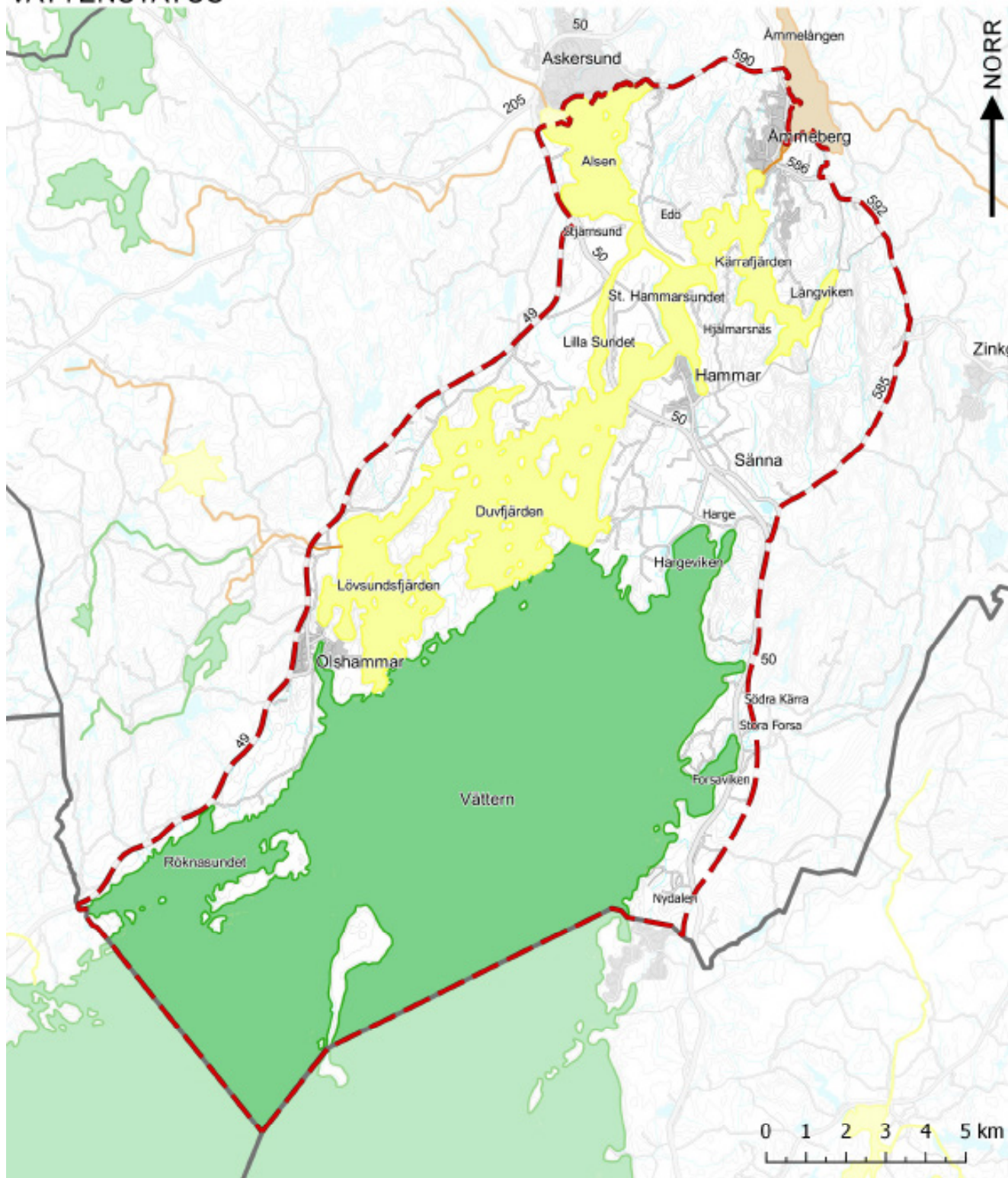
Vättern

Vättern utgör ett laxfiskvatten.

Omgivningsbuller

Miljökvalitetsnormer för omgivningsbuller innebär en skyldighet att kartlägga och upprätta åtgärdsprogram för omgivningsbuller från vägar, järnvägar, flygplatser, tillståndspliktiga hamnar samt vissa större, utpekade industrigrenar för kommuner med fler än 100 000 invånare.

VATTENSTATUS

Teckenförklaring

— Gräns för planområdet

Ekologisk status

God

Måttlig

Otilfredställande

Även kommuner med färre än 100 000 invånare ska sträva efter att begränsa buller, men dessa kommuner omfattas inte av den administrativa process vad gäller kartläggning samt upprättande av åtgärdsprogram som de större kommunerna gör.

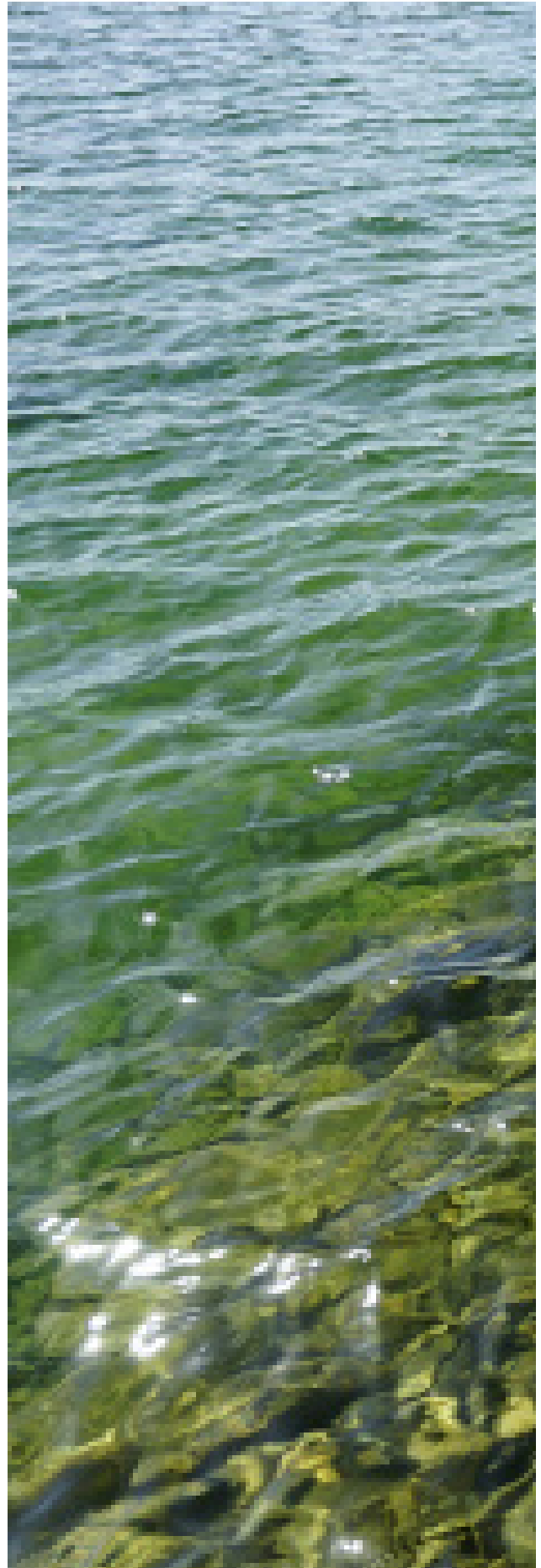
Vattenförvaltning

Inom ramen för vattendirektivet behandlas alla yt- och grundvatten samt deras vattenstatus. Vattenförvaltningen genomför en gång per sexårig förvaltningscykel en klassning av alla sjöar och vattendrags ekologiska och kemiska status samt alla grundvattenförekomsternas kemiska och kvantitativa status.

För varje förvaltningscykel fastställs miljökvalitetsnormer som anger den status som ska uppnås i slutet av förvaltningscykeln. Utgångspunkten är att alla vattenförekomster ska uppnå god status och att statusen inte får försämrats till år 2021, då nuvarande förvaltningscykel avslutas.

Sjöar och vattendrag inom planområdet uppnår i dag överlag god till måttlig ekologisk status. Otillfredsställande ekologisk status uppnås dock i dagsläget i Aspån, Bronaån, Dohnaforsån, Skyllbergsån och Åmmelången. Vad det gäller den kemiska statusen uppnår inga sjöar och vattendrag inom planområdet god kemisk status. Detta beror på att gränsvärdet för kvicksilver i nuläget överskrids i alla ytvattenförekomster i Sverige.

Den kemiska och kvantitativa statusen är däremot god i samtliga grundvatten inom planområdet.

Bostäder

Det sjönnära läget är det som efterfrågas inom planområdet och som gör området attraktivt. Tomtförsäljningen har ökat inom planområdet de senaste åren och det finns en efterfrågan på både permanentbostäder och fritidshus, framför allt i sjönnära lägen kring Vättern. Nya bostäder har bl.a. byggts vid Askersunds golfbana, Hammarterassen, Bastedalen, Harge, Stora Forsa och Solvik. Omvandling av fritidshus till permanentbostäder har också skett i flera i områdena kring Vättern, bl.a. i Nydalen.

Pendlingsmöjligheterna norr ut, mot Örebro, har förbättrats efter omdragningen av riksväg 49. Vidare kommer pendlingsmöjligheterna söder ut, mot Motala, att förbättras i samband med omdragningen av riksväg 50. Utifrån detta bedöms efterfrågan på bostäder komma att öka inom planområdet.

Bostadsbestånd

Majoriteten av bostadsbebyggelsen inom planområdet finns i tätorterna Hammar, Olshammar och Åmmeberg samt längs Vätterns stränder.

Inom planområdet finns det sammanlagt drygt 2000 bostäder, varav majoriteten är småhus. Av dessa är majoriteten äganderätter, men det finns även småhus i form av både hyres- och bostadsrätter. Inom planområdet finns även flera fritidshusområden.

Bostadshus i Olshammar

Precis som i övriga Sverige omvandlas fritidshus inom planområdet alltmer till permanentbostäder. Gränsen mellan fritidsboende och permanentboende har dessutom suddats ut alltmer, bl.a. i och med att

fritidshus har fått allt högre standard samt att skillnaden mellan nybyggda fritidshus och permanentbostäder inte är så stor.

Inom planområdet har det kommunala bostadsbolaget Askersunds bostäder AB lägenheter i tätorterna Hammar, Olshammar och Åmmeberg.

Flerbostadshus i Hammar

Planlagda områden

Inom planområdet är det främst tätorterna och områden längs Vätterns stränder, såsom Edö, Harge och Nydalen, som i dag är detaljplanlagda för bostäder.

Planberedskapen för bostäder är mindre god inom planområdet, främst på grund av att det saknas tillräckligt många planlagda områden för bostäder med lediga byggrätter i attraktiva lägen.

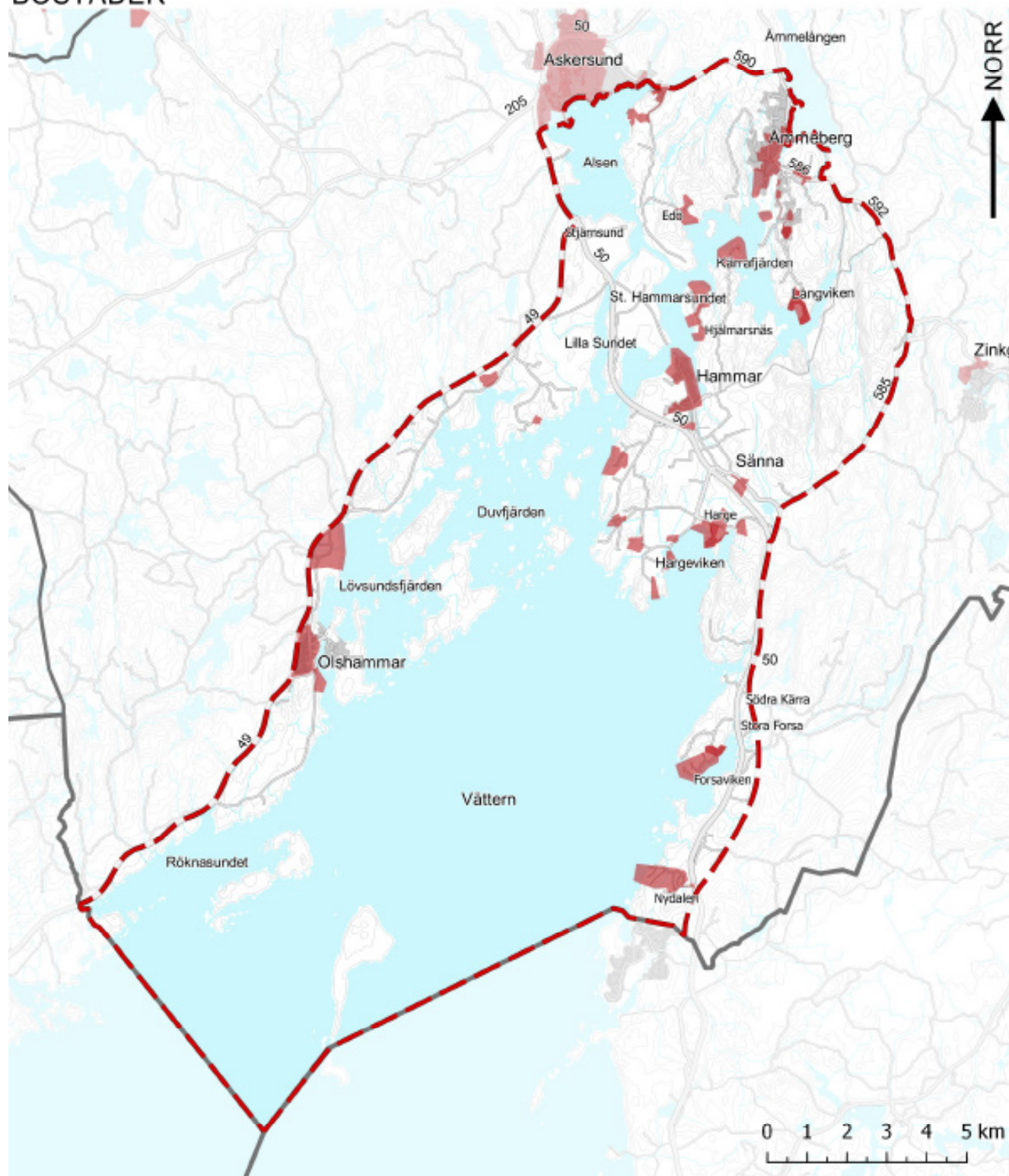
Bostadsbehov

Under de senaste åren har det funnits ett underskott på bostäder i kommunen, både i centralorten Askersunds stad och i övriga kommundelar.

Det finns en efterfrågan på villatomter och antalet lediga byggrätter inom planlagda områden anses i dagsläget inte vara tillräckligt. Detta bl.a. då lediga byggrätter inom planlagda områden i stor utsträckning saknas i attraktiva lägen. Vidare finns behov av bostäder för ungdomar, nyanlända och äldre.

Enligt bostadsförsörjningsprogrammet är målsättningen att det ska byggas 30 enbostadshus och 30 lägenheter i flerbostadshus per år inom kommunen.

BOSTÄDER

Teckenförklaring

- Gräns för planområdet
- Planlagt område

Verksamheter

Arbetsplatser, handel och servicenärningar utgör viktiga delar i ett fungerande och välmående samhälle. De är viktiga för samhällsekonomin och för sysselsättningen. De skapar även naturliga mötesplatser för människor.

Inom planområdet finns många småföretag samt några större företag. Företagen är lokaliserade med stor geografisk spridning och finns inom hela området. De större företagen är lokaliserade till tätorterna Hammar och Olshammar. På landsbygden finns gröna näringar med såväl jord- som skogsbruk. Vid sidan av detta bedrivs ett flertal företag inom besöksnäringen, som är geografiskt utspridda inom planområdet. Askersunds stad är kommunens servicecentrum både vad gäller offentlig och kommersiell service.

Näringsliv

I Hammar finns inom det tidigare glasbruksområdet flera verksamheter. De största verksamheterna är Svensk Glasåtervinning AB och Hasopor AB. Svensk Glasåtervinning AB tar emot hela Sveriges förpackningsglas för återvinning och även Hasopor AB hanterar glas.

Ahlstrom Munksjö Aspa Bruk

Ahlstrom Munksjö Aspa Bruk ligger i Olshammar och är områdets största verksamhet med knappt 200 anställda. Företaget tillverkar pappersmassa. Industrin genererar stora trafikmängder på riksväg 49, med såväl införsel av virke och kemikalier som utförsel av pappersmassa.

Flera mindre företag finns i Åmmeberg, bl.a. i den företagsby som ligger i de äldre industrilokalerna som tidigare har använts av Zinkgruvans verksamhet. Kring Åmmeberg och Zinkgruvan har gruvnäringen varit en viktig del av utvecklingen och identiteten. I dag drivs gruvnäringen dock enbart i Zinkgruvan.

Inom planområdet finns i övrigt ett antal företag inom besöksnäringen och företag kopplade till de areella näringarna.

Offentlig service

Offentlig service såsom skolor, vård och omsorg är i princip helt koncentrerad till Askerunds stad. Inom planområdet finns dock förskolor i tätorterna Hammar, Olshammar och Åmmeberg. I Hammar och Åmmeberg finns även grundskolor för årskurserna 1-5.

Kommersiell service

Dagligvaruhandel och annan kommersiell service är i stor grad koncentrerad till Askersunds stad. Inom planområdet finns en livsmedelsbutik i Åmmeberg. Vidare finns drivmedelsanläggningar i tätorterna Hammar, Olshammar och Åmmeberg.

Turism

Planområdet erbjuder ett rikt kultur- och friluftsliv med många kultur- och naturupplevelser. Besöksnäringen är också av stor betydelse inom planområdet.

Aspa Herrgård, Grönön, Bastedalen, Harge bad och camping, Vätternterrassen, Stjärnsunds slott, Västerängs lägergård, Husabergsudde camping, centrala Askersunds stad och Askersunds golfklubb har stor betydelse för turismen. Dessa utgör också viktiga besöksmål inom och i anslutning till planområdet. Vidare är Vättern i sig ett viktigt besöksmål.

Turismen är störst inom planområdet sommartid, bl.a. med anledning av Vättern och dess många möjligheter till bad- och båtliv. Turismen har samtidigt stor utvecklingspotential inom planområdet och skulle bl.a. kunna utvecklas vintertid.

Aspa Herrgård några kilometer norr om Olshammar erbjuder boende, konferens och restaurang. Aspa bruk är en god bevarad bruksmiljö efter den gamla järnbruksverksamheten som pågick i ca 200 år. Få

av bruksbyggnaderna finns kvar inom området, men kring herrgården finns flera byggnader bevarade.

Ekonomibyggnad tillhörande Aspa herrgård

Norra Vätterns skärgård är sommartid mycket välbesökt av fritidsbåtar. Grönön är ett populärt besöksmål. På ön finns bl.a. tillgänglighetsanpassad rastplats och bryggor. Gästhamnar finns i Askersunds stad, Bastedalen, Olshammar och Åmmeberg. Iläggingsramp för småbåtar finns även på flera platser kring Vättern.

I närheten av Hammar finns anläggningen Vätternterrassen med boende, konferens och restaurang. Här finns även ett par vandrarhem och en större marina i Bastedalen. Bastedalens herrgård erbjuder boende, konferens och restaurang. Strax intill Bastedalens herrgård finns även Bastedalens Kinapark, en park i kinesisk stil i ett av områdets gamla stenbrott. I Bastedalen finns dessutom en båtklubb med gästhamn.

Naturresevatet Harge uddar är ett välbesökt område med dramatisk natur och milsvid utsikt över Vättern med vatten ända till horisonten. I Harge finns även Harge bad och camping med stugor, tältplatser och ställplatser. Inom campingen finns därtill en servicebutik och minigolfbana. Alldeles intill campingen finns Hargebaden, "Närkes riviera", en välbesökt sandstrand med intilliggande pool, servicebutik och restaurang.

På en udde söder om Askersunds stad ligger Stjärnsunds slott med tillhörande kulturmiljö såsom rak, alléprydd uppfartsväg, friliggande envåningsflygar samt park. Slottet är byggt i stram nyklassicistisk stil. Slottet och gården är även känd för sin kreatursavel och är stamort för svensk rödbrokig boskap (SRB).

Sommartid genomförs guidade turer av slottet. Café och slottsbutik finns också att besöka.

Vid Husabergsudde camping, strax söder om Askersunds stad, finns stugor, tältplatser och ställplatser. Inom campingen finns även en servicebutik, minigolfbana, badplats samt uthyrning av kanoter, kajaker, roddbåtar och cyklar.

Vid Västerängs lägergård i Södra Kärra bedriver Adventistsamfundet sommartid en omfattande lägerverksamhet både barn och vuxna.

Centrala Askersunds stad med bl.a. stadskärna, kommersiell service, gästhamnar, båttrafik för turister som vill uppleva Vättern, övernattningsmöjligheter, restauranger, Strandparken och Borgmästareholmen är ett populärt besöksmål i anslutning till planområdet.

Askersunds golfklubb, i Åmmeberg, har i anslutningen till golfbanan även klubbhus, butik och restaurang. Kulturmiljön i Åmmeberg med industrimiljö samt gruv- och bruksort från 1800-talet är även i sig ett besöksmål. I tätorten finns dessutom ett hotell.

I Olshammar kan man besöka Nobelpristagaren Verner von Heidenstams födelseplats Olshammarsgården samt Birgittakyrkan, uppkallad efter den heliga Birgitta.

Birgittakyrkan

Planlagda områden

Planberedskapen när det gäller verksamheter är mindre god inom planområdet. Planlagda områden för verksamheter finns i tätorterna Hammar, Olshammar

och Åmmeberg. Lediga byggrätter för verksamheter inom planlagda områden finns dock endast i Hammar.

Areella näringar

Enligt miljöbalken är jord- och skogsbruk av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får endast tas i anspråk om det behövs för att tillgodose viktiga samhällsintressen och om dessa behov inte kan tillgodoses på ett tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Skogsmark som har betydelse för skogsnäringen ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra ett rationellt skogsbruk. Planområdet präglas av areella näringar i form av såväl jord- som skogsbruk.

Jordbruk

I planområdet finns få sammanhållna odlingslandskap, dessa är istället utspridda inom området. För det mesta förekommer de som öppningar i skogslandskapet med ensamgårdar eller mindre byar. Ungefär åtta procent av planområdets areal utgörs av jordbruksmark.

Jordbrukslandskap

De största arealerna finns mellan Askersunds stad och Sänna samt vid Aspa. Det finns ett antal större aktörer som driver jordbruk inom planområdet, både med djurhållning och växtproduktion.

Skogsbruk

Den naturtyp som dominerar inom planområdet är skog. Ungefär 31 procent av planområdets areal utgörs av skogsmark. Skogsmarken består huvudsakligen av barr- och lövskog.

Ägarförhållandet av skogsmarken karaktäriseras av många enskilda markägare och några större aktörer såsom Sveaskog. Inom planområdet äger kommunen en mindre andel skog, främst lokaliserade till tätorterna.

Kommunikationer

Med kommunikationer menas alla de olika trafiknät och stråk som på olika sätt används för transporter av människor och gods. Det kan exempelvis vara vägar, gång- och cykelvägar samt kollektivtrafik. I dagsläget kan pendling till arbete, utbildning samt natur- och kulturupplevelser ske med bil och buss samt till fots och med cykel.

Riksväg 50

Vägar

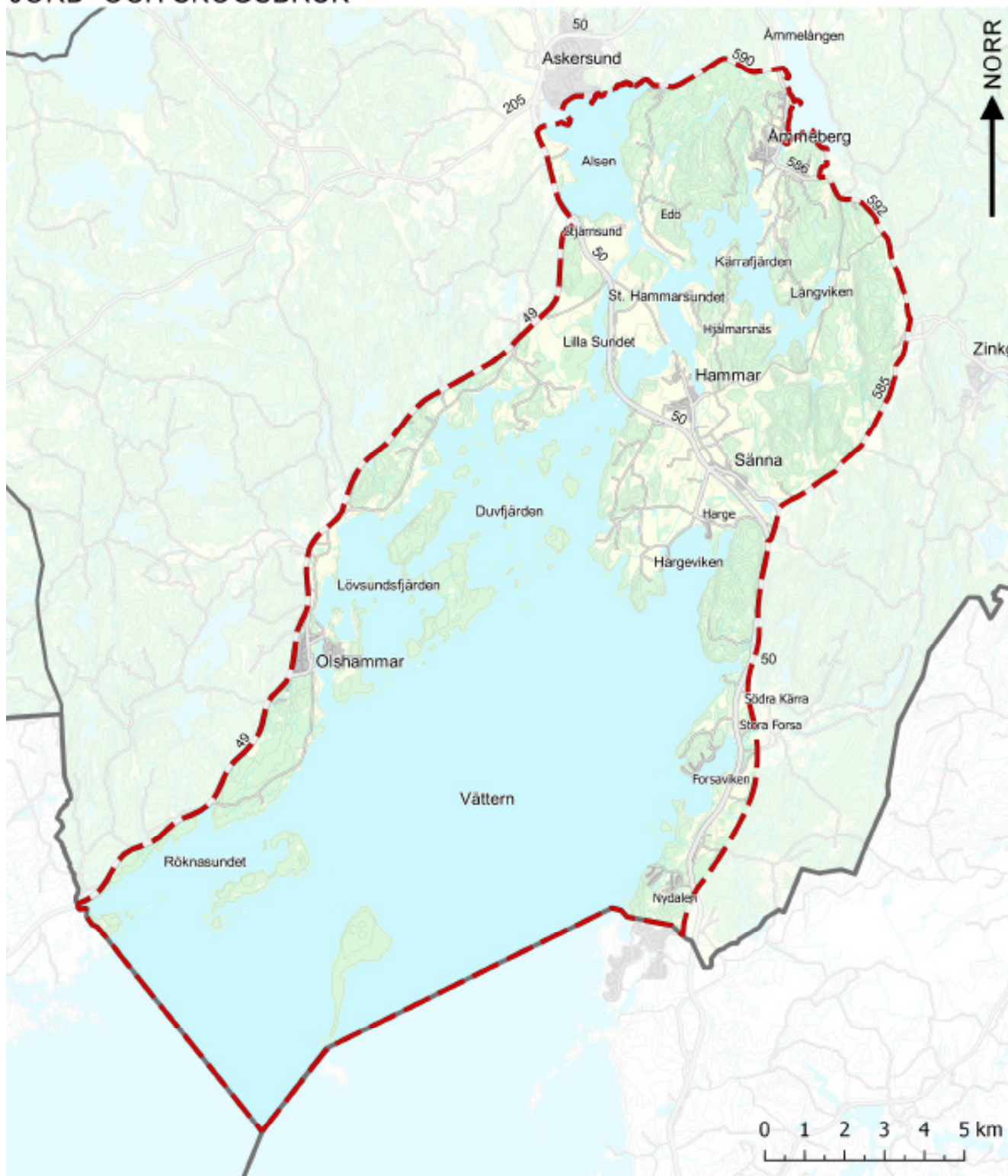
Inom planområdet finns statliga, kommunala och enskilda vägar. Vissa av de enskilda vägarna får statligt eller kommunalt bidrag till driften.

Riksväg 50, även kallad Bergslagsdiagonalen, mellan Söderhamn och Jönköping, genomkorsar planområdet i nord-sydlig riktning på östra sidan av Vättern. Trafikverket planerar att bygga om riksvägen på sträckan Nykyrka – Brattebro backe till mötesfri väg. Riksvägen kommer delvis att få en ny sträckning.

Väster om Vättern sträcker sig riksväg 49. Riksvägen har god standard mellan Rude och Stubbetorp där vägen har byggts om till mötesfri väg, s.k. 2+1-väg.

Båda riksvägarna är viktiga för godstransporter, turism och pendlingstrafik.

JORD- OCH SKOGSBRUK

Teckenförklaring

- Gräns för planområdet
- Öppen mark
- Skogsmark

Länsvägarna 586, 590 och 592 binder samman Askersunds stad med Zinkgruvan, via Åmmeberg, och är viktiga för pendlingstrafiken inom planområdet. Vidare är länsväg 585 en viktig väg för godstransporter till och från Zinkgruvan.

Laddinfrastruktur

I dagsläget saknas laddinfrastruktur för elfordon, såsom laddstationer eller laddstolpar, inom planområdet. Laddinfrastruktur, för både elcykel och elfordon, finns däremot i Askersunds stad.

Tillståndspliktig zon

Länsstyrelsens tillstånd krävs om byggnader eller anläggningar som kan inverka på trafiksäkerheten ska uppföras inom den tillståndspliktiga zonen, det s.k. byggnadsfria avståndet enligt 47 § väglagen. Länsstyrelsens tillstånd krävs inte om åtgärden provas i en detaljplan eller i ett bygglöv.

Den tillståndspliktiga zonen sträcker sig generellt 12 meter från den allmänna vägens vägområde. Utmed de flesta större vägar har zonen utökats efter beslut av länsstyrelsen. Inom planområdet gäller utökad tillståndspliktig zon på 30 meter från vägområdet utmed riksväg 49 och riksväg 50.

Gång- och cykelvägar

Separata gång- och cykelvägar finns på några få platser i tätorterna inom planområdet. Gång- och cykeltrafik sker annars främst i form av s.k. blandtrafik, dvs. ute i gatumiljön.

En grusad gång- och cykelväg finns exempelvis

Gång- och cykelvägen mellan Askersund och Stjärnsund

längs med Alsen, mellan Askersund och Stjärnsund. Vidare finns en gång- och cykelväg mellan Askersunds stad och Edö. Dessutom finns en gång- och cykeltunnel vid Sänna/Harge korsningen, för en trafiksäker passering för gående och cyklister.

Inom planområdet finns därtill delar av cykelleden Runt Vätternleden. Delar av cykelleden används även i samband med Vätternrundan, som bl.a. körs på riksvägarna 49 och 50.

Kollektivtrafik

Region Örebro län ansvarar för länets busstrafik, vilken körs under varumärket Länstrafiken. Direktförbindelser med buss finns bl.a. till Örebro, Hallsberg och Motala.

Digitala kommunikationer

De digitala kommunikationsmöjligheterna blir allt viktigare i samhället, och särskilt på landsbygden där tillgång till service inte är lika god som i större tätorter.

I ett alltmer digitaliserat samhälle utvecklas de digitala tjänsterna ständigt och nya tjänster växer fram vilket gör att efterfrågan på överföringskapacitet är stor. Dataöverföring med höghastighet, s.k. bredband, sker via trådlös kommunikation, fiber och koppartråd. Post- och telestyrelsen är ansvarig myndighet och har som mål att alla i Sverige ska ha tillgång till effektiva, prisvärda och säkra kommunikationstjänster. Utvecklingen gällande bredband är i ständig förändring med en snabbt utvecklande teknik. Telefoni, TV och internettjänster kommer sannolikt allt mer att ske via samma överföring.

I dagsläget finns fiber främst i tätorterna Hammar, Olshammar och Åmmeberg samt i Sänna, Harge och Nydalen. På landsbygden inom planområdet har utbyggnaden av fiber gått långsamt, undantaget i Bastedalen. Omkring 73 procent av hushållen i tätorterna och 17 procent på landsbygden är i nuläget anslutna till fiber.

Master

Flera radio- och telemaster finns inom planområdet.

Naturmiljö

Inom planområdet består landskapet i mycket stora drag av skogsklätt urberg som är mer eller mindre uppsprucket och sprickdalar som kan vara bevuxna med skog, bestå av våtmarker, vara uppodlade eller vattenfyllda.

Vättern kilar in sig från söder och delar upp det bergiga landskapet i två huvuddelar. Skogsbygden öster om Vättern har mest dramatisk kupering. Denna har till största delen ett moräntäcke och är huvudsakligen bevuxen med granskog, med inslag av tall, björk och asp.

Väster och norr om Vättern är skogsbygden generellt sett mindre dramatisk även om det lokalt förekommer stark kupering. Tivedsskogarna sträcker sig in från väster. Berget är ofta kalt och bevuxet med hållmarkstallskog med större och mindre inslag av gran, björk och asp. Stora sedimentslätter mellan smala sund sträcker ut sig i Vätterns förlängning mot norr och även i öster och väster har några sprickdalar uppodlade sedimentslätter.

Området runt Vättern har skogs- och rekreationsområden med höga naturvärden. Det är ett kuperat, böljande landskap med både löv- och barrskog.

Natur

Grön infrastruktur

Grön infrastruktur utgör ett ekologiskt funktionellt nätverk av livsmiljöer och strukturer, naturområden samt anlagda element som utformas, brukas och förvaltas på ett sådant sätt att biologisk mångfald bevaras och för samhället viktiga ekosystemtjänster.

Grön infrastruktur är en viktig del i arbetet med biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Arbeta med att ta fram regionala handlingsplaner pågår hos landets länsstyrelser.

Ekosystemtjänster

I naturen finns en rad ekosystemtjänster, som är produkter och tjänster från naturens ekosystem som bidrar till människans välbefinnande. Det kan exempelvis vara tätortsnära natur som renar dagvatten och dämpar buller samt jordbruksmark som ger livsmedel.

Även tjänster och upplevelser som är kopplade till rekreativa, sociala och kulturella värden ingår i begreppet ekosystemtjänster. Ekosystemtjänsterna kommer sannolikt att spela en allt större roll i takt med förväntade klimatförändringar. För att säkerställa väl fungerande ekosystemtjänster krävs en biologisk mångfald med robusta ekosystem.

Skyddad natur

Nedan presenteras områden med skydd för naturmiljöer som finns upptagna i svensk lagstiftning och som är av betydelse för den kommunala mark- och vattenplaneringen.

Naturresevat

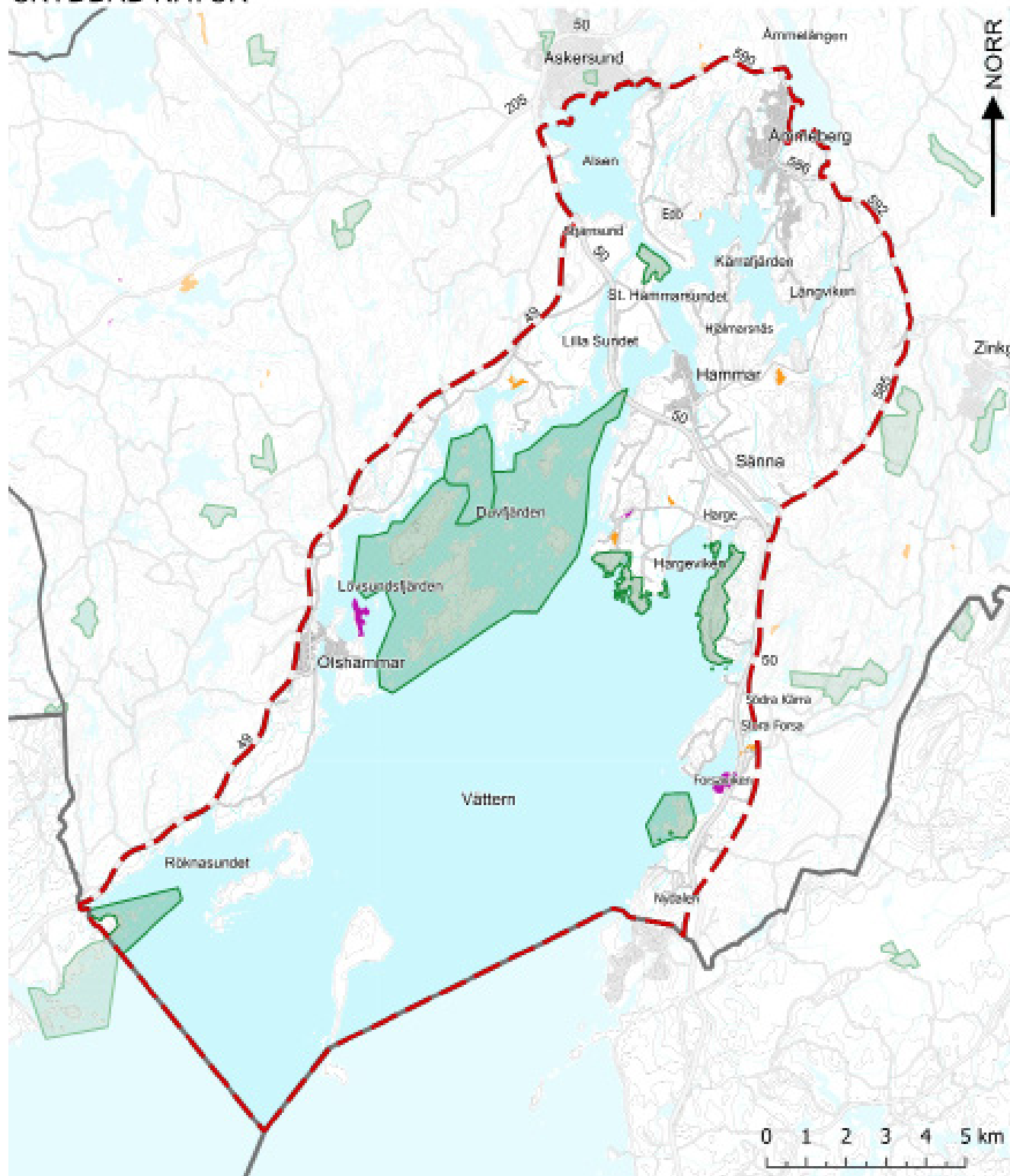
Naturresevat syftar till att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer, skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett mark- eller vattenområde får förklaras som naturresevat av länsstyrelsen eller kommunen.

Inom planområdet finns åtta naturresevat som helt eller delvis ligger inom kommunen, varav samtliga är statliga.

Biotopskyddsområden

Biotopskyddsområden är små mark- och vattenområden som är livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter eller som är särskilt skyddsvärda. Det finns två typer av biotopskyddsområden, ett generellt skydd samt ett specifikt skydd som beslutas i det enskilda fallet.

SKYDDAD NATUR

Teckenförklaring

--- Gräns för planområdet	Biotopskyddsområde
Naturreservat	Naturvårdsavtal

De biotoper som är generellt skyddade i hela landet är alléer, stenmurar, källor, odlingsrösen i jordbruksmark, öppna diken, småvatten och våtmarker i jordbruksmark samt åkerholmar.

Allé

Den andra formen av biotopskyddsområde utgörs av enskilda biotoper som länsstyrelsen, Skogsstyrelsen eller kommunen kan besluta om, exempelvis ängar och äldre naturskogsartade skogar.

Ett beslut om biotopskydd innebär att samtliga åtgärder som skadar naturvärdena är förbjudna. Det går att söka om dispens mot förbudet att skada området hos den myndighet som har beslutat om biotopskyddet.

Inom planområdet finns tolv biotopskyddsområden.

Naturvårdsavtal

Naturvårdsavtal är ett civilrättsligt avtal som tecknas mellan en markägare och kommunen, länsstyrelsen eller Skogsstyrelsen. Avtalet tecknas på upp till 50 år och syftar till att bevara, utveckla eller skapa områden med höga naturvärden. Markägaren får vanligtvis ekonomisk ersättning för de begränsningar i brukandet som avtalet medför.

Inom planområdet finns tre naturvårdsavtal, vid Forsaviken, Olshammar och Bastedalen.

Strandskydd

Stränder har stor betydelse för växter och djur såväl som för människor. För många arter är den strandnära zonen betydelsefull för bl.a. fortplantning, skydd och övervintring. För oss människor är strandmiljöerna en källa till både naturupplevelser, fysisk

aktivitet och avkoppling. Tillgängliga stränder är en förutsättning för vår möjlighet att utöva allemansrätten i dessa områden.

Vid hav, sjöar och vattendrag gäller strandskydd. Strandskyddet syftar till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden samt bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv på land och i vatten.

Det generella strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd (strandskyddsområde). Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet upp till 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Inom ett strandskyddsområde får bl.a. inte nya byggnader uppföras eller vissa andra åtgärder vidtas utan att strandskyddet upphävs eller att särskilt tillstånd har beviljats, s.k. strandskyddsdispens. Särskilda skäl enligt MB krävs för att upphäva eller få dispens inom ett strandskyddsområde.

Inom planområdet gäller i dagsläget endast det generella strandskyddet på 100 meter. Länsstyrelsen föreslår dock utvidgat strandskydd för delar av Vättern. Dialog angående en eventuell utvidgning pågår mellan kommunen och länsstyrelsen.

Mindre vattendrag i länet omfattas inte av strandskydd, enligt beslut av länsstyrelsen från år 2008. Beslutet gäller vattendrag som inte finns redovisade i Lantmäteriets GSD-fastighetskarta i skala 1:10 000 i den version som gällde den 1 juli 2008 samt vattendrag som är redovisade med enkeldragen linje i samma karta.

Strandskydd gäller dock fortfarande för de vattendrag där strandskydd fortsatt krävs för att bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet. Inom planområdet omfattas Forsaån vid Stora Forsa fortfarande av det generella strandskyddet.

Enligt beslut av länsstyrelsen från år 2011 ska förbuden i 7 kap. 15 § MB inte gälla kompletteringsåtgärder till en huvudbyggnad som vidtas inom 15 meter

från huvudbyggnaden men inte närmare strandlinjen än 25 meter och inom en tomtplats som har angetts i ett beslut om dispens.

Artskyddsförordningen

Artskyddsförordningen innehåller bl.a. bestämmelser om fridlysning av vilda djur och växter. I förordningen finns bl.a. förbud mot att döda, skada, fånga eller störa vilt levande djur eller att ta bort eller skada sådana djurs ägg, rom eller bon. Vidare finns bestämmelser mot att ta bort, skada eller ta frön eller andra delar från vilt levande växter. Vilka djur och växter som omfattas av bestämmelserna framgår av bilagorna till förordningen.

Med hjälp av inrapporteringar till Artportalen ges en indikation om det finns djur och växter som omfattas av bestämmelserna inom ett specifikt område. Det går att söka dispens mot förbuden i artskyddsförordningen hos länsstyrelsen.

Stora opåverkade områden

Stora mark- och vattenområden som inte alls eller endast obetydligt är påverkade av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön, såsom större vägar, ska enligt 3 kap. 2 § MB så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt påverka områdenas karaktär.

Större sammanhängande naturområden är viktiga för en livskraftig biologisk mångfald och ekologiska funktioner. Bevarandet av stora opåverkade områden är en viktig resurs för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling men även en viktig tillgång för rekreation och friluftsliv.

Övriga naturmiljöer

Nedan följer en redovisning av övriga naturmiljöer som är av betydelse för den kommunala mark- och vattenplaneringen, men som inte finns upptagna i svensk lagstiftning.

Skogliga värdeetrakter

Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen har pekat ut särskilda landskapsavsnitt, s.k. värdeetrakter, där skogliga värdekärnor med höga naturvärden är koncentrerade. Arbetet med skydd av skog prioriteras inom dessa områden då det inom områdena finns en stor chans att bibehålla naturvärden.

Inom planområdet finns en skoglig värdeetrakt, Tiveden-Norra Vätterns barrskogstrakt.

Barrskogstrakten kännetecknas av den starkt uppbrutna sjörika sprickdalsterrängen och inslaget av grovblockig morän och hållmarker. Skogstäcket domineras av barrskog som lokalt på grund av svår-tillgänglighet har en mindre genomgripande påverkan av skogsbruk. Här finns kalkpåverkan i form av kalkrik morän som i förening med rörligt markvatten lokalt bildar förutsättningar för virkesrika granbestånd på mark av mycket hög bonitet.

Tiveden. Foto Askersunds kommun

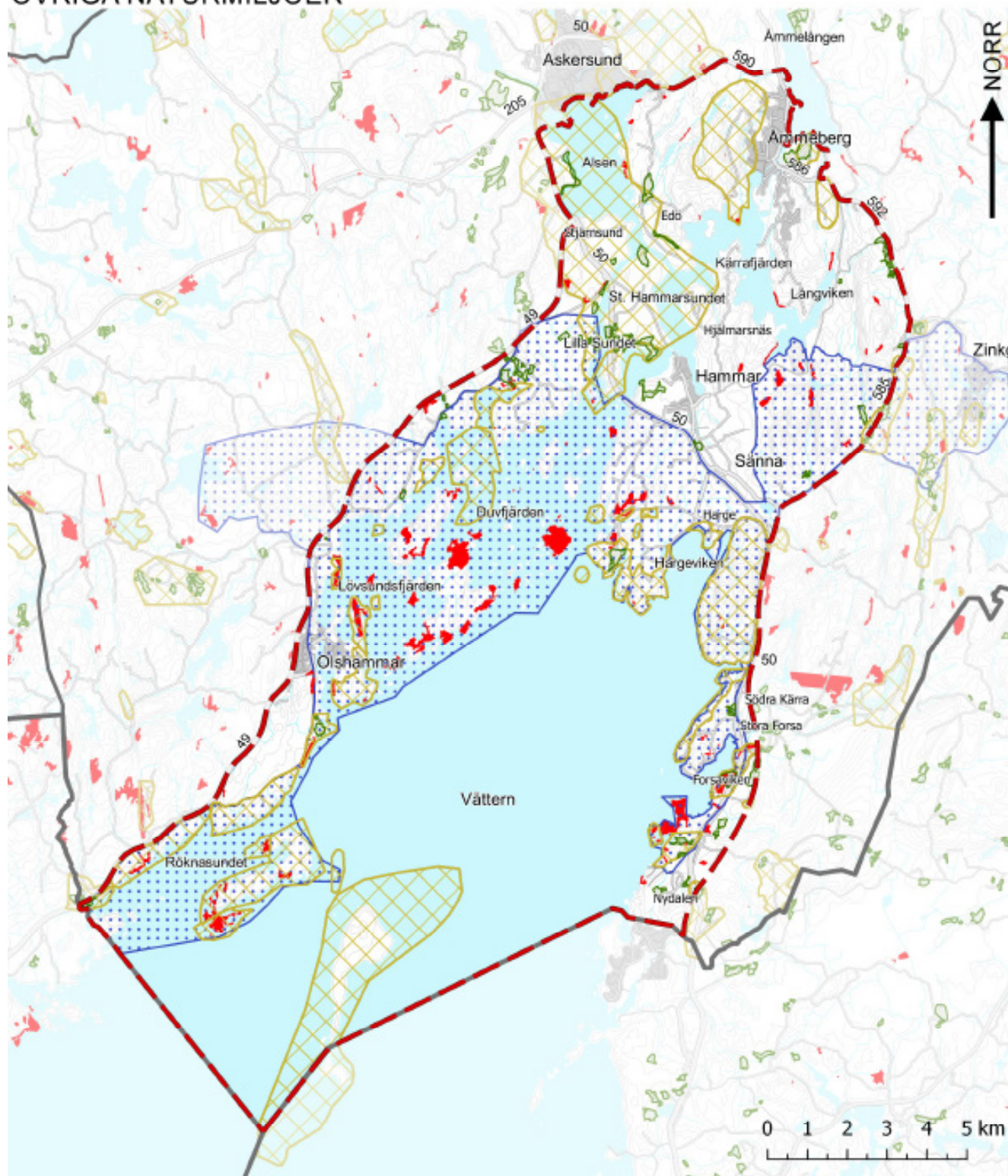
Nyckelbiotoper är skogsområden med mycket höga naturvärden som har en nyckelroll för bevarandet av skogens hotade växter och djur. Dessa bör prioriteras för bevarande, men saknar formellt skydd i svensk lagstiftning. Samråd ska ske med Skogsstyrelsen innan skogsbruksåtgärder görs inom en nyckelbiotop.

Inom planområdet finns närmare ett hundratal nyckelbiotoper.

Länsstyrelsens naturvårdsprogram

I länsstyrelsens naturvårdsprogram från år 1984 redovisas de mest värdefulla naturområdena i länet. Inom planområdet finns närmare ett fyrtiotal områden som enligt naturvårdsprogrammet har höga naturvärden, varav de flesta är områden med högt eller mycket högt naturvärde.

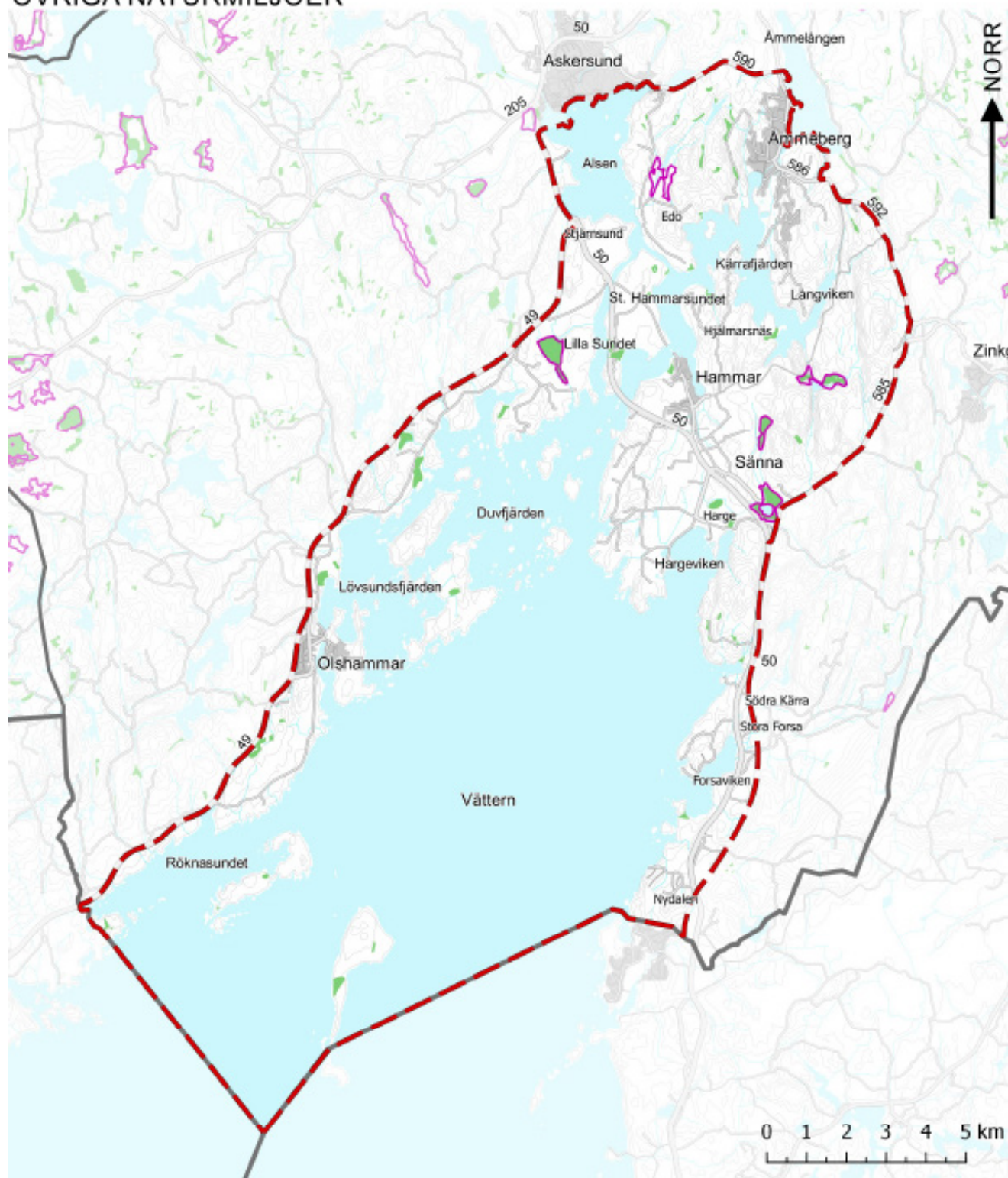
ÖVRIGA NATURMILJÖER

Teckenförklaring

— Gräns för planområdet	⊞ Länsstyrelsens naturvårdsprogram
⋯ Skoglig värde-trakt	■ Ängs- och betesmarkinventeringen
■ Nyckelbiotop	

ÖVRIGA NATURMILJÖER

Teckenförklaring

- Gräns för planområdet
- Våtmarksinventeringen
- Sumpskog

Ängs- och betesmarksinventering

Mellan åren 2002 och 2004 genomfördes en landsomfattande inventering av ängs- och betesmarker. Alla marker som registrerades bedömdes antingen som värdefulla eller möjliga att restaurera. Inventeringen var dock inte heltäckande och det kan finnas värdefulla ängs- och betesmarker som ännu inte är registrerade.

Inom planområdet finns närmare ett sextiototal ängs- och betesmarker.

Våtmarker

Länsstyrelsen har, med stöd av Naturvårdsverket, genomfört en våtmarksinventering (VMI). Inom VMI registreras samtliga hydrologiskt sammanhängande våtmarker och klassificeras utifrån naturvärde. Klassificeringen sker utifrån fyra klasser där klass 1 har mycket höga naturvärden, klass 2 har höga naturvärden, klass 3 har vissa naturvärden och klass 4 saknar kända naturvärden.

I våtmarksinventeringen finns fem våtmarker inom planområdet. Av dessa har en våtmark mycket höga naturvärden och övriga våtmarker har vissa naturvärden.

Sumpskogar

Mellan åren 1991 och 1998 genomförde Skogsstyrelsen en inventering av landets sumpskogar. Sumpskogar är samlingsnamnet för all skogsklädd våtmark. Naturtypen har stora variationer och erbjuder livsmiljöer för många växter och djur. Sumpskog innefattar all trädbärande blöt mark där träden, i moget stadium, har en medelhöjd på minst tre meter och trädens krontäckningsgrad är minst 30 procent.

Inom planområdet finns ett drygt femtiotal sumpskogar.

Vattenmiljö

En stor del av planområdet utgörs av Vättern, Sveriges näst största sjö. Det ger området dess karaktär och gör det till ett stort besöksmål. Vättern bjuder på vilda fjordliknande miljöer i Harge naturreservat, sandstränder som vid Hargebadens camping och slipade mjuka klippväggar som vid Sandviken. Sjön är också en viktig livsmiljö för många djur och växter.

Avrinningsområden

Avrinning är det fria vattenflöde från ett område, som kommer från nederbörd, och som rinner till områdets sjöar och vattendrag. Höjdförhållanden och geologiska förhållanden avgör hur vattnet rör sig och vilket landområde som dräneras till vilket vatten. Ett avrinningsområde är ett sammanhängande markområde där ytvattenavrinningen har en och samma huvudriktning.

Planområdet ligger inom Motalaströms huvudavrinningsområde. Huvudavrinningsområdet är uppdelat i avrinningsområden som i sin tur är uppdelade i flera mindre delavrinningsområden. Planområdet berörs av ett drygt tiotal delavrinningsområden.

Övergödning

Övergödning orsakas av för höga halter av kväve och fosfor i mark eller vatten. Dessa näringsämnen kan hamna i miljön via utsläpp till luft av exempelvis kväveoxider från biltrafik, sjöfart och kraftverk. Andra orsaker till övergödning är läckage från jordbruket samt utsläpp från avloppsreningsverk och industrier. Ämnena förs i sin tur med vattendrag till sjöar och hav.

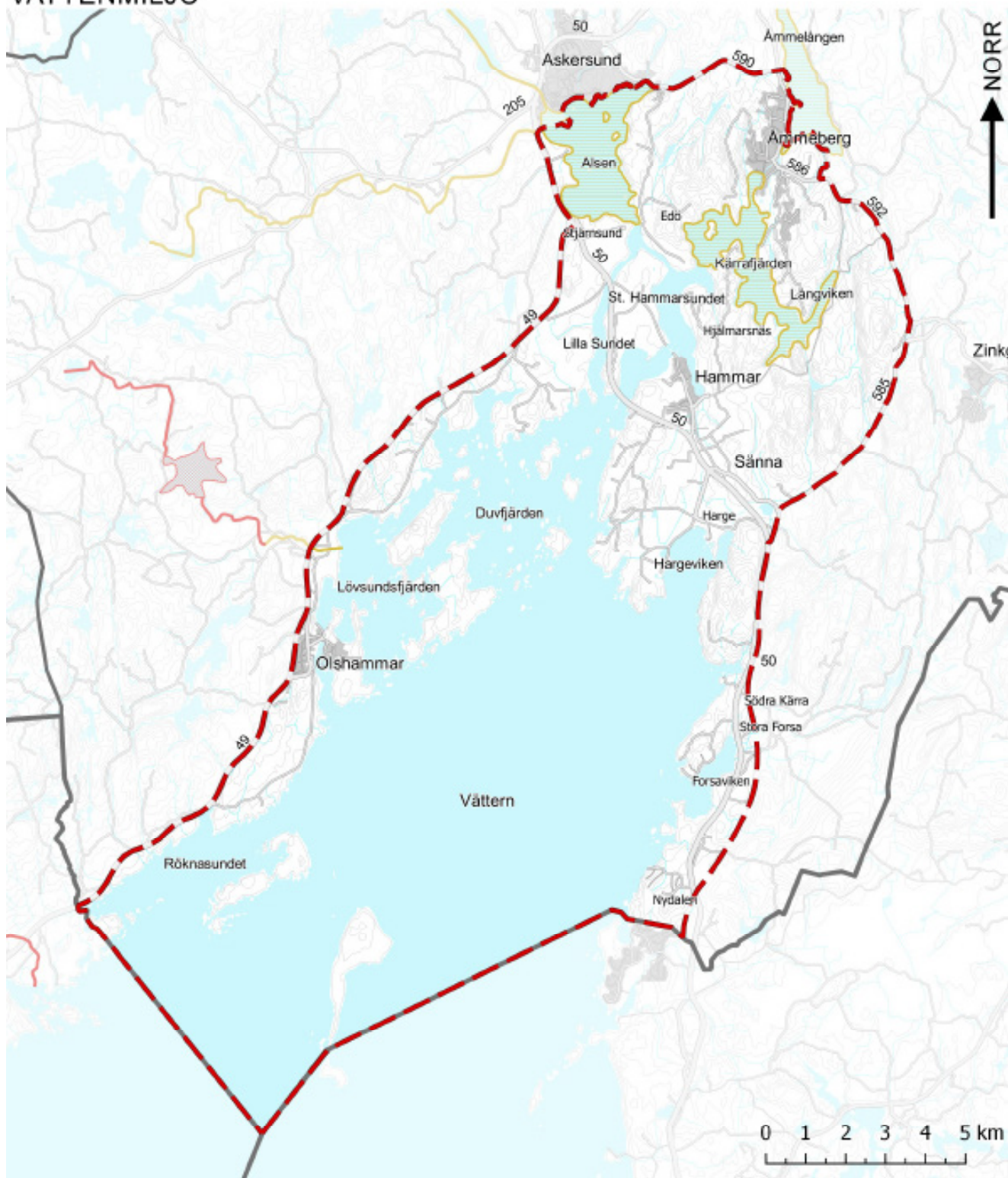
Övergödning leder till syrebrist, igenväxning, algbloomning och ofta även till minskad biologisk mångfald. Inom planområdet finns problem med övergödning i Alsen, Aspaån, Dohnaforsån, Vättern-Kärnfjärden och Åmmelången.

Försurning

Mark, grundvatten, sjöar och vattendrag blir försurade om de utsätts för ett stort nedfall av svavel- och kväveoxider eller ammoniak utan att samtidigt ha tillräckligt stor naturlig förmåga att neutralisera de syror som bildas. Försurningen påverkar den biologiska mångfalden, främst i sjöar och vattendrag. Försurande ämnen skadar även olika material vilket kan leda till skador på exempelvis byggnader, konstverk och fornlämningar. Förutom skador på material kan människors hälsa påverkas genom att skadliga metaller kommer i omlopp via till exempel grundvattnet.

Inom planområdet finns inga sjöar eller vattendrag som har problem med försurning. Det finns dock vattendrag i tillrinningsområdena till Vättern som

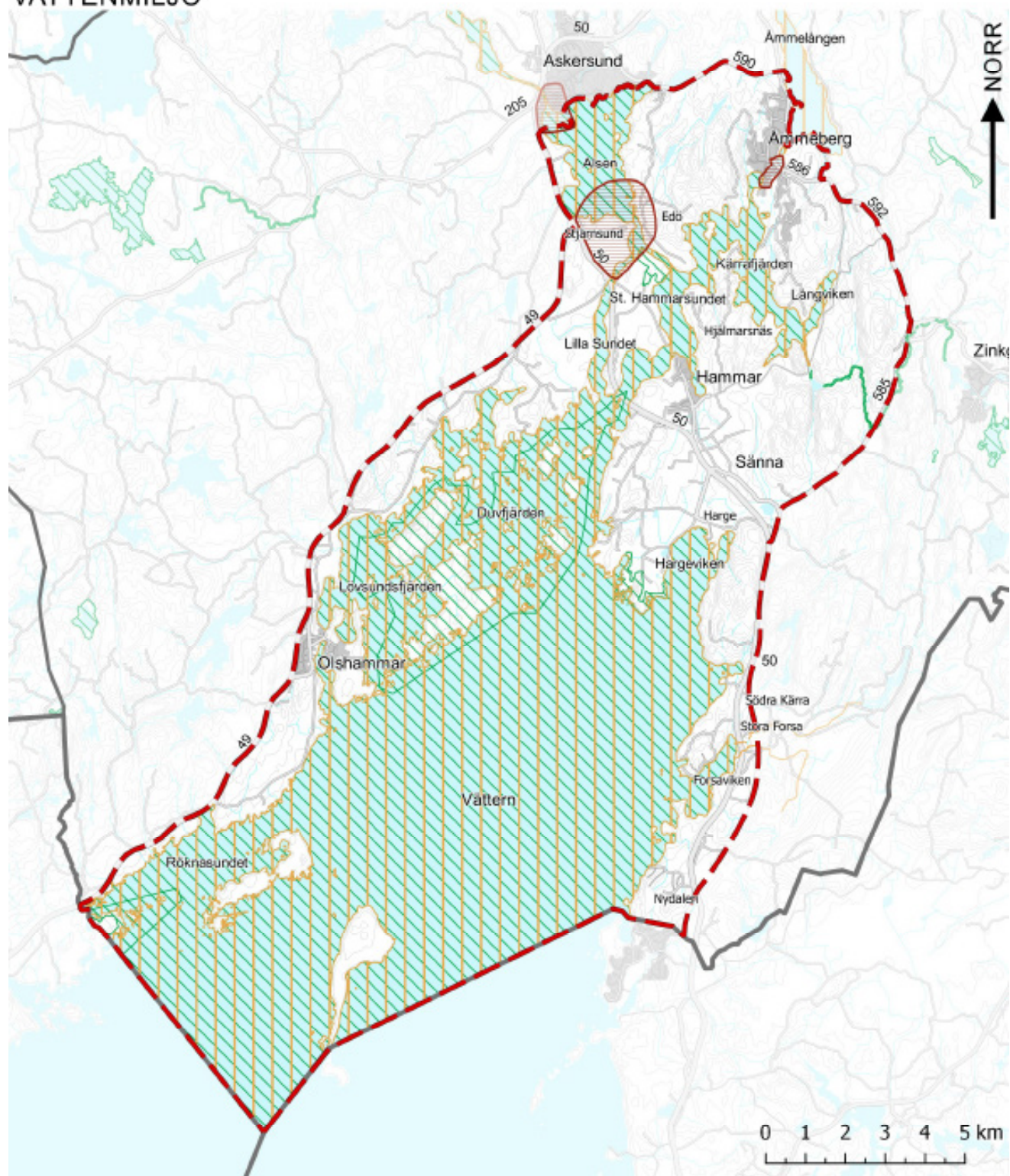
VATTENMILJÖ

Teckenförklaring

- Gräns för planområdet
- Övergödning sjö
- Försurning sjö
- Övergödning vattendrag
- Försurning vattendrag

VATTENMILJÖ

Teckenförklaring

- Gräns för planområdet
 Värdefullt vattenområde natur
 Värdefullt vattenområde fiske
 Värdefullt vattenområde kultur

har problem med försurning och berör planområdet, såsom Norra Asplången och Aspaåns biflöde nedströms Norra Asplången. Vätterns volym och naturliga buffertförmåga medför att motståndskraften mot försurning är stor.

Övriga miljöproblem

De mest förekommande miljöproblemen i planområdets ytvattenförekomster är i övrigt miljögifter, flödesförändringar, kontinuitetsförändringar och morfologiska förändringar.

Vidare finns negativ påverkan på sediment till följd av miljögifter såsom metaller i Vättern-Kärrefjärden. Orsaken är att gruvavfall har deponerats i olika etapper i Vättern vid Rosthyttan. Huvudstudie med förslag på åtgärder har tagits fram och arbete inletts.

Värdefulla vattenområden

Naturvårdsverket, Fiskeriverket och Riksantikvarieämbetet gjorde tillsammans med länsstyrelserna år 2005 en sammanställning över områden med Sveriges mest värdefulla sötvattensmiljöer, som en del i det nationella miljömålet Levande sjöar och vattendrag. Syftet med sammanställningen är att erhålla underlag för arbete med skydd och restaurering av dessa. Vattenområdena kan klassificeras som värdefulla utifrån natur, fiske eller kultur.

Inom planområdet finns sex uppmärksammade vattenområden. Av dessa utgör Åmmelången värdefullt fiskeområde, Vättern värdefullt natur- och fiskeområde samt Askersund, Edö-Stjärnsund och Åmmeberg värdefulla kulturområden.

Kulturmiljö

Med kulturmiljö avses miljöer som avspeglar vår historia och som berättar om mänsklig verksamhet i förfluten tid. Värdefull kulturmiljö kan skyddas på olika sätt.

Det finns många välbevarade kulturmiljöer av varierad art inom planområdet med exempel på såväl småskaligt skogsbruksbruk i form av hyttor och torp, storskalig industri med bruksmiljöer samt levande stränder. Flera av dessa miljöer knyter an till Vättern, antingen direkt genom att vattnet nyttjas för transporter och vattenkraft eller indirekt genom att

vattnet ses som ett attraktivt område för bostäder och verksamheter.

Fornminnen

Fornlämningar är lämningar efter människors verksamhet under forna tider som har tillkommit genom äldre tiders bruk, är varaktigt övergivna och som tillkommit före år 1850. Dessa skyddas enligt 2 kap. KML. Till fornlämningar hör fornlämningsområden som är så stora områden på marken, sjö- eller havsbotten som behövs för att bevara fornlämningarna och ge dem ett tillräckligt utrymme med hänsyn till deras art och betydelse.

Inom planområdet finns omkring 170 kända fornlämningar. Dessa utgörs bl.a. av boplatser, gruvhål och kolningsanläggningar.

Byggnadsminnen

En byggnad som har ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde eller som ingår i ett bebyggelseområde med ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde får förklaras som byggnadsminne av länsstyrelsen. Bestämmelserna om byggnadsminnen får också tillämpas på parker, trädgårdar eller andra anläggningar. Dessa skyddas enligt 3 kap. KML.

I ett beslut om en byggnadsminnesförklaring anges även vilka skyddsbestämmelser som ska gälla för byggnadsminnet. Dessa talar om på vilket sätt byggnaden eller anläggningen ska vårdas och underhållas. Länsstyrelsen kan ge tillstånd till åtgärder i strid mot skyddsbestämmelserna om det finns särskilda skäl för det.

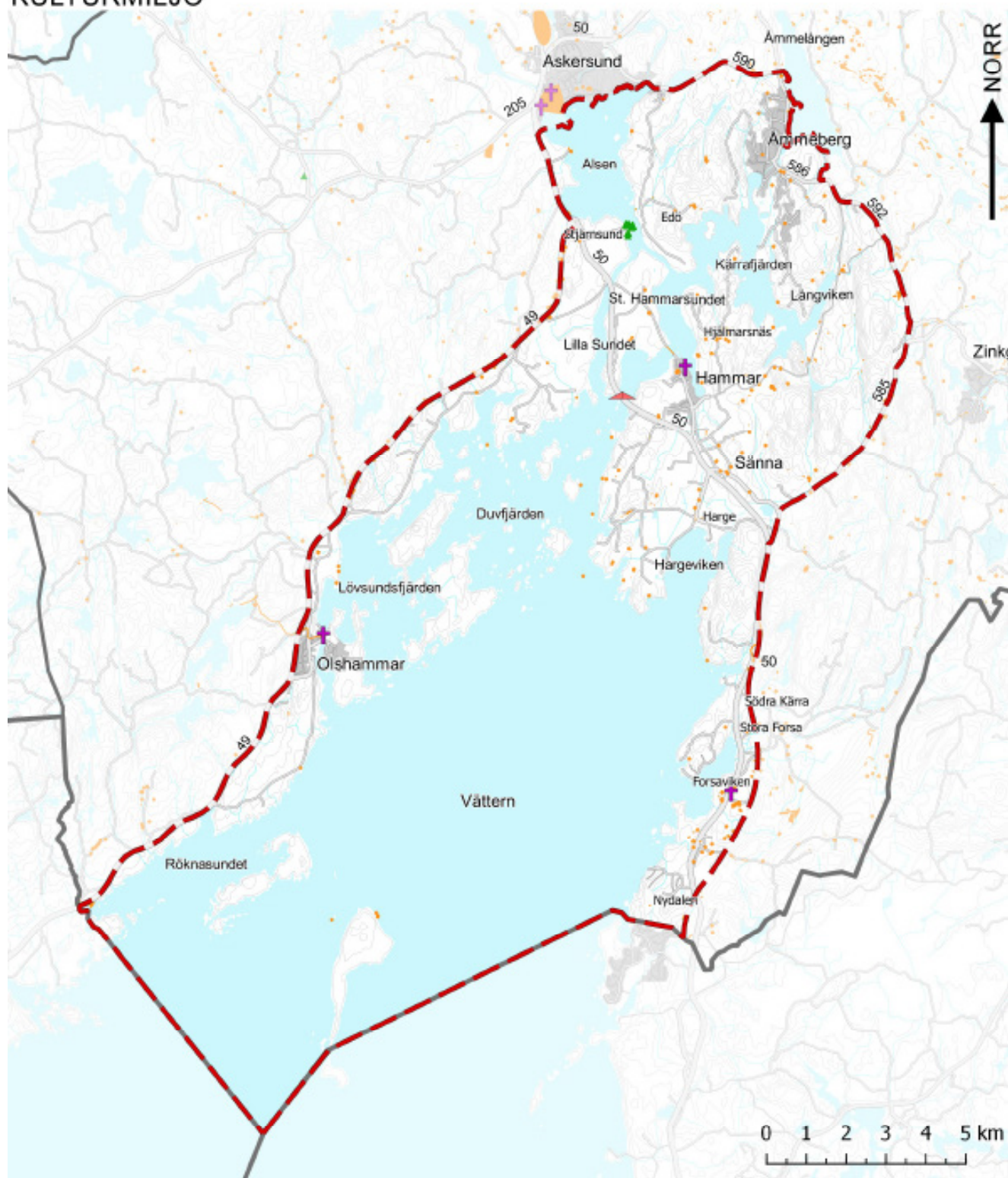
Inom planområdet finns ett byggnadsminne, Stjärnsunds slott.

Stjärnsunds slott med tillhörande byggnader, flyglar, gårdsbyggnader och park är från 1700-talet.

Kyrkliga kulturminnen

Kulturhistoriska värden i kyrkobyggnader, kyrkotomter, kyrkliga inventarier och begravningsplatser är skyddade som kyrkliga kulturminnen enligt 4 kap. KML.

KULTURMILJÖ

Teckenförklaring

--- Gräns för planområdet	+ Kyrkligt kulturminne
● Fornlämning	▲ Broar kultur
▲ Byggnadsminne	

Hammars kyrka. Foto Askersunds kommun

Kyrkliga kulturminnen får inte på något väsentligt sätt ändras utan tillstånd från länsstyrelsen. I Riksantikvarieämbetets föreskrifter om kyrkliga kulturminnen anges bestämmelser för bl.a. tillståndsplikt samt vård- och underhållsplan.

Inom planområdet finns två kyrkliga kulturminnen, Birgittakyrkan och Hammars kyrka.

Broar kultur

Trafikverket (dåvarande Vägverket) gjorde år 2001 en inventering av broars kultur- och teknikhistoriska värdet.

Bron över Stora Hammarsundet

Vägbron över Stora Hammarsundet vid Hammar är utpekad i inventeringen som värdefull.

Rekreation och friluftsliv

Närheten till naturområden är viktig för rekreation, hälsa och välbefinnande. Naturen och friluftslivet har också stor betydelse för planområdets attraktivitet och besöksnäringen.

Inom planområdet finns mycket goda förutsättningar för ett rikt rekreation- och friluftsliv, för såväl invånare som turister. Planområdets natur och Vättern möjliggör ett aktivt bad- och båtliv, paddling samt naturupplevelser bl.a. längs de leder som finns inom området.

Naturreseervaten inom planområdet har också höga värden för friluftslivet, då de är tillgängliga med stigar, parkering och skyltar.

Tätortsnära grönområden

Den tätortsnära naturen har ett särskilt värde för rekreation och folkhälsa därför att den kan nyttjas ofta och av många. För naturupplevelser är det viktigt att bevara och utveckla biologisk mångfald i kombination med friluftslivs- och kulturmiljövärden. Närheten till grönområden är speciellt viktig för barn och gamla som har mer begränsade möjligheter än andra att ta sig ut från bebyggelsen.

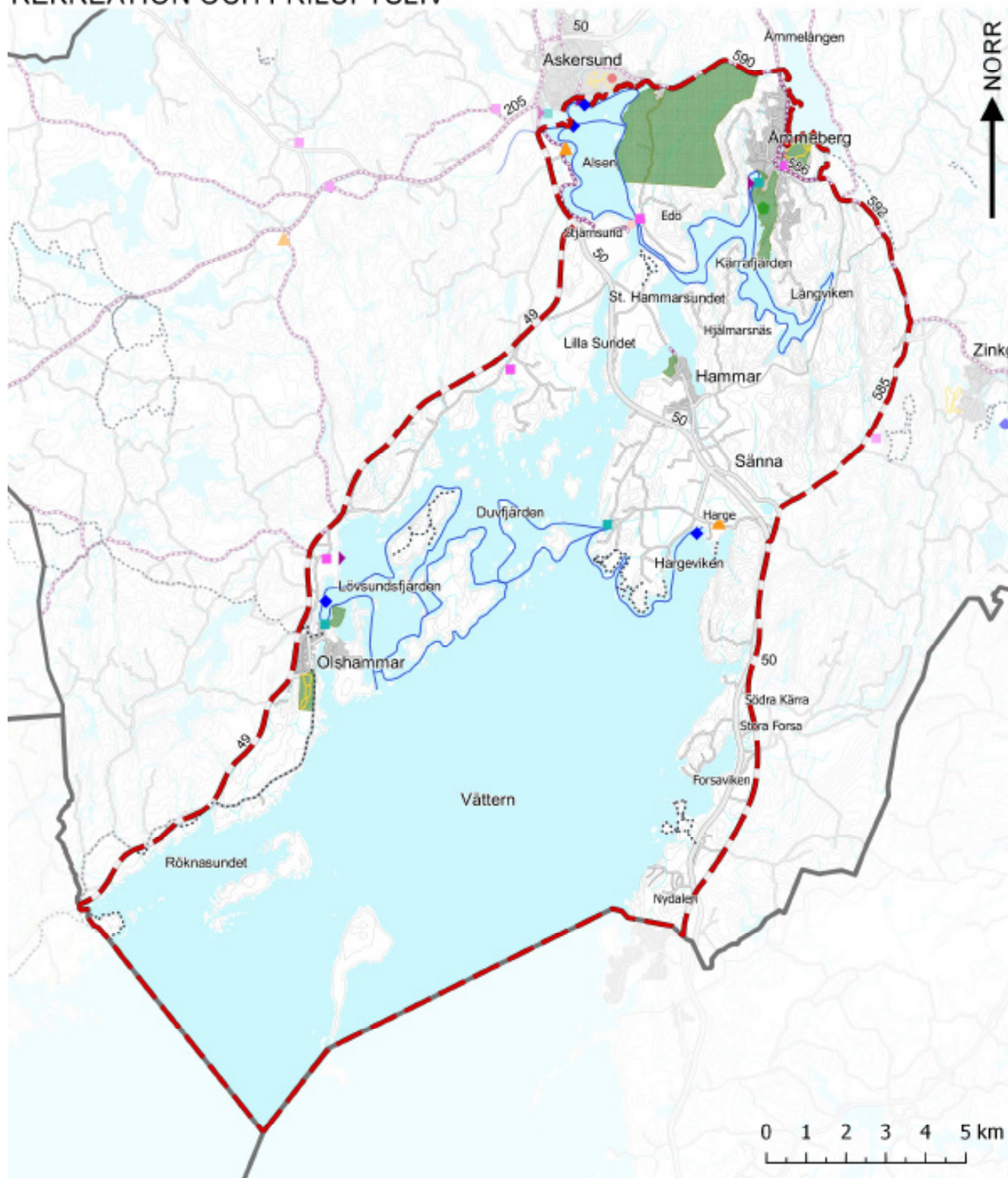
Närmiljöns utformning är av stor betydelse för spontanidrott, särskilt för att barn och ungdomar ska uppmuntras samt ges förutsättningar till fysisk aktivitet i bostadens närhet. Även skolor behöver områden i närheten för att kunna bedriva utomhuspedagogik.

I kommunens Grönstrukturplan har man tittat närmare på grönområdena i Åmmeberg och Askersund, dess värden och utvecklingsmöjligheter. Edöområdet, mellan Askersund och Åmmeberg, har höga naturvärden och föreslås enligt planen att utvecklas med bl.a. nya stigar och leder.

I Åmmeberg är tillgången till tätortsnära grönområden god men tillgängligheten till dem kan förbättras. Kopplingen mellan grönområdena kan också förbättras. De områden som lyfts fram i grönstrukturplanen är Kolarängen, Casinoparken och Askersunds golfklubb.

Närheten till grönområden är god i Olshammar med bl.a. Knappsäset och motionsspåret.

REKREATION OCH FRILUFTSLIV

Teckenförklaring

--- Gräns för planområdet	◆ Badplats	● Fotbollsplan
--- Cykelväg, parkväg	▲ Campingplats	● Stjärmsunds slott
--- Elljusspår	● Golfbana	▶ Ilägningsramp för båtar
--- Vandringsled	■ Gästhamn	■ Tätortsnära grönområde
--- Kanotled	■ Herrgård	

Grönområden i Hammar finns vid fotbollsplanen och kyrkan i norra Hammar. Tillgången till grönområden kan förbättras på orten.

Vandringsleder

Inom planområdet finns flera vandringsleder. Den sista delsträckan av pilgrimsleden Munkastigen, som sträcker sig mellan Riseberga klosterruin och Birgittakyrkan i Olshammar, finns inom den västra delen av planområdet. Från Olshammar och norrut sträcker sig även Norra Vätternleden.

Vidare finns en vandringsstig mellan Åmmeberg och Västerby gruva samt stigar inom de flesta naturreservaten inom planområdet.

Cykelleder

Planområdet är välkänt för motionsloppet för cykling, Vätternrundan. Det finns utöver detta cykelleden Åmmelången runt och en cykelväg till Stjärnsunds slott. Kommunen är tillsammans med länets övriga kommuner, och Region Örebro län med i Bergslagen cycling.

Askersunds kommun arbetar tillsammans med övriga kommuner runt Vättern för en bilfri gång- och cykelled kring Vättern. Idag finns cykelleden Runt Vättern som till stor del går på bilvägar.

Kanot- och kajakleder

Vättern och Alsen ger goda möjligheter för paddling. Inom planområdet finns åtta olika leder för kanot- och kajakpaddling utpekade, med olika svårighetsgrader och upplevelser. Lederna utgår från Olshammar, Bastedalen och Askersund.

Kajakpaddling på Vättern. Foto Askersunds kommun

Badplatser

Vättern och Alsen ger goda möjligheter till bad, både vid naturliga och anlagda badplatser. Kring Vättern och vid Alsen finns inom planområdet fyra allmänna badplatser, Hargebadet, Hagabadet, Borgmästareholmen och Aspa badplats. Vidare finns badmöjligheter i pool vid Harge bad och camping.

Idrotts-, motions- och sportområden

Inom planområdet finns flera områden och anläggningar för rekreation och friluftsliv.

Fotbollsplan finns i Hammar. Vidare finns elljusspår, ishockeyrink och fotbollsplan i Olshammar.

Fotbollsplanen i Hammar

I Åmmeberg finns elljusspår, fotbollsplan och tennisplan. Vidare finns Askersunds golfklubb med en golfbana på 18 hål i Åmmeberg. Vid golfbanan finns även restaurang, ställplatser för husbil och husvagn samt två padelbanor.

Fiske

Vättern och Alsen är populära sjöar för fiske. I norra Vättern och Alsen råder fritt fiske för handredskap. För trolling krävs fiskekort. På Grönön finns tillgänglighetsanpassade fiskebryggor. I Vättern finns ett drygt tretio olika fiskarter såsom insjölox, gös, röding och abborre. Dessutom sker fiske av kräftor i Vättern.

Iläggingsramper för båtar finns i Åmmeberg, Olshammar och Askersund.

Gästhamnar finns i Olshammar, Åmmeberg, Bastedalen och Askersund.

Teknisk försörjning

Med teknisk försörjning menas funktioner såsom vatten-, spillvatten- och energiförsörjning samt avfallshantering.

Utbyggnad av kommunens verksamhetsområden för vatten och spillvatten sker kontinuerligt i takt med tillkomst av nya bebyggelseområden som enligt den allmänna vattentjänstlagens definition utgörs av sammanhållna bebyggelse. Det sker även ett kontinuerligt arbete med sanering och förnyelse av befintliga ledningsnät i kommunen.

Vattenförsörjning

Inom planområdet finns i dagsläget tio kommunala verksamhetsområden för vattenförsörjning. Hushåll och verksamheter inom verksamhetsområdena är anslutna till de kommunala ledningsnäten, medan hushåll och verksamheter utanför verksamhetsområdena har enskilda brunnar för vattenförsörjning eller gemensamhetsanläggningar. Inom verksamhetsområdena inom planområdet finns i dagsläget kapacitet att ansluta ca 500 nya hushåll.

Inom planområdet finns ett vattenverk i Harge. Vattenverket är det största i kommunen och försörjer samtliga tätorter inom planområdet. Vattenverket försörjs med råvatten från Vättern som utgör en ytvattentäkt.

Vattenverket i Hammar

Inom planområdet finns ett vattenskyddsområde som omfattar Vättern. För vattenskyddsområdet finns föreskrifter som reglerar vilka typer av verksamheter och åtgärder som får vidtas inom vattenskyddsområdets skyddszon. Vattenskyddsområdet gäller inte

bara Vättern utan även vissa vattendrag som mynnar ut i sjön.

De rullstensåsar som finns inom planområdet utgör skyddsvärda grundvattentillgångar.

Vätternvatten

För att minska sårbarheten i dricksvattenförsörjning, med vattenbrist och dålig vattenkvalitet, utreder kommunerna Hallsberg, Kumla, Laxå, Lekeberg och Örebro tillsammans möjligheten att hämta vatten från Vättern, det s.k. Vätternvattenprojektet.

Vattnet från Vättern skulle då användas som huvudvattentäkt för kommunerna. Förslaget innebär att vatten från Vättern ska ledas genom en bergtunnel och vidare i en vattenledning till Örebro.

Askersunds kommun ingår inte i Vätternvattenprojektet, men projektet påverkar planområdet i och med att den tilltänkta bergtunneln planeras att dras genom planområdet.

Spillvatten

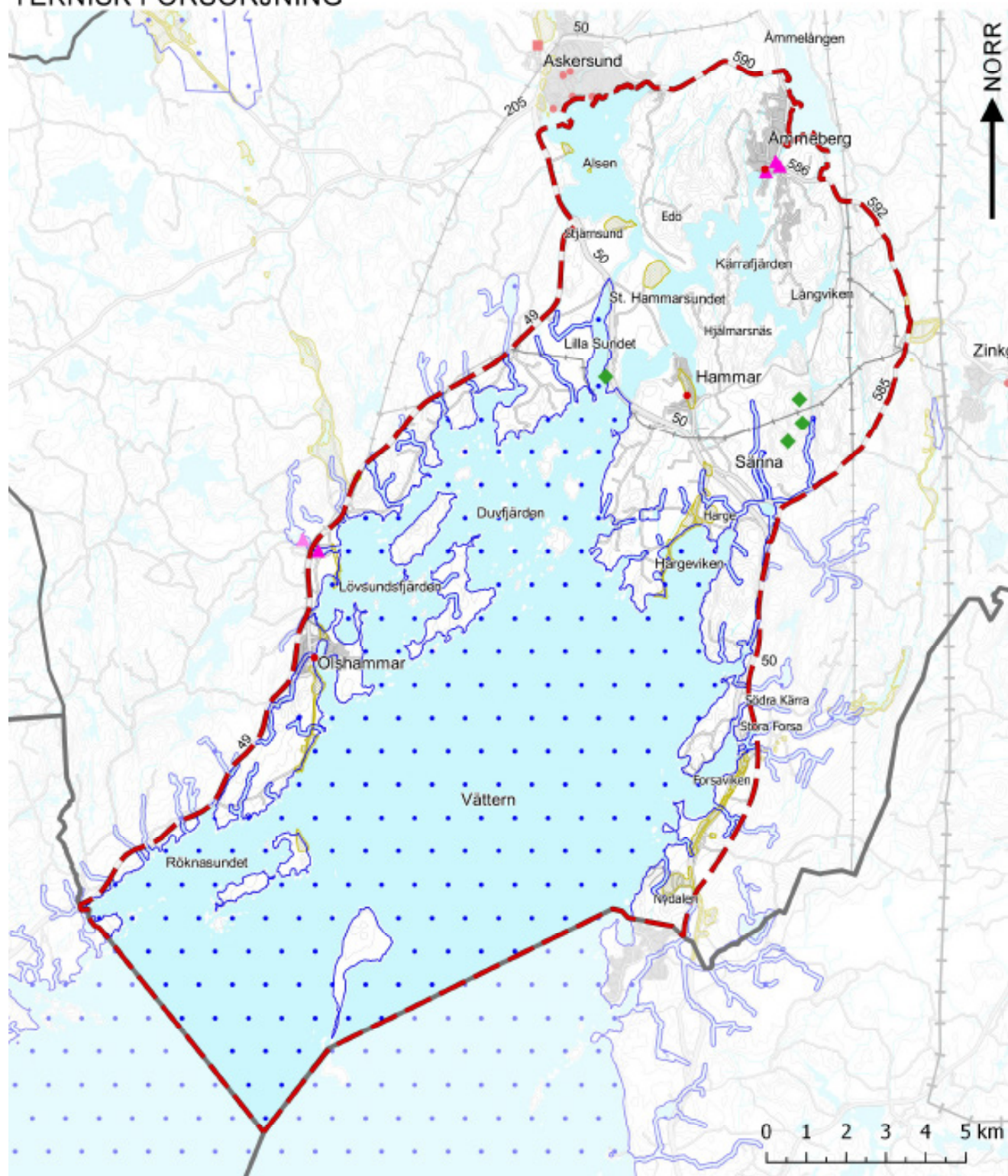
Inom planområdet finns i dagsläget tio kommunala verksamhetsområden för spillvatten. Hushåll och verksamheter inom verksamhetsområdena är anslutna till de kommunala ledningsnäten, medan hushåll och verksamheter utanför verksamhetsområdena har enskilda avloppsanläggningar för spillvatten eller gemensamhetsanläggningar.

Inom planområdet finns två avloppsreningsverk, belägna i Olshammar och Hammar. Avloppsreningsverken har erforderlig kapacitet för att klara anslutning av flera abonnenter i sitt upptagningsområde.

Avloppsreningsverket i Olshammar är i behov av modernisering eller alternativt en ombyggnation till pumpstation som genom en sjöledning skulle transporterar spillvattnet till avloppsreningsverket i Hammar. Avloppsreningsverket kan efter en modernisering klara anslutning av fler abonnenter i sitt upptagningsområde.

I Åmmeberg finns en reningsanläggning som koncentrerar spillvattnet och transporterar det vidare till avloppsreningsverket i Hammar. En överföringsledning, sjöledning, för spillvatten förbinder Åmmeberg

TEKNISK FÖRSÖRJNING

Teckenförklaring

— Gräns för planområdet	▲ Vattenkraftverk
⬢ Vattenskyddsområde	◆ Vindkraftverk
— Kraftledning- stamnät	■ Återvinningscentral
— Kraftledning- regionnät	● Återvinningsstation
■ Rullstensås	

med Hammar. Till överföringsledningen är ett flertal fritidshusområden anslutna.

Dagvatten

Dagvatten är vatten som tillfälligt rinner på markytan. Oftast menar man vatten från hårdgjorda ytor såsom hustak, vägar, parkeringsplatser och stenläggningar. Det mesta dagvattnet är regn eller smältvatten från snö och is. I det naturliga kretsloppet rinner det mesta av dagvattnet igenom marklagren och det tar längre tid för det att nå närmaste sjö eller vattendrag vilket i sin tur minskar belastningen på sjöar och vattendrag.

Ledningsnät för dagvatten finns i olika omfattning i Askersunds stad, Hammar, Olshammar, Sänna och Åmmeberg. Ledningsnätet släpper ut dagvattnet i Vättern utan rening. I övrigt omhändertas dagvattnet lokalt, via markinfiltration.

Energi Elförsörjning

Vattenfall är nätägare för elförsörjningen inom planområdet och därmed ansvarig för att överföringen av elen som köps av elleverantörer fungerar som den ska inom sitt specifika geografiska område.

Vattenkraft

En vattenkraftanläggning finns i Aspån vid Aspa, vilken ägs av Aspa bruk och förvaltas av Familjekraft Kommanditbolag. Vattenkraftanläggningar finns också på tre ställen i Åmmeberg, i kanalen och vattendraget, vilka ägs av Åmmebergs kraftverk och förvaltas av Zinkgruvan Minning AB och Åmme Energi HB.

Vindkraft

Inom planområdet finns ett vindkraftverk, vid vägbron över Stora Hammarsundet, vilket ägs Askersundsbostäder AB.

Solenergi

Inom planområdet finns ett flertal privata mindre solcellsanläggningar.

Avfall

Sydnärkes kommunalförbund ansvarar för all hantering av hushållsavfall inom planområdet. Enligt kommunens avfallsplan ska avfallsminskning, av-

giftning av kretsloppet och ökad materialåtervinning vara utgångspunkterna för arbetet.

Inom planområdet finns tre återvinningsstationer, i Hammar, Olshammar och Åmmeberg. Återvinningscentral för grovavfall finns utanför planområdet, vid Askersunds stad.

Miljö, hälsa och säkerhet

Människan, miljön och samhället i sin helhet utsätts ständigt för olika typer av hot. För att hantera dessa hot krävs ett förebyggande arbete såväl som en beredskap för plötsliga händelser.

I den fysiska planeringen, vid förändringar av bebyggelsen och vid beslut om hur mark- och vattenområden ska användas, finns ett antal faktorer som är viktiga att ta hänsyn till för att säkerställa en långsiktigt hållbar utveckling av samhället.

Förorenade områden

Med förorenade områden menas avfallsupplag samt markområden, grundvatten, ytvatten, byggnader och sediment som genom lokala utsläpp har fått påtagligt högre föroreningshalter än omgivningarna. Områdenas risk för hälso- och miljöskador klassas med hjälp av MIFO-metoden, Metodik för Inventering av Förorenade Områden. Risken för hälso- och/eller miljöskador kring ett förorenat område är beroende av föroreningsens farlighet, föroreningsnivå, spridningsförutsättning, områdets känslighet samt områdets skyddsvärde. Förorenade områden kan ofta behöva saneras för att inte bli en risk för människors hälsa eller miljön.

Inom planområdet finns enligt EBH-stödet, länsstyrelsens databas över potentiellt eller konstaterade förorenade områden, ett drygt fyrtiotal potentiellt förorenade områden. De flesta ligger i eller i anslutning till tätorterna, men det finns potentiellt förorenade områden utspridda över hela planområdet. Ungefär hälften av områdena är inte riskklassade, men tre områden tillhör riskklass ett och omfattas därmed av mycket stor risk. Samtliga områden i riskklass ett ligger i Åmmeberg och kan kopplas till den tidigare anrikningen av zinkmalm inom området. Söder om Åmmeberg, under nuvarande golfbana, finns ett utfyllnadsområde med ca sex miljoner ton förorenad

anrikningssand. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för det förorenade området.

Exempel på andra föroreningskällor är gamla depotier, processindustrier och sågverk. Det kan även finnas förorenade områden inom planområdet som i dag inte är kända, såsom områden där förorenade massor kan ha använts vid utfyllnad. Vidare kan gästhamnarna och båtklubbarna inom planområdet medföra föroreningar i samband med exempelvis båtvård, målning och rengöring. Dessa objekt är inte utpekade i EBH-stödet.

Miljöfarliga verksamheter

Med miljöfarlig verksamhet menas användning av mark och vatten, byggnader eller anläggningar som på ett eller annat sätt innebär utsläpp till mark, vatten eller luft eller annan risk för olägenheter för människors hälsa eller miljön. Miljöfarliga verksamheter regleras i MB.

Miljöfarliga verksamheter delas in i A-, B- och C-anläggningar samt övriga s.k. U-anläggningar, utifrån verksamhetens omfattning och miljöpåverkan. För A-anläggningar krävs tillstånd i miljödomstol, för B-anläggningar krävs tillstånd hos länsstyrelsens miljöprövningsdelegation och C-anläggningar ska anmälas till miljö- och byggnadsnämnden i kommunen. U-anläggningar är mindre verksamheter som varken kräver tillstånd eller anmälan.

Svensk Glasåtervinning AB

Inom planområdet utgör Ahlstrom-Munksjö Aspa Bruk AB en A-anläggning. Vidare finns fem B-anläggningar inom planområdet, Aspa Växtodling AB, Svensk Glasåtervinning AB, Hasopor Hammar AB, Hammars avloppsreningsverk och Stjernerunds Gård.

Gruvhål

Kring Åmmeberg finns ett flertal gruvhål. De flesta ligger utanför planområdet, men ett fåtal finns inom planområdet. Oskyddade gruvhål utgör en fara för människor och djur.

Klimatförändringar

Människan påverkar atmosfären genom utsläpp av olika växthusgaser som påverkar jordens klimat. Klimatet håller på att förändras, vilket påverkar och kommer att påverka oss på flera olika sätt. Framförallt kommer klimatförändringarna att innebära höjda temperaturer och mer vatten i form av ökad nederbörd. En ökad frekvens av extrema väderhändelser såsom värmeböljor och skyfall är också att vänta.

Ett varmare klimat innebär ett minskat behov av energi för uppvärmning samtidigt som kraven ökar på kylning av arbetslokaler, skolor och bostäder.

Ett våtare klimat kommer innebära utmaningar, där bl.a. stigande havsnivåer och förhöjda utflöden i landets vattendrag måste hanteras. Dessa förhållanden kan i sin tur bidra till ökade risker för översvämningar, erosion, ras och skred.

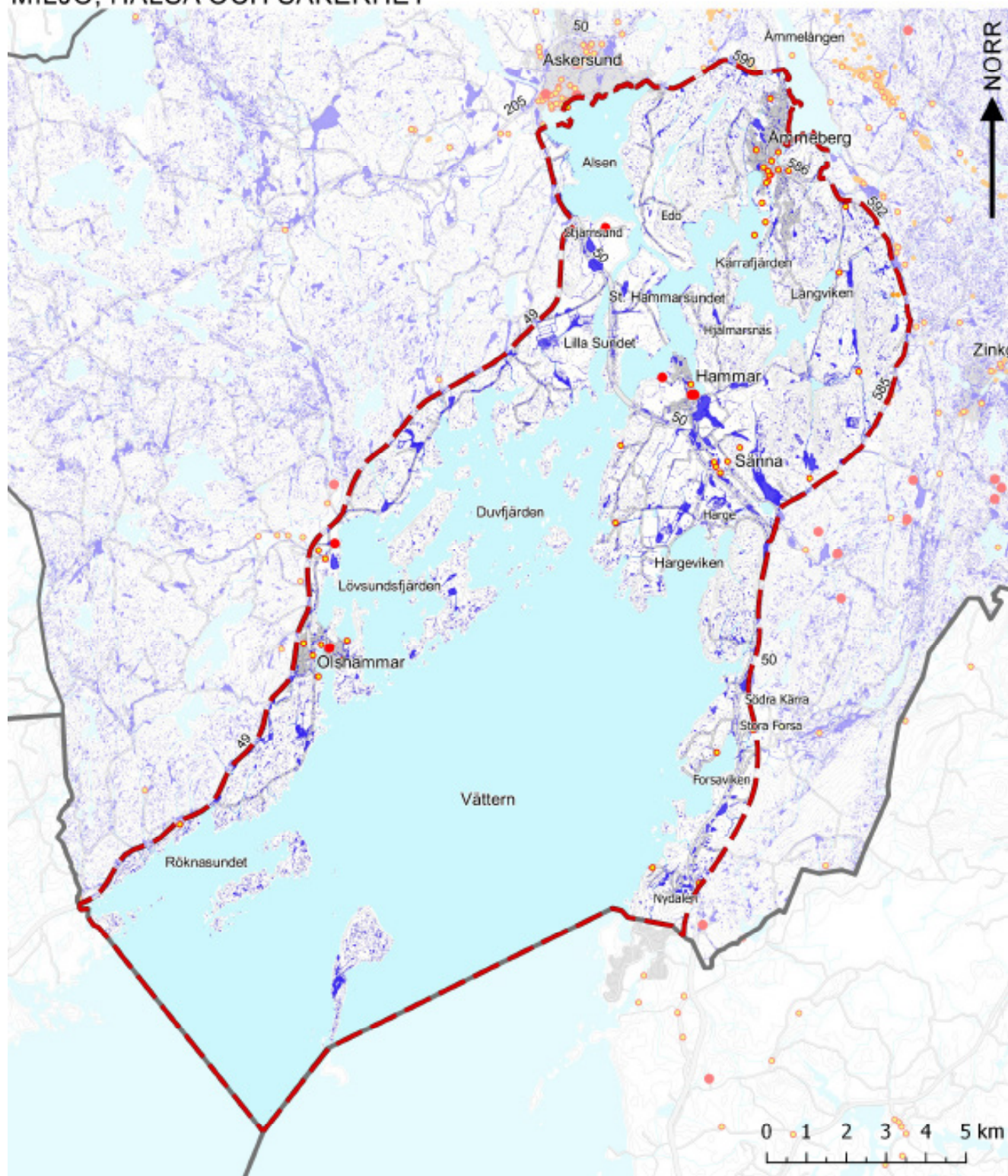
Länsstyrelsen i Örebro län har tagit fram en skyfallskartering för länet, som på en övergripande nivå beskriver var risk för höga vattenflöden kan föreligga. Karteringen visar lokala flödesvägar och lågpunkter där vatten kan samlas samt flödesriktningen för vatten. Enligt karteringen finns lågpunkter inom stora delar av planområdet.

Översvänningsrisk

I Sverige orsakas översvämningar främst av stor vattentillförsel till sjöar och vattendrag på grund av kraftiga regn eller snösmältning.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ansvarar för att förse landets länsstyrelser och kommuner med översvänningskarteringar över områden med betydande översvänningsrisk som kan översvämmas utmed landets vattendrag, sjöar och kustområden, enligt översvänningsdirektivet och översvänningsförordningen. För varje identifierat område med betydande översvänningsrisk tas hot- och riskkartor samt riskhanteringsplaner fram. Hotkartorna redovisar utbredningen, djupet och

MILJÖ, HÄLSA OCH SÄKERHET

Teckenförklaring

- Gräns för planområdet
- Potentiellt förorenat område
- Miljöfarlig verksamhet, A- och B-anläggning
- Gruvhål
- Skyfallskarteringen

vattenhastigheten vid en översvämning utifrån olika flöden. Riskkartorna redovisar bl.a. vilka verksamheter, befolkning och kommunikationer som finns inom området och som riskerar att översvämmas. Riskhanteringsplanerna innehåller bl.a. mål för riskhanteringen och åtgärder för att uppnå målen. MSB ska även rapportera betydande översvämningar som har eller kan inträffa i framtiden till EU.

Vid Vättern är det, enligt SMHI, endast Jönköpings kommun som har en översvämningsrisk vid höga flöden.

Erosion

Erosion, som är en nedbrytning i jordtäcknet eller i berg kan bl.a. orsakas av vind, rinnande vatten och vågor. Olika jordarter är olika känsliga för erosion. Jordarter som byggs upp med stora partiklar, såsom grus och sten, är svåreroderade medan finkornigare jordarter, såsom sand och silt, är relativt lätteroderade. De allra finkornigaste jordarterna, lerorna, är dock oftast ganska svåreroderade.

Statens geotekniska institut (SGI) har gjort en översiktlig inventering av erosion för havskusterna, vattendrag och insjöar. Den översiktliga inventeringen omfattar endast landets sex största sjöar och större vattendrag. Inventeringen utgår från de erosionskänsliga jordarterna grovsand-finsand, silt, svämsediment och fyllning.

Vättern ingår i SGI:s erosionsinventering. Längs delar av Vätterns stränder finns förutsättningar för erosion, främst vid Hammar, Harge, Olshammar och Stjärnsund.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) tillhandahåller översiktliga jordartskartor. Inom planområdet förekommer främst jordarterna berg och morän. I områden i anslutning till sjöar och vattendrag förekommer dock mer erosionskänsliga jordarter såsom sand och silt.

Ras- och skredrisk

Ras och skred är exempel på snabba rörelser i jordtäcknet eller i berg. Skred är när en sammanhängande jordmassa kommer i rörelse, oftast

i finkorniga ler- och siltjordar, medan ras består av block, stenar, grus- och sandpartiklar som rör sig fritt.

Ras och skred kan båda inträffa plötsligt och orsaka stora skador på mark och byggnader inom det drabbade området samt även inom det nedanförliggande markområdet där skredmassorna hamnar.

Länsstyrelsen gjorde år 2013 en översiktlig analys över områden med förutsättningar för ras och skred inom länet. Enligt den översiktliga analysen finns risk för ras och skred främst inom den norra delen av planområdet.

SGU har tagit fram en översiktlig analys över områden med förutsättningar för skred i finkorniga jordarter, s.k. akksamhetsområden. Analysen omfattar främst områden med silt och lera. Enligt den översiktliga analysen finns risk för skred framförallt inom den norra delen av planområdet.

I och med att de dominerande jordarterna inom planområdet är berg och morän, bedöms dock risken för ras och skred vara liten inom planområdet.

Buller

Begreppet buller omfattas av alla oönskade ljud. Vanliga källor till buller och höga ljudnivåer är exempelvis väg-, järnväg- och flygtrafik, industrier, byggnadsarbeten samt skjutbanor.

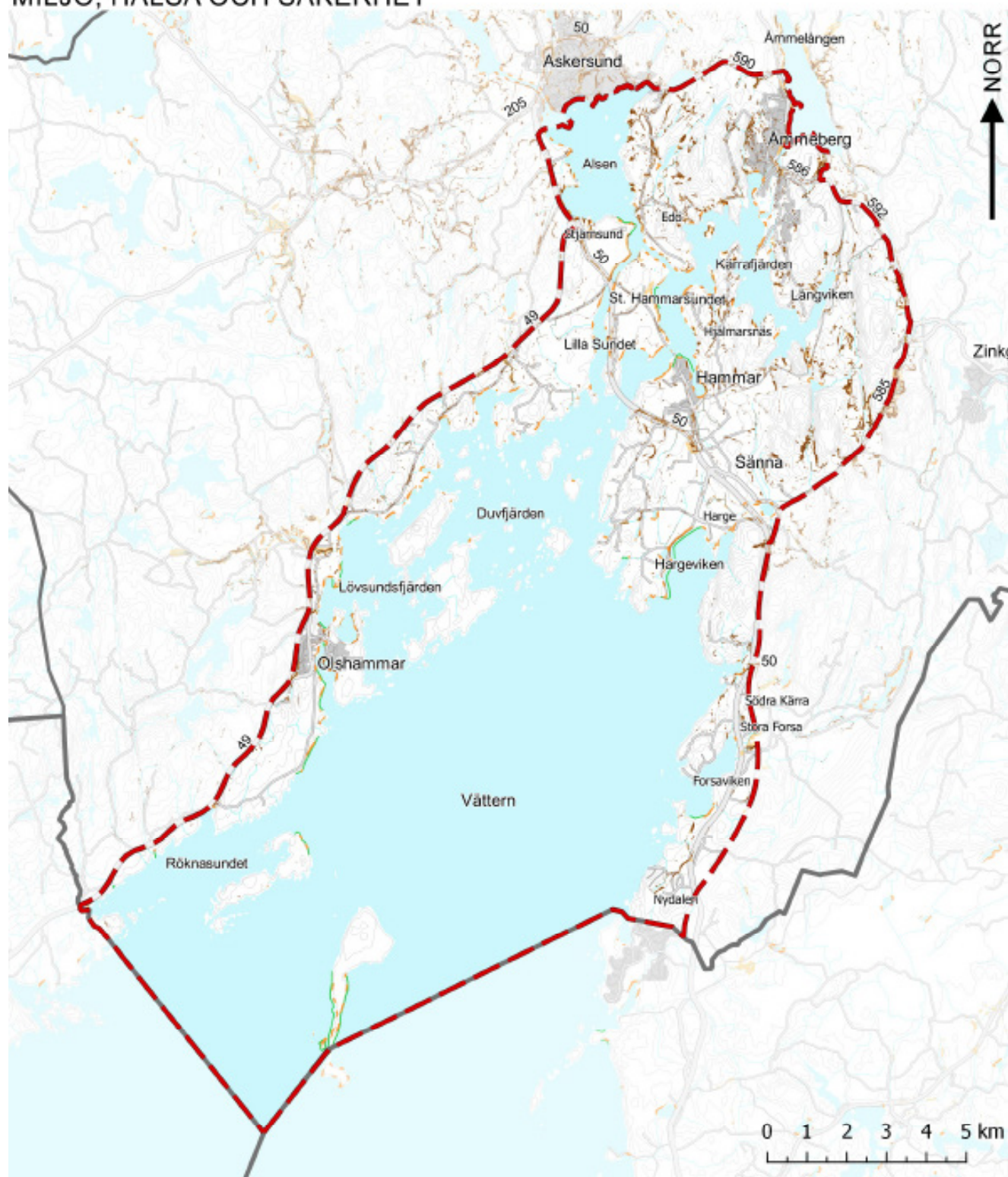
Inom planområdet är det framförallt vägtrafik och industriverksamheter som alstrar buller.

Vibrationer

Vibrationer från vägtrafik kan orsaka skador på byggnader samt ge upphov till störningar och obehag för människor. Det är dock mycket ovanligt att vibrationer från vägtrafik orsakar skador som sprickor eller sättningar på normalt grundlagda byggnader.

Indikationer visar att risken för skador på byggnader är mycket liten vid vibrationer som understiger 5,0 mm/s. Människor kan dock störas av vibrationer vid avsevärt lägre nivåer. Känsletröskeln är cirka 0,1-0,3 mm/s (RMS 10-100 Hz).

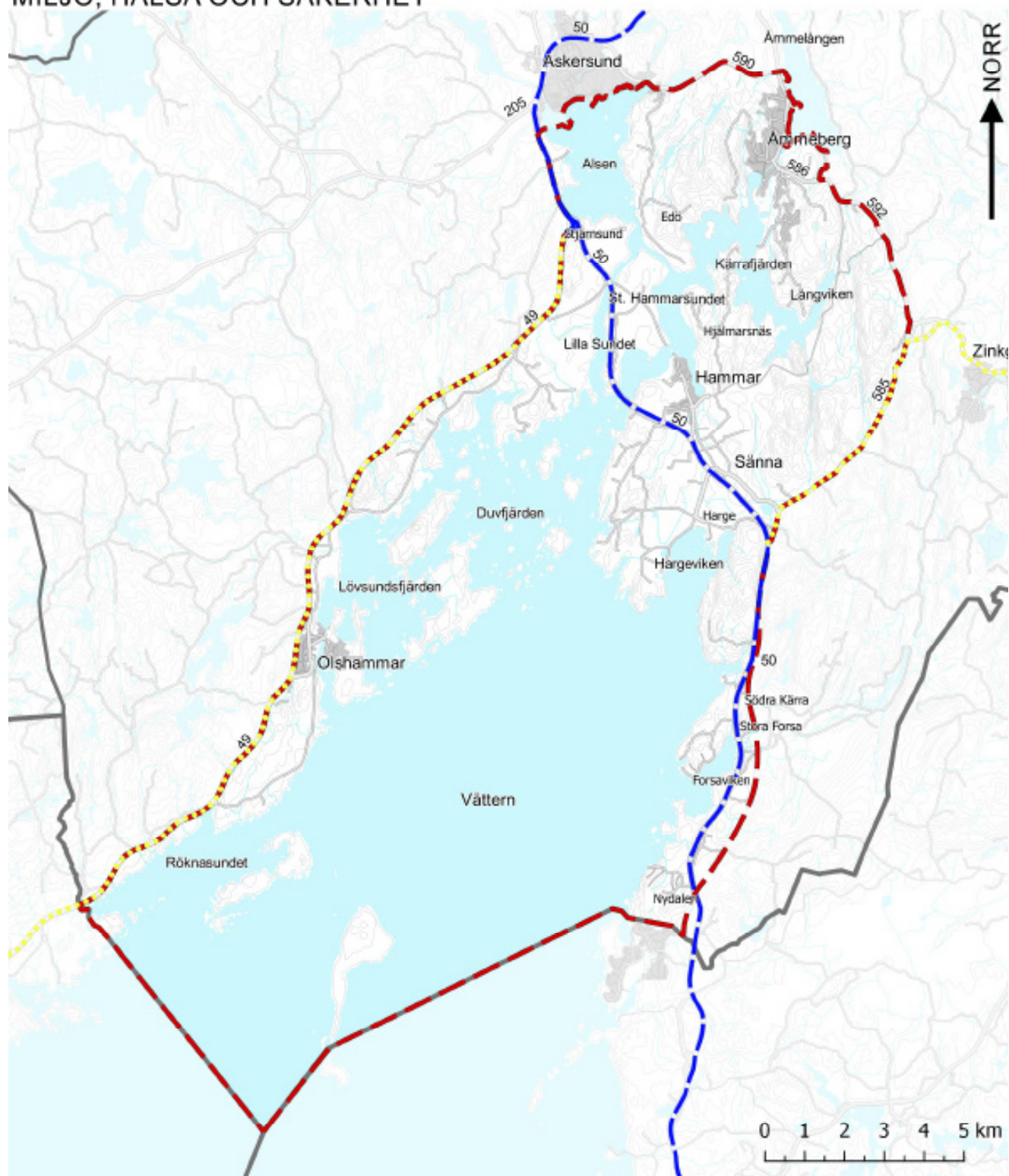
MILJÖ, HÄLSA OCH SÄKERHET

Teckenförklaring

--- Gräns för planområdet	<u>Aktsamhetsområde skred (SGU)</u>
--- Förutsättningar för erosion (SGI)	Strandnära
Ras- och skredrisk (Ist)	Efterbearbetad lutningsanalys

MILJÖ, HÄLSA OCH SÄKERHET

Teckenförklaring

- Gräns för planområdet
— Primär transportväg för farligt gods
... Sekundär transportväg för farligt gods

Markradon

Radon är en osynlig och luktfri gas som bildas när grundämnet radium sönderfaller. Radium finns överallt i naturen, men olika koncentrerat, och jordluften innehåller därför nästan alltid radon i någon omfattning.

Radon i bostäder kan uppkomma från marken, byggnadsmaterialet eller hushållsvattnet. Exponering av radon innebär negativa hälsoeffekter med ökad risk för lungcancer.

Transporter av farligt gods

Med farligt gods menas ämnen och produkter med sådana egenskaper att de kan skada människor, miljö, egendom eller annat gods om de inte hanteras rätt under transport. Genom planområdet förekommer transport av farligt gods på väg.

För transporter av farligt gods på väg har länsstyrelsen rekommenderat särskilda s.k. transportvägar. Inom planområdet är riksväg 50 primär transportväg för farligt gods och riksväg 49 samt länsväg 585 är sekundära transportvägar för farligt gods.

Elektriska fält och magnetfält

Kring elektriska ledningar och apparater såsom kraftledningar samt hushållsmaskiner alstras elektriska fält och magnetfält i någon omfattning. Även trådlös kommunikationsteknik som exempelvis master samt radiovågor från mobiltelefoner och basstationer för mobiltelesystem ger upphov till elektriska fält och magnetfält. Fältstyrkan minskar med avståndet och ökar med strömstyrkan.

Diskussioner om eventuella negativa hälsoeffekter gäller främst magnetfälten som är svårast att avskärma. Utifrån elsäkerhetssynpunkt finns behov av skyddsavstånd mellan spänningsförande ledningar och olika verksamheter.

Djurhållning

Olika former av djurhållning kan ge upphov till störningar i form av lukt, flugor, damning, buller från bl.a. fläktar samt risk för spridning av allergener. Hästallergener anses särskilt starka varför hästgårdar nära bostadsområden kan behöva hanteras med särskild hänsyn.

Djurhållning

Inom planområdet finns åtta djurhållande gårdar.

Skyddsavstånd

Skyddsavstånd används för att säkerställa en god och säker miljö för exempelvis bostadsbebyggelse, men även för att verksamheter ska kunna bedrivas utan att medföra olägenheter för omgivningen.

Inom planområdet finns skyddsavstånd för bl.a. Ahlstrom-Munksjö Aspa Bruk AB, Aspa Växtodling AB, Svensk Glasåtervinning AB, Hasopor Hammar AB, Hammars avloppsreningsverk och Stjernerunds Gård. Även avloppsreningsverk och drivmedelsanläggningar utgör risker för omgivningen och berörs av skyddsavstånd.

Räddningstjänsten

Räddningstjänstens möjligheter att rädda liv, egendom och miljö beror bl.a. på insatstiden, dvs. tiden från det att ett larm kommer in till stationen till dess räddningsarbetet kan påbörjas. Vilken insatstid som krävs bestäms av den bebyggelse som finns inom det aktuella området. Omvänt kan även insatstiden styra utformningen av bebyggelsen.

Askerunds kommun ingår i Nerikes Brandkår som är ett samarbete mellan Askersunds, Hallsbergs, Kumla, Laxå, Lekebergs, Lindesbergs, Ljusnarsbergs, Nora och Örebro kommuner.

Vid utrymning där räddningstjänstens utrustning utgör den alternativa utrymningsvägen, via exempelvis ett fönster eller en balkong, ska hänsyn tas till vad den berörda räddningstjänsten har för utrustning.

Nerikes Brandkårs utrustning klarar utrymning på högst ca elva meter över mark, dvs. högst cirka fyra våningar, vilket är i enlighet med krav ställda i *Boverkets byggregler* (BBR).

Askersunds kommun

kommunstyrelsen@askersund.se

Fördjupning av översiktsplan för Askersunds kommun avseende Norra Vättern

Fördjupningen av översiktsplanen har överlämnats till Länsstyrelsen i enlighet med 3 kap. 12 § plan- och bygglagen (PBL). Länsstyrelsen har beretts tillfälle att lämna synpunkter.

Fördjupningen av översiktsplanen kan sägas vara en överenskommelse mellan kommunen och staten om huvuddragen av markanvändningen i det aktuella området samt om de allmänna intressen som ska beaktas vid planering och byggande. Länsstyrelsens granskningsyttrande ska enligt 3 kap. 20 § PBL redovisas tillsammans med översiktsplanen, vilket även gäller vid ändringar av översiktsplanen enligt 3 kap. 27 § PBL. Om Länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del ska det enligt 3 kap. 5 § PBL anmärkas i planen.

Länsstyrelsens sammanfattande synpunkter

Länsstyrelsen är positiv till att kommunen har en aktiv översiktsplanering och tar fram en fördjupning av kommunens översiktsplan. Länsstyrelsen anser att det är positivt att kommunen har planer för utveckling och vi ser att det finns goda utvecklingsmöjligheter för såväl bostäder som verksamheter och besöksmål vid Vättern. Fördjupningen av översiktsplanen är väl genomarbetad, av de föreslagna utbyggnadsområdena bedömer Länsstyrelsen att åtta områden är lämpliga som områden för bebyggelseutveckling samt att sju områden är delvis lämpliga. Länsstyrelsen anser att synpunkterna som framfördes vid samrådet till stora delar har beaktats och tillgodosetts i planen. Länsstyrelsens kvarstående synpunkter redovisas nedan.

Under granskningen av översiktsplanen ska Länsstyrelsen enligt 3 kap. 16 § PBL bl.a. ange om planen inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB). Länsstyrelsen bedömer att flera utpekade utbyggnadsområden för bostäder inte tillgodoser riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap. MB samt riksintressen för friluftsliv och naturvård enligt 3 kap. MB.

Riksintressen

Allmänna synpunkter

Idag finns goda möjligheter till friluftsliv och turism i området, vilket framgår på ett bra sätt i planen. Området i och kring Vättern med öar och strandområden har höga natur- och kulturvärden och är därför särskilt utpekade som värdefulla för turism och friluftsliv, främst det rörliga friluftslivets intressen, i 4 kap. MB.

Av översiktsplanen ska det enligt 3 kap. 4 § PBL framgå hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena. Länsstyrelsen anser att riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap. MB samt riksintressen för friluftsliv och naturvård enligt 3 kap. MB inte helt tillgodoses i planen. I beskrivningen av de utpekade utbyggnadsområdena saknas i några fall en redovisning av att hänsyn ska tas till riksintresse för naturvård och friluftsliv.

Länsstyrelsen vill särskilt lyfta nedanstående synpunkter kring riksintresse för rörligt friluftsliv.

Riksintresse för det rörliga friluftslivet

I 4 kap. 1-8 § MB finns särskilda bestämmelser för hushållning med mark och vatten för vissa geografiskt utpekade områden som är beslutade av riksdagen och som namnges i lagtexten. Exploatering inom dessa områden får bara ske under vissa förutsättningar. I planområdet finns två sådana geografiskt utpekade områden, båda riksintressen för det rörliga friluftslivet. I stort sett omfattas hela planområdet av dessa riksintresseområden; Vättern med öar och strandområden, samt Tiveden med områdena vid sjön Unden och sjön Viken samt området utmed Göta kanal mellan Karlsborg och Sjötorp, enligt 4 kap. 2 § MB. Områdena är i sin helhet av riksintresse med hänsyn till natur- och kulturvärden och där turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt ska beaktas vid bedömning av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Inom dessa områden får ingrepp göras endast om de inte påtagligt skadar dessa värden. Med påtaglig skada avses enligt förarbetena ingrepp som kan ha bestående negativ påverkan på de skyddade värdena eller som tillfälligt kan ha stor negativ påverkan på dem. Bestämmelserna utgör dock inte hinder för utvecklingen av befintliga tätorter, det lokala näringslivet eller för utförandet av anläggningar som behövs för totalförsvaret.

I planen pekas flera områden för bebyggelseutveckling ut i helt eller nästan helt oexploaterade områden inom riksintresset Vättern med öar och strandområden. Länsstyrelsen bedömer att flera av de utpekade utbyggnadsområdena inte tillgodoser riksintresset samt kan innebära påtaglig skada på områdenas värden för friluftsliv och landskapsbild

samt natur- och kulturvärden. För de områden där Länsstyrelsen har kvarstående synpunkter anser Länsstyrelsen att kommunen inte på ett tydligt sätt har kunnat visa att berörda riksintressen kan tillgodoses och att påtaglig skada kan undvikas samt att turismens och friluftslivets, särskilt det rörliga friluftslivets, intressen särskilt har beaktats i enlighet med vad som anges i 4 kap 2 § MB.

Statliga och mellankommunala intressen

Post- och telestyrelsen

Se bifogat yttrande.

Lantmäteriet

Se bifogat yttrande.

Sjöfartsverket

Se bifogat yttrande.

Skogsstyrelsen

Se bifogat yttrande.

Svenska kraftnät

Se bifogat yttrande.

Statens geotekniska institut (SGI)

Se bifogat yttrande.

Övriga remissinstanser

Trafikverket har inga synpunkter på planen. Länsstyrelsen i Östergötlands län avstår från att yttra sig i ärendet. Försvarsmakten avstår från att yttra sig, men hänvisar till sin webbplats för information om planeringsunderlag gällande Försvarsmaktens riksintressen.

Ställningstaganden för delområdena

Nedan följer Länsstyrelsens sammanfattande bedömning av om utpekade områden för bebyggelseutveckling är lämpliga eller delvis lämpliga.

Lämpliga områden för bebyggelseutveckling

Länsstyrelsen bedömer att följande områden i sin helhet är lämpliga för bebyggelseutveckling och uppfyller krav på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB eller omfattas av detaljplan:

1. Olshammar
2. Åviken
3. Tikanäs
4. Edö
5. Ävje
6. Åmmeberg
9. Hammar
12. Sänna

Delvis lämpliga områden för bebyggelseutveckling

Länsstyrelsen bedömer att följande områden delvis kan pekas ut för bebyggelseutveckling, främst inom områden för befintliga detaljplaner eller i områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) som Länsstyrelsen har godkänt:

7. Kärraudden
8. Gammeldrätt-Hjälmarsnäs
10. Vasshammaren
11. Bastedalen
13. Harge
14. Forsanäset - Södra Kärre - Stora Forsa
15. Nydalen

Specifika synpunkter på områdena

Nedan följer Länsstyrelsens specifika synpunkter på de utpekade områdena för bebyggelseutveckling.

1. Olshammar

I planen utgör Olshammar mångfunktionell bebyggelse samt område för verksamhet och industri. I området finns flera detaljplaner samt ett LIS-område för utveckling av befintlig småbåtshamn med tillhörande verksamheter. Nya bostäder föreslås främst tillkomma genom förtätning, men även till viss del genom expansion. Utveckling av verksamheten mot norr föreslås. I beskrivningen av området behöver anges att hänsyn behöver tas till riksintresse för friluftsliv och naturvård, enligt 3 kap. 6 § MB. Länsstyrelsen bedömer att området kan ses som en utveckling av tätorten Olshammar och uppfyller kravet på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB.

2. Åviken

Området omfattas av en detaljplan som medger ca 50 enbostadshus.

3. Tikanäs

Området omfattas av en detaljplan som medger ca 15 enbostadshus.

4. Edö

I planen föreslås ett utbyggnadsområde för bostäder söder om detaljplanelagt område som delvis är utbyggt. Utbyggnadsområdet är i huvudsak oexploaterat. I söder finns en detaljplan som medger enbostadshus, området är inte utbyggt. Området ligger i anslutning till riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB, vilket behöver framgå i beskrivningen av området. Utifrån närheten till Askersunds stad bedömer Länsstyrelsen att detta område kan ses som en utveckling av staden och uppfyller kravet på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB.

5. Ävje

Området omfattas av en detaljplan som medger ca 40 enbostadshus.

6. Åmmeberg

I planen utgör Åmmeberg mångfunktionell bebyggelse, område för verksamheter och industri samt golfbanan utgör en besöksanläggning. I området finns flera detaljplaner. Nya bostäder föreslås främst tillkomma genom förtätning, men även till viss del genom expansion. LIS-områden för utveckling av bostäder och verksamheter finns i delar av området.

Området ligger i anslutning till riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB, vilket behöver framgå i beskrivningen av området. I beskrivningen av område för verksamheter och industri behöver det även framgå att hänsyn behöver tas till strandskyddade områden.

Länsstyrelsen bedömer att de utpekade utvecklingsområdena kan ses som en utveckling av tätorten Åmmeberg och uppfyller kravet på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB.

7. Kärraudden

Söder om Åmmeberg föreslås ett område för utbyggnad av bostäder. Området är i huvudsak oexploaterat. I södra delen av området finns en detaljplan som medger ca 25 enbostadshus, vilken till stor del är utbyggd.

Utbyggnadsområdet sträcker sig mellan golfbanan i Åmmeberg till Kärraudden. Området har höga värden för det rörliga friluftslivet eftersom det binder samman det utpekade naturområdet i öster med strandområdet i väster. Området ligger dessutom i anslutning till riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB, vilket behöver framgå i beskrivningen av området.

Utbyggnadsområdet är oexploaterat samt hyser värden för natur, friluftsliv och landskapsbild. Länsstyrelsen bedömer att området inte utgör en utveckling av tätorten Åmmeberg. Länsstyrelsen anser därför

att endast detaljplaneområdet i söder kan godkännas. Länsstyrelsen bedömer därmed att utbyggnadsområdets omfattning inte tillgodoser riksintresse för det rörliga friluftslivet samt krav på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB.

8. Gammeldrätt – Hjälmarsnäs

På halvön öster om Hammar finns tre detaljplaner för bostäder, som är utbyggda. Söder om detta föreslås ett utbyggnadsområde för bostäder. I miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) anges att området är ett LIS-område, vilket delvis stämmer då del av området är utpekade som LIS. Området ligger i anslutning till riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB, vilket behöver framgå i beskrivningen av området.

Länsstyrelsen bedömer att LIS-området och befintliga detaljplaneområden kan godkännas för bostadsutveckling. Utbyggnadsområdet i övrigt är oexploaterat samt hyser värden för natur, friluftsliv och landskapsbild. Dessutom har det betydelse för det rörliga friluftslivet och allmänhetens tillgänglighet till strandområdet. Länsstyrelsen bedömer att området inte utgör en utveckling av tätorten Hammar. Länsstyrelsen bedömer därmed att del av utbyggnadsområdet inte tillgodoser riksintresse för det rörliga friluftslivet samt krav på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB.

9. Hammar

I planen utgör Hammar mångfunktionell bebyggelse samt område för verksamhet och industri. Ny bebyggelse föreslås främst tillkomma genom förtätning, men även till viss del genom expansion åt söder mot riksväg 50. I området finns flera detaljplaner. LIS-områden för utveckling av bostäder och verksamheter finns i delar av området. Området gränsar till riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB, vilket behöver framgå i beskrivningen av området.

Länsstyrelsen bedömer att de utpekade områdena kan ses som en utveckling av tätorten Hammar och uppfyller kravet på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB.

10. Vasshammaren

I Vasshammaren föreslås ett utbyggnadsområde för bostäder i anslutning till ett detaljplanlagt område för bostäder. Detaljplaneområdet är delvis utbyggt. Vätternterrassen anges som besöksanläggning.

Längs strandlinjen finns utpekade värden för skog och strand och är ett bevakningsområde med potentiellt värdefull natur (se synpunkter i avsnitt Natur och friluftsliv nedan), vilket behöver beaktas vid exploatering. Området ligger även inom riksintresse för friluftsliv och

i anslutning till riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § MB, vilket behöver framgå i beskrivningen av området.

Utbyggnadsområdet för bostäder hyser värden för natur, friluftsliv och landskapsbild. Dessutom har det betydelse för det rörliga friluftslivet och allmänhetens tillgänglighet till strandområdet. Länsstyrelsen anser att detaljplaneområdet och befintligt område för bostäder kan godkännas samt att besöksanläggningen kan utvecklas. Länsstyrelsen bedömer dock att utbyggnadsområdet för bostäder inte tillgodoser riksintresse för det rörliga friluftslivet samt krav på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB. Länsstyrelsen bedömer att utbyggnadsområdet inte heller tillgodoser riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. MB.

11. Bastedalen

I planen utgör Bastedalen sammanhängande bostadsbebyggelse. Bastedalens herrgård och Kinapark utgör besöksanläggning. Centralt i området finns en detaljplan för bostäder och småbåtshamn. Del av Bastedalen är utpekad som LIS-område. I Bastedalen föreslås tre nya utbyggnadsområden för bostäder.

Del av det norra utvecklingsområdet för bostäder ligger inom bevakningsområde för naturvärden (se synpunkter i avsnitt Natur och friluftsliv nedan). Länsstyrelsen anser att det är olämpligt att peka ut detta område för bostäder, eftersom det innehåller skogliga naturvärden och värden för friluftslivet. Det bör framgå i beskrivningen av området att lägergården Vettra ligger här.

Det östra utvecklingsområdet för bostäder sträcker sig fram till en vattenfylld och vassbevuxen lertäkt med rikt våtmarksfågelliv. Länsstyrelsen anser att den östra delen av detta område bör lämnas orörd eftersom den unga lövskogen på sikt blir värdefull som en skyddszon mellan nya bostäder och det vattenfyllda lertaget och dess våtmarksfågelliv. Den vattenfyllda lertakten omfattas av strandskydd.

Det södra utbyggnadsområdet för bostäder ligger i skogsmark med stora uppvuxna tallar på kalkpåverkat underlag. I MKB:n anges att området, som ligger inom riksintresseområde för naturvärden, bör utgå ur planförslaget. Länsstyrelsen delar denna synpunkt med hänsyn till naturvärdena. Området ligger även inom riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB, vilket behöver framgå i beskrivningen av området. I anslutning till området går den väg som leder till naturreservatet och Natura 2000-området Harge uddar. Framkomligheten på vägen är viktig för att säkerställa tillgängligheten till reservatet och dess parkering.

Vidare anser Länsstyrelsen att det sydvästra området med sammanhållen bebyggelse inte är utbyggt med bostäder i så stor omfattning att det kan markeras som oförändrad markanvändning för

bostäder. Länsstyrelsen bedömer här att området ner till och med LIS-området kan godkännas för bostadsutveckling.

Länsstyrelsen anser att strandnära områden som inte omfattas av LIS, samt område som omfattas av bevakningsområde för naturvården, inte tillgodoser riksintresse för det rörliga friluftslivet enligt 4 kap. MB samt riksintressena för friluftsliv och naturvård enligt 3 kap. MB. Det södra utbyggnadsområdet tillgodoser inte heller dessa riksintressen. Då det i Bastedalen finns planer på att utveckla småbåtshamnen samt då det i området finns besöksmål i form av herrgård och Kinapark anser Länsstyrelsen att övriga områden kan godkännas för bostadsutveckling och besöksmål.

12. Sänna

I Sänna föreslås ny bostadsbebyggelse främst tillkomma genom förtätning, men även till viss del genom expansion. I området finns två detaljplaner som medger bostäder, vilka är bebyggda. Med närheten till Hammar bedömer Länsstyrelsen att området kan ses som en utveckling av tätorten och uppfyller kravet på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB.

13. Harge

I Harge finns detaljplaner för bl.a. bad, camping och bostäder. I planen föreslås ett utbyggnadsområde för bostäder öster om Harge.

Länsstyrelsen anser att det är olämpligt att planera för ny bebyggelse inom ett befintligt och oexploaterat grönområde med höga värden för natur, friluftsliv och landskapsbild. Naturreservatet Hargemarken med närmaste omgivning samt anslutning till Harge kommer att bli viktiga för framtida utveckling av friluftsliv och naturturism i Hargeområdet, bl.a. som avlastning för de närliggande naturreservaten Harge uddar och Klåvudden. Inom området behöver anpassningar göras för att klara av det stora antalet besökare under framför allt sommarsäsong. Det gäller framför allt vägar och parkeringsytor för bilar samt utveckling av alternativa transportsätt.

Förutom riksintresse för det rörliga friluftslivet ligger området inom riksintresse för friluftsliv och i anslutning till riksintresse för naturvård, enligt 3 kap. 6 § MB, vilket behöver framgå i beskrivningen av området.

Länsstyrelsen anser att de delar som omfattas av detaljplan kan godkännas samt att befintlig camping kan utvecklas. Länsstyrelsen bedömer dock att utbyggnadsområdet för bostäder inte tillgodoser riksintresse för det rörliga friluftslivet samt krav på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB. Länsstyrelsen bedömer utifrån ovanstående synpunkter att området inte heller tillgodoser riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. MB.

14. Forsanäset – Södra Kärra – Stora Forsa

I planen utgör Stora Forsa sammanhängande bostadsbebyggelse. På Forsanäset finns tre detaljplaner för bostäder, vilka är bebyggda. Övriga delar är bebyggda i begränsad omfattning. I området utpekade ett utbyggnadsområde för bostäder. Utbyggnadsområdet är i stort sett oexploaterat.

En del av området är utpekade som LIS-område. Länsstyrelsen har dock inte godkänt hela LIS-området med hänvisning till att en förtätning av den redan utbredda fritidsbebyggelsen inom området motverkar syftet med riksintresset för det rörliga friluftslivet, eftersom ytterligare bebyggelse och exploatering bidrar till en minskning av de allemansrättsligt tillgängliga strandnära friluftsmiljöerna. (Därmed kan inte LIS användas som särskilt skäl för att bygga nya bostäder inom strandskyddsområdet.) Länsstyrelsen har dock godkänt en utveckling av befintliga småbåtshamnar med tillhörande verksamheter i delar av LIS-området i Forsaviken.

I området finns värden för natur, friluftsliv och landskapsbild. Uddar och näs som till mer än 50 procent består av obebyggt strandskyddsområde har mycket höga värden för strandskyddets syften och ska därför undantas från bebyggelseutveckling. Länsstyrelsen anser därför att det norra området, som pekade ut som sammanhängande bostadsbebyggelse, ska undantas från bebyggelseutveckling. Detta område är inte heller bebyggt med bostäder i sådan omfattning att det kan anges som oförändrad markanvändning. Här finns bl.a. Västerängs lägergård med dess verksamhet.

Utbyggnadsområdet för bostäder väster om riksväg 50 utgörs till stor del av oexploaterad skogsmark. För att värna natur- och friluftsvärdena vid Forsanäset anser Länsstyrelsen att området ska undantas från exploatering.

Ute på klippstränderna finns fin lavflora. Längs Forsaån finns limniska värden och är bevakningsområde med potentiellt värdefull natur (se synpunkter i avsnitt Natur och friluftsliv nedan), vilket behöver beaktas vid exploatering. Området ligger till stor del inom riksintresse för friluftsliv och i anslutning till riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § MB, vilket behöver framgå i beskrivningen av området. Kartan som visar planeringsföresättningar för området behöver kompletteras med Natura 2000-området Vättern (norra).

Länsstyrelsen bedömer att det finns goda förtätningsmöjligheter i Stora Forsa på den oförändrade markanvändningen för bostäder i söder samt på utbyggnadsområdet för bostäder i Södra Kärra öster om riksväg 50. Länsstyrelsen bedömer dock att utbyggnadsområdet för bostäder väster om riksväg 50 samt området i norr inte tillgodoser riksintresse för det rörliga friluftslivet samt krav på tätortsutveckling

enligt 4 kap. 1–2 § MB. Länsstyrelsen bedömer utifrån ovanstående synpunkter att utbyggnadsområdet väster om riksväg 50 samt området i norr inte heller tillgodoser riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. MB.

15. Nydalen

I planen utgör området sammanhängande bostadsbebyggelse. Området omfattas av detaljplan, vilken är utbyggd. Söder om detaljplaneområdet utpekade ett utbyggnadsområde för bostäder. Detta område är i stort sett oexploaterat. I området finns värden för natur, friluftsliv och landskapsbild. Längs kustlinjen söder om Nydalen finns utpekade värden för skog och är ett bevakningsområde med potentiellt värdefull natur (se synpunkter i avsnitt Natur och friluftsliv nedan). Lavfloran är undersökt på ett par platser längs stranden, den är artrik, som överlag längs Vätterns klippstränder. Området ligger inom riksintresse för friluftsliv och i anslutning till riksintresse för naturvård, enligt 3 kap. 6 § MB, vilket behöver framgå i beskrivningen av området. Kartan som visar planeringsförutsättningar för området behöver kompletteras med Natura 2000-området Vättern (norra).

Länsstyrelsen anser att detaljplaneområdet och befintligt område för bostäder kan godkännas. Länsstyrelsen anser dock att utbyggnadsområdet för bostäder inte tillgodoser riksintresse för det rörliga friluftslivet samt krav på tätortsutveckling enligt 4 kap. 1–2 § MB. Länsstyrelsen bedömer att området inte heller tillgodoser riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. MB.

Råd enligt 2 kap. PBL

Hållbar utveckling

Mål och riktlinjer

I MKB:n lyfts att planen inte överensstämmer med specificerade miljömål i Askersunds kommunövergripande översiktsplan. I översiktsplanen finns t.ex. mål som anger att all jordbruksmark ska bevaras eller öka. I översiktsplanen anges även riktlinjer som säger att förtätning av Askersund och övriga samhällen alltid är en bättre lösning än att bygga i utkanten och på så sätt skapa större avstånd och ökat bilberoende. Den aktuella planen kan inte sägas vara helt förenlig med dessa mål och riktlinjer eftersom flera utbyggnadsområden pekade ut på jordbruksmark samt utanför befintliga samhällen. I MKB:n anges vidare att om planen genomförs fullt ut så bedöms den få stora negativa konsekvenser på miljön och stränder kring norra Vättern. Länsstyrelsen delar denna uppfattning och anser att det behöver finnas en tydligare koppling mellan nationella mål och kommunens egna mål och riktlinjer samt planens utpekade utbyggnadsområden.

Bebyggelse

I planen föreslås utbyggnadsområden för bostäder både i anslutning till befintliga tätorter samt på obebyggd mark utanför tätorterna. Att koncentrera ny bebyggelse genom förtätning och utveckling i anslutning till befintliga orter stärker möjligheterna att kunna bibehålla service i orterna och stärker på så vis även landsbygden.

Bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet är ett allmänt intresse i PBL. Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska vara vägledande vid tillämpningen av 2 kap. 3 § PBL och utgöra ett underlag för bl.a. översiktsplaneringen. Enligt riktlinjerna i kommunens bostadsförsörjningsprogram ska nyproduktionen av bostäder ligga på ett genomsnittligt tillskott av 30 lägenheter i flerbostadshus och 30 småhus per år. Under de senaste åren har det funnits ett underskott på bostäder i kommunen, både i centralorten och i övriga kommundelar. I bostadsförsörjningsprogrammet anges att Askersunds kommuns befolkningstillväxt inte är drastisk men tillsammans med brist på variation i bostadsutbudet uppstår ändå en ansträngd bostadsmarknad.

Det är viktigt att täcka behoven av bostäder för olika grupper och att i utvecklingsarbetet ta tillvara och stärka möjligheter till flyttkedjor samt att möjliggöra att äldre kan bo kvar i sin bygd. Länsstyrelsen anser dock att förväntad befolkningstillväxt och årligt behov av bostadstillskott inte står i proportion till planens utpekade områden för bostadsutveckling. Tidshorisonten för planen sträcker sig fram till 2030, vilket Länsstyrelsen anser är en bra planeringshorisont att förhålla en översiktsplan till. Utbyggnadsområden för bostäder bör dock hamna mer i balans med förväntad befolkningstillväxt och planens tidshorisont.

Länsstyrelsen anser att det vore mer rimligt att i planen i första hand utgå från en bebyggelseutveckling i och intill utvecklingsstrategins utpekade kärnor, dvs. Askersund, Åmmeberg, Hammar och Olshammar. På så sätt skulle kärnornas serviceutbud stärkas och ny spridd bebyggelse undvikas. Detta skulle kunna vara ett första steg till utveckling för att sedan bygga på med ytterligare utpekade områden för bebyggelseutveckling i nästa översiktsplan osv. I områden som i planen pekas ut som oförändrad markanvändning finns även möjligheter till bostadsförtätning och enstaka bostadshus kan i vissa fall även tillåtas inom landsbygdsområden.

Resor och transporter

Hur vi bygger och planerar våra samhällen avgör vilka transportval människor kan göra i sin vardag. För att minska klimatpåverkan är det viktigt med en planering som inte uppmuntrar till ökade biltransporter och därmed ökade utsläpp. I arbetet med att kunna ställa om till förnybara bränslen är transportsnåla strukturer viktiga för att hålla

nere energibehoven och effektivt nyttja befintlig infrastruktur. Genom att förtäta befintliga tätorter ges förutsättningar att stärka underlagen för kollektivtrafik och service. Planen innebär en risk för att många nya invånare i planområdet blir beroende av bilen som transportmedel.

Natur och friluftsliv

I planområdet finns mycket goda förutsättningar för ett rikt rekreations- och friluftsliv för såväl invånare som turister. Naturen och friluftslivet har stor betydelse för planområdets attraktivitet och för besöksnäringen.

I eller i anslutning till flera av de utpekade utbyggnadsområdena har Länsstyrelsen identifierat så kallade bevakningsobjekt (se specifika synpunkter på delområden). Det rör sig om områden med potentiellt värdefull natur där en utförligare naturvärdesinventering behövs. Vissa av dessa områden kan bli aktuella för reservatsbildning i framtiden. Flera bevakningsobjekt överlappar områden med föreslagen förändrad markanvändning. Det handlar framför allt om strandnära områden där strandskydd råder.

Naturvärden i form av lavfloran på klippstränderna är exklusiv i planområdet. Flera strandsträckor bör därför ges långsiktigt formellt skydd mot exploatering och markeras som områden för natur i planen, dels med hänsyn till naturvärden, dels med tanke på ökat tryck från friluftsliv och turism. Framför allt bör detta ske vid de sträckor där det finns kunskap om höga naturvärden längs stränderna.

Liksom inom områden för mångfunktionell bebyggelse, sammanhängande bostadsbebyggelse, verksamheter och industri bör den gröna infrastrukturen inom landsbygd värnas så att viktiga biotoper och stråk för biologisk mångfald inte förstörs. Det kan ske genom samverkan mellan markägare, myndigheter och kommunal planering. Randzonen mellan jordbruksmark och skogsmark, s.k. skogsbyn, är ofta särskilt viktiga för den biologiska mångfalden, varför väl utvecklade sådana byn bör värnas.

Natura 2000-områden är både riksintressen enligt 4 kap. 8 § MB och skyddade områden enligt 7 kap. 28 a § MB. Det bör framgå i planen att det är förbjudet att utan tillstånd bedriva verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Länsstyrelsen vill uppmärksamma att även åtgärder utanför ett Natura 2000-område kan kräva tillstånd om de på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område.

Jordbruksmark

Jordbruk är av nationell betydelse. Detta innebär att brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen

och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Enligt MKB:n föreslås ca 100 hektar jordbruksmark i planområdet få en förändrad markanvändning. Länsstyrelsen vill understryka vikten av att jordbruksmarkens värden beaktas i samband med ny bebyggelse och att kommunen vid planering och exploatering utreder behovet av att ta i anspråk brukningsvärd jordbruksmark. All brukningsvärd jordbruksmark är värdefull och jordbruksmark som exploateras är i princip är oåterkallelig.

Fornlämningar

I avsnittet Förslag till generella åtgärder i MKB:n föreslår Länsstyrelsen att stycket som handlar om fornlämningar kompletteras enligt följande: Vid varje enskild exploatering behöver det tas hänsyn till fornlämningar, såväl kända som okända. Det innebär att en arkeologisk utredning kan vara aktuell att genomföra för att på så sätt få ett bättre underlag kring vilka fornlämningar som verkligen berörs. Den arkeologiska utredningen syftar till att ta reda på om någon hittills okänd fornlämning finns i det område som ska bebyggas. Alla fornlämningar är skyddade och skyddet gäller även hittills okända fornlämningar.

Vattenverksamheter

Då flera föreslagna utbyggnadsområden ligger vid vatten bör det av planen framgå att uppförande av anläggningar i ett vattenområde, exempelvis en brygga, hamn eller pir, grävning eller fyllning i ett vattenområde, bortledning av yt- eller grundvatten samt åtgärder som syftar till att avvattna mark utgör vattenverksamheter. Vattenverksamheter kräver i regel tillstånd enligt 11 kap. 9 § MB. För vattenverksamheter av mindre omfattning kan en anmälan till Länsstyrelsen vara tillräcklig. Vilka verksamheter som är anmälningspliktiga framgår av förordning (1998:1388) om vattenverksamheter. Enligt undantagsregeln i 11 kap. 12 § MB kan en vattenverksamhet vidtas utan anmälan eller tillstånd om det är uppenbart att vare sig allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena. Undantaget gäller inte för markavvattning.

Övrigt

I planens sammanfattning bör framgå att till Askersunds kommuns översiktsplan finns två tematiska tillägg: Vindbruk och LIS samt två fördjupningar: Norra Vättern och dess stränder samt Generalplan för Tiveden.

I avsnittet Regionala styrdokument bör framgå att ett nytt Energi- och klimatprogram för länet har tagits fram och som gäller 2021-2025. Även ett nytt regionalt trafikförsörjningsprogram har tagits fram för

2022-2030. Det bör även framgå att det finns en regional handlingsplan för grön infrastruktur, framtagen 2019.

I avsnittet Nationella styrdokument bör politikområdet Gestaltad livsmiljö nämnas. Politiken tar ett helhetsgrepp om arbetet med den gestaltade livsmiljön och utgör en samlad nationell arkitekturpolicy. Även de nationella målen för kulturmiljöarbetet bör nämnas.

I teckenförklaringen till kartorna som visar övergripande utvecklingsinriktning samt mark- och vattenanvändning finns en symbol för ”Angöringspunkt för rekreation och friluftsliv”, symbolen saknas dock på kartorna. På kartan över mark- och vattenanvändning saknas beteckningarna A-H samt 1-15 i teckenförklaringen.

De som deltagit i Länsstyrelsens beslut

Detta beslut har fattats av länsråd Anna Olofsson med samhällsplanerare Helena Siegert som föredragande. I handläggningen av ärendet har också avdelningschef samhälle Stina Sjölin, tf. enhetschef plan och kultur Jonas Jansson, länsarkitekt Lena Lundkvist, miljöskyddshandläggare Karin Bredenberg, antikvarie Mia Geijer, antikvarie Maria Waldebrink, naturvårdshandläggare Karin Wikström, naturvårdshandläggare Daniel Gustafson, naturvårdshandläggare Michael Andersson och vattenvårdshandläggare Sara Litzell deltagit.

Bilagor:

Kopia av yttrande till Länsstyrelsen från:

Post- och telestyrelsen, daterat 2022-01-31

Lantmäteriet, daterat 2022-02-07

Sjöfartsverket 2022-02-25

Skogsstyrelsen, daterat 2022-03-01

Svenska kraftnät 2020-03-03

Statens Geotekniska Institut, daterat 2022-03-04

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Från: "Mariann Ylitalo" <Mariann.Ylitalo@pts.se>
Skickat: Mon, 31 Jan 2022 07:02:52 +0100
Till: "Siegert Helena" <Helena.Siegert@lansstyrelsen.se>
Ämne: Askersunds kommun Norra Vättern

Hej

Svar på samråd angående översiktsplan för Askersunds kommun Norra Vättern.

PTS har getts möjlighet att inkomma med svar på samråd av *översiktsplan för Askersunds Kommun Norra Vättern*.

PTS är en central förvaltningsmyndighet med ett samlat ansvar – sektorsansvar- inom områdena post och elektronisk kommunikation. Inom ramen för detta arbete ska PTS bland annat:

- främja tillgång till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer enligt de mål som anges i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation.
- verka för robusta elektroniska kommunikationer och minska risken för störningar och verka för en ökad krishantering.
- verka för att tillgodose totalförsvarets behov av post- och elektronisk kommunikation under höjd beredskap och stärka samhällets beredskap mot allvarliga störningar i näten för elektronisk kommunikation i fred.

Uppförande av vindkraftverk kan i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser.

PTS rekommenderar därför att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftsbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda av vindkraftsetableringen för respektive område för att minimera störningsriskerna. Inför detta samråd kan PTS bidra med information om vilka de berörda radiolänkoperatörerna är.

PTS har inga ytterligare synpunkter.

Mvh Mariann

Mariann Ylitalo
Skyddsombud

Post- och telestyrelsen (PTS)
Avdelning för Resursförvaltning
Enheten för Saknade brev

Telefon: 08-678 58 40
mariann.ylitalo@pts.se
<https://www.pts.se>

PTS arbetar för att alla i Sverige ska ha tillgång till
effektiva, prisvärda och säkra kommunikationstjänster

YTTRANDE I ÄRENDE LM2022/003703

DATUM: 2022-02-07
KOMMUN: ASKERSUND
SKEDE: UTSTÄLLNING

ERT ÄRENDE: I8KSI54 OCH 401-878-2022
LÄN: ÖREBRO LÄN

Fördjupning av översiktsplan för Norra Vättern

Lantmäteriet har tagit del av planförslagets utställningshandlingar.

Planfrågor som berör Lantmäteriets kommande arbete

Översiktsplanen berör endast indirekt Lantmäteriets kommande arbete. Många av de förändringar som beskrivs i planen kommer i och för sig att innebära att fastighetsindelningen kommer att behöva förändras eller att fastighetsanknutna rättigheter (servitut, ledningsrätter, gemensamhetsanläggningar etc.) kommer att behöva bildas. Omfattningen av dessa behov kommer dock att konkretiseras i senare skeden, t.ex. då områden detaljplanläggs.

Lantmäteriets synpunkter**EV. STRATEGI FÖR OMRÅDEN MED ENSKILT HUVUDMANNASKAP**

En fråga som kan, men inte måste, belysas i en översiktsplan är om kommunen har någon uttalad strategi för inom vilka områden man avser tillämpa enskilt huvudmannaskap för allmänna platser i detaljplaner. Enskilt huvudmannaskap för allmänna platser kan enligt plan- och bygglagen tillämpas om särskilda skäl finns för detta. Om det är aktuellt att tillämpa enskilt huvudmannaskap i någon del av kommunen kan det vara ett bra stöd vid framtida planläggning att dessa områden och de särskilda skälen redovisas i översiktsplanen.

ÖVRIGA SYNPUNKTER

I övrigt har Lantmäteriet inga synpunkter på planförslaget.

För Lantmäteriet

Kristina Lindqvist

OM PERSONUPPGIFTER

Information om hur Lantmäteriet behandlar personuppgifter går att hitta på <https://www.lantmateriet.se/personuppgifter> eller genom att kontakta Kundcenter på telefonnummer 0771-63 63 63.

Länsstyrelsen i Örebro län
orebro@lansstyrelsen.se
kopia: kommunstyrelsen@askersund.se

Sjöfartsverkets yttrande angående förslag till fördjupad översiktsplan 2022 för Askersunds kommun avseende Norra Vättern.

Sjöfartsverket har ansvar för tillgänglighet, framkomlighet och säkerhet i svenska farleder och farvatten.

Verksamheten bedrivs med inriktning huvudsakligen på handelssjöfarten.

Fritidsbåtstrafikens, fiskets och marinens intressen ska beaktas.

Sjöfartsverket arbetar dessutom för hög transportkvalitet, god miljö, regional utveckling och ett jämställt transportsystem.

I Sjöfartsverkets uppdrag ingår att bevaka sjöfartens transportleder och hamnterminaler inklusive dess anslutningar till landbaserad infrastruktur.

Yttrande

Sjöfartsverket har tagit del av rubricerat förslag till fördjupad översiktsplan för Askersunds kommun och har inget att erinra i detta skede.

Kommentarer

Sjöfartsverket ser positivt på den tydlighet som farlederna 875 till Åmmeberg, 8751 till Aspa och 8752 till Askersund har inkluderats som en del av de utpekade kommunikationsstråken i utvecklingsstrategin. Sjöfartsverket ser även positivt på den hänsyn som tas till båtlivet och de områden som är viktiga för ett levande båtliv.

Ärendet har handlagts av infrastruktursamordnarna vid enheten för maritim samverkan och utveckling, Anneli Borg och Mats Jäderland. Den sistnämnde föredragande.

Mats Jäderland

Länsstyrelsen Örebro

Yttrande avseende Fördjupad översiktsplan för Norra Vättern, Askersunds kommun

Skogsstyrelsen har tagit del av ovanstående ärende.

Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet, enligt skogsvårdslagen och delar av miljöbalken, gällande skogliga åtgärder på skogsmark. Vidare ingår bland Skogsstyrelsens uppgifter att medverka i frågor om samhällsplanering för en hållbar utveckling och hushållning med naturresurser.

Verksamheten rörande fördjupade översiktsplaner är inte att betrakta som skogsbruksåtgärd men kan komma att påverka pågående skogsbruk och kommer att påverka områden med naturvärden och kulturmiljövärden.

Om ett biotopskyddsområde berörs är det förbjudet att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön. Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet över biotopskyddsområden (7 kap 11§ miljöbalken) och bedömer om den planerade åtgärden kan skada naturmiljön. För att Skogsstyrelsen ska kunna göra en sådan bedömning krävs en detaljerad beskrivning av åtgärden och dess genomförande i respektive biotopskyddsområde. Exempelvis tidpunkt för åtgärdens genomförande, vilka träd som är aktuella att avverka, hur avverkningen kommer att utföras, transportvägar, avlägg och de försiktighetsåtgärden som planeras för att undvika skada på naturmiljön, etc.

Bedömer Skogsstyrelsen därefter att den aktuella åtgärden kan skada naturmiljön ska verksamhetsutövaren ansöka om dispens och betala en avgift på 2 900 kr till Skogsstyrelsen. Avgiften sätts in på Bg 787-8606. Text som ska anges på inbetalningen: "Dispensavgift biotopskydd" och vilket distrikt som ska handläggas, samt gärna det berörda biotopskyddsbeslutets diarienummer.

Maria Nilsson

Handläggare remisser Region Mitt Skogsstyrelsen

Från: "Samhallsplanering" <Samhallsplanering@svk.se>
Skickat: Thu, 3 Mar 2022 14:01:24 +0100
Till: "Länsstyrelsen i Örebro län" <orebro@lansstyrelsen.se>
Ämne: Angående ärende med dnr 401-8768-2022 avseende granskning av FÖP för Norra Vättern i Askersunds kommun

Yttrande angående granskning av FÖP för Norra Vättern i Askersunds kommun

Ert diarienummer: 401-8768-2022

Svenska kraftnäts diarienummer: SvK 2020/161

Svenska kraftnät har i samrådsyttrande daterat 2020-02-12 svarat på berörd remiss. Utöver tidigare lämnat remissvar har Svenska kraftnät ingenting att erinra mot upprättat förslag.

Svenska kraftnät vill passa på att informera om att våra anläggningsobjekt finns att hämta via Geodataportalen, www.geodata.se, som WMS eller som en shape-fil. Informationen innehåller den geografiska positionen för Svenska kraftnäts ledningar, stolpar, stationer och stationsområden. Utöver den geografiska positionen finns uppgifter om förläggningssätt (luftledning, kabel etc.) och spänningsnivå för våra ledningar. Vid produktion av kartor där Svenska kraftnäts geografiska anläggningsinformation används ska följande copyrighttext framgå: "© Affärsverket svenska kraftnät".

För övergripande information rörande Svenska kraftnäts framtida planer för stamnätet för el hänvisar vi till Systemutvecklingsplan 2022-2031. Detta dokument finns publicerat på vår webbplats, www.svk.se.

Samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 250 meter från stamnätsledningar och stationer. Mer information om hur samråd med Svenska kraftnät går till finns på vår webbplats: <http://www.svk.se/aktorsportalen/samhallsplanering>

Svenska kraftnät önskar att ni vid remittering av kommande ärenden sänder fullständigt material till oss. Vi ser gärna att relevant lägesbunden data i form av shape- eller dwg-filer skickas till oss med information om vilket koordinatsystem de är skapade i. Exempel på detta kan vara detaljplanegränser och utredningskorridorer. Samråd skickas till: registrator@svk.se alternativt till: Svenska kraftnät, Box 1200 172 24 Sundbyberg

Med vänlig hälsning

Lena Granqvist

Lena GRANQVIST

planhandläggare

Framkomlighet och samhällsplanering

SVENSKA KRAFTNÄT

BOX 1200

172 24 SUNDBYBERG

STUREGATAN 1

TEL 010 475 85 89

Lena.granqvist@SVK.SE

WWW.SVK.SE

Vår referens
Karin Lundström

Länsstyrelsen Örebro län
orebro@lansstyrelsen.se

Fördjupad översiktsplan för norra Vättern och dess stränder, Askersunds kommun

Yttrande över granskningshandling/utställningshandling

Statens geotekniska institut (SGI) har från Länsstyrelsen i Örebro län erhållit rubricerad fördjupad översiktsplan med önskemål om yttrande. SGI:s yttrande avser geotekniska säkerhetsfrågor såsom ras, skred, erosion och geotekniska frågeställningar kopplade till översvämning. Grundläggnings- och miljötekniska frågor, såsom sättningar och hantering av radon, ingår således inte.

Syftet med översiktsplanen är att skapa en långsiktigt hållbar samhällsutveckling för kommunen att växa kring norra Vättern. Planen ska peka ut områden för nya bostäder och verksamheter, skapa goda kommunikationer, utveckla och bevara värdefulla natur-, vatten- och kulturmiljöer samt områden för rekreation och friluftsliv.

Underlag:

- 1 Fördjupning av översiktsplan för Norra Vättern. Utställningshandling. Granskningsskede. Datering saknas.

SGI:s synpunkter

Det för översiktsplanen aktuella området ligger i södra delen av Askersunds kommun och omfattar tätorterna Hammar, Olshammar och Åmmeberg samt sjön Vättern.

De topografiska förhållandena är skiftande med bland annat branta bergssidor och relativt plana lermarker. Förutom Vättern återfinns även andra sjöar så som Alsen och Åmmelången. Detta gör att även de geologiska förhållandena skiftar. Enligt SGU:s jordartskarta utgörs de ytliga jordlagren framförallt av lera och silt, morän och berg i dagen. Dessutom förekommer en del isälvsmaterial, sand och torv.

Av planbeskrivningen framgår följande avseende de geotekniska säkerhetsfrågorna:

- kartor som visar områden med förutsättningar för skred och även ras
- att hänsyn till ras och skred ska tas i samtliga utvecklingsområden
- att ny bebyggelse i första hand ska undvikas inom områden med förutsättningar för ras och skred.
- nybyggnation inom områden med förutsättningar för ras och skred ska föregås av geotekniska undersökningar som klargör riskerna samt anger eventuella åtgärder för att undvika ras och skred.
- befintliga områden med förutsättningar för ras- och skredrisk bör ses över och vid behov bör åtgärder såsom erosionsskydd längs sjöar och vattendrag, förstärkning,

stödfyllning, avschaktning och utflackning av slänter, jordspikning samt etablering av vegetation vidtas.

Vi tycker att man på ett bra sätt har sammanfattat de geotekniska säkerhetsfrågorna. Dock vill vi uppmärksamma att även förutsättningar för ras i berg och blocknedfall omfattas av begreppet geotekniska säkerhetsfrågor. Vi anser att detta bör tilläggas i planbeskrivningen

Ärendets handläggning

Beslut i detta ärende har tagits av Enhetschef Maria Kristensson, efter föredragning av geotekniker Karin Lundström

STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT
Planenheten

Maria Kristensson